

31992D0097

15.2.1992.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 40/1

ODLUKA VIJEĆA**od 16. prosinca 1991.****o usvajanju općih propisa, općih uvjeta i postupovnih pravila o mirenju i arbitraži za ugovore o radovima, nabavi robe i uslugama koje financira Europski razvojni fond (ERF) te o njihovoj primjeni u prekomorskim zemljama i područjima pridruženima Europskoj ekonomskoj zajednici**

(92/97/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

ODLUČILO JE:

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 136.,

Članak 1.

Opći propisi za ugovore o radovima, nabavi robe i uslugama koji se financiraju iz sredstava Fonda u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) navedeni u Prilogu I. primjenjuju se na pripremu i sklapanje ugovora koje financira ERF.

uzimajući u obzir Odluku Vijeća 91/482/EEZ od 25. srpnja 1991. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja (PZP) Europskoj ekonomskoj zajednici ⁽¹⁾, a posebno njezine članke 211., 212. i 213.,

Izvršenje ugovora koji se financiraju sredstvima Fonda, ako nije drukčije predviđeno člankom 212. točkom (b) Odluke 91/482/EEZ, uređuju:

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

— opći uvjeti za ugovore o radovima koje financira ERF u PZP-u navedeni u Prilogu II.,

budući da je potrebno usvojiti opće propise i opće uvjete koji uređuju ugovore o radovima, nabavi robe i uslugama koji se financiraju sredstvima Europskog razvojnog fonda (ERF) kojim upravlja Komisija, dalje u tekstu „sredstva Fonda”;

— opći uvjeti za ugovore o nabavi robe koje financira ERF u PZP-u navedeni u Prilogu III.,

budući da je potrebno usvojiti postupovna pravila o mirenju i arbitraži za ugovore koji se financiraju sredstvima Fonda;

— opći uvjeti za ugovore o uslugama koje financira ERF u PZP-u navedeni u Prilogu IV.

budući da je Vijeće donošenjem ove Odluke posvetilo posebnu pozornost sličnim dokumentima usvojenima za korištenje sredstava ERF-a u afričkim, karipskim i pacifičkim državama,

Sporove u vezi s ugovorima koji se financiraju sredstvima Fonda, koje u skladu s općim uvjetima i posebnim uvjetima primjenjivima na ugovor treba riješiti mirenjem ili arbitražom

⁽¹⁾ SL L 263, 19.9.1991., str. 1.

rješavaju se u skladu s postupovnim pravilima o mirenju i arbitraži za ugovore koje financira ERF u PZP-u navedenima u Prilogu V.

Članak 3.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. prosinca 1991.

Članak 2.

Ova se Odluka primjenjuje na sve ugovore koje financira ERF u PZP-u koji su zaključeni od 1. lipnja 1991.

Za Vijeće

Predsjednik

H. VAN DEN BROEK

PRILOG I.

OPĆI PROPISI ZA UGOVORE O RADOVIMA, NABAVI ROBE I USLUGAMA KOJE FINANCIRA EUROPSKI
RAZVOJNI FOND U PZP-u

SADRŽAJ

UVOD

Stranica

Članak 1. – Uvjeti	7
Članak 2. – Nacionalno pravo	7

DEFINICIJE I NAČELA

Članak 3. – Definicije	7
Članak 4. – Prihvatljivost	9
Članak 5. – Ravnopravno sudjelovanje	10
Članak 6. – Odstupanje	10
Članak 7. – Natječaj	10
Članak 8. – Natječaj za projektiranje	12
Članak 9. – Prednost	12
Članak 10. – Vrste ugovora	12
Članak 11. – Tehničke specifikacije i standardi	13
Članak 12. – Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku	13

POZIV ZA PODNOŠENJE PONUDA

Članak 13. – Obavijest o pozivu za podnošenje ponuda	13
Članak 14. – Predodabir ponuditelja	14
Članak 15. – Ugovori s izravnom pogodbom	14

NATJEČAJNA DOKUMENTACIJA

Članak 16. – Sadržaj natječajne dokumentacije	15
Članak 17. – Pojašnjenje informacija iz natječaja	15
Članak 18. – Izmjene natječajne dokumentacije	16

UPUTE PONUDITELJIMA

Članak 19. – Jezik	16
Članak 20. – Sadržaj ponude	16
Članak 21. – Dijelovi	16
Članak 22. – Suradnja s trećim stranama	17
Članak 23. – Samostalnost ponuditelja	17
Članak 24. – Određivanje cijene ponuda	17
Članak 25. – Rok valjanosti	18
Članak 26. – Ponudbeno jamstvo	18
Članak 27. – Alternativna rješenja	19
Članak 28. – Posjet prije podnošenja ponude	19
Članak 29. – Potpisivanje ponuda	19

PODNOŠENJE PONUDA

Članak 30. – Rok	20
Članak 31. – Pečaćenje i označivanje omotnica	20
Članak 32. – Povlačenje i izmjene	20

RAZMATRANJE PONUDA

Članak 33. – Otvaranje ponuda	21
Članak 34. – Ocjenjivanje ponuda	21
Članak 35. – Poništavanje natječajnog postupka	22

SKLAPANJE UGOVORA

Članak 36. – Odabir	23
Članak 37. – Obavijest o sklapanju ugovora	23
Članak 38. – Priprema ugovornog dokumenta	24
Članak 39. – Potpisivanje ugovora	24
Članak 40. – Jamstvo za ispunjavanje obveza	24

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41. – Opće i završne odredbe	24
---	----

UVOD**Članak 1.****Uvjeti**

- 1.1. Sklapanje ugovora o radovima, nabavi robe i uslugama koji se financiraju sredstvima Europskog razvojnog fonda (ERF) uređuje se ovim općim propisima.
- 1.2. Izvršenje ugovora o radovima, nabavi robe i uslugama koji se financiraju sredstvima Europskog razvojnog fonda (ERF) uređuje se:
 - (a) općim uvjetima primjenjivima na svaku kategoriju ugovora koje financira ERF; ili
 - (b) u slučaju zajednički financiranih projekata ili programa, ako je trećoj strani odobreno odstupanje, u ubrzanim postupcima ili u drugim odgovarajućim slučajevima, općim uvjetima koje dogovore predmetna zemlja ili područje i Europska ekonomska zajednica (EEZ); tj.:
 - i. općim uvjetima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo predmetne zemlje ili područja, ili u skladu s njezinom uobičajenom praksom u vezi s međunarodnim ugovorima; ili
 - ii. bilo kojim drugim međunarodnim općim uvjetima za ugovore; i
 - (c) posebnim uvjetima.
- 1.3. Ovi opći uvjeti obuhvaćaju načela i uvjete za sudjelovanje u ugovorima, upute ponuditeljima te načela i uvjete za sklapanje ugovora.
- 1.4. Opći uvjeti kojima se uređuju pojedine kategorije ugovora obuhvaćaju ugovorne klauzule upravne, financijske, pravne i tehničke prirode koje se odnose na izvršenje ugovora.
- 1.5. Posebni uvjeti primjenjivi na svaki ugovor obuhvaćaju:
 - (a) izmjene općih uvjeta;
 - (b) posebne ugovorne klauzule;
 - (c) tehničke specifikacije; i
 - (d) sva ostala pitanja u vezi s ugovorom.

Članak 2.**Nacionalno pravo**

Za sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovim općim propisima primjenjuje se nacionalno pravo države javnog naručitelja.

DEFINICIJE I NAČELA**Članak 3.****Definicije**

- 3.1. Na ove opće propise primjenjuju se sljedeće definicije:

EEZ: Europska ekonomska zajednica,

ERF: Europski razvojni fond,

Odluka Vijeća: Odluka Vijeća 91/482/EEZ od 25. srpnja 1991. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja EEZ-u,

PZP: zemlje i područja pridruženi EEZ-u Odlukom Vijeća,

Države AKP-a: afričke, karipske i pacifičke države koje su potpisnice Konvencije,

Komisija: Komisija Europskih zajednica,

izaslanik: predstavnik Komisije u PZP-u,

države članice: države članice Europske ekonomske zajednice,

Konvencija: relevantna Konvencija između država AKP-a i EEZ-a,

javni naručitelj: država ili pravna osoba uređena javnim ili privatnim pravom koja sklapa ugovor ili u čije se ime sklapa ugovor,

država javnog naručitelja: PZP na čijem se području treba izvršiti ugovor o radovima, nabavi robe i uslugama,

ponuditelj: svaka fizička ili pravna osoba ili grupa takvih osoba koja podnosi ponudu s ciljem sklapanja ugovora,

uspješni ponuditelj: ponuditelj izabran nakon postupka poziva za podnošenje ponuda ili, u slučaju ugovora s izravnom pogodbom, ponuditelj koji potpisuje ugovor,

nadzornik: državno tijelo, javnopravno tijelo, fizička ili pravna osoba koju odredi javni naručitelj u skladu s pravom države javnog naručitelja, koja je odgovorna za usmjeravanje i/ili praćenje izvršenja ugovora te na koju javni naručitelj može prenijeti prava i/ili ovlasti na temelju ugovora,

predstavnik nadzornika: fizička ili pravna osoba koju odredi nadzornik u ugovoru i koja je ovlaštena za zastupanje nadzornika u obavljanju njegovih funkcija te za izvršenje prava i/ili ovlasti koje su joj prenesene. U

skladu s tim, kada su prava i/ili ovlasti nadzornika prenesene na predstavnika nadzornika, upućivanje na nadzornika uključuje i predstavnika nadzornika,

radovi: privremeni i trajni radovi koje treba izvršiti na temelju ugovora,

roba: svi proizvodi koje dobavljač treba dostaviti javnom naručitelju, uključujući, kada je potrebno, usluge kao što su postavljanje, ispitivanje, puštanje u pogon, vještačenje, nadzor, održavanje, popravak, osposobljavanje i ostale takve obveze povezane s proizvodima koje treba dostaviti na temelju ugovora,

usluge: zadaće koje konzultant treba izvršiti na temelju ugovora o uslugama kao što su studije, projektiranje, pružanje tehničke pomoći i osposobljavanje,

postrojenje: strojevi, aparati, komponente i svi proizvodi koje treba dostaviti ili ugraditi na temelju ugovora,

oprema: uređaji i ostali strojevi i, kada je primjenjivo na temelju prava i/ili prakse države javnog naručitelja, privremeni objekti na gradilištu potrebni za izvršenje ugovora, ali isključujući postrojenje ili druge proizvode koji se zahtijevaju kao dio trajnih radova,

troškovnik: dokument koji sadrži raščlambu po stavkama zadaća koje treba izvršiti na temelju ugovora s jediničnim cijenama, navodeći količinu svake stavke i odgovarajuću jediničnu cijenu,

cjenik: završeni cjenik, uključujući raščlambu ukupne cijene koju je ponuditelj dostavio u ponudi, izmijenjenu ako je potrebno, koja čini dio ugovora s jediničnim cijenama,

raščlamba ukupne cijene: popis tarifa i cijena po stavkama koji prikazuje određivanje cijene u ugovoru po paušalnom iznosu, ali koji ne čini dio ugovora,

ponudbena cijena: iznos koji je ponuditelj naveo u svojoj ponudi za izvršenje ugovora,

ugovorna cijena: iznos naveden u ugovoru koji predstavlja početnu procijenjenu obvezu za izvršenje radova, nabave roba i pružanja usluga ili drugi iznos za koji se na kraju ugovora utvrdi da doprinosi na temelju ugovora,

nacrti: nacrti koje u vezi s ponudom dostavlja javni naručitelj i/ili ponuditelj,

dan: kalendarski dan,

rokovi: razdoblja u ugovoru koja počinju teći sljedećeg dana od dana radnje ili događaja koji služi kao početna točka za ta razdoblja. Ako je posljednji dan razdoblja neradni dan, razdoblje istječe na kraju prvog radnog dana od posljednjeg dana razdoblja,

obavijest u pisanom obliku: svaka obavijest pisana rukom, na pisačem stroju ili tiskana, uključujući teleks, telegraf i faks,

obavijesti: potvrde, obavijesti, nalozi i upute izdane na temelju ugovora,

nacionalna valuta: valuta države javnog naručitelja,

ECU: europska valutna jedinica,

strana valuta: svaka dopuštena valuta u smislu ovih općih propisa koja nije nacionalna valuta, a koja je navedena u ponudi,

opis posla: izjava javnog naručitelja kojom određuje svoje zahtjeve i/ili ciljeve usluga, uključujući, kada je primjenjivo, načine i sredstva koje treba koristiti i/ili rezultate koje treba postići,

trgovačka društva ili poduzeća: trgovačka društva ili poduzeća osnovana prema građanskom ili trgovačkom pravu, uključujući javna ili druga trgovačka društva, zadruge i sve ostale javnopravne ili privatnopravne osobe ili udruženja, osim neprofitnih, ustanovljeni u skladu s pravom države članice ili PZP-a i čije se sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalaze u državi članici ili tom PZP-u; međutim, trgovačko društvo ili poduzeće koje jedino ima sjedište u državi članici ili PZP-u mora biti uključeno u djelatnost koja je stvarno i kontinuirano povezana s gospodarstvom predmetne države članice ili PZP-a.

3.2. Naslovi i glave u ovim općim propisima ne smatraju se njihovim dijelovima niti se uzimaju u obzir kod tumačenja tih propisa.

3.3. Ako kontekst dopušta, smatra se da riječi koje označavaju jedninu uključuju i množinu i obratno, te da riječi koje označavaju muški rod uključuju i ženski rod i obratno.

3.4. Riječi koje označavaju osobe ili stranke uključuju trgovačka društva i poduzeća i sve organizacije koje imaju pravnu sposobnost.

Članak 4.

Prihvatljivost

4.1. Osim ako je u skladu s Odlukom Vijeća i/ili člankom 6. odobreno odstupanje:

(a) sudjelovanje u pozivima za podnošenje ponuda i sklapanju ugovora koje financira ERF otvoreno je pod jednakim uvjetima za:

i. fizičke osobe, trgovačka društva ili poduzeća, javne ili djelomično javne agencije PZP-a, država AKP-a i EEZ-a;

ii. zadruga i ostale javnopravne ili privatnopravne osobe osim onih neprofitnih iz EEZ-a, PZP-a i/ili država AKP-a;

iii. zajednička ulaganja ili grupacije poduzeća ili trgovačkih društava iz PZP-a, država AKP-a i/ili EEZ-a;

(b) roba mora biti podrijetlom iz EEZ-a, PZP-a i/ili država AKP-a.

4.2. Fizičke osobe, trgovačka društva ili poduzeća, nisu prihvatljivi za sklapanje ugovora:

(a) ako su u stečaju;

(b) ako su plaćanja prema njima suspendirana u skladu s presudom suda koja nije rješenje suda o stečaju i koja u skladu s nacionalnim zakonima dovodi do potpunog ili djelomičnog gubitka prava na upravljanje i raspolaganje imovinom;

(c) ako su protiv njih pokrenuti pravni postupci koji uključuju nalog o suspenziji plaćanja i koji u skladu s njihovim nacionalnim zakonima mogu dovesti do objave stečaja ili bilo koje druge situacije koja za sobom povlači potpuni ili djelomični gubitak prava na upravljanje i raspolaganje imovinom;

(d) ako su pravomoćnom presudom osuđeni za kazneno djelo ili prekršaj u vezi s njihovim profesionalnim ponašanjem;

(e) ako su krivi zbog ozbiljnog pogrešnog iznošenja potrebnih informacija za sudjelovanje u pozivu za podnošenje ponuda;

(f) ako krše drugi ugovor s javnim naručiteljem.

4.3. Kako bi bili prihvatljivi za sudjelovanje u pozivu za podnošenje ponuda i sklapanju ugovora, ponuditelj

javnom naručitelju dostavljaju zadovoljavajući dokaz o svojoj prihvatljivosti prema članku 4., dokaz o poštovanju potrebnih pravnih, tehničkih i financijskih zahtjeva te o svojoj sposobnosti i prikladnosti sredstava za učinkovito izvršenje ugovora. S tim ciljem sve podnošene ponude moraju sadržavati sljedeće informacije:

(a) dokument, ne stariji od 90 dana, sastavljen u skladu s nacionalnim pravom ili praksom ponuditelja kojim se potvrđuje da:

— zadovoljava uvjete iz članka 4. stavka 1.,

— se nijedna od situacija iz članka 4. stavka 2. ne odnosi na njega;

(b) preslike originalnih dokumenata kojima je određeno ustrojstvo i/ili pravni status, i kojima se utvrđuje mjesto registracije i/ili zakonsko sjedište i, ako je različito, mjesto središnje uprave poduzeća, trgovačkog društva ili partnerstva ili, ako se radi o zajedničkom ulaganju, mjesto svake stranke u ulaganju koja čini ponuditelja;

(c) pojedinosti o iskustvu ponuditelja (ili svake strane u zajedničkom ulaganju) i ranijim izvršenjima ugovora slične prirode u posljednjih pet godina, te detalje o drugim ugovorima u kojima sudjeluju, uključujući detalje o stvarnom i učinkovitom sudjelovanju u tim ugovorima;

(d) kada je primjenjivo, glavne stavke opreme predložene za korištenje u izvršenju ugovora;

(e) kvalifikacije i iskustvo ključnog osoblja predloženog za upravljanje i izvršenje ugovora, na mjestu izvršenja ugovora i izvan njega;

(f) prijedloge u vezi s prirodom, uvjetima i načinima podugovaranja kad god podugovaranje bilo kojih elemenata ugovora prelazi 10 % od predviđene ponudbene cijene;

(g) izvještaje o računovodstvenom i financijskom stanju ponuditelja (ili svake strane u zajedničkom ulaganju), kao što su računi dobiti i gubitka, bilance i izvješća revizora za proteklih pet godina, procijenjena financijska projekcija za sljedeće dvije godine, te odobrenje ponuditelja (ili ovlaštenog predstavnika zajedničkog ulaganja) za traženje referenci od ponuditeljevih banaka; i

- (h) informacije u vezi s pravnim ili arbitražnim postupcima ili sporovima u tijeku u koje je uključen ponuditelj. Navedene informacije ograničene su na pitanja od izravnog interesa za sklapanje ili izvršenje ugovora.

Članak 5.

Ravnopravno sudjelovanje

- 5.1. PZP i Komisija poduzimaju neophodne mjere kako bi osigurali najšire moguće sudjelovanje pod jednakim uvjetima u pozivima za podnošenje ponuda za ugovore o radovima, nabavi robe i uslugama, uključujući prema potrebi mjere za:
- (a) osiguravanje objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u *Službenom listu Europskih zajednica*, službenom listu predmetnog PZP-a i u svim drugim odgovarajućim sredstvima obavješćivanja, a posebno u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) i državama AKP-a u regiji;
 - (b) uklanjanje diskriminacijske prakse ili tehničkih specifikacija koje bi mogle sprečavati široko sudjelovanje pod jednakim uvjetima;
 - (c) poticanje suradnje između trgovačkih društava i poduzeća država članica, PZP-a i država AKP-a, na primjer pomoću predodabira zajedničkih ulaganja i konzorcija između trgovačkih društava i poduzeća država članica, PZP-a i država AKP-a;
 - (d) osiguravanje da svi uvjeti sposobnosti budu navedeni u natječajnoj dokumentaciji; i
 - (e) osiguravanje da odabrana ponuda udovoljava uvjetima iz natječajne dokumentacije i da zadovoljava uvjete sposobnosti koji su u njoj navedeni.

Članak 6.

Odstupanje

- 6.1. Kako bi se osigurala optimalna troškovna učinkovitost sustava, fizičkim i pravnim osobama iz zemalja u razvoju koje nisu države AKP-a, može se na zahtjev dotičnog PZP-a dopustiti sudjelovanje u ugovorima koje financira EEZ.
- 6.2. Dotični PZP izaslaniku dostavlja informacije potrebne kako bi EEZ donijela odluku o takvim odstupanjima, obraćajući posebnu pozornost na:
- (a) zemljopisni položaj predmetnog PZP-a;
 - (b) konkurentnost izvođača, dobavljača i konzultanata iz EEZ-a, PZP-a i država AKP-a;

- (c) potrebu za izbjegavanjem prekomjernog povećanja troškova izvršenja ugovora;

- (d) prijevozne poteškoće ili kašnjenja zbog rokova za isporuku ili drugih sličnih problema;

- (e) tehnologiju koja je najprikladnija i najbolje odgovara lokalnim uvjetima.

- 6.3. Sudjelovanje trećih zemalja koje nisu stranke Konvencije također može biti odobreno u ugovorima koje financira EEZ:

- (a) ako EEZ sudjeluje u financiranju regionalnih ili međuregionalnih programa u koje su uključene takve zemlje;

- (b) u slučaju kofinanciranja projekata i programa;

- (c) u slučaju pomoći u izvanrednim okolnostima.

- 6.4. U izvanrednim slučajevima i u dogovoru s Komisijom, konzultantska društva ili stručnjaci iz trećih zemalja iz članka 6. stavka 3. mogu sudjelovati u ugovorima o uslugama.

Članak 7.

Natječaj

- 7.1. Osim ako je drukčije predviđeno člankom 7., ugovori o radovima i nabavi robe koje financira ERF sklapaju se nakon otvorenog poziva za podnošenje ponuda, a ugovori o uslugama sklapaju se nakon ograničenog poziva za podnošenje ponuda
- 7.2. PZP u skladu s odredbama iz članka 7. stavaka 3., 4. i 7. i u dogovoru s Komisijom može:
- (a) sklopiti ugovore nakon ograničenog poziva za podnošenje ponuda, nakon postupka predodabira, kada je to primjenjivo;
 - (b) sklopiti ugovore izravnom pogodbom;
 - (c) izvršiti ugovore putem javnih ili polujavnih službi PZP-a.
- 7.3. Ograničeni poziv za podnošenje ponuda može se koristiti:
- (a) ako se ustanovi hitnost situacije ili ako to opravdava priroda ili određene karakteristike ugovora;
 - (b) za projekte ili programe visokospecijalizirane prirode;
 - (c) za ugovore velikog opsega, nakon predodabira.

- 7.4. Ugovori s izravnom pogodbom mogu se sklopiti:
- (a) za poslove malog opsega, ili u hitnim slučajevima, ili kod kratkoročnih programa tehničke suradnje;
 - (b) za pomoć u izvanrednim okolnostima;
 - (c) za poslove povjerene pojedinačnim stručnjacima;
 - (d) za poslove koji nadopunjuju poslove u tijeku ili su neophodni za dovršenje takvih poslova;
 - (e) kada je izvršenje ugovora rezervirano isključivo za nositelje patenta ili licencijska za korištenje, preradu ili uvoz dotičnih predmeta;
 - (f) nakon neuspjelog poziva za podnošenje ponuda.
- 7.5. Sljedeći postupak primjenjuje se na ograničeni poziv za podnošenje ponuda i na ugovore s izravnom pogodbom:
- (a) u slučaju ugovora o radovima i nabavi robe, javni naručitelj u dogovoru s izaslanikom sastavlja uži izbor potencijalnih ponuditelja, nakon, kada je primjenjivo, poziva na predodabir ponuda;
 - (b) u slučaju ugovora o uslugama, javni naručitelj dogovoru s Komisijom sastavlja uži izbor potencijalnih ponuditelja, na temelju prijedloga javnog naručitelja i prijedloga Komisije;
 - (c) u ugovorima s izravnom pogodbom, javni naručitelj slobodno započinje pregovore koje smatra prikladnim s onim potencijalnim ponuditeljima koje je uvrstio u uži izbor u skladu s člankom 7. stavkom 5. točkama (a) (b), i sklapa ugovor s ponuditeljem kojeg odabere.
- 7.6. Za ugovore o uslugama treba uzeti u obzir dostupnost odgovarajućih kandidata s boravištem u predmetnom PZP-u.

Izravni rad

- 7.7. Ako država ima na raspolaganju kvalificirano upravljačko osoblje u svojim nacionalnim tijelima, u slučajevima pomoći u izvanrednim okolnostima, ugovora o uslugama i kod svih drugih aktivnosti kada su procijenjeni troškovi manji od 5 milijuna ECU, ugovori se izvršavaju izravnim radom putem javnih ili djelomično javnih agencija ili službi predmetnog PZP-a.
- 7.8. Zajednica sudjeluje u troškovima uključenih službi tako što osigurava opremu i/ili materijale koji nedostaju i/ili

sredstva za dodatno potrebno osoblje u vidu stručnjaka iz predmetnog PZP-a ili ostalih PZP-a ili država AKP-a. Sudjelovanje Zajednice pokriva samo troškove nastale zbog dodatnih mjera i privremene izdatke u vezi s izvršenjem strogo ograničeno na zahtjeve predmetnog projekta.

Ugovori o pomoći u izvanrednim okolnostima

- 7.9. Ugovori o pomoći u izvanrednim okolnostima provode se tako da odražavaju hitnost situacije. S tim ciljem, za sve aktivnosti u vezi s izvanrednim okolnostima, javni naručitelj u dogovoru s izaslanikom može odobriti:
- (a) sklapanje ugovora izravnom pogodbom;
 - (b) izvršenje ugovora izravnim radom;
 - (c) provedbu putem specijaliziranih agencija;
 - (d) izravnu provedbu od strane Komisije.

Ubrzani postupak

- 7.10. S ciljem osiguravanja brze i učinkovite provedbe projekata i programa, koristi se ubrzani natječajni postupak, osim ako drukčije predvidi predmetni PZP ili Komisija putem prijedloga za suglasnost od strane PZP-a. Ubrzani postupak za objavljivanje poziva na podnošenje ponuda uključuje kraće rokove za dostavu ponuda, a poziv za podnošenje ponuda je ograničen na predmetni PZP i na susjedne PZP-e ili države AKP-a u skladu s propisima koja su na snazi u predmetnom PZP-u. Ubrzani postupak primjenjuje se u sljedećim slučajevima:
- (a) ugovori o radovima: čiji su procijenjeni troškovi manji od 5 milijuna ECU;
 - (b) pomoć u izvanrednim okolnostima: neovisno o vrijednosti ugovora.

- 7.11. Odstupajući od navedenog, dužnosnik za ovjeravanja PZP-a u dogovoru s izaslanikom može nabaviti robu i/ili osigurati pružanje usluga ograničenog iznosa ako su dostupni u predmetnom PZP-u ili susjednom PZP-imu ili susjednim državama AKP-a.

- 7.12. Kako bi se ubrzao postupak PZP može zatražiti od Komisije da izravno ili putem svoje relevantne agencije pregovara, sastavi i sklopi ugovor o uslugama u njezino ime.

Članak 8.

Natječaj za projektiranje

8.1. Kada javni naručitelj, zbog tehničkih, estetskih ili financijskih razloga to smatra prikladnim, može se objaviti poziv za podnošenje ponuda za sudjelovanje u natječaju za projektiranje. Natječaj za projektiranje provodi se na temelju plana i kriterija koje sastavlja javni naručitelj. Pored toga, primjenjuje se sljedeće:

- (a) plan može predvidjeti dodjelu nagrada za najbolje prijedloge. Te nagrade navode se u planu i dodjeljuju se autorima navedenih prijedloga u skladu s poretком koji određuje javni naručitelj. Javni naručitelj može odustati od dodjele nagrada ako se ocijeni da prijedlozi nisu zadovoljavajući;
- (b) ako nije drukčije navedeno u pozivu za podnošenje ponuda, autorsko pravo za dostavljene prijedloge pripada natjecateljima. Međutim, javni naručitelj u dogovoru s natjecateljima može koristiti prijedlog za daljnji razvoj.

8.2. Javni naručitelj može pozvati na podnošenje ponuda za dodatno istraživanje, studije i projektiranje ako je to potrebno za daljnji razvoj projekta.

8.3. Pridržavajući se članka 8. stavka 1. točke (b) i stavka 2. javni naručitelj može pozvati na podnošenje ponuda za detaljnu razradu projekta određenog natjecatelja i pripremu dokumentacije do stupnja kada se može pozvati na podnošenje ponuda za nabavu robe ili izgradnju.

8.4. Javni naručitelj može pozvati na podnošenje ponuda za prijedloge projekta i izgradnje po načelu „ključ u ruke”. Takve ponude podnose se u paušalnom iznosu. Ponude se ocjenjuju prema njihovim estetskim, praktičnim, tehničkim i gospodarskim vrijednostima. Ne dodjeljuju se nagrade.

Članak 9.

Prednost

9.1. Poduzimaju se mjere za poticanje najšireg sudjelovanja fizičkih i pravnih osoba iz PZP-a u izvršenju ugovora koje financira ERF kako bi se omogućilo najbolje moguće korištenje fizičkih i ljudskih resursa tih zemalja i područja. S tim ciljem:

- (a) za ugovore o radovima čija je vrijednost manja od 5 milijuna ECU, ponuditeljima iz PZP-a, pod uvjetom da najmanje jedna četvrtina kapitala i upravljačkog osoblja potječe iz jedne ili više prekomorskih zemalja i područja, priznaje se 10 % prednosti kod cijene kada se uspoređuju ponude jednake gospodarske i tehničke kvalitete;

(b) za ugovore o nabavi robe, bez obzira na vrijednost tih nabava, ponuditeljima iz PZP-a koji nude robu podrijetlom iz PZP-a u vrijednosti od najmanje 50 % ugovorne vrijednosti, priznaje se 15 % prednosti kod cijene kada se uspoređuju ponude jednake gospodarske i tehničke kvalitete;

(c) za ugovore o uslugama, pod uvjetom da su zahtijevane kvalitete, prednost se daje stručnjacima, institucijama ili konzultantskim poduzećima ili trgovačkim društvima iz PZP-a, kada se uspoređuju ponude jednake gospodarske i tehničke kvalitete;

(d) kada je predviđeno podizvođenje, uspješni ponuditelj daje prednost fizičkim osobama, poduzećima i trgovačkim društvima iz PZP-a koji su u stanju izvršiti dotični ugovor pod sličnim uvjetima.

9.2. Prag i postoci iz članka 9. stavka 1. mogu se izmijeniti na temelju relevantne Odluke Vijeća.

Članak 10.

Vrste ugovora

10.1. Ugovori mogu biti:

(a) ugovor s paušalnim iznosom, kada sveukupna cijena obuhvaća sve radove, nabavu robe i usluge koji su predmet ugovora;

(b) ugovor s jediničnim cijenama, kada su radovi, nabava robe i usluge podijeljeni na temelju troškovi i navedene su predložene jedinične cijene;

(c) ugovor s dodatnim troškovima, kada su cijene radova, nabave robe i usluga određene na temelju stvarnih troškova uz dodatak za režijske troškove i dobit;

(d) složeni ugovor, kada su cijene određene na temelju najmanje dvije metode utvrđene u članku 10. stavku 1.;

(e) ugovor s privremenom cijenom, kada se u izvanrednim slučajevima iz članka 10. stavka 2. ugovori sklapaju bez prethodno utvrđenih cijena, nakon

savjetovanja i dogovora između javnog naručitelja i ponuditelja, te plaćaju na dogovoreni način.

10.2. Sklapanje ugovora s privremenom cijenom moguće je jedino:

- (a) ako je ugovor složene prirode ili uključuje nove tehnike koje predstavljaju znatan tehnički rizik koji zahtjeva početak izvođenja prije nego što se odrede svi uvjeti izvršenja;
- (b) u slučaju izvanrednih i nepredvidivih okolnosti, kao što su hitni ugovori ili kada je teško odrediti prirodu i sredstva izvršenja.

10.3. Osim za ugovore s privremenom cijenom, ugovori se sklapaju na temelju prethodno utvrđenih cijena. Te cijene mogu biti u paušalnim iznosima ili jedinične cijene.

10.4. Upute ponuditeljima:

- (a) navode vrstu ugovora;
- (b) za ugovore s dodatnim troškovima navode pravila za izračunavanje troškova, režijskih troškova i dobiti;
- (c) za složene ugovore navode metode koje treba koristiti kod izračunavanja iznosa koje treba platiti na temelju ugovora.

Članak 11.

Tehničke specifikacije i standardi

11.1. Tehničke specifikacije i metode ispitivanja, provjere, prihvaćanja i izračunavanja u svakom ugovoru mogu se utvrditi prema redoslijedu prednosti, uz upućivanje na zajedničke standarde prihvaćene od strane EEZ-a i predmetnog PZP-a, na standarde predmetnog PZP-a, države članice ili na bilo koji drugi standard, uključujući i međunarodne standarde.

11.2. Osim ako su opravdane predmetom ugovora, zabranjuju se tehničke specifikacije koje navode proizvode specifične izrade ili podrijetla ili navode posebne postupke i koje stoga određenim proizvodima daju prednost ili ih isključuju. Takva zabrana obuhvaća trgovačke oznake, patente ili vrste, posebno podrijetlo ili proizvodnju. Međutim, ako se proizvodi ili postupci ne mogu opisati na dovoljno precizan i jasan način, mogu se imenovati pod uvjetom da se dodaju riječi „ili ekvivalentno”.

Članak 12.

Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku

12.1. Osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima, obavijesti između javnog naručitelja i/ili nadzornika s jedne strane i ponuditelja ili uspješnog ponuditelja s druge strane, obavlja se poštom, telegrafom, teleksom, faksom ili osobnom dostavom, na odgovarajuće adrese koje te stranke odrede za tu svrhu.

12.2. Ako pošiljatelj zahtijeva dokaz o primitku, on navodi takav zahtjev u svojoj obavijesti i zahtijeva takav dokaz o primitku uvijek kada postoji krajnji rok za primitak obavijesti. Pošiljatelj uvijek poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao primitak svoje obavijesti.

POZIV ZA PODNOŠENJE PONUDA

Članak 13.

Obavijest o pozivu za podnošenje ponuda

13.1. Javni naručitelj koji želi sklopiti ugovor putem otvorenog natječajnog postupka ili ograničenog natječajnog postupka s predodabirom obznanjuje svoju namjeru putem obavijesti koju Komisija objavljuje u *Službenom listu Europskih zajednica*, službenom listu predmetne zemlje PZP-a i bilo kojem drugom odgovarajućem sredstvu priopćavanja, a naročito u prekomorskim zemljama i područjima i državama AKP-a u regiji.

13.2. Javni naručitelj prije objavljivanja poziva za podnošenje ponuda dostavlja izaslaniku natječajnu dokumentaciju.

13.3. Izaslanik:

(a) za ubrzane postupke, ugovore s izravnom pogodbom i ugovore za pomoć u izvanrednim okolnostima, prije nego ih javni naručitelj objavi, odobrava natječajnu dokumentaciju u roku od 30 dana od dana dostave od strane javnog naručitelja;

(b) za sve slučajeve osim onih navedenih u točki (a) dostavlja natječajnu dokumentaciju na odobrenje Komisiji u roku od 30 dana od dana dostave od strane javnog naručitelja.

13.4. U otvorenom natječajnom postupku u obavijest o pozivu za podnošenje ponuda navode se:

(a) predmet, svrha i opseg ugovora; ako je ugovor podijeljen na nekoliko dijelova redoslijed veličine različitih dijelova i mogućnost podnošenja ponude

za jedan dio, nekoliko dijelova ili sve dijelove; mogućnost podnošenja ponude za alternativno rješenje, kada je to odobreno; ako se obavijest odnosi na poziv za podnošenje ponuda za projektiranje i gradnju, kriterije za projektiranje i ostale zahtjeve neophodne kako bi ponuditelji razumjeli opseg ugovora i kako bi na odgovarajući način podnijeli ponudu;

- (b) kriteriji prihvatljivosti i sve važne ili neobične kriterije vrednovanja ponude (npr. povlaštena stopa);
- (c) lokacija projekta, izvor financiranja, razdoblje izvršenja, i u slučaju ugovora o nabavi robe, mjesto isporuke i/ili postavljanja;
- (d) javni naručitelj, naziv i adresa tijela koje sklapa ugovor;
- (e) metoda nadmetanja, mjesto gdje se može pregledati natječajna dokumentacija i uvjete pod kojima se može kupiti;
- (f) razdoblje, računajući od krajnjeg roka utvrđenog za primitak ponuda, tijekom kojeg ponuditelje obvezuju njihove ponude;
- (g) krajnji dan i vrijeme utvrđeni za primitak ponuda, adresa na koju se moraju poslati, broj potrebnih preslika i jezik na kojem moraju biti sastavljene;
- (h) prema potrebi, mjesto, dan i vrijeme otvaranja ponuda;
- (i) različita jamstva koja zahtijeva javni naručitelj, vrijednost svakog jamstva, kada je prikladno izražen kao postotak ponude i vrijeme kada takva jamstva treba predočiti;
- (j) adresa tijela od kojih ponuditelji mogu dobiti sve dodatne podatke.

13.5. U ograničenom natječajnom postupku s predodabirom u obavijest se posebno navodi:

- (a) metoda dostavljanja ponuda i podaci iz članka 13. stavka 4. točaka (a), (b), (c), (d) i (g);
- (b) uvjeti pod kojima se može kupiti natječajna dokumentacija;
- (c) prema potrebi krajnji dan do kojeg javni naručitelj mora objaviti poziv za podnošenje ponuda;
- (d) informacije koje treba navesti u zahtjevu za sudjelovanjem, u obliku izjava i dokumenata u vezi s boni-

tetom podnositelja molbe te sposobnosti koje javni naručitelj zahtijeva u skladu s člankom 4., zajedno s gospodarskim i tehničkim uvjetima koje svaki podnositelj molbe mora ispuniti ako želi ući u odabir.

Članak 14.

Predodabir ponuditelja

- 14.1. U ograničenom natječaju s predodabirom sastavlja se uži izbor potencijalnih ponuditelja u skladu s člankom 14. stavkom 2. nakon, kada je primjenjivo, poziva na predodabir nakon objave obavijesti iz članka 13. stavka 1.
- 14.2. Uži izbor sastavlja se između ostalog u skladu s odredbama članka 7. stavka 5. i potrebnim kvalifikacijama za izvršenje predviđenog projekta, a posebno s odredbama članka 4.
- 14.3. Javni naručitelj odabire potencijalne ponuditelje na temelju informacija koje su naveli u svojim zahtjevima podnesenim u skladu s člankom 13. stavkom 5. točkom (d). Potencijalni ponuditelji koji su odabrani primaju poziv za podnošenje ponuda u kojem se posebno navodi sljedeće:
 - (a) informacije navedene u članku 13. stavku 4. točkama (e), (f), (g), (h), (i) i (j);
 - (b) upućivanje na obavijest navedenu u članku 13. stavku 5.;
 - (c) sve izmjene iz članka 18.

Članak 15.

Ugovori s izravnom pogodbom

- 15.1. Za ugovore s izravnom pogodbom, radovi, nabave robe ili usluge koje trebaju biti predmet ugovora, određuju se nakon pregovora između javnog naručitelja i ponuditelja.
- 15.2. Kada se primjenjuje postupak izravne pogodbe, kandidata odabire predmetni PZP na temelju rang liste sastavljene u skladu s člankom 4. i člankom 7. stavkom 5.
- 15.3. Po završetku pregovora, javni naručitelj sastavlja i notificira tekst ugovora u skladu s člankom 38.
- 15.4. Javni naručitelj i ponuditelj dogovaraju dan koji se smatra danom sklapanja ugovora. Taj se dan navodi u tekstu ugovora.

NATJEČAJNA DOKUMENTACIJA**Članak 16.****Sadržaj natječajne dokumentacije**

16.1. Natječajna dokumentacija sadrži pojedinosti o načinu na koji treba sastaviti ponude te kriterije za odabir uspješne ponude. Pored poziva za podnošenje ponuda, natječajna dokumentacija može sadržavati neke ili sve sljedeće informacije:

- (a) upute ponuditeljima;
- (b) opće uvjete primjenjive na određene kategorije ugovora;
- (c) posebne uvjete za određeni ugovor;
- (d) tehničke specifikacije i/ili opis posla;
- (e) obrazac za raščlambu ukupne cijene po stavkama u slučaju ugovora s paušalnim iznosom ili obrazac s popisom jediničnih cijena i/ili troškovnik u slučaju ugovora s jediničnim cijenama;
- (f) popis zahtjeva ili dodatnih podataka;
- (g) nacрте;
- (h) obrazac ponude;
- (i) obrazac ponudbenog jamstva;
- (j) obrazac ugovora;
- (k) obrazac jamstva za ispunjavanje obveza; i
- (l) opis sustava vrednovanja ponuda uz navođenje kriterija za vrednovanje i pondera dodijeljenih svakom pojedinom kriteriju.

16.2. Pored toga i ovisno o vrsti ugovora, uz natječajnu dokumentaciju nalazi se „napomena o općim informacijama”. Ovu napomenu priprema izaslanik u dogovoru s predmetnim PZP-om i podložna je njezinom odobrenju. Dostavlja se samo za informaciju i ne čini dio ugovora. Uključuje neke ili sve sljedeće informacije:

- (a) geografske napomene o regiji u kojoj se nalazi mjesto izvršenja ugovora, uključujući i napomene o klimi;
- (b) lokaciju mjesta izvršenja ugovora, prilazne putove i ostalu infrastrukturu koja se može koristiti u izvršenju ugovora;
- (c) podatke o carinskim, poreznim i cjenovnim zakonima i propisima;

(d) platne ljestvice te pravne i ugovorne troškove koje plaćaju poslodavci, uključujući i navođenje minimalne ili uobičajene plaće utvrđene pravom države javnog naručitelja ili uobičajene na mjestu gdje se ugovor treba izvršiti, za osnovne lokalne kategorije rada potrebne za ugovor;

(e) informacije o zakonima i propisima o deviznoj kontroli i monetarnom i bankarskom sustavu države javnog naručitelja;

(f) sve ostale informacije koje se odnose na zakone i propise zemlju javnog naručitelja kojima se uređuje izvršenje ugovora, uključujući pojedinosti o tijelima kojima se treba obratiti kako bi se dobile preslike tih zakona i propisa.

16.3. Opis posla za ugovore o uslugama sadrži posebno:

(a) što je moguće detaljniji opis predmeta ugovora;

(b) činjenične detalje, kao što su informacije koje posjeduje javni naručitelj, ograničenja koja su obvezujuća za javnog naručitelja u pridržavanju određenih tehničkih ili drugih pravila, te obveze koje utvrdi javni naručitelj;

(c) ovisno o prirodi ugovora, prednacrt studije ili provedbenog programa, te nacrt ugovora, ako je na raspolaganju;

(d) opću dokumentaciju koja posebno sadrži zakone i propise koji se odnose na tehničko područje obuhvaćeno ugovorom ili bilo koje drugo upućivanje koje omogućava pristup takvim zakonima i propisima.

16.4. Ponuditelj pažljivo proučava sve upute, uvjete, obrasce, uvjete, specifikacije i nacрте iz natječajne dokumentacije. Ponuditelj je jedini odgovoran za odgovore na zahtjeve iz natječajne dokumentacije te za sve propuste ili pogreške u svojim odgovorima. Ako ne dostavi sve informacije zahtijevane natječajnom dokumentacijom ili ako dostavi ponudu koja ne odgovara svim zahtjevima u natječajnoj dokumentaciji, to čini na vlastiti rizik što može dovesti do odbijanja njegove ponude.

Članak 17.**Pojašnjenje informacija iz natječaja**

Kada su, kao odgovor na upit ponuditelja ili iz drugog razloga, ponuditelju dostavljene informacije u vezi s ugovorom koji treba izvršiti ili druge informacije koje mogu utjecati na cijenu ponude, javni naručitelj takve informacije dostavlja u pisanom

obliku i ostalim ponuditeljima, ako su oni poznati, pod uvjetom da se informacije komercijalne prirode u pogledu prihvatljivosti alternativnih rješenja ne dostavljaju ostalim ponuditeljima. Javni naručitelj odgovara samo na one upite ili zahtjeve za pojašnjenje koje primi najkasnije 30 dana prije krajnjeg roka za podnošenje ponuda.

Članak 18.

Izmjene natječajne dokumentacije

Sve promjene koje u natječajnoj dokumentaciji tijekom roka za podnošenje ponuda provede javni naručitelj, odmah se dostavljaju u pisanom obliku svim potencijalnim ponuditeljima koji su primili natječajnu dokumentaciju, zajedno s obavijesti o produžetku roka za podnošenje ponuda ako javni naručitelj smatra da je to potrebno kako bi ponuditeljima omogućio da takve promjene uzmu u obzir.

UPUTE PONUDITELJIMA

Članak 19.

Jezik

Ponuda, ugovorna dokumentacija te obavijesti i dokumenti koji se odnose na nju sastavljaju se na jeziku navedenom u uputama ponuditeljima.

Članak 20.

Sadržaj ponude

20.1. Ponuda koju priprema i podnosi ponuditelj u skladu sa zahtjevima navedenima u natječajnoj dokumentaciji obuhvaća:

- (a) ispunjeni obrazac ponude i njegove dodatke;
- (b) ponudbeno jamstvo;
- (c) raščlambu ukupne cijene u slučaju ugovora s paušalnim iznosom ili popis jediničnih cijena i/ili troškovnik u slučaju ugovora s jediničnim cijenama;
- (d) popis dodatnih informacija;
- (e) dokumente koji dokazuju stanje i sposobnost ponuditelja kako je navedeno u članku 4., osim u slučaju ograničenog natječajnog postupka s predodabirom;
- (f) odobrena alternativna rješenja i sve ostale elemente koji se moraju dostaviti u skladu s uputama ponuditeljima koje su sadržane u natječajnoj dokumentaciji;

(g) sve informacije potrebne za procjenu ponuda;

(h) ako upute ponuditeljima navode da su potrebne usluge održavanja, napomenu koja navodi način na koji će ponuditelj ispuniti obveze pružanja takvih usluga;

(i) prema potrebi dodatna jamstva koja predlaže ponuditelj u vezi, *inter alia*, razdoblja izvršenja i opsega radova;

(j) informacije o svim predviđenim podugovaranjima;

(k) ponudbenu cijenu te način i valute plaćanja.

20.2. Usluge održavanja zahtijevaju se za ugovore o nabavi robe, osim ako je priroda nabave takva da ne opravdava takvu uslugu. Ako javni naručitelj zahtijeva usluge održavanja:

(a) posebnim uvjetima propisuju se uvjeti i načini ovih usluga i njihovo trajanje;

(b) osim ako vrsta nabave ili relevantni uvjeti to ne opravdavaju, uspješni ponuditelj uspostavlja zahtijevane usluge održavanja unutar države javnog naručitelja.

Članak 21.

Dijelovi

21.1. Kod razmatranja načina na koji se projekt može izvršiti zbog ekonomskih i tehničkih razloga treba uzeti u obzir prednosti podjele projekta na što je moguće veće homogene dijelove.

21.2. Ako je projekt podijeljen na dijelove, upute ponuditeljima navode:

- (a) broj dijelova;
- (b) vrstu, lokaciju i veličinu svakog dijela; i
- (c) prema potrebi, najmanji i najveći broj dijelova za koje ponuditelji mogu slati ponude.

21.3. Postupak za podnošenje ponude je kako slijedi:

- (a) ponuditelj može dostaviti ponudu za svaki dio;
- (b) osim ako upute ponuditeljima predviđaju drukčije, ponuditelj u svoju ponudu može uključiti ukupni popust koji bi odobrio u slučaju spajanja nekih ili svih dijelova za koje je podnio pojedinačne ponude;

- (c) osim ako upute ponuditeljima navode da dijelovi dodijeljeni istom ponuditelju čine jedinstveni ugovor, svaki dio je predmet posebnog ugovora;
- (d) kada se dijelovi trebaju dodijeliti različitim ponuditeljima, natječajna dokumentacija ili upute ponuditeljima mogu predvidjeti da ponuditelj za određeni dio osigurava koordinaciju izvršenja svih dijelova.

Članak 22.

Suradnja s trećim stranama

22.1. Kako bi se ojačao kapacitet PZP-a za razvoj vlastitih tehničkih vještina i za poboljšanje znanja i iskustva svojih konzultanata, potiču se dogovori o suradnji i partnerstvu između konzultantskih društava, inženjera konzultanata, stručnjaka i institucija iz EEZ-a i onih iz PZP-a. S tim ciljem, Komisija i PZP ulažu napore da:

- (a) pomoću zajedničkih ulaganja potiču podugovaranje ili korištenje stručnjaka državljana PZP-a u timovima koje zapošljavaju konzultantska društva, inženjeri konzultanti ili institucije u EEZ-u;
- (b) u natječajnoj dokumentaciji obavijeste ponuditelje o uvjetima sposobnosti i povlasticama predviđenima u tim općim propisima, a posebno o onima koje se odnose na poticanje korištenja ljudskih resursa PZP-a.

22.2. Javni naručitelj u pozivu za podnošenje ponuda ili tijekom pregovora o ugovoru može potencijalnim ponuditeljima ponuditi pomoć ostalih poduzeća ili trgovačkih društava iz prekomorskih zemalja i područja ili država AKP-a ili nacionalnih stručnjaka ili konzultanata koje treba izabrati zajedničkim dogovorom. Ta suradnja može biti u obliku zajedničkog ulaganja, podugovaranja ili osposobljavanja na radnom mjestu.

22.3. Kada je suradnja u obliku:

- (a) zajedničkog ulaganja primjenjuje se članak 4. stavak 3. točka (b);
- (b) podizvođenja primjenjuje se članak 4. stavak 3. točka (f);
- (c) osposobljavanja na radnom mjestu, polaznici koje predlaže javni naručitelj moraju imati osnovne vještine koje im omogućuju učinkovito sudjelovanje u zadacima izobrazbe na radnom mjestu povezanim s izvršenjem ugovora. Maksimalni broj polaznika određen je u posebnim uvjetima. Pri izračunavanju

naknade ili ponudbenih cijena, vodi se računa o svim troškovima koje snosi ponuditelj zbog osiguravanja osposobljavanja na radnom mjestu. Osposobljavanje na radnom mjestu ni u kojem slučaju ne ograničava obveze uspješnog ponuditelja s kojim je sklopljen ugovor, niti nameće obveze javnom naručitelju ili nadzorniku.

22.4. Uključene strane obvezuju se na uzajamnu suradnju i dogovaraju se o postupku za takvu suradnju, a posebno o odgovornostima koje iz nje proizlaze.

Članak 23.

Samostalnost ponuditelja

23.1. Ako je ponuditelj, u slučaju ugovora o pružanju usluga, u pravnom odnosu s fizičkim ili pravnim osobama koje bi mogle sudjelovati u izvođenju radova ili nabavi robe, čije je definiranje ili pripremanje predmet usluga, ili ako na drugi način s njima održava posebne odnose koji mogu ugroziti njegovu samostalnost, on o tome obavještuje javnog naručitelja u svojoj ponudi ili za vrijeme pregovora o ugovoru, ili kad god dođe do takvih okolnosti prije sklapanja ugovora.

23.2. Ako se, neovisno o takvim informacijama, sklopi ugovor s navedenim ponuditeljem, javni naručitelj zadržava pravo isključenja predmetne fizičke ili pravne osobe iz sudjelovanja u izvođenju takvih radova ili nabavi robe.

Članak 24.

Određivanje cijene ponuda

24.1. Ponuditelj dostavlja informacije o cijenama koje se zahtijevaju u natječajnoj dokumentaciji, vrši potrebne aritmetičke izračune, potpisuje obrazac ponude i prilaže ga svojoj ponudi.

24.2. Ukupni iznos ponude iskazuje se brojkama i slovima. U svim slučajevima kada postoji razlika između cijene iskazane brojkama i slovima, važeća je cijena iskazana slovima. Ako se tako zahtijeva u uputama ponuditeljima, brojkama i slovima se iskazuje i sljedeće:

- (a) raščlamba ukupne cijene u slučaju ugovora s paušalnim iznosom;
- (b) jedinične cijene za svaku stavku u troškovniku i/ili popis jediničnih cijena u slučaju ugovora s jediničnim cijenama;

- (c) u slučaju složenog ugovora, raščlamba ukupne cijene u dijelu s paušalnom cijenom kao i troškovnik i/ili cjenik u dijelu s jediničnim cijenama.

24.3. Cijene moraju odgovarati relativnoj vrijednosti svake stavke u odnosu na ukupni iznos ponude. Cijene ne smiju biti takve da narušavaju usporedbu ponuda ili dovode do privremenih plaćanja koja su nerazmjerna s vrijednosti obavljenog posla.

24.4. Ponude trebaju biti izražene u nacionalnoj valuti države javnog naručitelja.

24.5. Ponuditelj može u ponudi zahtijevati da mu opravdani dio, izražen kao postotak ponudbene cijene, bude izravno isplaćen u stranoj valuti. Opravdanost zahtjeva ocjenjuje se u pogledu provjerljivih činjenica o pravom porijeklu radova, robe ili usluga koje treba obaviti i izdataka koji zbog njih nastaju. Tečaj koji se primjenjuje na isplate u stranoj valuti je onaj koji je bio na snazi 30 dana prije krajnjeg roka za podnošenje ponuda.

24.6. Cijenom koju nudi ponuditelj uzimaju se u obzir porezni dogovori koji se primjenjuju kako je utvrđeno Konvencijom.

Članak 25.

Rok valjanosti

25.1. Ponude su obvezujuće za ponuditelje u razdoblju koje propiše javni naručitelj u skladu s člankom 13. Javni naručitelj može odbiti svaku ponudu čiji je rok valjanosti kraći. Rok koji utvrdi javni naručitelj mora biti dovoljno dug da omogući ocjenu i usporedbu ponuda, dobivanje svih potrebnih dozvola i odobrenja te obavješćivanje o sklapanju ugovora. Rok valjanosti obično ne prelazi 120 dana od krajnjeg dana određenog za podnošenje ponuda, ali može varirati ovisno o prirodi i složenosti ugovora.

25.2. U izvanrednim okolnostima, javni naručitelj može, prije isteka prvobitnog roka valjanosti ponude, zatražiti od ponuditelja određeno produženje roka valjanosti. Ponuditelji koji se slože sa zahtjevom neće morati niti će im biti dopušteno mijenjati svoje ponude, ali će se od njih zahtijevati da na odgovarajući način produže rok valjanosti svojih ponudbenih jamstava. Odredbe članka 26. u vezi oslobađanja i gubitka ponudbenog jamstva ostaju na snazi tijekom produženog roka valjanosti ponude.

25.3. Uspješnog ponuditelja njegova ponuda obvezuje i u dodatnom razdoblju od 60 dana nakon primitka obavijesti o odabiru.

Članak 26.

Ponudbeno jamstvo

26.1. Ako nije drukčije predviđeno u uputama za ponuditelje, ponuditelji za ugovore o radovima, nabavi robe i usluga dostavljaju jamstvo kao dokaz ozbiljnosti svojih ponuda. U natječajnoj dokumentaciji navodi se iznos jamstva koji ni u kojem slučaju ne prelazi 2 % od iznosa ponude.

26.2. Ponudbeno jamstvo dostavlja se u obliku bankovnog jamstva, bankovne mjenice, potvrđenog čeka, obveznice društva za osiguranje ili društva za osiguranje jamstava, neopozivog akreditiva ili novčanog depozita kod javnog naručitelja. Ako ponudbeno jamstvo treba biti u obliku bankovnog jamstva, bankovne mjenice, potvrđenog čeka ili obveznice, izdaje ga banka, društvo za osiguranje ili društvo za osiguranje jamstava odobreno od strane javnog naručitelja i sa sjedištem u PZP-u, državi AKP-a ili državi članici. Bankovno jamstvo ili obveznica moraju biti strogo u skladu s obrascem ponudbenog jamstva koji je naveden u natječajnoj dokumentaciji ili, ako se radi o ugovoru s izravnom pogodbom, u posebnim uvjetima. U kojem god obliku bilo, jamstvo mora biti nezavisno i plativo na prvi poziv i valjano najmanje 60 dana od isteka valjanosti ponude.

26.3. Javni naručitelj može odbiti svaku ponudu uz koju nije dostavljeno prihvatljivo ponudbeno jamstvo.

26.4. Ponudbena jamstva ponuditelja koji nisu odabrani bit će vraćena najkasnije 60 dana od isteka roka valjanosti ponude, koji prema potrebi može biti produžen u skladu s člankom 25. stavkom 2. ili nakon sklapanja ugovora, ovisno o tome što se prije dogodi.

26.5. Ponudbeno jamstvo uspješnog ponuditelja oslobađa se kada ponuditelj potpiše ugovor i dostavi zahtijevano jamstvo za ispunjavanje obveza koje zadovoljava javnog naručitelja.

26.6. Ponudbeno jamstvo može se aktivirati bez upozorenja:

(a) ako ponuditelj povuče svoju ponudu tijekom roka valjanosti njegove ponude;

(b) u slučaju uspješnog ponuditelja, ako on u utvrđenom roku ne potpiše ugovor ili ne dostavi potrebno jamstvo za ispunjavanje obveza.

Članak 27.

Alternativna rješenja

- 27.1. Ako nije drukčije navedeno u uputama ponuditeljima, ponuditelji mogu dostaviti ponudu na temelju alternativnog rješenja. U uputama ponuditeljima moraju se navesti sva ograničenja, kriteriji za izradu projekta i ostali zahtjevi primjenjivi na alternativno rješenje. Ako nije drukčije navedeno u uputama ponuditeljima, podnošenje ponude za alternativno rješenje uvjetovano je podnošenjem ponude za rješenje koje je u skladu sa zahtjevima iz natječajne dokumentacije.
- 27.2. Alternativna rješenja ne smiju odstupati od zahtjeva iz ovih općih propisa. Ponude temeljene na natječajnoj dokumentaciji i one za alternativna rješenja vrednuju se istodobno.
- 27.3. U uputama ponuditeljima mora se navesti je li ponuditelj koji je podnio alternativno rješenje odgovoran za projektiranje alternativnog rješenja, i u tom slučaju moraju se navesti postupci, a posebno za provjeru, reviziju i odobrenje.
- 27.4. Podnošenje alternativnog rješenja obuhvaća:
- (a) pojedinačnu ponudu za alternativno rješenje;
 - (b) prikaz koristi od alternativnog rješenja u usporedbi s rješenjem koje odgovara zahtjevima iz natječajne dokumentacije, uključujući mjerljivo opravdanje svake ekonomske prednosti;
 - (c) nacrt izmjena tehničkih odredbi sadržanih u posebnim uvjetima, koje su potrebne za alternativno rješenje;
 - (d) crteže i specifikacije predviđene u rješenju koje odgovara zahtjevima, ali na koje ne utječe alternativno rješenje;
 - (e) crteže i specifikacije na koje utječe alternativno rješenje;
 - (f) tehničku napomenu o konceptu alternativnog rješenja i prema potrebi, crteže i proračune;
 - (g) za ugovore s paušalnim iznosom, ukupnu cijenu raščlanjenu po stavkama, izmijenjenu alternativnim rješenjem;
 - (h) za ugovore s jediničnim cijenama, troškovnik i/ili cjenik izmijenjen alternativnim rješenjem.

Članak 28.

Posjet prije podnošenja ponude

- 28.1. Ponuditelju se preporučuje posjet i pregled mjesta i okolice mjesta gdje treba izvršiti ugovor, te da sam i na vlastitu odgovornost prikupi sve informacije koje mogu biti potrebne za pripremu ponude i sklapanje

ugovora. Troškove posjeta mjestu gdje treba izvršiti ugovor snosi ponuditelj.

- 28.2. Za potrebe takvog pregleda, ponuditelju i njegovom osoblju ili zastupnicima, javni naručitelj će, ako je to moguće, dopustiti pristup mjestu gdje treba izvršiti ugovor, pod uvjetom da ponuditelj, njegovo osoblje ili zastupnici javnog naručitelja, njegovo osoblje i zastupnike oslobode svake odgovornosti vezane za to. Prema tome, ponuditelj je odgovoran za svaku osobnu ozljedu, bilo da je smrtna ili drugačija, gubitak ili štetu, do kojih ne bi došlo bez takve dozvole.
- 28.3. Ne dovodeći u pitanje zakone i propise o useljavanju države javnog naručitelja, predmetni PZP daje dozvolu ulaska svakoj osobi koja dokaže svoju prihvatljivost u smislu članka 4. kao sudionik poziva za podnošenje ponuda ili svakom predstavniku takve osobe, za potrebe posjeta koje mu omogućavaju pripremu ponude. Ova dozvola ističe sljedećeg dana od dana završetka roka valjanosti ponude.

Članak 29.

Potpisivanje ponuda

- 29.1. Ponudu potpisuje ponuditelj ili njegov ovlašten zastupnik kako je propisano u uputama ponuditeljima. Ponuda se sastavlja u jednom izvorniku na kojem stoji riječ „izvornik”. Broj preslika koje ponuditelj treba dostaviti naveden je u uputama ponuditeljima. Preslike se potpisuju na isti način kao i izvornik i na njima stoji riječ „preslika”.
- 29.2. U ponudi koju podnosi zastupnik mora se navesti ime ovlastitelja u čije ime predstavnik djeluje. Zastupnik ne može predstavljati više od jednog ponuditelja. Predstavnicima uz ponudu prilažu obični ugovor, bilježničku ispravu ili ispravu ovjerenu kod bilježnika na temelju koje ima ovlasti djelovanja u ime ponuditelja. Potpis ugovora mora biti ovjeren u skladu s nacionalnim pravom države ovlastitelja.
- 29.3. Ako je ponuditelj zajedničko ulaganje ili konzorcij dviju ili više osoba, mora se dostaviti jedna ponuda, s ciljem sklapanja jednog ugovora, pri čemu svaka osoba mora potpisati ponudu, a sve takve osobe su zajednički i pojedinačno obvezane ponudom i svim ugovorima koji iz nje proizlaze, u skladu s pravom države

javnog naručitelja, te između sebe biraju jednu osobu koja će ih predstavljati i imati ovlasti obvezivanja zajedničkog ulaganja ili konzorcija. Sastav ili ustrojstvo zajedničkog ulaganja ili konzorcija ne može se izmijeniti bez prethodne suglasnosti javnog naručitelja u pisanom obliku.

29.4. Ponudu može potpisati predstavnik zajedničkog ulaganja ili konzorcija samo ako su ga za to izričito u pisanom obliku ovlastili članovi zajedničkog ulaganja ili konzorcija, te ako je ponudi priložen ugovor, javnobilježnička isprava ili isprava ovjerena kod bilježnika kojim mu se daje to ovlaštenje. Svi potpisi na instrumentu ovlaštenja moraju biti ovjereni u skladu s nacionalnim zakonima i propisima svake od strana koje čine zajedničko ulaganje ili konzorcij, zajedno s punomoći u pisanom obliku utvrđuje da su potpisnici ponude ovlašteni stupati u obvezni odnos u ime članova zajedničkog ulaganja ili konzorcija. Svaki član takvog zajedničkog ulaganja ili konzorcija mora dostaviti dokaz koji se zahtijeva na temelju članka 4., kao da je on osobno ponuditelj.

29.5. Potpuna ponuda mora biti bez izmjena, umetanja među retke ili brisanja, osim onih kojima se usklađuje s uputama javnog naručitelja ili koje su potrebne kako bi se ispravile pogreške koje je načinio ponuditelj. Osoba ili osobe koje potpisuju ponudu parafiraju izmjene i ispravke.

29.6. Osim u slučaju dijelova u skladu s člankom 21. i alternativnih rješenja u skladu s člankom 27., svaki ponuditelj može dostaviti samo jednu ponudu. Nijedan ponuditelj ne može sudjelovati u ponudi drugog ponuditelja za isti ugovor, u bilo kojem svojstvu.

PODNOŠENJE PONUDA

Članak 30.

Rok

30.1. Javni naručitelj mora zaprimiti ponude na adresu i najkasnije do dana i vremena koji su navedeni u skladu s člankom 13. Pri određivanju tog dana, javni naručitelj mora osigurati dovoljno vremena, uzimajući u obzir prirodu, veličinu, složenost i lokaciju planiranog projekta te ostale bitne čimbenike. To vrijeme ne može biti kraće od 90 dana za otvoreni poziv za podnošenje ponuda.

30.2. Javni naručitelj može, koristeći svoje diskrecijsko pravo, produljiti rok iz članka 30.1. za podnošenje ponuda, izmjenjujući natječajnu dokumentaciju u skladu s

člankom 18., u kojem slučaju će sva prethodna prava i obveze javnog naručitelja i ponuditelja, podložna prethodnom roku, nakon toga biti podložna produženom roku. Ako ponuditelj iskoristi svoje pravo na povlačenje ponude nakon primitka obavijesti o produljenju, njegova ponuda mu se vraća, a njegovo ponudbeno jamstvo se vraća nakon postupka otvaranja ponuda.

30.3. Sve ponude koje javni naručitelj zaprimi nakon isteka roka za podnošenje ponuda koji je propisao javni naručitelj u skladu s člankom 13. stavkom 4. točkom (g) i člankom 18. odbijaju se i vraćaju ponuditelju nakon postupka otvaranja ponuda.

Članak 31.

Pečaćenje i označivanje omotnica

31.1. Ponuda, njezini prilozi određeni uputama ponuditeljima i popratna dokumentacija iz članka 4. stavljaju se u zapečaćenu neobilježenu omotnicu na kojoj su navedeni samo:

(a) adresa koja je u obavijesti o pozivu za podnošenje ponuda ili u pozivu za podnošenje ponuda određena za podnošenje ponuda;

(b) upućivanje na obavijest o pozivu za podnošenje ponuda povodom kojeg se dostavlja ponuda;

(c) prema potrebi brojevi dijelova za koje se podnosi ponuda; i

(d) riječi „ne otvarati prije postupka otvaranja ponuda” napisane na jeziku natječajne dokumentacije.

31.2. U uputama ponuditeljima navodi se stavljaju li se dokumenti koji se odnose na prijedlog cijene zajedno s tehničkim prijedlogom u istu omotnicu ili u posebne omotnice. U potonjem slučaju, prijedlog cijene stavlja se u odvojenu prepoznatljivu omotnicu na kojoj su navedene riječi „ponudbena cijena”, a koja je zapečaćena i stavljena zajedno s tehničkim prijedlogom u omotnicu iz članka 31. stavka 1.

Članak 32.

Povlačenje i izmjene

32.1. Svaki ponuditelj može izmijeniti ili povući svoju ponudu prije isteka roka iz članka 30. stavka 3., pod uvjetom da je javni naručitelj primio obavijest o takvoj izmjeni ili povlačenju prije isteka tog roka.

- 32.2. Obavijest ponuditelja o izmjeni ili povlačenju priprema se, zapečaćuje, označava i otprema u skladu s odredbama članka 31. Obavijest o povlačenju može se poslati i osobnom dostavom ili teleksom, telegramom ili faksom ali se nakon nje mora poslati potpisana preslika potvrde, predana u poštanski ured najkasnije do krajnjeg roka za podnošenje ponuda. Povlačenje je bezuvjetno i prekida daljnje sudjelovanje u natječajnom postupku.
- 32.3. Ponude se ne mogu mijenjati nakon isteka roka iz članka 30. stavka 3., osim u skladu s člankom 34. stavkom 1.
- 32.4. Ponude se ne mogu povlačiti u razmaku između isteka roka iz članka 30. stavka 3. i isteka razdoblja valjanosti ponude. Povlačenje ponude u tom razdoblju može dovesti do gubitka ponudbenog jamstva.

RAZMATRANJE PONUDA

Članak 33.

Otvaranje ponuda

- 33.1. Po primitku ponuda, omotnice se unose u posebnu evidenciju prema redoslijedu pristizanja. Registracijska oznaka i dan i vrijeme primitka bilježe se na omotnici. Omotnice ostaju zapečaćene i čuvaju se na sigurnom mjestu sve dok se ne otvore pod uvjetima navedenim u članku 33. stavku 2. i članku 33. stavku 3.
- 33.2. Na javnom otvaranju ponuda objavljuju se imena ponuditelja, ponudbene cijene, obavijesti u pisanom obliku o izmjeni i povlačenju ponuda, postojanje potrebnog ponudbenog jamstva te ostale pojedinosti koje javni naručitelj smatra prikladnima. U slučaju sustava „dviju omotnica” iz članka 31. stavka 2. objavljivanje uključuje i činjenicu da nije otvorena nijedna omotnica s cijenom.
- 33.3. Otvaranje i pregledavanje ponuda u skladu je s pravilima predmetnog PZP-a i služi kao provjera je li ponuda potpuna, je li dostavljeno potrebno ponudbeno jamstvo, je li dokumentacija ispravno potpisana te je li ponuda općenito ispravna.
- 33.4. Omotnice na kojima se nalaze riječi „ponudbena cijena” u skladu s člankom 31. ne otvaraju se sve dok se ne završi ocjenjivanje ponuda, osim cijena.

- 33.5. U obzir za vrednovanje uzimaju se samo ponude sadržane u tim omotnicama koje su zaprimljene najkasnije do isteka roka iz članka 30. stavka 3.
- 33.6. Javni naručitelj za svoju vlastitu evidenciju priprema zapisnik s otvaranja ponuda, uključujući informacije koje su objavljene prisutnima u skladu s člankom 33. stavkom 2.
- 33.7. Nakon javnog otvaranja ponuda, podaci koji se odnose na ispitivanje, pojašnjenje, ocjenu i usporedbu ponuda te preporuke vezane za sklapanje ugovora ne objavljuju se ponuditeljima ili drugim osobama kojih se taj postupak službeno ne tiče.
- 33.8. Svaki pokušaj ponuditelja da utječe na javnog naručitelja u postupku ispitivanja, pojašnjenja, ocjenjivanja i usporedbe ponuda te u postupku odlučivanja o sklapanja ugovora, ima za posljedicu odbijanje njegove ponude.
- 33.9. Izaslanik je prisutan kod otvaranja ponuda te dobiva presliku svake ponude.

Članak 34.

Ocjenjivanje ponuda

- 34.1. Kako bi olakšao razmatranje, ocjenjivanje i usporedbu ponuda, javni naručitelj može od svakog ponuditelja posebno zatražiti pojašnjenje njegove ponude, uključujući i raščlambu jediničnih cijena. Zahtjev za pojašnjenjem i odgovor su u pisanom obliku i dostavljaju se na jedan od načina iz članka 12., ali se ne smije tražiti, nuditi niti dopustiti bilo kakva izmjena cijene ili sadržaja ponude, osim ako je to potrebno kako bi se potvrdile ispravke aritmetičkih pogrešaka koje je javni naručitelj uočio tijekom ocjenjivanja ponuda u skladu s člankom 34. stavkom 7.
- 34.2. Prije detaljnog ocjenjivanja ponuda, javni naručitelj određuje odgovara li svaka ponuda stvarno zahtjevima iz natječajne dokumentacije.
- 34.3. Za potrebe članka 34. odgovarajuća ponuda je ona koja udovoljava svim zahtjevima, uvjetima i specifikacijama iz natječajne dokumentacije, bez materijalnih odstupanja ili rezervi. Materijalno odstupanje ili rezerva utječe na opseg, kvalitetu ili izvršenje ugovora ili na bilo koji

bitan način nije u skladu s natječajnom dokumentacijom ili ograničava prava javnog naručitelja ili obveze ponuditelja prema ugovoru te nepošteno utječe na konkurentnost ponuditelja koji dostavlja odgovarajuću ponudu.

34.4. Ako ponuda ne odgovara natječajnoj dokumentaciji, javni naručitelj je odbija i ona ne može naknadno postati odgovarajuća zahvaljujući ispravcima ili povlačenjem odstupanja ili rezervi.

34.5. Ponude za koje se utvrdi da su odgovarajuće, ocjenjuju se tehnički kako bi se utvrdilo jesu li u skladu s natječajnom dokumentacijom i odredbama članka 36., a zatim se rangiraju na temelju tehničkih kvaliteta. Prema potrebi, posebnim uvjetima određeni su detaljni kriteriji za tehničko ocjenjivanje.

34.6. Nakon završetka tehničkog ocjenjivanja, ponude koje su na temelju članka 34. stavka 5. tehnički odgovarajuće ocjenjuju se financijski. Ponude se uspoređuju u nacionalnoj valuti.

34.7. Javni naručitelj provjerava sadrže li ponude, za koje se utvrdi da su odgovarajuće, aritmetičke pogreške u izračunavanju i zbrajanju. Javni naručitelj ispravlja pogreške kako slijedi:

(a) ako postoji razlika između iznosa iskazanog u brojkama i onog iskazanog slovima, važeći je iznos iskazan slovima; i

(b) osim za ugovore s paušalnim iznosom, ako postoji razlika između jedinične cijene i ukupnog iznosa dobivenog množenjem jedinične cijene i količine, važeća je navedena jedinična cijena, osim ako javni naručitelj ne smatra da postoji očita pogreška u jediničnoj cijeni, u kojem je slučaju važeći navedeni ukupni iznos a javni naručitelj ispravlja jediničnu cijenu.

34.8. Iznos naveden u ponudi koji javni naručitelj ispravlja ako je potrebno u skladu s člankom 34. stavkom 7. smatra se obvezujućim za ponuditelja. Ako ponuditelj ne prihvati ispravljeni iznos ponude, njegova ponuda se odbacuje.

34.9. Nakon što su ponude u potpunosti ocijenjene u skladu s odredbama članka 34., odgovarajuće ponude razvrstavaju se u skupinu ponuda ponuditelja koji ispunjavaju uvjete za prednost prema članku 9. i u skupinu ponuda ostalih ponuditelja. Za potrebe daljnjeg ocjenjivanja i usporedbe samih ponuda, ponudbene cijene, ispravljene kada je potrebno, ponuditelja koji nisu prihvatljivi za prednost povećavaju se za postotak povlaštene stope. Dodatne pojedinosti postupaka koje treba koristiti u primjeni odredaba članka 9. koje se odnose na primjenu povlaštene stope utvrđuje javni naručitelj u natječajnoj dokumentaciji.

34.10. Postupci ocjenjivanja bilježe se u propisno potpisanim zapisnicima koji se ne smiju objavljivati niti dostavljati ponuditeljima. Preslika zapisnika dostavlja se izaslaniku.

Članak 35.

Poništenje natječajnog postupka

35.1. Javni naručitelj prije sklapanja ugovora može, ne stvarajući time nikakvu obvezu za ponuditelje, i bez obzira na fazu do koje se došlo u postupcima koji vode do sklapanja ugovora:

(a) donijeti odluku o poništenju natječajnog postupka u skladu s člankom 35. stavkom 2. ili naložiti da postupak ponovno započne, ako je potrebno, koristeći drugu metodu; ili

(b) ako je projekt podijeljen u dijelove, dodijeliti samo određene dijelove i eventualno odlučiti da ostali dijelovi budu predmet drugog natječaja ili drugih natječaja, ako je potrebno, koristeći drugu metodu.

35.2. Javni naručitelj može poništiti natječajni postupak u sljedećim slučajevima:

(a) ako nijedna ponuda ne odgovara natječajnoj dokumentaciji;

(b) ako nijedna ponuda ne zadovoljava kriterije za odabir ponude iz članka 36.;

(c) ako su promijenjeni ekonomski i tehnički podaci projekta;

(d) ako izvanredne okolnosti onemogućavaju normalno izvršenje ugovora;

(e) ako svaka primljena ponuda prelazi financijska sredstva određena za ugovor;

(f) ako zaprimljene ponude sadrže ozbiljne nepravilnosti koje dovode do ometanja normalnog odnosa tržišnih snaga; ili

(g) ako nije bilo natjecanja.

35.3. U slučaju poništenja bilo kojeg natječajnog postupka, javni naručitelj o tome obavješćuje ponuditelje koje obvezuju njihove ponude. Takvi ponuditelji nemaju pravo na nadoknadu; imaju pravo na trenutni povrat ponudbenog jamstva.

35.4. Kada do poništenja natječajnog postupka dođe zbog okolnosti koje ne uvjetuju otvaranje ponuda, neotvorene i zapečaćene omotnice koje sadrže prijedlog cijene, kada je prikladno, i u svakom slučaju ostali elementi ponude, vraćaju se ponuditelju na njegov trošak.

SKLAPANJE UGOVORA**Članak 36.****Odabir**

36.1. Javni naručitelj sklapa ugovor s ponuditeljem:

- (a) čija ponuda odgovara natječajnoj dokumentaciji; i
- (b) koji je, ako se radi o ugovorima o radovima i nabavi robe, ponudio najpovoljniju ponudu koja je ocijenjena kao takva, između ostalog, na temelju:

- i. cijene, troškova poslovanja i održavanja;

- ii. kvalifikacija ponuditelja i jamstava koje ponuditelj nudi, kao i tehničke kvalitete ponude, uključujući ponudu usluga održavanja u predmetnom PZP-u;

- iii. prirode ugovora, uvjeta i roka za izvršenje ugovora i prilagodbe lokalnim uvjetima;

- (c) koji, ako se radi o ugovorima o uslugama, nudi najpovoljniju ponudu uzimajući u obzir, između ostalog, cijenu, tehničku vrijednost ponude, predloženu organizaciju i metodologiju za pružanje usluga, kao i stručnost, samostalnost i dostupnost predloženog osoblja.

36.2. Kada se na temelju gore navedenih kriterija smatra da su dvije ponude jednake prednost se daje:

- (a) ponuditelju iz PZP-a ili države AKP-a; ili
- (b) ako nema takve ponude, ponuditelju koji omogućava najbolje korištenje fizičkih i ljudskih resursa PZP-a.

36.3. Javni naručitelj:

- (a) dovršava ocjenjivanje ponuda unutar roka valjanosti ponude, uzimajući u obzir razdoblje potrebno za odobrenje ugovora;
- (b) izaslaniku prenosi rezultate ispitivanja ponuda i prijedlog za sklapanje ugovora.

36.4. Izaslanik:

- (a) u roku od 30 dana odobrava prijedlog javnog naručitelja o sklapanju ugovora za sve:
 - i. ugovore s izravnom pogodbom;

- ii. ugovore o uslugama;

- iii. ugovore u vezi s pomoći u izvanrednim okolnostima; i

- iv. ugovore po ubrzanom postupku, za ugovore o radovima vrijednosti manje od 5 milijuna ECU i ugovore o nabavi robe vrijednosti manje od 1 milijun ECU;

- (b) u roku od 30 dana odobrava prijedlog javnog naručitelja o sklapanju ugovora koji nisu obuhvaćeni člankom 36. stavkom 4. točkom (a) kad god su ispunjeni sljedeći uvjeti: odabrana ponuda je najniža od onih koje udovoljavaju uvjetima iz natječajne dokumentacije, zadovoljavaju uvjete sposobnosti navedene u njoj i ne prelaze iznos određen za ugovor;

- (c) ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 36. stavka 4. točke (b), prosljeđuje prijedlog za sklapanje ugovora Komisiji koja o tome odlučuje u roku od 60 dana od primitka prijedloga od strane izaslanika. Kada cijena odabrane ponude prelazi iznos određen za ugovor Komisija nakon odobrenja sklapanja ugovora preuzima potrebnu financijsku obvezu.

Članak 37.**Obavijest o sklapanju ugovora**

37.1. Prije isteka roka valjanosti ponude javni naručitelj u pisanom obliku obavješćuje uspješnog ponuditelja o prihvatanju njegove ponude.

37.2. Ako nije drukčije predviđeno u natječajnoj dokumentaciji, u slučaju ugovora o radovima i nabavi robe, kada uspješni ponuditelj dostavi jamstvo za ispunjavanje obveza u skladu s odredbama članka 40., javni naručitelj odmah obavješćuje ostale ponuditelje da njihove ponude nisu izabrane i vraća im njihova ponudbena jamstva.

37.3. Javni naručitelj nije obavezan navesti razloge svog izbora niti ući u raspravu ili korespondenciju s ponuditeljima o rezultatima natječaja.

37.4. Rezultati javnog poziva za podnošenje ponuda objavljuju se u *Službenom listu Europskih zajednica* i u skladu s praksom u predmetnom PZP-a u službenom listu zemlje i/ili nekom drugom odgovarajućem sredstvu obavješćivanja.

Članak 38.**Priprema ugovornog dokumenta**

- 38.1. Nakon obavijesti o rezultatu natječaja u skladu s člankom 37. javni naručitelj priprema ugovor koji dostavlja uspješnom ponuditelju na potpis. Taj dokument sadrži barem sljedeće:
- (a) popis dokumenata koji čine ugovor, navodeći redoslijed prednosti dokumenata;
 - (b) sve dogovorene dodatke tim dokumentima i odstupanja od tih dokumenata;
 - (c) ugovornu cijenu;
 - (d) odluke koje je donio javni naručitelj u skladu s člankom 34. stavkom 7.;
 - (e) imena nadzornika i predstavnika nadzora, ako nisu navedeni u posebnim uvjetima.
- 38.2. Ugovor se dostavlja uspješnom ponuditelju na potpis.

Članak 39.**Potpisivanje ugovora**

- 39.1. Ako nije drukčije predviđeno natječajnom dokumentacijom, uspješni ponuditelj potpisuje ugovor u roku od 30 dana od primitka ugovora. Nakon što ga potpiše uspješni ponuditelj, ugovor se vraća javnom naručitelju ili njegovom ovlaštenom predstavniku ili nadležnom tijelu predmetnog PZP-a na odobrenje te, ako je potrebno, i potpis.
- 39.2. Javni naručitelj, ako nije drukčije predviđeno natječajnom dokumentacijom, ne potpisuje ugovor dok se ne utvrdi postojanje jamstva ispunjavanje obveza u skladu s člankom 40.
- 39.3. Potpisom javnog naručitelja ugovor postaje obvezujući za obje strane i uspješnog ponuditelja se obavješćuje o takvom potpisu.

- 39.4. Neovisno o odredbama članka 39. stavaka od 1. do 3., javni naručitelj može, ovisno o prirodi ugovora, odlučiti sklopiti ugovor na temelju ugovornog pisma pri čemu obavijest o sklapanju ugovora čini sklapanje ugovora. U takvom slučaju, stavke navedene u članku 38. stavku 1. prilažu se uz pismo.
- 39.5. U slučaju povlačenja uspješnog ponuditelja, javni naručitelj može aktivirati ponudbeno jamstvo. Pored toga, može se obratiti ostalim ponuditeljima prema redoslijedu kojim su razvrstane njihove ponude ili može započeti novi natječajni postupak. Ako je potrebno može se usuglasiti ugovor s izravnim pogodbom.

Članak 40.**Jamstvo za ispunjavanje obveza**

- 40.1. Ako nije drukčije predviđeno u natječajnoj dokumentaciji, uspješni ponuditelj za ugovor o radovima ili nabavi robe u roku od 30 dana od primitka obavijesti o sklapanju ugovora od strane javnog naručitelja dostavlja javnom naručitelju jamstvo za ispunjavanje obveza u obliku navedenom u općim uvjetima.
- 40.2. Ako uspješni ponuditelj ne udovolji zahtjevima iz članka 40. stavka 1., to je dovoljan razlog za poništenje sklapanja ugovora i gubitak ponudbenog jamstva te u tom slučaju javni naručitelj može postupiti u skladu s člankom 39. stavkom 5.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 41.****Opće i završne odredbe**

- 41.1. Svi dokumenti i prijedlozi koje javni naručitelj podnese Komisiji ili izaslaniku na suglasnost ili odobrenje u skladu s ovim općim propisima, odobravaju se ili se smatraju odobrenim u rokovima utvrđenim ovim općim propisima ili, ako rokovi nisu utvrđeni, u roku od 30 dana.
- 41.2. Prihvaćene odštetne zahtjeve zbog kašnjenja u plaćanju podmiruju predmetni PZP i Komisija iz svojih izvora, za onaj dio kašnjenja za koji su odgovorni.

PRILOG II.

OPĆI UVJETI ZA UGOVORE O RADOVIMA KOJE FINANCIRA EUROPSKI RAZVOJNI FOND U PZP-u

SADRŽAJ

UVODNE ODREDBE

Stranica

Članak 1. – Definicije	28
Članak 2. – Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora	29
Članak 3. – Redoslijed prednosti ugovornih dokumenata	29
Članak 4. – Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku	29
Članak 5. – Nadzornik i predstavnik nadzornika	29
Članak 6. – Prijenos prava	30
Članak 7. – Podugovaranje	30

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA

Članak 8. – Dostava dokumenata	31
Članak 9. – Pristup gradilištu	31
Članak 10. – Pomoć u pogledu lokalnih propisa	31
Članak 11. – Kašnjenje u plaćanju osoblja izvoditelja radova	31

OBVEZE IZVODITELJA RADOVA

Članak 12. – Opće obveze	32
Članak 13. – Nadgledanje radova	32
Članak 14. – Osoblje	33
Članak 15. – Jamstvo za ispunjavanje obveza	33
Članak 16. – Osiguranje	33
Članak 17. – Program izvršenja radova	34
Članak 18. – Detaljna raščlamba cijena	34
Članak 19. – Nacrti izvoditelja radova	34
Članak 20. – Dostatnost ponudbenih cijena	35
Članak 21. – Izvanredni rizici	35
Članak 22. – Sigurnost gradilišta	36
Članak 23. – Zaštita okolnih posjeda	36
Članak 24. – Ometanje prometa	36
Članak 25. – Kabeli i cijevi	36
Članak 26. – Iskolčenje	37
Članak 27. – Materijal dobiven rušenjem	37
Članak 28. – Nalazi	37

	<i>Stranica</i>
Članak 29. – Privremeni objekti	38
Članak 30. – Studije o tlu	38
Članak 31. – Ugovori koji se preklapaju	38
Članak 32. – Patent i licencije	38

POČETAK RADOVA I KAŠNENJE

Članak 33. – Nalozi za izvršenje	38
Članak 34. – Rok za izvršenje	39
Članak 35. – Produženje roka za izvršenje	39
Članak 36. – Kašnjenje u izvršenju	39
Članak 37. – Izmjene	39
Članak 38. – Suspenzija	40

MATERIJALI I IZRADA

Članak 39. – Dnevnik radova	41
Članak 40. – Kvaliteta radova i materijala	41
Članak 41. – Inspekcija i testiranje	42
Članak 42. – Odbijanje	42
Članak 43. – Vlasništvo nad postrojenjem i materijalima	43

PLAĆANJE

Članak 44. – Opće odredbe	43
Članak 45. – Ugovori s privremenom cijenom	43
Članak 46. – Predujmovi	44
Članak 47. – Zadržani iznosi	44
Članak 48. – Revizija cijena	44
Članak 49. – Mjerenje	45
Članak 50. – Privremena plaćanja	45
Članak 51. – Završni račun	46
Članak 52. – Izravna plaćanja podizvođačima	47
Članak 53. – Kašnjenje u plaćanju	47
Članak 54. – Plaćanje trećim stranama	48
Članak 55. – Zahtjevi za dodatnim plaćanjem	48
Članak 56. – Plaćanja u stranoj valuti	48

PRIHVATANJE I ODRŽAVANJE

Članak 57. – Opće klauzule	48
Članak 58. – Testiranja nakon izvršenja	48
Članak 59. – Djelomično prihvatanje	49
Članak 60. – Privremeno prihvatanje	49
Članak 61. – Obveze održavanja	49
Članak 62. – Konačno prihvatanje	50

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

	<i>Stranica</i>
Članak 63. – Kršenje ugovora	50
Članak 64. – Raskid ugovora od strane javnog naručitelja	51
Članak 65. – Raskid ugovora od strane izvođitelja radova	52
Članak 66. – Viša sila	52
Članak 67. – Smrt	53

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 68. – Rješavanje sporova	53
---------------------------------------	----

UVODNE ODREDBE**Članak 1.****Definicije**

- 1.1. Sljedeće definicije primjenjuju se na ove opće uvjete i na ugovor:

EEZ: Europska ekonomska zajednica,

PZP: prekomorske zemlje i područja pridruženi EEZ-u,

ugovor: potpisani sporazum koji su stranke sklopile radi izvršenja radova, uključujući sve njegove priloge i sve dokumente koji su njegov sastavni dio,

izvođač radova: stranka s kojom javni naručitelj sklapa ugovor,

javni naručitelj: država, javnopravna ili privatnopravna osoba koja sklapa ili u čije se ime sklapa ugovor s izvođačem radova,

država javnog naručitelja: PZP na čijem se području treba izvršiti ugovor o radovima,

nadzornik: državno tijelo, javnopravno tijelo ili fizička ili pravna osoba koju odredi javni naručitelj u skladu s pravom države javnog naručitelja, koja je odgovorna za vođenje i/ili praćenje izvršenja ugovora o radovima i kojoj javni naručitelj može prenijeti prava i/ili ovlasti na temelju ugovora,

predstavnik nadzornika: fizička ili pravna osoba koju kao takvu prema ugovoru odredi nadzornik koja je ovlaštena predstavljati nadzornika u obavljanju njegovih funkcija te u korištenju prava i/ili ovlasti koje su mu dodijeljene. U skladu s tim, kada su funkcije, prava i/ili ovlasti nadzora dodijeljene predstavniku nadzornika, upućivanje na nadzornika uključuje i upućivanje na predstavnika nadzornika,

radovi: privremeni i trajni radovi koje treba izvršiti na temelju ugovora,

postrojenje: strojevi, aparati, komponente i sve stavke koje treba osigurati na temelju ugovora i uključiti u objekte,

oprema: uređaji i ostali strojevi i, kada je primjenjivo na temelju prava i/ili prakse države javnog naručitelja, privremeni objekti na gradilištu potrebni za izvođenje radova

isključujući postrojenje ili druge stavke koje trebaju činiti dio trajnih radova,

troškovnik: dokument koji sadrži raščlambu po stavkama radova koje treba izvršiti na temelju ugovora s jediničnim cijenama, navodeći količinu za svaku stavku i odgovarajuću jediničnu cijenu,

cenik: potpun popis cijena, uključujući raščlambu ukupne cijene koju je izvođač naveo u svojoj ponudi, izmijenjen ako je potrebno, i koji čini dio ugovora s jediničnim cijenama,

raščlamba ukupne cijene: popis tarifa i cijena po stavkama koji prikazuje određivanje cijene u ugovoru s paušalnom cijenom, ali koji ne čini dio ugovora,

ugovorna cijena: iznos naveden u ugovoru koji predstavlja početnu procjenu iznosa koji treba platiti za izvođenje radova ili drugi iznos utvrđen završnim računom kao ugovorna obveza prema izvođaču,

privremeni iznos: iznos uključen u ugovor i namijenjen za izvršenje radova ili nabavu robe, materijala, postrojenja ili usluga, ili za nepredvidive izdatke, a koji se može upotrijebiti u cijelosti, djelomično ili ne upotrijebiti, ovisno o uputama nadzornika,

nacrti: nacrti za izvršenje radova koje dostavlja javni naručitelj i/ili nadzornik i/ili nacrti koje dostavlja izvođač a odobrava nadzornik,

gradilište: mjesta koja je javni naručitelj predvidio za izvršenje radova i druga mjesta navedena u ugovoru kao sastavni dijelovi gradilišta,

razdoblje održavanja: razdoblje navedeno u ugovoru odmah nakon dana privremenog prihvatanja tijekom kojeg je izvođač dužan dovršiti radove i popraviti nedostatke ili pogreške prema uputama nadzornika,

potvrda o konačnom prihvatanju: potvrda (potvrde) od strane nadzornika izvođaču radova na kraju razdoblja održavanja u kojoj se navodi da je izvođač radova ispunio svoje obveze izgradnje, izvršenja i održavanja predmetnih radova,

dan: kalendarski dan,

rokovi: razdoblja u ugovoru koja počinju teći sljedećeg dana od dana radnje ili događaja koji služe kao početna

točka za ta razdoblja. Ako je posljednji dan razdoblja neradni, razdoblje istječe na kraju prvog radnog dana od posljednjeg dana razdoblja,

obavijest u pisanom obliku: obavijest pisana rukom, na pisaćem stroju ili tiskana, uključujući teleks, telegraf i faks,

obavijesti: ovlaštenja, obavijesti, nalozi i upute izdane unutar ugovora,

upravni nalog: sve upute u pisanom obliku ili nalozi koje nadzornik daje izvoditelju radova u vezi s izvršenjem radova,

nacionalna valuta: valuta države javnog naručitelja,

strana valuta: svaka dopuštena valuta koja nije nacionalna valuta i koja je navedena u ugovoru,

uobičajene odštete: iznos koji nije prethodno naveden u ugovoru, a koji odredi sud ili arbitražni sud ili je dogovoren između stranaka kao naknada koju jedna stranka treba platiti drugoj, oštećenoj stranci zbog kršenja ugovora,

ugovorna odšteta: iznos koji je naveden u ugovoru i koji je izvoditelj radova dužan nadoknaditi javnom naručitelju zbog neizvršenja radova ili dijela radova u ugovorenim rokovima, ili koji je bilo koja stranka obvezna nadoknaditi drugoj stranci za bilo koje specifično kršenje navedeno u ugovoru,

posebni uvjeti: posebni uvjeti koje određuje javni naručitelj kao dio poziva za podnošenje ponuda, izmijenjeni kada je potrebno i navedeni u ugovoru, a koji sadrže:

(a) izmjene ovih općih uvjeta;

(b) posebne ugovorne klauzule;

(c) tehničke specifikacije; i

(d) sva ostala pitanja u vezi s ugovorom.

1.2. Naslovi i glave u ovim općim uvjetima ne smatraju se sastavnim dijelom ugovora niti se uzimaju u obzir kod tumačenja ugovora.

1.3. Kada kontekst to dopušta, smatra se da riječi koje označavaju jedninu uključuju i množinu i obratno, a da riječi koje označavaju muški rod uključuju i ženski rod i obratno.

1.4. Riječi koje označavaju osobe ili stranke uključuju trgovačka društva i poduzeća te sve organizacije koje imaju pravnu sposobnost.

Članak 2.

Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora

- 2.1. Pravo mjerodavno za ugovor je pravo države javnog naručitelja, osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima.
- 2.2. Za sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovim općim uvjetima primjenjuje se ugovorno pravo.
- 2.3. Jezik ugovora i svih obavijesti između izvoditelja radova, javnog naručitelja i nadzornika ili njihovih predstavnika je jezik naveden u posebnim uvjetima.

Članak 3.

Redoslijed prednosti ugovornih dokumenata

Ako nije drukčije određeno ugovorom, redoslijed prednosti ugovornih dokumenata je redoslijed naveden u posebnim uvjetima.

Članak 4.

Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku

- 4.1. Ako nije drukčije određeno posebnim uvjetima, obavijesti između javnog naručitelja i/ili nadzornika s jedne strane, i izvoditelja radova s druge strane, šalju se poštom, telegramom, teleksom, faksom ili osobnom dostavom na odgovarajuće adrese koje su te stranke odredile u tu svrhu.
- 4.2. Ako pošiljatelj zahtijeva dokaz o primitku, navodi takav zahtjev u svojoj obavijesti i zahtijeva dokaz o primitku kada postoji rok za primitak obavijesti. U svakom slučaju, pošiljatelj poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao primitak svoje obavijesti.
- 4.3. Kada ugovor sadrži odredbu o izdavanju obavijesti, suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke, osim ako je drukčije navedeno, takva obavijest, suglasnost, odobrenje, potvrda ili odluka mora biti u pisanom obliku, a riječi „obavijestiti”, „potvrditi”, „odobriti” ili „odlučiti” tumače se u tom smislu. Takve suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke ne smiju se bez razloga zadržavati ili kasniti.

Članak 5.

Nadzornik i predstavnik nadzornika

- 5.1. Nadzornik vrši dužnosti određene u ugovoru. Osim ako je izričito navedeno u ugovoru, nadzornik

nije ovlašten osloboditi izvoditelja bilo koje obveze na temelju ugovora.

- 5.2. Nadzornik s vremena na vrijeme može, zadržavajući krajnju odgovornost, prenijeti na predstavnika nadzornika bilo koju od dužnosti i ovlasti koje su mu povjerene te u svako doba može povući te ovlasti ili zamijeniti predstavnika. Svaki takav prijenos, povlačenje ili zamjena moraju biti u pisanom obliku i ne stupaju na snagu sve dok njihova preslika nije dostavljena izvoditelju radova.
- 5.3. Obavijesti koje predstavnik nadzornika upućuje izvoditelju radova u skladu s uvjetima takvog prijenosa ovlasti imaju isti učinak kao da dolaze od strane nadzornika, pod uvjetom da:
- (a) propust predstavnika nadzornika da ne odobri radove, materijale ili postrojenja ne dovodi u pitanje ovlasti nadzornika da ne odobri takve radove, materijale ili postrojenja i izda potrebne upute za njihovo popravljanje;
 - (b) nadzornika ima slobodu opoziva ili izmjene sadržaja takve obavijesti.
- 5.4. Upute i/ili nalozi koje izdaje nadzornik su u obliku upravnih naloga. Nadzornik takve naloge datira, označava brojem i unosi u evidenciju, a njihove preslike, kada je prikladno, osobnom dostavom dostavlja predstavniku izvoditelja radova.

Članak 6.

Prijenos prava

- 6.1. Prijenos prava valjan je jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim izvoditelj radova prenosi svoj ugovor ili njegov dio trećoj strani.
- 6.2. Izvoditelj radova bez prethodne suglasnosti javnog naručitelja u pisanom obliku ne smije prenijeti ugovor ili njegov dio ili bilo koju korist ili dobit iz njega, osim u sljedećim slučajevima:
- (a) naknada u korist banaka izvoditelja radova bilo kojeg iznosa koji je dospio ili treba dospjeti na temelju ugovora; ili
 - (b) prijenos na osiguravatelje od strane izvoditelja radova prava na odštetu od drugih odgovornih osoba u slučajevima kada su osiguravatelji nadoknadili gubitak ili odgovornost izvoditelja radova;
- 6.3. U smislu članka 6. stavka 2. odobrenje prijenosa prava od strane javnog naručitelja ne oslobađa izvoditelja radova od obveza za dio ugovora koji je već izvršen ili dio za koji nisu prenesena prava.
- 6.4. Ako izvoditelj radova prenese ugovor bez odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti svoje pravo na sankcije za kršenje ugovora predviđeno člancima 63. i 64.
- 6.5. Cesionari moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.

Članak 7.

Podugovaranje

- 7.1. Podugovaranje je valjano jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim izvoditelj radova povjerava izvršenje dijela svog ugovora trećoj strani.
- 7.2. Izvoditelj radova ne smije sklopiti podugovor bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja u pisanom obliku. O radovima za koje se sklapa podugovor te o podizvođiteljima obavješćuje javnog naručitelja. Javni naručitelj, uzimajući u obzir odredbe članka 4. stavka 3., u roku od 30 dana od primitka obavijesti obavješćuje izvoditelja radova o svojoj odluci, navodeći razloge u slučaju neodobravanja.
- 7.3. U odabiru podizvođitelja izvoditelj radova prednost daje fizičkim osobama, poduzećima ili trgovačkim društvima iz države javnog naručitelja koje su sposobne izvršiti zahtijevane radove pod sličnim uvjetima.
- 7.4. Podizvođitelji moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.
- 7.5. Podložno članku 52., javni naručitelj nema ugovorne odnose s podizvođiteljima.
- 7.6. Izvoditelj radova je odgovoran za radnje, propuste ili nemar svojih podizvođitelja i njihovih zastupnika ili zaposlenika, kao da se radi o radnjama, propustima ili nemaru samog izvoditelja radova, njegovih zastupnika ili zaposlenika. Odobrenje koje javni naručitelj daje za podugovaranje nekog dijela ugovora ili koje daje podizvođitelju za izvršenje dijela radova, ne oslobađa izvoditelja radova od obveza na temelju ugovora.
- 7.7. Ako je podizvođitelj preuzeo neku trajnu obvezu prema izvoditelju radova u razdoblju koje je dulje od razdoblja održavanja predviđenog ugovorom u vezi s izvršenim

radovima ili robom, materijalima, postrojenjem ili uslugama koje je osigurao podizvođač, izvođač radova u bilo koje vrijeme nakon isteka razdoblja održavanja bez odlaganja prenosi javnom naručitelju na njegov zahtjev i trošak koristi od takve obveze za razdoblje koje nije isteklo.

- 7.8. Ako izvođač radova sklopi podugovor bez odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti sankcije za kršenje ugovora predviđene člancima 63. i 64.

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA

Članak 8.

Dostava dokumenata

- 8.1. U roku od 30 dana od podnošenja jamstva za ispunjavanje obveza predviđenog člankom 15. nadzornik izvođaču radova bez naknade dostavlja presliku nacрта pripremljenih za izvršenje ugovora, kao i dvije preslike specifikacija i ostale ugovorne dokumentacije. Izvođač radova može kupiti dodatne preslike tih nacрта, specifikacija i ostalih dokumenata, ako su na raspolaganju. Nakon izdavanja jamstvenog lista ili nakon konačnog prihvatanja izvođač radova vraća nadzorniku sve nacрте, specifikacije i ostalu ugovornu dokumentaciju.
- 8.2. Osim ako su potrebni u svrhu ugovora, izvođač radova ne smije bez prethodnog odobrenja nadzornika koristiti niti slati trećim stranama nacрте, specifikacije i ostale dokumente koje je primio od javnog naručitelja.
- 8.3. Nadzornik je ovlašten dobavljaču izdavati upravne naloge koji sadrže dodatne nacрте i upute potrebne za pravilno i odgovarajuće izvršenje radova i popravljane bilo kakvih nedostataka.

Članak 9.

Pristup gradilištu

- 9.1. Javni naručitelj pravovremeno i u skladu s napredovanjem radova stavlja gradilište i prilaz gradilištu na raspolaganje izvođaču radova u skladu s programom izvršenja radova iz ovih općih uvjeta. Izvođač radova pruža ostalim

uključenim osobama razumne mogućnosti za obavljanje posla kako je utvrđeno posebnim uvjetima ili kako se zahtijeva upravnim nalogima.

- 9.2. Izvođač ne smije koristiti zemljišta koja javni naručitelj stavi na raspolaganje izvođaču radova u druge svrhe osim za izvršenje ugovora.
- 9.3. Sve poslovne prostore koji su mu stavljeni na raspolaganje izvođač radova mora čuvati u dobrom stanju dok ih koristi i, ako tako zahtijeva javni naručitelj ili nadzornik, mora ih vratiti u izvorno stanje po završetku ugovora; uzimajući u obzir normalno trošenje i uporabu.
- 9.4. Izvođač radova nema pravo na naknadu za poboljšanja koja su nastala kao rezultat radova poduzetih na njegovu vlastitu inicijativu.

Članak 10.

Pomoć u pogledu lokalnih propisa

- 10.1. Izvođač radova može zahtijevati pomoć javnog naručitelja u dobivanju preslika zakona i propisa te informacija o lokalnim praksama, uredbama ili propisima zemlje u kojoj se izvršavaju radovi, a koji mogu utjecati na izvođača radova u ispunjavanju obveza na temelju ugovora. Javni naručitelj može pružiti pomoć koju traži izvođač radova na trošak izvođača radova.
- 10.2. Podložno odredbama zakona i propisa o stranoj radnoj snazi u zemlji u kojoj se trebaju izvršiti radovi, javni naručitelj poduzima sve kako bi izvođaču radova olakšao pribavljanje potrebnih viza i dozvola, uključujući radne dozvole i dozvole boravka za osoblje čije usluge izvođač i javni naručitelj smatraju neophodnima, kao i dozvole boravka za njihove obitelji.

Članak 11.

Kašnjenje u plaćanju osoblja izvođača radova

Ako dođe do kašnjenja u isplati dospjelih nadnica i plaća za zaposlenike izvođača radova te doplata i doprinosa propisanih pravom države u kojoj se izvode radovi, javni naručitelj može obavijestiti izvođača radova da u roku od 15 dana od obavijesti namjerava izravno platiti takve nadnice, plaće, doplatke i doprinose. Ako izvođač radova osporava da su takva plaćanja dospjela, u roku od 15 dana mora se javnom naručitelju očitovati o svojim razlozima. Ako javni naručitelj

nakon što razmotri očitovanje smatra da se nadnice i plaće trebaju isplatiti, takve nadnice, plaće, doplatke i doprinose može isplatiti iz iznosa koje treba platiti izvoditelju radova. Ako to ne učini, taj iznos može pribaviti iz bilo kojeg jamstva predviđenog ovim općim uvjetima. Mjere koje javni naručitelj poduzme u skladu s ovim člankom ne oslobađaju izvoditelja radova obveza prema svojim zaposlenicima, osim ako se takva obveza može ispuniti navedenim mjerama. Takvim mjerama javni naručitelj ne preuzima nikakvu odgovornost prema zaposlenicima izvoditelja radova.

OBVEZE IZVODITELJA RADOVA

Članak 12.

Opće obveze

- 12.1. Izvoditelj radova s dužnom pažnjom i u skladu s odredbama ugovora projektira radove do opsega navedenog u ugovoru te izvršava i dovršava radove i popravlja sve nedostatke radova. Izvoditelj radova u cijelosti osigurava nadgledanje, osoblje, materijale, postrojenje, opremu i sve ostale stavke, bilo da su privremene ili trajne prirode, a koje su potrebne za projektiranje, izvršenje i dovršenje radova i popravljivanje svih nedostataka, u onoj mjeri u kojoj je to određeno u ugovoru ili se može opravdano zaključiti da proistječe iz ugovora.
- 12.2. Izvoditelj radova preuzima punu odgovornost za primjerenost, stabilnost i sigurnost svih radnji i načina gradnje na temelju ugovora.
- 12.3. Izvoditelj radova udovoljava svim upravnim nalogima koje izdaje nadzornik. Ako izvoditelj smatra da zahtjevi iz upravnog naloga nadilaze ovlasti nadzornika ili opseg ugovora, on u roku zastare od 30 dana od primitka naloga o tome mora obavijestiti nadzornika navodeći razloge. Takvom obavijesti se ne suspendira izvršenje upravnog naloga.
- 12.4. Izvoditelj radova poštuje i drži se zakona i propisa koji su na snazi u državi javnog naručitelja i osigurava da i njegovo osoblje, njihovi uzdržavanci i njegovi lokalni zaposlenici također poštuju takve zakone i propise. Izvoditelj radova nadoknađuje štetu javnom naručitelju u slučaju potraživanja i postupaka proizašlih iz kršenja

takvih zakona i propisa koje su počinili izvoditelj radova, njegovi zaposlenici i njihovi uzdržavanci.

- 12.5. Ako izvoditelj radova ili neki od njegovih podizvoditelja, zastupnika ili službenika ponudi ili se dogovori da će ponuditi ili dati ili ako bilo kojoj osobi daje mito, dar, nagradu ili proviziju kao poticaj ili nagradu za provođenje ili uzdržavanje od provođenja nekog postupka u vezi s ugovorom ili bilo kojeg drugog ugovora s javnim naručiteljem, ili za pokazivanje sklonosti ili nesklonosti prema bilo kojoj osobi u vezi s ugovorom ili nekim drugim ugovorom s javnim naručiteljem, javni naručitelj može, ne dovodeći u pitanje prava izvoditelja radova na temelju ugovora, raskinuti ugovor, pri čemu se primjenjuju odredbe članaka 63. i 64.

- 12.6. Izvoditelj radova se prema svim dokumentima i informacijama koje primi u vezi s ugovorom ponaša kao prema privatnim i tajnim i, osim ako je to potrebno za potrebe izvršenja ugovora, ne smije objaviti niti otkriti nijednu pojedinost iz ugovora bez prethodnog odobrenja u pisanom obliku od strane javnog naručitelja ili nadzornika nakon dogovora s javnim naručiteljem. Ako dođe do neslaganja oko potrebe objavljivanja ili otkrivanja podataka za potrebe ugovora, konačna je odluka javnog naručitelja.
- 12.7. Ako je izvoditelj radova zajedničko ulaganje ili konzorcij dvije ili više osoba, sve takve osobe su zajednički i pojedinačno odgovorne za ispunjavanje uvjeta iz ugovora u skladu s pravom države javnog naručitelja i na zahtjev javnog naručitelja određuju jednu od tih osoba da djeluje kao voditelj s ovlastima obvezivanja zajedničkog ulaganja ili konzorcija. Sastav ili ustrojstvo zajedničkog ulaganja ili konzorcija ne smije se mijenjati bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja.

Članak 13.

Nadgledanje radova

- 13.1. Izvoditelj osobno nadgleda radove ili za to imenuje predstavnika. Takvo imenovanje dostavlja se nadzorniku na odobrenje. Odobrenje se u svako doba može povući. Ako nadzornik odbije ili povuče odobrenje imenovanja, on navodi razloge takve odluke, a izvoditelj radova bez odlaganja dostavlja alternativno imenovanje.
- 13.2. Ako nadzornik povuče odobrenje predstavnika izvoditelja radova, izvoditelj što je prije moguće, a nakon primitka obavijesti o povlačenju, uklanja predstavnika sa radova i zamjenjuje ga drugim predstavnikom kojeg je odobrio nadzornik.

- 13.3. Predstavnik izvoditelja radova ovlašten je donositi odluke potrebne za izvršenje radova, primati i provoditi upravne naloge i supotpisivati dnevnik radova iz članka 39. ili, prema potrebi, privitka. U svakom slučaju, izvoditelj radova odgovoran je za osiguravanje zadovoljavajućeg izvršenja radova i mora osigurati da se njegovi zaposlenici te podizvoditelji i njihovi zaposlenici pridržavaju specifikacija i upravnih naloga.

Članak 14.

Osoblje

- 14.1. Izvoditelj radova mora imati zaposlen dovoljan broj osoba koji omogućuje optimalno korištenje ljudskih resursa zemlje u kojoj se provode radovi. Takvi zaposlenici moraju imati potrebne vještine i iskustvo koji osiguravaju napredak i zadovoljavajuće izvršenje radova. Izvoditelj radova odmah zamjenjuje sve zaposlenike koje nadzornik smatra osobama koje mogu ugroziti zadovoljavajuće izvršenje radova.
- 14.2. Na zaposlenike na gradilištu primjenjuju se najmanje stope naknade i opći radni uvjeti utvrđeni pravom države javnog naručitelja.

Članak 15.

Jamstvo za ispunjavanje obveza

- 15.1. Izvoditelj radova u roku od 30 dana od primitka obavijesti o sklapanju ugovora javnom naručitelju dostavlja jamstvo za potpuno i pravilno ispunjavanje obveza ugovora. Iznos jamstva utvrđen je u posebnim uvjetima i ne prelazi 10 % od iznosa ugovorne cijene uključujući sve iznose određene u dodacima ugovoru, osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije. Međutim, ni u kojem slučaju ne smije prelaziti 20 % od takve cijene.
- 15.2. Jamstvo za ispunjavanje obveza daje se kao zalog za isplatu javnom naručitelju svih gubitaka proizašlih iz nepotpunog i nepravilnog ispunjavanja obveza izvoditelja radova na temelju ugovora.
- 15.3. Jamstvo za ispunjavanje obveza ima oblik naveden u posebnim uvjetima i može se dostaviti u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka, obveznice društva za osiguranje i/ili društva za osiguranje jamstava, neopozivog akreditiva ili novčanog depozita kod javnog naručitelja. Ako jamstvo za ispunjavanje obveza treba biti

u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka ili obveznice, izdaje ga banka ili društvo za osiguranje i/ili društvo za osiguranje jamstava odobreno od strane javnog naručitelja u skladu s kriterijima prihvatljivosti koji se primjenjuju kod sklapanja ugovora.

- 15.4. Ako nije drukčije navedeno u posebnim uvjetima, jamstvo za ispunjavanje obveza izraženo je u vrstama i omjerima valuta u kojima je izražena obveza u izvornom ugovoru.
- 15.5. Uplate u korist izvoditelja radova ne vrše se prije dostave jamstva. Jamstvo je valjano sve dok se ugovor nije u potpunosti i pravilno izvršen.
- 15.6. Ako tijekom izvršenja ugovora fizička ili pravna osoba koja dostavlja jamstvo nije u stanju ispuniti svoje obveze, jamstvo prestaje važiti. Javni naručitelj dostavlja službenu obavijest izvoditelju radova o potrebi dostave novog jamstva pod istim uvjetima kao i prethodno. Ako izvoditelj ne dostavi novo jamstvo, javni naručitelj može raskinuti ugovor.
- 15.7. Javni naručitelj zahtijeva da se iz jamstva isplate svi iznosi za koje je jamac odgovoran na temelju jamstva zbog neispunjavanja ugovorne obveze od strane izvoditelja radova, u skladu s uvjetima jamstva i do visine njegovog iznosa. Jamac bez odlaganja plaća te iznose na zahtjev javnog naručitelja i ne može uputiti nikakav prigovor. Prije upućivanja zahtjeva na temelju jamstva za ispunjavanje obveza, javni naručitelj obavješćuje izvoditelja radova navodeći prirodu neispunjenja ugovorne obveze zbog koje se zahtjev podnosi.
- 15.8. Osim ako je ugovorom predviđeno drukčije, jamstvo za ispunjavanje obveza vraća se u roku od 30 dana od izdavanja potpisanog završnog računa iz članka 51.

Članak 16.

Osiguranje

- 16.1. Izvoditelj radova se u zajedničko ime javnog naručitelja i svoje ime osigurava od gubitka ili štete za koju je odgovoran na temelju ugovora. Takvo osiguranje, osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije, obuhvaća:
- (a) radove, zajedno s materijalima i postrojenjem koji se ugrađuju, do ukupnog troška zamjene za sav gubitak

i štetu nastalu iz bilo kojeg razloga osim više sile ili rizika koji se na temelju ugovora mogu pripisati javnom naručitelju;

(b) dodatni iznos od 15 % od takvog troška zamjene ili kako je određeno u posebnim uvjetima, za pokriće svih dodatnih troškova nastalih zbog popravljivanja gubitka ili štete, uključujući honorare i troškove uništavanja i uklanjanja svih dijelova radova i uklanjanja ruševina bilo koje vrste;

(c) opremu i ostale predmete izvoditelja radova koje je donio na gradilište, u iznosu dovoljnom za njihovu zamjenu na gradilištu.

16.2. Izvoditelj radova može zamijeniti osiguranje predviđeno člankom 16. stavkom 1. općom policom osiguranja koja obuhvaća, između ostalog, elemente članka 16. stavka 1. točaka od (a) do (c). U tom slučaju izvoditelj radova obavješćuje osiguravatelja o pravima javnog naručitelja.

16.3. Izvoditelj radova sklapa osiguranje kojim pokriva svoju odgovornost za nesreće na radu i građanskopravnu odgovornost prema bilo kojoj osobi koju je zaposlio na radovima, prema javnom naručitelju i bilo kojem zaposleniku tog naručitelja, koja proizlazi iz izvršenja radova. Takva odgovornost je neograničena u slučaju tjelesnih ozljeda.

16.4. Izvoditelj radova sklapa osiguranje kojim pokriva odgovornost za rizike i građanskopravnu odgovornost proizašlu iz radnje ili propusta pripisanog njemu, njegovim pravnim nasljednicima ili zastupnicima. Takvo se osiguranje zaključuje najmanje na iznos naveden u posebnim uvjetima. Nadalje, osigurava da svi njegovi podizvoditelji sklope slično osiguranje.

16.5. Sva osiguranja iz ovog članka sklapaju se u roku od 30 dana od obavijesti o sklapanju ugovora i podliježu odobrenju javnog naručitelja. Takvo osiguranje proizvodi učinke od početka radova i ostaje na snazi do konačnog preuzimanja radova. Izvoditelj radova javnom naručitelju predočava policu osiguranja i kad god to zatraže javni naručitelj ili nadzornik bez odlaganja dostavlja dokaz o redovitom plaćanju premija.

16.6. Neovisno o obvezama osiguranja koje ima izvoditelj radova u skladu s člankom 16., izvoditelj radova ima isključivu odgovornost te javnom naručitelju i nadzorniku nadoknađuje odštetu koju potražuju treće osobe za štetu na imovini ili tjelesne ozljede nastale zbog izvršenja radova koje obavlja izvoditelj radova, njegovi podizvoditelji i zaposlenici u vezi s radovima.

Članak 17.

Program izvršenja radova

17.1. Izvoditelj radova sastavlja i podnosi nadzorniku na odobrenje program izvršenja ugovora u skladu s posebnim uvjetima. Program sadrži barem sljedeće:

(a) redoslijed izvršenja radova koji predlaže izvoditelj radova;

(b) rokove u kojima se zahtijeva podnošenje i odobrenje nacrti;

(c) opći opis metoda koje izvoditelj radova predlaže usvojiti radi izvršenja radova; i

(d) dodatne detalje i informacije koje nadzor može opravdano zahtijevati.

17.2. Odobrenje programa od strane nadzornika ne oslobađa izvoditelja radova obveza na temelju ugovora.

17.3. Nikakve znatne izmjene programa ne smiju se provesti bez odobrenja nadzornika. Ako napredak radova ne odgovara programu, nadzornik može dati nalog izvoditelju radova o potrebi revizije programa i podnošenja revidiranog programa na odobrenje.

Članak 18.

Detaljna raščlamba cijena

18.1. Kada je prikladno i u roku ne duljem od 20 dana nakon obrazloženog zahtijeva nadzornika, izvoditelj radova dostavlja detaljnu raščlambu svojih tarifa i cijena, kada se takva raščlamba traži u bilo koju svrhu na temelju ugovora.

18.2. Nakon obavijesti o sklapanju ugovora, izvoditelj radova u roku navedenom u posebnim uvjetima tromjesečno nadzorniku za njegovu informaciju dostavlja detaljnu procjenu novčanog toka svih plaćanja izvoditelju radova koja bi mogla dospjeti na temelju ugovora. Izvoditelj radova nakon tog tromjesečno dostavlja revidirane procjene novčanog toka, ako tako zahtijeva nadzornik. Ova obavijest ne uzrokuje obveze javnog naručitelja ili nadzornika.

Članak 19.

Nacrti izvoditelja radova

19.1. Izvoditelj radova dostavlja nadzorniku na odobrenje:

(a) nacрте, dokumente, uzorke i/ili modele navedene u

ugovoru, u rokovima koji su utvrđeni u ugovoru ili programu izvršenja radova;

(b) nacрте koje nadzornik može opravdano zahtijevati za izvršenje ugovora.

19.2. Ako nadzornik ne obavijesti o svojoj odluci o odobrenju iz članka 19. stavka 1. u rokovima iz ugovora ili odobrenog programa izvršenja, takvi se nacrti, dokumenti, uzorci ili modeli smatraju odobrenima na kraju navedenih rokova. Ako nije naveden rok, smatraju se odobrenima 30 dana nakon primitka.

19.3. Nadzornik potpisuje ili na drugi način označava odobrene nacрте, dokumente, uzorke i modele i od njih se ne smije odstupati osim ako nadzornik daje drukčije upute. Svi nacrti, dokumenti, uzorci ili modeli izvoditelja radova koje nadzornik ne odobri, odmah se mijenjaju kako bi zadovoljili uvjete nadzornika i izvoditelj radova ih ponovo dostavlja na odobrenje.

19.4. Izvoditelj radova dostavlja dodatne preslike odobrenih nacрта u obliku i broju koji je naveden u ugovoru ili naknadnim upravnim nalogima.

19.5. Odobrenje nacрта, dokumenata, uzoraka ili modela od strane nadzornika ne oslobađa izvoditelja radova nijedne obveze na temelju ugovora.

19.6. Nadzornik ima pravo u svako opravdano vrijeme pregledati sve ugovorne nacрте, dokumente, uzorke ili modele u poslovnim prostorima izvoditelja radova.

19.7. Prije privremenog prihvatanja radova, izvoditelj radova dostavlja priručnik za korištenje i priručnik za održavanje zajedno s nacrtima, koji su detaljni u mjeri u kojoj omogućavaju javnom naručitelju korištenje, održavanje, prilagodbu i popravljavanje svih dijelova radova. Osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima, priručnici i nacrti su na jeziku ugovora i u takvim oblicima i brojevima kako je navedeno u ugovoru. Radovi se ne smatraju završenima za potrebe privremenog prihvatanja sve dok takvi priručnici i nacrti nisu dostavljeni javnom naručitelju.

Članak 20.

Dostatnost ponudbenih cijena

20.1. Smatra se da je izvoditelj radova ispitao i pregledao gradilište i njegovu okolicu i da se prije podnošenja ponude

uvjerio u kvalitetu zemljišta i potpovršinskog sloja tla te da je uzeo u obzir oblik i prirodu gradilišta, opseg i prirodu posla i potrebnih materijala za izvršenje radova, sredstva komunikacije i pristup gradilištu, smještaj koji bi mu mogao biti potreban, te da je općenito prikupio sve potrebne informacije o rizicima, nepredvidivim događajima i svim drugim okolnostima koje utječu na njegovu ponudu.

20.2. Smatra se da se izvoditelj radova prije podnošenja ponude uvjerio u ispravnost i dostatnost ponude te tarifa i cijena koje su navedene u troškovniku ili cjeniku koje, osim ako je drukčije predviđeno ugovorom, pokrivaju sve njegove obveze na temelju ugovora.

20.3. Budući da se smatra da je izvoditelj radova odredio svoje cijene na temelju vlastitih izračuna, postupaka i procjena, on bez dodatne naknade obavlja sve poslove koji su predmet bilo koje stavke iz njegove ponude za koju nije naveo ni jediničnu cijenu niti točan iznos.

Članak 21.

Izvanredni rizici

21.1. Ako tijekom izvršenja radova izvoditelj radova naiđe na umjetne zapreke ili fizička stanja koja iskusni izvoditelj radova nije mogao opravdano predvidjeti i ako izvoditelj smatra da će nastati dodatni troškovi i/ili će zbog toga biti potrebno produžiti vrijeme izvršenja ugovora, on o tome obavješćuje nadzornika u skladu s člankom 35. i/ili člankom 55. Izvoditelj u takvoj obavijesti navodi umjetne zapreke i/ili fizička stanja, navodeći detalje o njihovim očekivanim učincima, mjere koje poduzima ili namjerava poduzeti te razmjere predviđenog kašnjenja ili ometanja u izvršenju radova.

21.2. Nakon primitka obavijesti nadzornik može između ostalog:

(a) zahtijevati od izvoditelja radova dostavu procjene troškova mjera koje poduzima ili namjerava poduzeti;

(b) odobriti mjere iz članka 21. stavka 2. točke (a), s ili bez izmjena;

(c) dati upute u pisanom obliku o tome kako treba postupiti s umjetnim zaprekama ili fizičkim stanjima;

(d) naložiti izmjenu, suspenziju ili raskid ugovora.

21.3. U mjeri u kojoj nadzornik smatra da iskusni izvoditelj radova nije mogao opravdano predvidjeti sve ili dio navedenih umjetnih zapreka ili fizičkih stanja, nadzornik:

(a) pri određivanju svakog produženja razdoblja izvršenja na koje izvoditelj radova ima pravo na temelju članka 35. uzima u obzir svako kašnjenje na koje izvoditelj radova ima pravo zbog takvih zapreka ili stanja; i/ili

(b) u slučaju umjetnih zapreka ili fizičkih stanja osim vremenskih uvjeta, određuje dodatna plaćanja izvoditelju radova u skladu s člankom 55.

21.4. Vremenski uvjeti ne daju izvoditelju pravo na potraživanja na temelju članka 55.

21.5. Ako nadzornik procijeni da je iskusni izvoditelj radova mogao predvidjeti umjetne zapreke ili fizička stanja u cijelosti ili djelomično, on o tome obavješćuje izvoditelja radova u najkraćem mogućem roku.

Članak 22.

Sigurnost gradilišta

22.1. Izvoditelj radova ima pravo zabraniti pristup gradilištu svim osobama koje nisu uključene u izvršenje ugovora, s iznimkom osoba koje su ovlaštene od strane nadzornika.

22.2. Izvoditelj radova osigurava sigurnost gradilišta tijekom čitavog razdoblja izvršenja i odgovoran je za poduzimanje potrebnih mjera u interesu svojih zaposlenika, zastupnika javnog naručitelja i trećih strana, za sprečavanje gubitaka i nesreća do kojih može doći zbog obavljanja radova.

22.3. Izvoditelj radova poduzima sve bitne mjere, na vlastitu odgovornost i vlastiti trošak, kako bi osigurao da postojeće konstrukcije i instalacije budu zaštićene, očuvane i održavane. On je odgovoran za pribavljanje i održavanje na vlastiti trošak rasvjete, zaštite, ograda i sigurnosne opreme koja je neophodna za pravilno obavljanje radova ili koju može opravdano zahtijevati nadzornik.

22.4. Ako tijekom izvršenja ugovora budu potrebne hitne mjere za uklanjanje svih rizika od nesreće ili štete ili za osiguranje sigurnosti nakon neke nesreće ili štete, nadzornik službeno daje izvoditelju radova obavijest o

potrebi poduzimanja neophodnih koraka. Ako izvoditelj radova ne želi ili ne može poduzeti potrebne mjere, nadzornik može obaviti taj posao na trošak izvoditelja radova, u mjeri u kojoj je izvoditelj radova odgovoran.

Članak 23.

Zaštita okolnih posjeda

23.1. Izvoditelj radova na vlastitu odgovornost i vlastiti trošak poduzima sve mjere opreza koje zahtijeva dobra građevinska praksa i dane okolnosti kako bi zaštitio okolne posjede i izbjegao bilo kakvo neuobičajeno ometanje istih.

23.2. Izvoditelj radova nadoknađuje javnom naručitelju financijske posljedice svih zahtjeva vlasnika okolnih zemljišta ili stanovnika, u mjeri u kojoj je izvoditelj odgovoran i u mjeri u kojoj šteta na okolnim posjedima nije rezultat opasnosti nastale zbog projekta ili metode gradnje koju je javni naručitelj ili nadzornik odredio izvoditelju.

Članak 24.

Ometanje prometa

24.1. Izvoditelj radova osigurava da radovi i instalacije ne uzrokuju štetu ili ometaju promet na komunikacijskim vezama kao što su ceste, željeznički putovi, vodeni putovi i zračne luke, osim ako su odobreni na temelju posebnih uvjeta. On posebno vodi računa o ograničenju težine pri odabiru pravaca i vozila.

24.2. Sve posebne mjere koje izvoditelj radova smatra potrebnima ili koje su navedene u posebnim uvjetima ili koje zahtijeva javni naručitelj kako bi se zaštitili ili ojačali dijelovi cesta, tračnica ili mostova, izvode se na trošak izvoditelja radova, bez obzira je li ih on provodi ili ne. Izvoditelj radova obavješćuje nadzornika o svim posebnim mjerama koje namjerava poduzeti prije nego ih provede. Popravlak svih šteta na cestama, tračnicama ili mostovima koje su uzrokovane prijevozom materijala, postrojenja ili opreme obavlja se na račun izvoditelja radova.

Članak 25.

Kabeli i cijevi

25.1. Kada tijekom obavljanja radova izvoditelj naiđe na oznake koje označavaju pravac prolaska podzemnih kabela, cijevi

i instalacija, zadržava takve oznake u istom položaju ili ih zamjenjuje, ako obavljanje radova zahtijeva njihovo privremeno uklanjanje. Za postupke ove vrste potrebno je odobrenje nadzornika.

25.2. Izvoditelj radova je odgovoran za očuvanje, uklanjanje i zamjenu, ovisno o slučaju, kabela, cijevi i instalacija koje u ugovoru odredi javni naručitelj, kao i za njihove troškove.

25.3. Kada postojanje kabela, cijevi i instalacija nije navedeno u ugovoru, ali na to upućuju oznake, izvoditelj radova ima načelnu obvezu da bude pažljiv kao i slične obveze vezane za očuvanje, uklanjanje i zamjenu gore navedenog. U tom slučaju, javni naručitelj nadoknađuje mu izdatke, u onoj mjeri u kojoj su takvi radovi potrebni za izvršenje ugovora.

25.4. Međutim, za obveze uklanjanja i zamjene kabela, cijevi i instalacija, te za izdatke koji iz tog proizlaze nije odgovoran izvoditelj radova ako javni naručitelj odluči prihvatiti takvu odgovornost. Isto se primjenjuje kada se ova obveza i proizašli izdaci prenose na drugu stručnu službu ili zastupnika.

25.5. Ako bilo koji posao na gradilištu može uzrokovati ometanja ili štetu javnoj komunalnoj službi, izvoditelj radova odmah u pisanom obliku obavještuje nadzornika, dajući opravdani rok za pravovremeno poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se omogućio normalan nastavak radova.

Članak 26.

Iskolčenje

26.1. Izvoditelj radova odgovoran je za:

(a) točno iskolčenje objekata u odnosu na izvorne oznake, linije i referentne razine dobivene od nadzornika;

(b) ispravnost položaja, razina, dimenzija i trasa svih dijelova posla; i

(c) nabavu svih potrebnih instrumenata, uređaja i radne snage povezane s prethodnim odgovornostima.

26.2. Ako se u bilo kojem trenutku tijekom obavljanja radova pojavi pogreška u poziciji, razinama, dimenzijama ili trasi

bilo kojeg dijela radova, izvoditelj radova na zahtjev nadzornika na svoj trošak ispravlja takve pogreške na zadovoljavajući način za nadzornika, osim ako se takve pogreške temelje na netočnim podacima koje je dostavio nadzornik, u kojem slučaju troškove popravka snosi javni naručitelj.

26.3. Provjera bilo kojeg iskolčenja ili bilo koje linije ili razine od strane nadzornika ni na koji način ne oslobađa izvoditelja radova odgovornosti za točnost navedenog te izvoditelj radova pažljivo štiti i čuva sve repere, vidljive oznake, mjerničke kolce i druge predmete koji se koriste u iskolčavanju.

Članak 27.

Materijal dobiven rušenjem

27.1. Kada ugovor uključuje poslove rušenja, materijali i predmeti dobiveni rušenjem, osim ako posebni uvjeti i/ili pravo države javnog naručitelja predviđaju drukčije, te podložno odredbama članka 28., vlasništvo su izvoditelja radova.

27.2. Ako je posebnim uvjetima zadržano pravo vlasništva javnog naručitelja nad materijalima ili svim ili dijelom predmeta dobivenih poslovima rušenja, izvoditelj radova poduzima sve potrebne mjere opreza kako bi osigurao da se isti očuvaju. On je odgovoran za svako uništavanje ili štetu na takvim materijalima ili predmetima koju su uzrokovali on ili njegovi zastupnici.

27.3. Neovisno o tome kako javni naručitelj namjerava iskoristiti materijale ili predmete nad kojima zadržava pravo vlasništva, sve troškove nastale zbog njihovog prijevoza i pohranjivanja kao i sve troškove skladištenja na mjestu koje odredi nadzornik snosi izvoditelj radova za svaki prijevoz koji nije duži od 100 metara.

27.4. Osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije, izvoditelj radova na svoj trošak postupno s gradilišta uklanja krš i ostale materijale dobivene rušenjem te smeće i otpad.

Članak 28.

Nalazi

28.1. Nadzornika se odmah obavještuje o nalazima od bilo kakvog interesa do kojih je došlo tijekom iskopavanja ili rušenja. Nadzornik odlučuje o postupanju s tim nalazima, vodeći računa o pravu države javnog naručitelja.

28.2. Javni naručitelj zadržava pravo vlasništva nad materijalima koji su pronađeni tijekom iskopavanja i rušenja

koji se provode na zemljištu koje mu pripada, s tim da se izvoditelju radova nadoknađuje svaki posebni trud.

28.3. Artefakti, antikviteti i prirodni, numizmatički ili drugi predmeti od znanstvenog interesa, kao i rijetki predmeti ili predmeti od plemenitih kovina pronađeni tijekom iskopavanja ili rušenja vlasništvo su javnog naručitelja.

28.4. U slučaju nesuglasja, javni naručitelj ima isključivo pravo odlučivanja o situacijama iz članka 28. stavaka 1. i 3.

Članak 29.

Privremeni objekti

29.1. Izvoditelj radova na vlastiti trošak podiže sve privremene objekte kako bi omogućio obavljanje radova. Nadzorniku dostavlja nacрте za privremene objekte, kao što su zagati, skele, armature i oplata. Preuzimajući odgovornost za te nacрте, on uzima u obzir sve primjedbe koje mu uputi nadzornik.

29.2. Ako se u posebnim uvjetima navodi da je za projektiranje određenih privremenih objekata odgovoran javni naručitelj, nadzornik izvoditelju radova u opravdanom roku dostavlja sve potrebne nacрте kako bi mu omogućio izgradnju privremenih objekata u skladu sa svojim programom. U takvim slučajevima javni naručitelj ima isključivu odgovornost za sigurnost i prikladnost projekta. Međutim, izvoditelj radova je odgovoran za pravilnu izgradnju.

Članak 30.

Studije o tlu

Podložno posebnim uvjetima i tehničkim specifikacijama, izvoditelj radova stavlja nadzorniku na raspolaganje osoblje i opremu potrebnu za obavljanje različitih ispitivanja tla koje nadzornik smatra opravdano potrebnima. Izvoditelju radova nadoknadit će se stvarni trošak radne snage i opreme koja je korištena ili stavljena na raspolaganje za taj posao, ako nije već predviđena ugovorom.

Članak 31.

Ugovori koji se preklapaju

31.1. Izvoditelj radova u skladu sa zahtjevima nadzornika u razumnoj mjeri omogućava obavljanje posla svim podizvoditeljima koje je uposlio javni naručitelj i

njihovim radnicima, radnicima javnog naručitelja i bilo kojeg drugog javnopravnog tijela koji mogu biti zaposleni na gradilištu ili u njegovoj blizini na obavljanju bilo kojeg posla koji nije uključen u ugovor, ili izvršenju bilo kojeg ugovora koji je javni naručitelj sklopio u vezi s radovima ili kao pomoć radovima.

31.2. Ako, međutim izvoditelj radova na pisani zahtjev nadzornika stavi na raspolaganje bilo kojem takvom izvoditelju radova, javnopravnom tijelu ili javnom naručitelju ceste ili putove za čije je održavanje odgovoran izvoditelj radova, ili ako dopusti bilo kojim drugim osobama korištenje izvoditeljevih privremenih objekata, skela ili ostale opreme na gradilištu, ili ako pruži bilo koju drugu uslugu bilo kakve prirode koja nije predviđena ugovorom, javni naručitelj plaća izvoditelju radova iznose za takvo korištenje ili uslugu i/ili odobrava produženje roka opravdano prema mišljenju nadzornika.

31.3. Izvoditelj radova nije u smislu članka 31. oslobođen obveza na temelju ugovora niti ima pravo na bilo kakva potraživanja osim onih predviđenih člankom 31. stavkom 2.

Članak 32.

Patenti i licencije

Osim ako je drukčije predviđeno u posebnim uvjetima, izvoditelj radova nadoknađuje javnom naručitelju i nadzorniku sva potraživanja koja proizlaze iz ugovorom predviđenog korištenja патената, licencija, nacрта, planova, modela ili trgovačkih marki ili žigova, osim ako takvo kršenje proizlazi iz pridržavanja planova ili specifikacija koje je dostavio javni naručitelj i/ili nadzornik.

POČETAK RADOVA I KAŠNjenje

Članak 33.

Nalozi za početak radova

33.1. Javni naručitelj utvrđuje dan na koji treba početi izvršenje ugovora i o tome obavješćuje izvoditelja radova, putem obavijesti o sklapanju ugovora ili upravnim nalogom koji izdaje nadzornik.

33.2. Dan početka izvođenja radova je najkasnije 180 dana od dana obavijesti o sklapanju ugovora, osim ako strane dogovore drukčije.

Članak 34.

Rok za izvršenje radova

Rok za izvršenje radova počinje na dan utvrđen u skladu s člankom 33. stavkom 1. i traje kako je navedeno u ugovoru, ne dovodeći u pitanje produženja roka koja mogu biti odobrena na temelju članka 35.

Članak 35.

Produženje roka za izvršenje radova

35.1. Izvoditelj radova može zatražiti produženje roka za izvršenje radova ako kasni ili će kasniti s izvršenjem ugovora zbog jednog od sljedećih razloga:

- (a) izvanredni vremenski uvjeti u državi javnog naručitelja;
- (b) umjetne zapreke ili fizički uvjeti koje iskusni izvoditelj radova nije mogao opravdano predvidjeti;
- (c) upravni nalozi koji utječu na dan dovršenja, osim onih proizašlih iz neispunjavanja obveza od strane izvoditelja radova;
- (d) neispunjavanje obveza javnog naručitelja na temelju ugovora;
- (e) suspenzija radova koja nije nastala zbog prekršaja izvoditelja radova;
- (f) viša sila;
- (g) bilo koji drugi uzrok iz ovih općih uvjeta koji nije nastao zbog neispunjavanja obveza od strane izvoditelja radova.

35.2. Izvoditelj radova u roku od 30 dana od spoznaje da bi moglo doći do kašnjenja obavješćuje nadzornika o namjeri da zatraži produljenje roka za izvršenje radova za koje smatra da na njega ima pravo i, čim mu to okolnosti dopuste, dostavlja nadzorniku cjelovite i detaljne informacije o zahtjevu, kako bi se takav zahtjev mogao pravovremeno razmotriti.

35.3. Nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i, prema potrebi, s izvoditeljem radova, obavijesti u pisanom obliku odobrava produljenje roka za izvršenje radova koje je opravdano, bilo buduće bilo retrospektivno ili obavješćuje izvoditelja radova da nema pravo na produljenje roka.

Članak 36.

Kašnjenje u izvršenju radova

36.1. Ako izvoditelj radova ne dovrši radove u rokovima navedenim u ugovoru, javni naručitelj bez službene obavijesti i ne dovodeći u pitanje druge mjere na temelju ugovora ima pravo na podmirenje šteta za svaki dan ili dio dana koji prođe između isteka roka navedenog za izvršenje ili produljenog roka za izvršenje iz članka 35. i stvarnog dana izvršenja, prema tarifi i maksimalno do iznosa navedenog u posebnim uvjetima. Ako su radovi bili predmet djelomičnog prihvatanja u skladu s člankom 59., ugovorena odšteta navedena u posebnim uvjetima može se smanjiti u omjeru u kojem se vrijednost prihvaćenog dijela odnosi na ukupnu vrijednost radova.

36.2. Ako javni naručitelj ima pravo na maksimalno potraživanje iz članka 36. stavka 1., nakon dostave obavijesti izvoditelju radova može:

- (a) iskoristiti jamstvo za ispunjavanje obveza; i/ili
- (b) raskinuti ugovor; i
- (c) na trošak izvoditelja radova sklopiti ugovor s trećom stranom radi obavljanja ostatka radova.

Članak 37.

Izmjene

37.1. Nadzornik je ovlašten naložiti izmjene bilo kojeg dijela radova koje su potrebne za pravilno izvršenje i/ili funkcioniranje radova. Takve izmjene mogu uključivati dodatke, ispuštanja, zamjene, promjene u kvaliteti, količini, obliku, karakteru, vrsti, položaju, dimenzijama, razini ili liniji, te promjene u utvrđenom slijedu, metodi ili vremenskom rasporedu izvršenja radova. Nalozi o izmjeni ne mogu poništiti ugovor, ali se financijski učinak svih takvih izmjena, ako postoji, vrednuje u skladu s člankom 37. stavcima 5. i 7.

37.2. Izmjene se mogu naložiti jedino upravnim nalogom, pod uvjetom da:

- (a) nadzornik, ako zbog bilo kojih razloga smatra potrebnim izdati usmeni nalog, što je prije moguće potvrdi nalog upravnim nalogom;
- (b) ako izvoditelj radova u pisanom obliku potvrdi usmeni nalog izdan za potrebe članka 37. stavka 2. točke (a) i ako nadzornik odmah u pisanom obliku ne opovrgne tu potvrdu, smatra se da je izdan upravni nalog za izmjenу, ako posebnim uvjetima nije drukčije određeno;

- (c) upravni nalog za izmjene nije potreban za povećanje ili smanjenje količine bilo kojih radova ako do takvog povećanja ili smanjenja dolazi zato što je količina veća ili manja od one navedene u troškovniku ili cjeniku.

37.3. Osim ako je predviđeno člankom 37. stavkom 2., prije bilo kojeg upravnog naloga za izmjenu, nadzornik obavješćuje izvoditelja radova o prirodi i obliku takvih izmjena. Što je prije moguće nakon primitka takve obavijesti izvoditelj radova nadzorniku dostavlja prijedlog koji sadrži:

- (a) opis zadaća, ako postoji, koje treba obaviti ili mjera koje treba poduzeti te program izvršenja radova; i
- (b) sve potrebne izmjene programa izvršenja radova ili bilo koje od izvoditeljevih obveza na temelju ugovora; i

- (c) sve prilagodbe ugovorne cijene u skladu s pravilima iz članka 37.

37.4. Po primitku prijedloga izvoditelja iz članka 37. stavka 3., te nakon dogovora s javnim naručiteljem i, prema potrebi, s izvoditeljem radova, nadzornik što je prije moguće odlučuje treba li provesti izmjene. Ako nadzornik odluči da treba provesti izmjene, on izdaje upravni nalog u kojem se navodi da izmjene treba provesti po cijenama i prema uvjetima kako su navedeni u prijedlogu izvoditelja radova iz članka 37. stavka 3. ili kako ih je nadzornik izmijenio u skladu s člankom 37. stavkom 5.

37.5. Cijene za sve izmjene koje je naložio nadzornik u skladu s člankom 37. stavkom 2. i člankom 37. stavkom 4. utvrđuje nadzornik u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) ako je posao sličnog karaktera i izvršava se pod sličnim uvjetima kao posao za koji je navedena cijena u troškovniku ili cjeniku, vrednuje se po tarifama i cijenama koje su tamo navedene;
- (b) ako posao nije sličnog karaktera ili se ne izvršava pod sličnim uvjetima, vrednovanje se vrši, ako je to moguće, na temelju tarifa i cijena iz ugovora, a u suprotnom, pravedno vrednovanje vrši nadzornik;
- (c) ako su priroda ili iznos bilo koje izmjene u odnosu na prirodu ili iznos čitavog ugovora ili nekog njegovog dijela takvi da je prema mišljenju nadzornika neka tarifa ili cijena koja je sadržana u ugovoru za neku stavku zbog ovakvih izmjena postala neopravdana,

tada nadzornik utvrđuje onu tarifu ili cijenu koju u danim okolnostima smatra opravdanom i pravilnom;

- (d) ako je izmjena potrebna zbog neispunjavanja obveze ili kršenja ugovora od strane izvoditelja, sve dodatne troškove koji se mogu pripisati takvoj izmjeni snosi izvoditelj radova.

37.6. Po primitku upravnog naloga kojim se traži izmjena, izvoditelj radova počinje obavljati izmjene i pri tome ga obvezuju opći uvjeti kao da je takva izmjena navedena u ugovoru. Radovi ne smiju kasniti čekajući odobrenje bilo kakvog produženja roka za izvršenje ili prilagodbu ugovorne cijene. Kada nalog za izmjenu prethodi prilagodbi ugovorne cijene, izvoditelj radova vodi evidenciju o troškovima provođenja izmjene i o vremenu koje je na to utrošeno. Takva evidencija mora biti dostupna nadzorniku radi pregleda u bilo koje razumno doba.

37.7. Kada nakon privremenog prihvatanja, povećanje ili smanjenje ukupne vrijednosti radova proizašlo iz upravnog naloga ili iz drugih okolnosti koje nisu uzrokovane propustom izvoditelja prelazi 15 % od ugovorne cijene, nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i izvoditeljem radova određuje sve dodatke ili smanjenje ugovorne cijene zbog primjene članka 37. stavka 5. Tako određeni iznos temelji se na iznosu za koji povećanje ili smanjenje vrijednosti radova prelazi 15 %. O tom iznosu nadzor obavješćuje naručitelja i izvoditelja radova, te se na odgovarajući način prilagođava ugovorna cijena.

Članak 38.

Suspenzija

38.1. Izvoditelj radova po nalogu nadzornika suspendira napredovanje radova ili nekog dijela radova u razdoblju i na način koji nadzornik smatra potrebnim.

38.2. Tijekom razdoblja suspenzije, izvoditelj radova poduzima zaštitne mjere koje mogu biti potrebne radi zaštite radova, postrojenja, opreme i gradilišta od uništavanja, gubitka ili štete. Dodatni izdaci nastali u vezi s takvim zaštitnim mjerama dodaju se ugovornoj cijeni, osim ako je ta suspenzija:

- (a) na drugi način predviđena u ugovoru; ili

- (b) potrebna zbog nekog propusta izvoditelja radova; ili

- (c) potrebna radi uobičajenih klimatskih uvjeta na gradilištu; ili
 - (d) potrebna radi sigurnosti ili pravilnog izvršenja radova ili bilo kojeg dijela radova u mjeri u kojoj ta potreba ne proizlazi iz radnje ili propusta nadzornika ili javnog naručitelja ili radi bilo kojih izvanrednih rizika iz članka 21.
- 38.3. Izvoditelj radova nema pravo na takve dodatke ugovornoj cijeni, ako u roku od 30 dana nakon primitka naloga za suspenziju radova ne obavijesti nadzornika o svojoj namjeri potraživanja dodataka.
- 38.4. Nadzornik, nakon dogovora s javnim naručiteljem i izvoditeljem radova, određuje da se takva dodatna plaćanja i/ili produženje roka za obavljanje posla odobre izvoditelju radova za one zahtjeve koje nadzornik smatra poštenim i opravdanim.
- 38.5. Ako je razdoblje suspenzije dulje od 180 dana i ako do suspenzije nije došlo radi propusta izvoditelja, izvoditelj putem obavijesti nadzorniku može zatražiti odobrenje za nastavak u roku od 30 dana ili raskinuti ugovor.

MATERIJALI I IZRADA

Članak 39.

Dnevnik radova

- 39.1. Ako nije drukčije predviđeno posebnim uvjetima, nadzornik na gradilištu vodi dnevnik radova u koji unosi barem sljedeće informacije:
- (a) vremenske uvjete, prekid radova zbog loših vremenskih uvjeta, sate rada, broj i vrstu radne snage zaposlene na gradilištu, pribavljene materijale, opremu koja se koristi, opremu koja nije u radnom stanju, ispitivanja provedena *in situ*, otpremljene uzorke, nepredviđene okolnosti, kao i naloge izdane izvoditelju radova;
 - (b) detaljne izjave o svim kvantitativnim i kvalitativnim elementima obavljenog posla te isporučene i upotrijebljene robe, koje se mogu provjeriti na gradilištu i koje su značajne u izračunavanju plaćanja koje treba izvršiti prema izvoditelju radova.
- 39.2. Izjave čine sastavni dio dnevnika radova ali mogu, kada je prikladno, biti zabilježene u odvojenim dokumentima. Tehnička pravila za sastavljanje izjava su navedena u posebnim uvjetima.

- 39.3. Izvoditelj radova osigurava da izjave u vezi s radovima, uslugama i opskrbom budu sastavljane pravovremeno i u skladu s posebnim uvjetima te da se ne mogu naknadno izmjeriti ili potvrditi; ako to ne učini, on prihvaća odluke nadzornika osim ako na vlastiti trošak dostavi dokaz o suprotnom.
- 39.4. Unose u dnevnik radova tijekom odvijanja radova potpisuje nadzornik i supotpisuje izvoditelj radova ili njegov predstavnik. Ako izvoditelj radova ima primjedbe, on o svom stajalištu obavješćuje nadzornika u roku od 15 dana od dana unosa ili izjave na koju ima primjebu. Ako izvoditelj ne supotpíše ili ne dostavi svoje stajalište u odobrenom roku, smatra se da se izvoditelj radova slaže sa unosima iz dnevnika. Izvoditelj radova može pregledavati dnevnik radova u svakom trenutku i može, ne odnoseći dokument, napraviti ili primiti presliku unosa koje smatra neophodnim za vlastitu informaciju.
- 39.5. Izvoditelj radova na zahtjev nadzornika daje nadzorniku informacije potrebne za uredno vođenje dnevnika radova.

Članak 40.

Kvaliteta radova i materijala

- 40.1. Radovi, komponente i materijali moraju udovoljavati specifikacijama, nacrtima, istraživanjima, modelima, uzorcima, obrascima i ostalim zahtjevima iz ugovora koji su na raspolaganju javnom naručitelju ili nadzorniku za potrebe identifikacije tijekom razdoblja izvršenja radova.
- 40.2. Za svako privremeno tehničko prihvaćanje određeno posebnim uvjetima izvoditelj radova podnosi zahtjev nadzorniku. U zahtjevu se navodi upućivanje na ugovor, broj dijela i mjesto prihvaćanja, prema potrebi. Nadzornik mora potvrditi da komponente i materijali navedeni u zahtjevu udovoljavaju zahtjevima za takvo prihvaćanje prije njihovog uključivanja u radove.
- 40.3. Čak i ako su materijali ili stavke koje treba uključiti u radove ili u proizvodnju komponenti tehnički prihvaćeni na ovaj način, oni ipak mogu biti odbijeni i izvoditelj radova ih odmah mora zamijeniti ako se dodatnim ispitivanjima ustanove nepravilnosti ili pogreške. Izvoditelju radova može se pružiti prilika da popravi i dovede u ispravno stanje materijale i stavke koji su odbijeni, ali takvi materijali i stavke prihvatit će se za uključivanje u radove samo ako su popravljani i dovedeni u ispravno stanje tako da su zadovoljavajući za nadzornika.

Članak 41.

Inspekcija i testiranje

- 41.1. Izvoditelj radova osigurava da komponente i materijali budu na vrijeme isporučeni na gradilište kako bi nadzornik mogao pristupiti prihvatanju navedenih komponenti i materijala. Smatra se da je izvoditelj radova u potpunosti svjestan poteškoća na koje bi mogao naići u vezi s tim i nije mu dopušteno iznositi razloge za kašnjenje u ispunjavanju svojih obveza.
- 41.2. Nadzornik ima pravo, osobno ili preko zastupnika, pregledati, ispitati, mjeriti i testirati komponente, materijale i izradu, te provjeriti napredak pripreme, proizvodnje ili izrade svega što se priprema, proizvodi ili izrađuje na temelju ugovora, kako bi ustanovio jesu li komponente, materijali i izrada zahtijevane kvalitete i količine. To se odvija na mjestu izrade, proizvodnje, pripreme na gradilištu ili na nekom drugom mjestu koje je navedeno u ugovoru.
- 41.3. Za potrebe takvih testiranja i inspekcija izvoditelj radova:
- (a) nadzorniku privremeno i bez naknade osigurava pomoć, pokusne uzorke, dijelove, strojeve, opremu, alate ili materijale i radnu snagu koji se uobičajeno zahtijevaju kod inspekcija i testiranja;
 - (b) dogovara se s nadzornikom o vremenu i mjestu testiranja;
 - (c) nadzorniku u svako doba osigurava pristup mjestima gdje treba provoditi testiranja.
- 41.4. Ako nadzornik nije prisutan na dan dogovoren za testiranja, izvoditelj radova može, ako nije dobio drukčije upute od nadzornika, nastaviti s testiranjem, te će se smatrati da je testiranje obavljeno u nazočnosti nadzornika. Izvoditelj radova nadzorniku odmah prosljeđuje ovjerene preslike rezultata testiranja koji obvezuju nadzornika ako nije prisustvovao testiranju.
- 41.5. Kada komponente i materijali prođu testiranja iz članka 41., nadzornik obavješćuje izvoditelja radova ili u tu svrhu ovjerava potvrdu o postupku.
- 41.6. Ako nadzornik i izvoditelj radova nisu suglasni o rezultatima testiranja, oboje drugoj strani daju izjavu o svom viđenju u roku od 15 dana od nastanka nesuglasja. Nadzornik ili izvoditelj radova mogu tražiti da se testiranja ponove pod istim uvjetima ili, ako neka od strana to zatraži, da ih provede stručnjak kojeg zajedno izaberu. Svi izvještaji o testiranju dostavljaju se nadzorniku koji

bez odlaganja dostavlja rezultate testiranja izvoditelju radova. Rezultati ponovnog testiranja su konačni. Troškove ponovnog testiranja snosi strana za koju se ponovnim testiranjem dokaže da je bila u krivu.

- 41.7. U izvršavanju svojih obveza nadzornik i sve osobe koje je on ovlastio informacije dobivene inspekcijom i testiranjem načina proizvodnje i rada poduzeća otkrivaju samo onim osobama koje imaju pravo imati te informacije.

Članak 42.

Odbijanje

- 42.1. Komponente i materijali koji nisu navedene kvalitete se odbijaju. Na odbijene komponente i materijale može se staviti posebna oznaka. Oznaka ne smije biti takva da ih mijenja ili da utječe na njihovu tržišnu vrijednost. Izvoditelj radova uklanja odbijene komponente i materijale s gradilišta u roku koji odredi nadzornik, a ako to ne učini, uklanja ih nadzornik na trošak i rizik izvoditelja radova. Odbacuju se i svi radovi koji sadrže odbačene komponente ili materijale.
- 42.2. Tijekom napredovanja radova i prije njihovog preuzimanja nadzornik ima pravo naložiti ili odlučiti:
- (a) da se s gradilišta u onom roku koji je određen u nalogu uklone sve komponente ili materijali koji prema mišljenju nadzornika nisu u skladu s ugovorom;
 - (b) da se isti zamijene ispravnim i prikladnim komponentama i materijalima; ili
 - (c) da se unište i ponovno pravilno obave ili na zadovoljavajući način poprave, bez obzira na prethodne testove ili privremena plaćanja za njih, svi radovi koji s obzirom na komponente, materijale, izradu ili planove izvoditelja radova za koje je on odgovoran, prema mišljenju nadzornika, nisu u skladu s ugovorom.
- 42.3. Nadzornik čim je to moguće izvoditelju radova šalje obavijest u pisanom obliku o svojoj odluci navodeći podatke o navodnim pogreškama.
- 42.4. Izvoditelj radova što je prije moguće i na vlastiti trošak ispravlja navedene pogreške. Ako izvoditelj radova ne postupi u skladu s takvim nalogom, javni naručitelj ima

pravo zaposliti druge osobe da to obave, a javni naručitelj može sve izdatke nastale iz navedenog odbiti od iznosa koji je dospio ili će dospjeti za isplatu izvođaču radova.

- 42.5. Odredbe članka 42. ne dovode u pitanje pravo javnog naručitelja na potraživanje na temelju članka 36. i 63.

Članak 43.

Vlasništvo nad postrojenjem i materijalima

- 43.1. Smatra se da su sva oprema, privremeni objekti, postrojenja i materijali koje osigurava izvođač kada se donesu na gradilište namijenjeni isključivo izvršenju radova i izvođač ne smije ukloniti ni njih niti njihove dijelove bez odobrenja nadzornika, osim za potrebe preseljenja s jednog dijela gradilišta na drugi. Takvo odobrenje nije potrebno za vozila uključena u prijevoz osoblja, radne snage, opreme, privremenih objekata, postrojenja ili materijala do ili sa gradilišta.

- 43.2. Posebnim uvjetima može se predvidjeti da se za svu opremu, privremene objekte, postrojenja i materijale na gradilištu koji su u vlasništvu izvođača radova ili poduzetca nad kojim izvođač radova ima kontrolu za vrijeme trajanja izvršenja radova:

- (a) prenese vlasništvo javnom naručitelju; ili
- (b) budu predmetom retencije u korist javnog naručitelja; ili
- (c) predmetom nekog drugog dogovora u vezi s prioritarnim interesima ili sigurnošću.

- 43.3. U slučaju raskida ugovora u skladu s člankom 63. zbog kršenja ugovora od strane izvođača radova, javni naručitelj ima pravo iskoristiti opremu, privremene objekte, postrojenja i materijale na gradilištu kako bi dovršio radove.

- 43.4. Svi sporazumi izvođača radova o najmu opreme, privremenih objekata, postrojenja i materijala koji su dopremljeni na gradilište sadrže odredbu da će na zahtjev javnog naručitelja u pisanom obliku u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu raskida na temelju članka 64. i uz obvezu javnog naručitelja da plati sve troškove iznajmljivanja nastale od tog dana, vlasnik iznajmiti opremu, privremene objekte, postrojenja ili materijale javnom naručitelju pod istim uvjetima pod kojima ih je iznajmio izvođaču radova, s tim da javni naručitelj i dalje ima

pravo dozvoliti da ih koriste i svi drugi izvođači radova koje je on zaposlio radi dovršenja radova iz odredbi članka 64. stavka 3.

- 43.5. Kod raskida ugovora prije dovršetka radova, izvođač javnom naručitelju isporučuje sva postrojenja, privremene objekte, opremu ili materijala za koje je vlasništvo preneseno javnom naručitelju ili je predmet retencije na temelju članka 43. stavka 2. Ako to ne učini, javni naručitelj može poduzeti korake koje smatra ispravnima kako bi došao u posjed tih postrojenja, privremenih objekata, opreme i materijala te kako bi troškove tog postupka nadoknadio od izvođača radova.

PLAĆANJE

Članak 44.

Opće odredbe

- 44.1. Plaćanja se vrše u nacionalnoj valuti, osim ako je drukčije određeno ugovorom.
- 44.2. Upravni ili tehnički uvjeti kojima podliježu plaćanja predaju, privremena i/ili konačna plaćanja u skladu s člancima 45. do 56. navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 45.

Ugovori s privremenom cijenom

- 45.1. U izvanrednim slučajevima, kada je sklopljen ugovor s privremenom cijenom, iznosi plativi na temelju ugovora izračunavaju se kako slijedi:

- (a) kao za ugovore s dodatnim troškovima iz članka 49. stavka 1. točke (c); ili

- (b) početno na temelju privremenih cijena, a kada su poznati uvjeti za izvršenje ugovora, kao za ugovore s paušalnom cijenom ili ugovore s jediničnim cijenama iz članka 49. stavka 1. točaka (a) i (b) ili kao za složene ugovore.

- 45.2. Izvođač radova dostavlja podatke koje javni naručitelj ili nadzornik mogu opravdano zatražiti u vezi s bilo kojom temom u pogledu ugovora, za potrebe izračunavanja. Kada se ne može postići dogovor oko vrednovanja radova, dospjele iznose određuje nadzornik.

Članak 46.**Predujmovi**

46.1. Ako je to predviđeno posebnim uvjetima, izvoditelju radova se na njegov zahtjev odobravaju predujmovi za poslove povezane s izvršenjem radova, u dolje navedenim slučajevima:

(a) kao paušalni iznos predujma koji mu omogućava podmirivanje izdataka nastalih radi početka ugovora;

(b) ako dostavi dokaz o sklapanju ugovora o kupnji ili narudžbi materijala, postrojenja, opreme, strojeva i alata potrebnih za izvršenje ugovora te o drugim bitnim prethodnim izdacima kao što su kupnja patenata ili troškovi studije.

46.2. U posebnim uvjetima navodi se iznos predujma koji ne smije prelaziti 10 % od izvorne ugovorne cijene za paušalni iznos predujma iz članka 46. stavka 1. točke (a) i 20 % od takvih cijena za sve druge predujmove iz članka 46. stavka 1. točke (b).

46.3. Predujam se ne odobrava prije:

(a) sklapanja ugovora;

(b) dostave javnom naručitelju jamstva o za ispunjenje obveza u skladu s člankom 15.; i

(c) dostave javnom naručitelju odvojenog jamstva izravne odgovornosti od strane izvoditelja radova za čitav iznos predujma, izdano od strane institucija iz članka 15. stavka 3. i koje ostaje na snazi sve dok izvoditelj u potpunosti ne vrati predujam iz privremenih plaćanja na temelju ugovora.

46.4. Izvoditelj radova koristi predujam isključivo za poslove povezane s obavljanjem radova. Ako izvoditelj radova zloupotrijebi bilo koji dio predujma, on odmah dopijeva na naplatu i izvoditelj radova ne dobiva daljnje predujmove.

46.5. Ako jamstvo za predujam prestane važiti i ako ga izvoditelj radova ne obnovi, javni naručitelj može odbiti iznos jednak iznosu predujma od budućih plaćanja prema izvoditelju na temelju ugovora, ili može primijeniti odredbe članka 15. stavka 6.

46.6. Ako se ugovor raskine iz bilo kojeg razloga, jamstva koja osiguravaju predujmove mogu se aktivirati odmah kako

bi se isplatio ostatak predujma koji izvoditelj radova još duuguje, a jamac ne odgađa plaćanje niti ulaže primjedbe.

46.7. Jamstvo za predujam predviđeno člankom 46. vraća se kada se vrate predujmovi.

46.8. Dodatni uvjeti i postupci za dodjeljivanje i vraćanje predujmova navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 47.**Zadržani iznosi**

47.1. Iznos koji se zadržava od privremenih plaćanja u vidu jamstva ispunjenja obveza izvoditelja radova tijekom razdoblja održavanja i detaljna pravila koja uređuju to jamstvo navedeni su u posebnim uvjetima, pod uvjetom da taj iznos ni u kojem slučaju ne prelazi 10 % od ugovorne cijene.

47.2. Podložno odobrenju javnog naručitelja izvoditelj radova može, ako to želi, najkasnije na dan određen za početak radova, zamijeniti te zadržane iznose s jamstvom kvalitete izdanim u skladu s člankom 15. stavkom 3.

47.3. Zadržani iznos ili jamstvo kvalitete vraćaju se u roku od 90 dana od dana konačnog prihvatanja radova.

Članak 48.**Revizija cijena**

48.1. Ako nije drukčije utvrđeno u posebnim uvjetima i predviđeno člankom 48. stavkom 4., ugovor ima utvrđene cijene koje se ne revidiraju.

48.2. Ako se cijene na temelju ugovora mogu revidirati, tijekom revizije vodi se računa o izmjeni cijena značajnih lokalnih ili vanjskih elemenata koji su služili kao temelj za izračunavanje ponudbene cijene, kao što su radna snaga, usluge, materijali i roba te pristojbe utvrđene zakonima ili propisima. Detaljna pravila za reviziju utvrđena su u posebnim uvjetima.

48.3. Smatra se da su cijene sadržane u ponudi izvoditelja radova:

(a) nastale na temelju uvjeta koji su bili na snazi 30 dana prije posljednjeg dana određenog za podnošenje

ponuda; ili u slučaju ugovora s izravnom pogodbom, na dan ugovora;

- (b) da se pritom vodilo računa o zakonodavstvu i relevantnim poreznim propisima koji se primjenjuju na referentni dan utvrđen u članku 48. stavku 3. točki (a).

48.4. U slučaju promjena ili uvođenja nacionalnih ili državnih statuta, uredaba, odluka ili drugih propisa ili uredaba ili propisa nekog lokalnog ili drugog javnog tijela, nakon dana navedenog u članku 48. stavku 3., što uzrokuje promjene u ugovornim odnosima između ugovornih strana, javni naručitelj i izvoditelj radova dogovaraju se o najboljem mogućem nastavku postupanja na temelju ugovora te na temelju tog dogovora mogu odlučiti:

- (a) izmijeniti ugovor; ili
- (b) da jedna strana plati drugoj strani naknadu za nastalu neravnotežu; ili
- (c) sporazumno raskinuti ugovor.

48.5. U slučaju kašnjenja u izvršenju radova za koje je odgovoran izvoditelj radova ili na kraju razdoblja izvršenja, koji je prema potrebi izmijenjen u skladu s ugovorom, nema daljnje revizije cijena tijekom 30 dana prije privremenog prihvatanja, osim za primjenu novih indeksa cijena, ako je to u korist javnog naručitelja.

Članak 49.

Mjerenje

49.1. Sljedeće metode primjenjuju se na vrednovanje ugovora o radovima:

- (a) za ugovore s paušalnom cijenom iznos za isplatu na temelju ugovora određuje se na temelju raščlambe ukupne ugovorne cijene ili na temelju raščlambe izražene kao postotak ugovorne cijene koji odgovara završenim fazama radova. Kada su uz stavke navedene i količine, to su stalne količine za koje je izvoditelj radova dostavio svoje sveobuhvatne cijene, a koje će biti plaćene bez obzira na količine stvarno obavljenih radova;

- (b) za ugovore s jediničnim cijenama:

- i. iznos za isplatu na temelju ugovora izračunava se primjenom jediničnih tarifa na stvarno izvršene količine za odnosne stavke, u skladu s ugovorom;

- ii. količine utvrđene u troškovniku su procijenjene količine radova, koje se ne smatraju stvarnim i ispravnim količinama radova koje izvoditelj radova treba izvršiti u ispunjavanju svojih obveza na temelju ugovora;

- iii. nadzornik pomoću mjerenja utvrđuje stvarne količine radova koje je obavio izvoditelj radova i oni se plaćaju u skladu s člankom 50. Ako nije drukčije predviđeno posebnim uvjetima, stavkama iz troškovnika ne može se ništa dodavati, osim zbog izmjena u skladu s člankom 37. ili drugih odredbi ugovora koje izvoditelju radova daju pravo na dodatno plaćanje;

- iv. ako nadzornik zahtijeva da se neki dio radova izmjeri, u razumnom roku poziva izvoditelja radova da bude prisutan ili da ga predstavlja ovlašteni zastupnik. Izvoditelj radova ili njegov zastupnik pomažu nadzorniku pri tim mjerenjima i dostavljaju sve podatke koje traži nadzornik. Ako izvoditelj radova nije prisutan ili ne pošalje svog zastupnika, mjerenje koje obavi ili potvrdi nadzornik obvezujuće je za izvoditelja radova;

- v. radovi se mjere u neto iznosima, neovisno o općim i lokalnim praksama, osim ako je drukčije predviđeno ugovorom;

- (c) za ugovore s dodatnim troškovima, iznos za isplatu na temelju ugovora određuje se na temelju stvarnih troškova uz dogovoreni dodatak za režijske troškove i dobit. Posebnim uvjetima određeno je koje podatke izvoditelj radova mora dostaviti nadzorniku za potrebe članka 49. stavka 1. točke (c) i način njihove dostave.

49.2. Kada je stavka u ugovoru označena kao „privremena”, privremeni iznos odvojen za to ne uzima se u obzir kod izračunavanja postotaka iz članka 37.

Članak 50.

Privremena plaćanja

50.1. Ako nije drukčije navedeno u posebnim uvjetima, izvoditelj radova nadzorniku dostavlja zahtjev za privremenim

plaćanjem na kraju svakog razdoblja iz članka 50. stavka 7. u obliku odobrenom od strane nadzornika. Zahtjev prema potrebi sadrži sljedeće stavke:

- (a) procijenjenu ugovornu vrijednost trajnih radova izvršenih do kraja predmetnog razdoblja;
- (b) iznos koji odražava sve revizije cijena u skladu s člankom 48.;
- (c) iznos koji treba zadržati kao zadržani iznos na temelju članka 47.;
- (d) sve kredite i/ili dugovanja za predmetno razdoblje u vezi s postrojenjem i materijalima na gradilištu koji su namijenjeni ali još nisu ugrađeni u trajne objekte, u iznosu i pod uvjetima iz članka 50. stavka 2.;
- (e) iznos koji treba oduzeti radi povrata predujma na temelju odredaba članka 46.; i
- (f) sve ostale iznose na koje izvoditelj radova ima pravo na temelju ugovora.

50.2. Izvoditelj radova ima pravo na one iznose koje nadzornik smatra primjerenima za postrojenje i materijale koji se namjeravaju ugraditi, ali još uvijek nisu ugrađeni u trajne objekte, pod uvjetom:

- (a) da su postrojenje i materijali u skladu sa specifikacijama za trajne objekte te da su navedeni u serijama tako da ih nadzornik može razlikovati;
- (b) da su takvo postrojenje i materijali isporučeni na gradilište i pravilno uskladišteni i zaštićeni od gubitka, štete ili uništenja, na način koji je zadovoljavajući za nadzornika;
- (c) da se izvoditeljeva evidencija zahtjeva, narudžbi, primitaka i korištenja postrojenja i materijala na temelju ugovora čuva u obliku koji je odobrio nadzornik, te da su takve evidencije nadzorniku dostupne za inspekciju;
- (d) da izvoditelj radova zajedno sa svojom izjavom dostavi procijenjenu vrijednost postrojenja i materijala na gradilištu zajedno s onim dokumentima koje zahtijeva nadzornik za potrebe vrednovanja postrojenja i materijala te pružanja dokaza o vlasništvu i plaćanja; i
- (e) da se tamo gdje to predviđaju posebni uvjeti vlasništvo nad postrojenjem i materijalima iz članka 43. smatra prenesenim na javnog naručitelja.

50.3. Ovjereno odobrenje nadzornika o svim privremenim plaćanjima za postrojenje i materijale u skladu s člankom 50. ne dovodi u pitanje ovlasti nadzornika na

temelju ugovora da odbije bilo koje postrojenje ili materijale koji nisu u skladu s odredbama ugovora.

50.4. Izvoditelj je odgovoran za sve gubitke i štete te za troškove skladištenja i rukovanja takvim postrojenjem i materijalima na gradilištu, i ako je potrebno dodatno će ih osigurati od rizika od gubitka ili štete zbog bilo kojeg uzroka.

50.5. Navedeni zahtjev za privremeno plaćanje se u roku od 30 dana od primitka odobrava ili dopunjuje tako da je, prema mišljenju nadzornika, iskazan iznos dospio za isplatu izvoditelju u skladu s ugovorom. U slučajevima kada postoje različita mišljenja o vrijednosti stavke, važeće je mišljenje nadzornika. Nakon određivanja iznosa za isplatu izvoditelju, nadzornik izdaje naručitelju i izvoditelju radova potvrdu o privremenom plaćanju za iznos koji treba isplatiti izvoditelju te obavješćuje izvoditelja o radovima za koje se vrši plaćanje.

50.6. Nadzornik pomoću potvrde o privremenom plaćanju može izvršiti ispravke ili izmjene prethodnih potvrda koje je izdao te ima pravo izmijeniti vrednovanje ili uskratiti izdavanje svake potvrde o privremenom plaćanju, ako radovi ili neki njihov dio nisu obavljeni na način koji je zadovoljavajući za nadzornika.

50.7. Osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije, mjesečno se isplaćuje jedno privremeno plaćanje.

Članak 51.

Završni račun

51.1. Najkasnije 90 dana od izdavanja potvrde o konačnom prihvatanju iz članka 62. izvoditelj radova dostavlja nadzorniku nacrt završnog računa s popratnim dokumentima koji detaljno prikazuju vrijednost posla obavljenog u skladu s ugovorom, zajedno sa svim dodatnim iznosima za koje izvoditelj radova smatra da su dospjeli za isplatu na temelju ugovora, kako bi omogućio nadzorniku pripremu završnog računa. U posebnim uvjetima može se međutim, u skladu s člankom 51. stavkom 6., navesti da se nacrt završnog računa i daljnji postupci vezani uz račun obave prije izdavanja potvrde o privremenom prihvatanju.

51.2. U roku od 90 dana od primitka nacrta završnog računa i svih informacija koje se opravdano zahtijevaju za njegovu provjeru, nadzornik sastavlja završni račun kojim se određuje:

- (a) iznos koji je prema njegovom mišljenju konačno dospio za isplatu na temelju ugovora; i

(b) razliku, ako postoji, koju nakon utvrđivanja iznosa kojeg je javni naručitelj prethodno isplatio i svih iznosa na koje javni naručitelj ima pravo na temelju ugovora javni naručitelj dužuje izvoditelju radova ili koju izvoditelj radova dužuje javnom naručitelju.

51.3. Nadzornik javnom naručitelju ili njegovom ovlaštenom predstavniku i izvoditelju radova izdaje završni račun koji pokazuje preostali iznos na koji izvoditelj radova ima pravo na temelju ugovora. Javni naručitelj ili njegov ovlašteni predstavnik i izvoditelj radova potpisuju završni račun kao priznanje pune i konačne vrijednosti radova obavljenih na temelju ugovora, i potpisanu presliku odmah dostavljaju nadzorniku. Međutim, završni račun ne sadrži osporavane iznose koji su predmet pregovora, pogodbe, arbitraže ili spora.

51.4. Završni račun potpisan od strane izvoditelja radova predstavlja pisanu razrješnicu kojom se potvrđuje da ukupni iznos u završnom računu predstavlja puno i konačno podmirenje svih iznosa koji su dospjeli za isplatu izvoditelju radova na temelju ugovora, osim onih iznosa koji su predmet sporazumnog dogovora, arbitraže ili spora. Međutim, takva razrješnica stupa na snagu tek nakon što je izvršena svaka dospjela isplata u skladu sa završnim računom i nakon što je jamstvo za ispunjavanje obveza iz članka 15. vraćeno izvoditelju radova.

51.5. Javni naručitelj ne odgovara izvoditelju radova za pitanja ili stvari koji su na bilo koji način proizašli ili su u skladu s ugovorom ili izvršenjem radova, osim ako je izvoditelj radova u svoj nacrt završnog računa uključio zahtjev u vezi s tim.

51.6. Odredbe članka 51. mogu biti izmijenjene posebnim uvjetima, vodeći računa o praksama u državi javnog naručitelja.

Članak 52.

Izravna plaćanja podizvuditeljima

52.1. Kada nadzornik zaprimi pritužbu od podizvuditelja odobrenog u smislu članka 7. o tome da izvoditelj radova nije ispunio svoje financijske obveze prema podizvuditelju, nadzornik nalaže izvoditelju radova isplatu podizvuditelja ili obavješćivanje o razlozima zbog kojih ne bi trebalo izvršiti isplatu. Ako se takva isplata ne izvrši ili se u zadanom roku ne dostave razlozi, nadzornik nakon što se uvjeri da su radovi obavljeni

može to potvrditi, a javni naručitelj podmiruje dug koji zahtijeva podizvuditelj iz iznosa preostalog za isplatu izvoditelju radova. Izvoditelj radova ostaje potpuno odgovoran za radove za koje je izvršeno izravno plaćanje.

52.2. Ako izvoditelj radova adekvatno obrazloži odbijanje podmirenja ukupnog ili djelomičnog duga čiju isplatu zahtijeva podizvuditelj, javni naručitelj isplaćuje podizvuditelju samo one iznose koji nisu osporavani. Iznosi koje podizvuditelj potražuje, a za koje je izvoditelj radova dao odgovarajuće razloge za odbijanje isplate, isplaćuje javni naručitelj tek nakon što strane postignu sporazumni dogovor ili nakon što je o odluci arbitražnog tijela ili presudi suda obaviješten nadzornik.

52.3. Izravna plaćanja podizvuditeljima ne prelaze vrijednost ugovornih cijena usluga koje je obavio podizvuditelj i za koje potražuje isplatu; vrijednost po ugovornim cijenama izračunava se ili procjenjuje na temelju troškovnika, cjenika ili raščlambe paušalne cijene.

52.4. Izravna plaćanja podizvuditeljima vrše se u cijelosti u nacionalnoj valuti zemlje u kojoj se ugovor izvodi ili djelomično u toj nacionalnoj valuti, a djelomično u stranoj valuti, u skladu s ugovorom.

52.5. Kada se izravna plaćanja podizvuditeljima vrše u stranoj valuti, izračunavaju se u skladu s člankom 56. Ona ne smiju dovesti do povećanja ukupnog iznosa za isplatu u stranoj valuti, kako je utvrđeno ugovorom.

52.6. Odredbe članka 52. primjenjuju se podložno zahtjevima prava koje se primjenjuje na temelju članka 54. o pravu na isplatu vjerovnicima koji su korisnici prijenosa kredita ili kolateralnog jamstva.

Članak 53.

Kašnjenje u plaćanju

53.1. Javni naručitelj plaća izvoditelju radova iznose dospjele na naplatu prema svakoj od potvrda o privremenom plaćanju i završnom računu koji izdaje nadzornik u roku od 90 dana od dostave takve potvrde ili računa javnom naručitelju. Ako se prekorači rok utvrđen za plaćanje, izvoditelj radova ima pravo na kamate koje se

izračunavaju *pro rata* na temelju broja dana u kašnjenju po stopi navedenoj u posebnim uvjetima, podložno maksimalnom razdoblju, koje je također navedeno u njima. Izvoditelj radova ima pravo na takve ne dovodeći u pitanje druga prava ili pravni lijek na temelju ugovora. U slučaju završnog računa, zatezne kamate izračunavaju se na dnevnoj osnovi po stopi navedenoj u posebnim uvjetima.

- 53.2. Svako kašnjenje u plaćanju od 120 i više dana od isteka razdoblja utvrđenog u članku 53. stavku 1. daje izvoditelju pravo neizvršavanja ili raskida ugovora.

Članak 54.

Plaćanje trećim stranama

- 54.1. Svi nalozi za plaćanje trećim stranama mogu se provesti tek nakon prijenosa u skladu s člankom 6. O prijenosu se obavješćuje javni naručitelj.
- 54.2. Za obavješćivanje korisnika prijenosa isključivo je odgovoran izvoditelj radova.
- 54.3. U slučaju pravno obvezujuće zapljene vlasništva izvoditelja koja utječe na plaćanja koja su dospjela za isplatu izvoditelju na temelju ugovora, ne dovodeći u pitanje vremensko ograničenje utvrđeno u članku 53., javni naručitelj ima 30 dana od dana primitka obavijesti o konačnom uklanjanju zapreka plaćanju za nastavak isplata izvoditelju.

Članak 55.

Zahtjevi za dodatnim plaćanjem

- 55.1. Ako na temelju ugovora postoje okolnosti zbog kojih izvoditelj radova smatra da ima pravo na dodatna plaćanja, izvoditelj:
- (a) ako namjerava podnijeti zahtjev za dodatnim plaćanjem, nadzorniku dostavlja obavijest o namjeri ili podnosi takav zahtjev u roku od 15 dana nakon što mu navedene okolnosti postanu poznate, navodeći razloge za svoj zahtjev; i
 - (b) što je prije moguće nakon dana takve obavijesti, ali ne kasnije od 60 dana od takve obavijesti, osim ako je drukčije dogovoreno s nadzornikom, dostavlja nadzorniku potpune i detaljne podatke o svom zahtjevu. U svakom slučaju, takvi podaci dostavljaju se najkasnije na dan dostave nacrt završnog računa. Izvoditelj radova odmah nakon toga dostavlja dodatne podatke koje nadzornik zahtijeva kako bi procijenio valjanost zahtjeva.

- 55.2. Kada nadzornik zaprimi potpune i detaljne podatke o zahtjevu izvoditelja radova, on, ne dovodeći u pitanje članak 21. stavak 4., nakon dogovora s javnim naručiteljem i kada je prikladno s izvoditeljem radova, određuje ima li izvoditelj radova pravo na dodatno plaćanje, te o tome obavješćuje stranke.

- 55.3. Nadzornik može odbiti svaki zahtjev za dodatnim plaćanjem koji ne udovoljava zahtjevima iz članka 55.

Članak 56.

Plaćanja u stranoj valuti

Ako izvoditelj radova na temelju ugovora ima pravo na isplate u stranoj valuti, tečajevi za izračunavanje isplata su oni koje utvrdi središnja banka države javnog naručitelja i koji su na snazi 30 dana prije posljednjeg dana određenog za podnošenje ponuda za ugovor. Takvi tečajevi se ne mogu mijenjati.

PRIHVAĆANJE I ODRŽAVANJE

Članak 57.

Opće klauzule

- 57.1. Provjera radova od strane nadzornika radi privremenog ili konačnog prihvatanja provodi se u nazočnosti izvoditelja radova. Odsustvo izvoditelja radova nije zapreka provjeri, pod uvjetom da je izvoditelj radova bio pozvan na odgovarajući način najmanje 30 dana prije dana provjere.
- 57.2. Ako je zbog izvanrednih okolnosti nemoguće utvrditi stanje radova ili na drugi način nastaviti s prihvatanjem radova tijekom razdoblja utvrđenog za privremeno ili konačno prihvatanje, nadzornik, nakon što se po mogućnosti savjetuje s izvoditeljem radova, sastavlja izjavu kojom se potvrđuje takva nemogućnost. Nadzornik vrši provjeru i sastavlja izjavu o prihvatanju ili odbijanju u roku od 30 dana od dana prestanka postojanja takve nemogućnosti. Izvoditelj radova se ne smije pozivati na takve okolnosti kako bi izbjegao svoje obveze predstavljanja radova u stanju prikladnom za prihvatanje.

Članak 58.

Testiranje nakon završetka

- 58.1. Radovi se ne prihvataju dok se ne provedu predviđene provjere i testiranja na trošak izvoditelja radova. Izvoditelj

radova obavješćuje nadzornika o danu na koji mogu početi takve provjere i testiranja.

- 58.2. Radove koji ne zadovoljavaju uvjete ugovora, ili koji, ako nema takvih uvjeta, nisu provedeni u skladu s poslovnom praksom u državi u kojoj se nalaze, izvoditelj radova će, ako se to zahtijeva, uništiti i ponovno izvršiti ili popraviti na način zadovoljavajući za nadzornika, ili će to biti učinjeno nakon obavijesti, po nalogu nadzornika i na račun izvoditelja radova. Nadzornik također može zahtijevati da izvoditelj radova pod istim uvjetima, na način zadovoljavajući za nadzornika, uništi i rekonstruira ili popravi radove u kojima su korišteni neprihvatljivi materijali ili koji su provedeni u razdobljima suspenzije predviđene člankom 38.

Članak 59.

Djelomično prihvatanje

- 59.1. Javni naručitelj može kada su dovršene koristiti različite konstrukcije, dijelove ili sekcije konstrukcija koje čine dio ugovora. Svakom preuzimanju konstrukcija, dijelova ili sekcija konstrukcija od strane javnog naručitelja prethodi njihovo djelomično privremeno prihvatanje. Međutim, radovi se u hitnim slučajevima mogu preuzeti prije prihvatanja, pod uvjetom da je nadzornik sastavio inventuru nedovršenih radova s kojom su se prethodno složili izvoditelj radova i nadzornik. Kada javni naručitelj dođe u posjed konstrukcija, njihovih dijelova ili sekcija, od izvoditelja se više ne može zahtijevati popravak šteta osim onih nastalih radi loše izgradnje ili izrade.
- 59.2. Nadzornik na zahtjev izvoditelja radova i ako to dozvoljava priroda radova može nastaviti s djelomičnim privremenim prihvatanjem, pod uvjetom da su konstrukcije, dijelovi ili sekcije konstrukcija dovršene, te da odgovaraju upotrebi kako je opisano u ugovoru.
- 59.3. U slučajevima djelomičnog privremenog prihvatanja iz članka 59. stavaka 1. i 2., razdoblje održavanja iz članka 62. teče od dana takvog djelomičnog privremenog prihvatanja, osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije.

Članak 60.

Privremeno prihvatanje

- 60.1. Radove preuzima javni naručitelj ako su uspješno prošli testiranja nakon završetka i ako je izdana ili se smatra izdanom potvrda o privremenom prihvatanju.

- 60.2. Izvoditelj radova može putem obavijesti nadzorniku podnijeti zahtjev za izdavanjem potvrde o privremenom prihvatanju, najranije 15 dana prije nego što su radovi, prema mišljenju izvoditelja radova, dovršeni i spremni za privremeno prihvatanje. Nadzornik u roku od 30 dana od primitka zahtjeva izvoditelja radova:

- (a) izvoditelju radova izdaje potvrdu o privremenom prihvatanju, a javnom naručitelju izdaje presliku u kojoj kada je prikladno navodi svoje rezerve i, *inter alia*, dan kada su prema njegovom mišljenju radovi bili dovršeni u skladu s ugovorom i spremni za privremeno prihvatanje; ili
- (b) odbija zahtjev davanjem razloga i navođenjem postupka koji se prema njegovom mišljenju zahtijeva od izvoditelja radova kako bi potvrda bila izdana.

- 60.3. Ako nadzornik ne izda potvrdu o privremenom prihvatanju ili ne odbije zahtjev izvoditelja radova u roku od 30 dana, smatra se da je izdao potvrdu zadnjeg dana tog razdoblja. Potvrda o privremenom prihvatanju ne smatra se priznanjem da su radovi završeni u svakom pogledu. Ako su radovi ugovorom podijeljeni na sekcije, izvoditelj radova ima pravo podnijeti zahtjev za odvojene potvrde za svaku sekciju.

- 60.4. Nakon privremenog prihvatanja radova izvoditelj radova rastavlja i uklanja privremene konstrukcije kao i materijale koji više nisu potrebni za izvršenje ugovora. Također uklanja i smeće i zapreke, te vraća gradilište u prvobitno stanje kako je zahtijevano ugovorom.

- 60.5. Odmah nakon privremenog prihvatanja javni naručitelj sve radove može koristiti kao dovršene.

Članak 61.

Obveze održavanja

- 61.1. Izvoditelj radova odgovoran je za popravljivanje svih kvarova i oštećenja na bilo kojem dijelu objekata koji se mogu pojaviti ili nastati tijekom razdoblja održavanja ili u roku od 30 dana od isteka tog razdoblja te koji proizlaze iz:

- (a) korištenja neispravnog postrojenja, materijala, pogrešne izrade ili nacrtu izvoditelja radova; i/ili

(b) radnje ili propusta izvoditelja radova tijekom razdoblja održavanja.

61.2. Izvoditelj radova na vlastiti trošak i što je prije moguće popravlja kvar ili oštećenje. Razdoblje održavanja za sve stavke koje su zamijenjene ili obnovljene počinje od dana zamjene ili obnove prihvatljive za nadzornika. Ako ugovor predviđa djelomično prihvaćanje, razdoblje održavanja produžuje se samo za dio radova na koje je utjecala zamjena ili obnova.

61.3. Ako se pojavi kvar ili oštećenje tijekom razdoblja iz članka 61. stavka 1., javni naručitelj ili nadzornik obavješćuje izvoditelja radova. Ako izvoditelj radova ne popravi kvar ili oštećenje u roku navedenom u obavijesti, javni naručitelj može:

(a) obaviti radove sam ili zaposliti nekog drugog da obavi radove na rizik i trošak izvoditelja radova, u kojem slučaju se troškovi javnog naručitelja oduzimaju od iznosa dospjelog za isplatu izvoditelju radova ili od jamstva izvoditelja radova ili i od jednog i od drugog; ili

(b) raskinuti ugovor.

61.4. Ako je kvar ili oštećenje takvo da je javni naručitelj znatno zakinut za ukupne ili djelomične koristi od radova, javni naručitelj, ne dovodeći u pitanje druge oblike pravnog lijeka, ima pravo na nadoknadu svih iznosa plaćenih u vezi dijelova predmetnih radova zajedno s troškovima demontiranja takvih dijelova i čišćenja gradilišta.

61.5. U slučaju izvanrednih okolnosti, kada se ne može odmah doći do izvoditelja radova ili nakon što se do njega došlo on ne može poduzeti zahtijevane mjere, javni naručitelj ili nadzornik mogu odlučiti da se posao obavi na trošak izvoditelja radova. Javni naručitelj ili nadzornik što je prije moguće obavješćuju izvoditelja radova o poduzetom djelovanju.

61.6. Kada je posebnim uvjetima određeno da radove na održavanju koji su potrebni zbog normalnog trošenja obavlja izvoditelj radova, takvi radovi plaćaju se iz privremenog iznosa. Uništenje uzrokovano okolnostima iz članka 21. ili neuobičajenim korištenjem isključuje se iz ove obveze osim ako se time otkriju pogreška ili kvar koji opravdava zahtjev za popravkom ili zamjenom na temelju članka 61.

61.7. Obveza održavanja utvrđuje se u posebnim uvjetima i tehničkim specifikacijama. Ako nije utvrđeno razdoblje održavanja, ono iznosi 365 dana. Razdoblje održavanja počinje na dan privremenog prihvaćanja.

61.8. Nakon privremenog prihvaćanja i ne dovodeći u pitanje obveze održavanja iz članka 61., izvoditelj radova nije više odgovoran za rizike koji mogu utjecati na objekte i koji nastaju zbog koji mu se ne mogu pripisati. Međutim, izvoditelj radova odgovoran je od dana privremenog prihvaćanja za kvalitetu radova, kako je utvrđeno u posebnim uvjetima ili u pravu države javnog naručitelja.

Članak 62.

Konačno prihvaćanje

62.1. Nakon isteka razdoblja održavanja ili, kada postoji više od jednog takvog razdoblja, nakon isteka posljednjeg razdoblja, i kada su popravljeni svi kvarovi i oštećenja, nadzornik izvoditelju radova izdaje potvrdu o konačnom prihvaćanju a presliku dostavlja javnom naručitelju, u kojoj se navodi dan kada je izvoditelj radova ispunio svoje obveze na temelju ugovora na način prihvatljiv za nadzornika. Nadzornik izdaje potvrdu o konačnom prihvaćanju u roku od 30 dana od isteka navedenog razdoblja ili što je moguće prije nakon što su svi radovi za koje je izdan nalog u skladu s člankom 61. dovršeni na način prihvatljiv za nadzornika.

62.2. Radovi se ne smatraju dovršenima dok nadzornik ne potpiše potvrdu o konačnom prihvaćanju i dostavi je javnom naručitelju, a presliku izvoditelju radova.

62.3. Neovisno o izdavanju potvrde o konačnom prihvaćanju, izvoditelj radova i javni naručitelj i dalje su odgovorni za ispunjenje svih obveza nastalih na temelju ugovora prije izdavanja potvrde o konačnom prihvaćanju, a koje su ostale neispunjene u vrijeme izdavanja potvrde o konačnom prihvaćanju. Priroda i opseg tih obveza određuju se upućivanjem na odredbe ugovora.

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

Članak 63.

Kršenje ugovora

63.1. Svaka od stranaka krši ugovor ako ne ispuni bilo koju od svojih obveza na temelju ugovora.

63.2. Kada dođe do kršenja ugovora, stranka koja je tim kršenjem oštećena ima pravo na sljedeće:

(a) odštetu; i/ili

(b) raskid ugovora.

63.3. Odšteta može biti:

(a) uobičajena odšteta; ili

(b) ugovorna odšteta.

63.4. Kada javni naručitelj ima pravo na odštetu, on može odbiti takvu odštetu od iznosa dospjelog za plaćanje izvođaču radova ili od odgovarajućeg jamstva.

Članak 64.

Raskid ugovora od strane javnog naručitelja

64.1. Javni naručitelj može u svakom trenutku i s trenutnim stupanjem na snagu raskinuti ugovor, osim u slučajevima iz članka 64. stavka 2.

64.2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovim općim uvjetima, javni naručitelj nakon isteka sedam dana od obavijesti izvođaču radova može raskinuti ugovor i ukloniti izvođača radova s gradilišta u slučajevima kada:

(a) izvođač radova u obavljanju radova bitno odstupa od odredbi ugovora;

(b) izvođač radova u razumnom roku ne postupi u skladu s obavijesti koju mu je poslao nadzornik u kojoj od njega traži popravak propusta ili pogreške u izvršenju svojih obveza na temelju ugovora koje ozbiljno utječu na pravilno i pravovremeno izvršenje radova;

(c) izvođač radova odbija ili zanemaruje provođenje upravnih naloga koje je izdao nadzornik;

(d) izvođač radova prenosi ugovor ili podugovore bez odobrenja javnog naručitelja;

(e) izvođač radova ode u stečaj, postane insolventan, za njega je izdano je rješenje o imenovanju stečajnog upravitelja, nagodio se sa svojim vjerovnicima ili nastavlja s poslom pod vodstvom stečajnog upravitelja, povjerenika ili menadžera u korist vjerovnika ili odlazi u likvidaciju;

(f) postoji pravomoćna presuda izrečena protiv izvođača radova zbog kaznenog djela koje se odnosi na njegovo profesionalno ponašanje;

(g) bilo koja druge pravne nesposobnosti koja sprečava izvršenje ugovora;

(h) nastaje bilo koja organizacijska promjena koja uključuje promjenu pravne osobnosti, vrste ili kontrole izvođača radova, osim ako takve promjene nisu zabilježene u dodatnoj ugovornoj klauzuli;

(i) izvođač radova nije dostavio traženo jamstvo ili osiguranje ili ako osoba koja je dostavila prijašnje jamstvo ili osiguranje nije u stanju ispuniti svoje obveze.

64.3. Raskid ne dovodi u pitanje druga prava ili ovlasti javnog naručitelja i izvođača radova na temelju ugovora. Javni naručitelj nakon toga može, sam dovršiti radove ili sklopiti ugovor s trećom stranom na račun izvođača radova. Odgovornost izvođača radova za kašnjenje u dovršenju odmah prestaje ako ga javni naručitelj ukloni s gradilišta, ne dovodeći u pitanje obvezu koja je eventualno već nastala.

64.4. Nadzornik nakon izdavanja obavijesti o raskidu ugovora daje nalog izvođaču radova da odmah poduzme korake kako bi pravovremeno i pravilno izvršio posao i kako bi izdatke sveo na najmanju moguću mjeru.

64.5. Nadzornik što je prije moguće nakon raskida ugovora potvrđuje vrijednost radova i svih iznosa dospjelih za plaćanje izvođaču radova na dan raskida.

64.6. U slučaju raskida:

(a) nadzornik što je prije moguće nakon inspekcije radova sastavlja izvješće o radovima koje je obavio izvođač radova i provodi inventuru privremenih konstrukcija, materijala, postrojenja i opreme. Izvođač radova poziva se da bude nazočan tijekom inspekcije i inventure. Nadzornik također sastavlja izjave o plaćama koje izvođač radova duguje svojim radnicima, a koji su u vezi s ugovorom, te o iznosima koje izvođač radova duguje javnom naručitelju;

(b) javni naručitelj ima mogućnost kupnje, u cijelosti ili djelomično, privremenih objekata koje je odobrio nadzornik, postrojenja i materijala koji su posebno dopremljeni ili proizvedeni za izvršenje posla na temelju ugovora;

(c) kupovna cijena gore spomenutih privremenih objekata, opreme, postrojenja i materijala ne prelazi neplaćeni dio izdataka izvođača radova, s tim da su takvi

izdaci ograničeni na one koji su potrebni za izvršenje ugovora u normalnim okolnostima;

- (d) javni naručitelj može po tržišnoj cijeni kupiti materijale i predmete koje je dostavio ili naručio izvođač radova, a koje javni naručitelj još nije još platio, pod uvjetima koje nadzornik smatra prikladnima.

64.7. Javni naručitelj nije dužan vršiti nikakva dodatna plaćanja izvođaču radova prije dovršetka radova, nakon čega javni naručitelj ima pravo od izvođača radova dobiti povrat dodatnih troškova, ako postoje, za dovršenje radova, ili plaća sve preostale iznose dospjele za isplatu izvođaču radova prije raskida ugovora.

64.8. Ako javni naručitelj raskine ugovor, on ima pravo na povrat od izvođača radova svih gubitaka koje je pretrpio do maksimalnog iznosa navedenog u ugovoru. Ako nije naveden maksimalni iznos, javni naručitelj nema pravo na povrat više od dijela ugovorne cijene koji odgovara vrijednosti onog dijela radova koji radi pogreške izvođača radova ne može biti stavljen u namjeravanu upotrebu.

64.9. Kada raskid nije uzrokovan radnjom ili propustom izvođača radova, on ima pravo zahtijevati, pored iznosa za već obavljene posao, i odštetu za pretrpljeni gubitak.

Članak 65.

Raskid ugovora od strane izvođača radova

65.1. Izvođač radova nakon isteka 14 dana od obavijesti javnom naručitelju može raskinuti ugovor ako javni naručitelj:

- (a) ne plati izvođaču radova iznose dospjele za isplatu na temelju potvrde koju je izdao nadzornik nakon isteka roka navedenog u članku 53. stavku 2.; ili
- (b) učestalo ne ispunjava svoje obveze nakon ponovljenih opomena; ili
- (c) suspendira napredak radova ili nekog njihovog dijela dulje od 180 dana, zbog koji nisu navedeni u ugovoru ili se ne mogu pripisati pogrešci izvođača radova.

65.2. Takav raskid ne dovodi u pitanje druga prava javnog naručitelja ili izvođača radova na temelju ugovora. Nakon takvog raskida izvođač radova, podložno zakonu države javnog naručitelja, ima pravo odmah ukloniti svoju opremu s gradilišta.

65.3. U slučaju takvog raskida, javni naručitelj plaća izvođaču radova sve gubitke ili štete koje je pretrpio izvođač radova. Takva dodatna plaćanja ne prelaze ograničenje koje mora biti navedeno u ugovoru.

Članak 66.

Viša sila

66.1. Za nijednu se stranku ne smatra da nije ispunila ugovor ili da krši svoje obveze na temelju ugovora ako je izvršenje takvih obveza spriječeno bilo kojim okolnostima više sile nastale nakon dana obavijesti o sklapanju ugovora ili nakon dana stupanja na snagu ugovora, ovisno o tome što se prije dogodi.

66.2. Izraz viša sila, kako je ovdje upotrijebljen, znači prirodna sila, štrajkovi, prekid rada zbog sporova između poslodavca i radnika ili drugih sporova iz radnih odnosa, djelovanje državnog neprijatelja, ratovi, bilo da su proglašeni ili ne, blokade, pobune, nemiri, epidemije, odroni zemlje, potresi, oluje, gromovi, poplave, bujice, građanski nemiri, eksplozije i slični nepredvidivi događaji koji nisu pod kontrolom nijedne stranke i koje nijedna stranka ne može prevladati svojim pažljivim ponašanjem.

66.3. Neovisno o odredbama iz članaka 36. i 64., izvođač radova ne gubi pravo na povrat jamstva za ispunjavanje obveza, nije odgovoran za plaćanje ugovorne odštete ili raskid ugovora zbog neispunjenja ugovorne obveze, onda i u mjeri u kojoj je njegovo kašnjenje u izvršenju ili drugo neispunjenje obveza na temelju ugovora rezultat više sile. Javni naručitelj isto tako nije dužan, neovisno o odredbama članaka 53. i 65., platiti kamate na kašnjenje u plaćanju, za neizvršenje ili za raskid od strane izvođača radova zbog neispunjenja ugovora, onda i u mjeri u kojoj je kašnjenje javnog naručitelja ili drugo neizvršenje njegovih obveza rezultat više sile.

66.4. Ako bilo koja stranka smatra da su nastale okolnosti više sile koje mogu utjecati na izvršenje njezinih obveza, ta stranka bez odlaganja obavješćuje drugu stranku i nadzornika, navodeći detalje o prirodi, mogućem trajanju i učincima tih okolnosti. Osim ako je nadzornik drukčije naložio u pisanom obliku, izvođač radova nastavlja s izvršenjem svojih obveza na temelju ugovora u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo te traži sve moguće alternativne načine za izvršenje svojih obveza koje nisu spriječene događajem više sile. Izvođač radova ne koristi takve alternativne načine ako mu to nije naložio nadzornik.

66.5. Ako za izvoditelja radova nastanu dodatni troškovi zbog postupanja po nalogu nadzornika ili zbog korištenja alternativnih načina iz članka 66. stavka 4., iznos tih troškova ovjerava nadzornik.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 68.

Rješavanje sporova

66.6. Ako nastanu okolnosti više sile i traju u razdoblju od 180 dana, tada, neovisno o produženju roka za dovršenje radova koje je iz tih razloga odobreno izvoditelju radova, svaka stranka ima pravo u roku od 30 dana obavijestiti drugu stranku o raskidu ugovora. Ako po isteku razdoblja od 30 dana i dalje traju okolnosti više sile, ugovor se raskida i kao posljedica toga se na temelju prava kojim je uređen ugovor stranke oslobađaju od daljnjeg izvršenja ugovora.

68.1. Javni naručitelj i izvoditelj radova poduzimaju sve kako bi sporazumno riješili sporove u vezi s ugovorom koji mogu nastati između njih ili između nadzornika i izvoditelja radova.

68.2. Posebnim uvjetima propisani su:

(a) postupak za sporazumno rješavanje sporova;

(b) rokovi za pokretanje postupka sporazumnog rješavanja nakon obavješćivanja druge strane o sporu te maksimalni rok za postizanje takvog rješenja, a koji ne smije prijeći 120 dana od početka usvojenog postupka;

(c) rokovi za odgovor u pisanom obliku na zahtjev za sporazumnim rješavanjem ili na druge zahtjeve dopuštene tijekom trajanja tog postupka, te posljedice nepoštovanja tih rokova.

Članak 67.

Smrt

67.1. Kada je izvoditelj radova fizička osoba, ugovor se automatski raskida ako ta osoba premine. Međutim, javni naručitelj razmatra svaki prijedlog nasljednika ili nositelja prava ako ga oni obavijeste o svojoj želji da preuzmu ugovor. Javni naručitelj dostavlja svoju odluku zainteresiranim strankama u roku od 30 dana od primitka takvog prijedloga.

67.2. Kada izvoditelja radova čini više fizičkih osoba i jedna ili više njih premine, stranke međusobno usuglašavaju izvješće o napretku radova, a javni naručitelj odlučuje hoće li raskinuti ugovor ili nastaviti izvršenje ugovora u skladu s preuzetim obvezama preživjelih i nasljednika ili nositelja prava, ovisno o slučaju.

67.3. U slučajevima iz članka 67. stavaka 1. i 2., osobe koje predlažu preuzimanje izvršenja ugovora, o tome obavješćuju javnog naručitelja u roku od 15 dana od smrti.

67.4. Takve osobe su zajednički i pojedinačno odgovorne, ili drukčije kako je navedeno u posebnim uvjetima, za pravilno izvršenje ugovora u istom opsegu kao i preminuli izvoditelj radova. Nastavak izvršenja ugovora podliježe pravilima koja se odnose na utvrđivanje jamstva iz članka 15.

68.3. Strane se mogu složiti o rješavanju spora mirenjem u određenom roku uz intervenciju treće strane, nakon neuspjelog postupka sporazumnog rješavanja.

68.4. Sporazumno rješavanje spora ili usvojeni postupak mirenja uključuju postupak u kojem se o pritužbama i odgovorima obavješćuje druga strana.

68.5. Ako ne dođe do sporazumnog rješenja ili mirenja u maksimalnim navedenim rokovima, spor se:

(a) u slučaju nacionalnog ugovora, rješava u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države javnog naručitelja; i

(b) u slučaju međunarodnog ugovora, rješava arbitražom u skladu s postupovnim pravilima koje je usvojilo Vijeće EEZ-a.

PRILOG III.

OPĆI UVJETI ZA UGOVORE O NABAVI ROBE KOJE FINANCIRA EUROPSKI RAZVOJNI FOND U PZP-u

SADRŽAJ

UVODNE ODREDBE

	<i>Stranica</i>
Članak 1. – Definicije	56
Članak 2. – Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora	57
Članak 3. – Redoslijed prednosti ugovorne dokumentacije	57
Članak 4. – Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku	57
Članak 5. – Nadzornik i predstavnik nadzornika	57
Članak 6. – Prijenos prava	58
Članak 7. – Podugovaranje	58

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA

Članak 8. – Dostava dokumentacije	59
Članak 9. – Pomoć u pogledu lokalnih propisa	59

OBVEZE DOBAVLJAČA

Članak 10. – Opće obveze	59
Članak 11. – Jamstvo za ispunjavanje obveza	60
Članak 12. – Osiguranje	60
Članak 13. – Program izvršenja	61
Članak 14. – Detaljna raščlamba cijena	61
Članak 15. – Nacrti dobavljača	61
Članak 16. – Dostatnost ponudbenih cijena	62
Članak 17. – Patenti i licencije	62

POČETAK POSLA I KAŠNJENJE

Članak 18. – Nalozi za početak izvršenja	62
Članak 19. – Rok za izvršenje	62
Članak 20. – Produženje roka za izvršenje	62
Članak 21. – Kašnjenje u izvršenju	63
Članak 22. – Izmjene	63
Članak 23. – Suspenzija	64

MATERIJALI I IZRADA

Članak 24. – Kvaliteta robe	65
Članak 25. – Inspekcija i testiranje	65
Članak 26. – Vlasništvo nad robom	66

PLAĆANJE*Stranica*

Članak 27. – Opće odredbe	66
Članak 28. – Ugovori s privremenom cijenom	66
Članak 29. – Predujmovi	66
Članak 30. – Zadržani iznosi	67
Članak 31. – Revizija cijena	67
Članak 32. – Privremena plaćanja	68
Članak 33. – Završni račun	68
Članak 34. – Plaćanje trećim stranama	69
Članak 35. – Kašnjenje u plaćanju	69
Članak 36. – Plaćanja u stranoj valuti	69

PRIHVACANJE I ODRŽAVANJE

Članak 37. – Isporuka	70
Članak 38. – Postupci provjere	70
Članak 39. – Privremeno prihvatanje	71
Članak 40. – Jamstvene obveze	71
Članak 41. – Usluge održavanja	72
Članak 42. – Konačno prihvatanje	72

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

Članak 43. – Kršenje ugovora	72
Članak 44. – Raskid ugovora od strane javnog naručitelja	73
Članak 45. – Raskid ugovora od strane dobavljača	74
Članak 46. – <i>Viša sila</i>	74
Članak 47. – Smrt	74

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 48. – Rješavanje sporova	75
---------------------------------------	----

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

- 1.1. Sljedeće definicije primjenjuju se na ove opće uvjete i na ugovor:

EEZ: Europska ekonomska zajednica,

PZP: prekomorske zemlje i područja pridruženi EEZ-u,

ugovor: potpisani sporazum koji su stranke sklopile radi nabave robe uključujući sve njegove priloge i sve dokumente koji su njegov sastavni dio,

dobavljač: stranka s kojom javni naručitelj sklapa ugovor,

javni naručitelj: država, javnopravna ili privatnopravna osoba koja sklapa ugovor ili u čije je ime sklopljen ugovor s dobavljačem,

država javnog naručitelja: PZP na čijem se području treba izvršiti ugovor o nabavi robe,

nadzornik: državno tijelo, javnopravno tijelo, fizička ili pravna osoba koju odredi javni naručitelj u skladu s pravom države javnog naručitelja, koja je odgovorna za usmjeravanje i/ili praćenje izvršenja ugovora, i na koju javni naručitelj može prenijeti prava i/ili ovlasti na temelju ugovora,

predstavnik nadzornika: fizička ili pravna osoba koju odredi nadzornik u ugovoru i koja je ovlaštena za zastupanje nadzornika u obavljanju njegovih funkcija, i za izvršenje prava i/ili ovlasti koje su joj prenesene. U skladu s tim, kada su prava i/ili ovlasti nadzornika prenesene na predstavnika nadzornika, upućivanje na nadzornika uključuje i predstavnika nadzornika,

roba: svi proizvodi koje je dobavljač dužan isporučiti javnom naručitelju, uključujući, kada je to potrebno, usluge kao što su instaliranje, testiranje, puštanje u rad, pružanje stručnog znanja, nadzor, održavanje, popravci, osposobljavanje i druge slične obveze u vezi s proizvodima koji se nabavljaju na temelju ugovora,

troškovnik: dokument koji sadrži raščlambu robe po artiklima koje treba dostaviti na temelju ugovora s

jediničnom cijenom, navodeći količinu svakog proizvoda i odgovarajuću jediničnu cijenu,

cjenik: potpun popis cijena, uključujući raščlambu ukupne cijene koju je dobavljač naveo u svojoj ponudi, izmijenjen ako je potrebno, i koji čini dio ugovora s jediničnim cijenama,

raščlamba ukupne cijene: popis tarifa i cijena po stavkama koji prikazuje određivanje cijene u ugovoru s paušalnom cijenom, ali koji ne čini dio ugovora,

ugovorna cijena: iznos naveden u ugovoru koji predstavlja početnu procjenu iznosa koji treba platiti za dostavljanje robe ili drugi iznos utvrđen završnim računom kao ugovorna obveza prema dobavljaču,

nacrti: nacrti za isporuku robe koje dostavlja javni naručitelj i/ili nadzornik i/ili nacrti koje dostavlja dobavljač a odobrava nadzornik,

obavijesti: potvrde, obavijesti, nalozi i upute izdane na temelju ugovora,

obavijest u pisanom obliku: obavijest pisana rukom, na pisaćem stroju ili tiskana, uključujući teleks, telegraf i faks,

jamstveno razdoblje: razdoblje navedeno u ugovoru koje počinje teći odmah nakon dana privremenog prihvatanja, a tijekom kojeg je dobavljač obavezan izvršiti ugovor i popraviti sve kvarove ili pogreške prema uputama nadzornika,

potvrda o konačnom prihvatanju: potvrda(e) od strane nadzornika dobavljaču na kraju jamstvenog razdoblja u kojoj se navodi da je dobavljač ispunio svoje obveze na temelju ugovora,

dan: kalendarski dan,

rokovi: razdoblja u ugovoru koja počinju teći sljedećeg dana od dana radnje ili događaja koji služe kao početna točka za ta razdoblja. Ako je posljednji dan razdoblja neradni dan, razdoblje istječe na kraju prvog radnog dana od posljednjeg dana razdoblja,

upravni nalog: sve upute u pisanom obliku ili nalozi koje nadzornik izdaje dobavljaču u vezi s isporukom robe,

nacionalna valuta: valuta države javnog naručitelja,

strana valuta: svaka dopuštena valuta koja nije nacionalna valuta i koja je navedena u ugovoru,

privremeni iznos: iznos naveden u ugovoru i tako određen za nabavu robe, materijala, postrojenja ili usluga, ili za nepredvidive izdatke, a koji se prema uputama nadzornika može koristiti u cijelosti ili djelomično, ili uopće ne,

ugovorna odšteta: iznos naveden u ugovoru kao naknada koju dobavljač dužan platiti javnom naručitelju zbog neizvršenja ugovora ili nekog njegovog dijela u ugovorenim rokovima ili koju jedna stranka mora nadoknaditi drugoj stranci za bilo koje drugo specifično kršenje navedeno u ugovoru,

uobičajena odšteta: iznos koji nije prethodno naveden u ugovoru, a koji određuje sud ili arbitražni sud, ili je dogovoren između stranaka kao naknada koju jedna stranka mora platiti oštećenoj stranci zbog kršenja ugovora,

posebni uvjeti: posebni uvjeti koje određuje javni naručitelj kao dio poziva za podnošenje ponuda, izmijenjeni kada je potrebno i navedeni u ugovoru, a koji sadrže:

- (a) izmjene ovih općih uvjeta;
- (b) posebne ugovorne klauzule;
- (c) tehničke specifikacije; i
- (d) sva ostala pitanja u vezi s ugovorom.

- 1.2. Naslovi i glave u ovim općim uvjetima ne smatraju se sastavnim dijelom ugovora niti se uzimaju u obzir kod tumačenja ugovora.
- 1.3. Kada kontekst to dopušta, smatra se da riječi koje označavaju jedninu uključuju i množinu i obratno, a da riječi koje označavaju muški rod uključuju i ženski rod i obratno.
- 1.4. Riječi koje označavaju osobe ili stranke uključuju trgovačka društva i poduzeća te sve organizacije koje imaju pravnu sposobnost.

Članak 2.

Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora

- 2.1. Pravo mjerodavno za ugovor je pravo države javnog naručitelja, osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima.
- 2.2. Na sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovim općim uvjetima primjenjuje se ugovorno pravo.

- 2.3. Jezik ugovora i svih obavijesti između dobavljača, javnog naručitelja i nadzornika ili njihovih predstavnika je jezik naveden u posebnim uvjetima.

Članak 3.

Redoslijed prednosti ugovornih dokumenata

Ako nije drukčije određeno ugovorom, redoslijed prednosti ugovornih dokumenata je redoslijed naveden u posebnim uvjetima.

Članak 4.

Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku

- 4.1. Ako nije drukčije određeno posebnim uvjetima, obavijesti između javnog naručitelja i/ili nadzornika s jedne strane i dobavljača s druge strane se šalju poštom, telegramom, teleksom, faksom ili osobnom dostavom na odgovarajuće adrese koje su te stranke odredile u tu svrhu.
- 4.2. Ako pošiljatelj zahtijeva dokaz o primitku, navodi takav zahtjev u svojoj obavijesti i zahtijeva dokaz o primitku kada postoji krajnji rok za primitak obavijesti. U svakom slučaju, pošiljatelj poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao primitak svoje obavijesti.
- 4.3. Kada ugovor sadrži odredbu o izdavanju obavijesti, suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke, osim ako je drukčije navedeno, takva obavijest, suglasnost, odobrenje, potvrda ili odluka mora biti u pisanom obliku a riječi „obavijestiti”, „potvrditi”, „odobriti” ili „odlučiti” tumače se u tom smislu. Takve suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke ne smiju se bez razloga zadržavati ili kasniti.

Članak 5.

Nadzornik i predstavnik nadzornika

- 5.1. Nadzornik vrši dužnosti određene u ugovoru. Osim ako je izričito navedeno u ugovoru, nadzornik nije ovlašten osloboditi dobavljača bilo koje obveze na temelju ugovora.
- 5.2. Nadzornik s vremena na vrijeme može, zadržavajući krajnju odgovornost, prenijeti na predstavnika nadzornika bilo koju od dužnosti i ovlasti koje su mu povjerenе te u svakom trenutku može povući te ovlasti ili

zamijeniti predstavnika. Svaki takav prijenos, povlačenje ili zamjena moraju biti u pisanom obliku i ne stupaju na snagu sve dok njihova preslika nije dostavljena dobavljaču.

- 5.3. Obavijesti koje predstavnik nadzornika upućuje dobavljaču u skladu s uvjetima takvog prijenosa ovlasti imaju isti učinak kao da dolaze od strane nadzornika, pod uvjetom da:
- (a) propust predstavnika nadzornika da ne odbije robu ne dovodi u pitanje ovlasti nadzornika da odbije tu robu i izda potrebne upute za njeno popravljanje;
 - (b) nadzornik ima slobodu opoziva ili izmjene sadržaja takve obavijesti.
- 5.4. Upute i/ili nalozi koje izdaje nadzornik su u obliku upravnih naloga. Nadzornik takve naloge datira, označava brojem i unosi u evidenciju, a njihove preslike kada je prikladno osobnom dostavom dostavlja predstavniku dobavljača.

Članak 6.

Prijenos prava

- 6.1. Prijenos prava valjan je jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim dobavljač prenosi svoj ugovor ili njegov dio trećoj strani.
- 6.2. Dobavljač bez prethodne suglasnosti javnog naručitelja u pisanom obliku ne smije prenijeti ugovor ili njegov dio, ili bilo koju korist ili dobit iz njega, osim u sljedećim slučajevima:
- (a) naknada u korist banaka dobavljača bilo kojeg iznosa koji je dospio ili treba dospjeti na temelju ugovora; ili
 - (b) prijenos na osiguravatelje od strane dobavljača njegovog prava na odštetu od drugih odgovornih osoba u slučajevima kada su osiguravatelji nadoknadili gubitak ili odgovornost dobavljača;
- 6.3. Za potrebe članka 6. stavka 2., odobrenje prijenosa prava od strane javnog naručitelja ne oslobađa dobavljača od obveza za dio ugovora koji je već izvršen ili dio za koji nisu prenesena prava.
- 6.4. Ako dobavljač prenese ugovor bez odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti svoje pravo na sankcije za kršenje ugovora predviđeno člancima 43. i 44.

- 6.5. Cesionari moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.

Članak 7.

Podugovaranje

- 7.1. Podugovaranje je valjano jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim dobavljač povjerava izvršenje dijela svog ugovora trećoj strani.
- 7.2. Dobavljač ne smije sklopiti podugovor bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja u pisanom obliku. O elementima ugovora za koje se sklapa podugovor te o podizvoditeljima obavješćuje javnog naručitelja. Javni naručitelj, uzimajući u obzir odredbe članka 4. stavka 3., u roku od 30 dana od primitka obavijesti obavješćuje dobavljača o svojoj odluci navodeći razloge u slučaju neodobravanja.
- 7.3. U odabiru podizvoditelja dobavljač prednost daje fizičkim osobama, poduzećima ili trgovačkim društvima iz države javnog naručitelja koje su sposobne dostaviti zahtijevanu robu pod sličnim uvjetima.
- 7.4. Podizvoditelji moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.
- 7.5. Javni naručitelj nema ugovorne odnose s podizvoditeljima.
- 7.6. Dobavljač je odgovoran za radnje, propuste ili nemar svojih podizvoditelja i njihovih zastupnika ili zaposlenika, kao da se radi o radnjama, propustima ili nemaru samog dobavljača, njegovih zastupnika ili zaposlenika. Odobrenje koje javni naručitelj daje za podugovaranje nekog dijela ugovora ili za podizvoditelja ne oslobađa dobavljača od obveza na temelju ugovora.
- 7.7. Ako je podizvoditelj preuzeo neku trajnu obvezu prema dobavljaču u razdoblju koje je dulje od jamstvenog razdoblja na temelju ugovora u vezi s robom koju je dostavio podizvoditelj, dobavljač u bilo kojem trenutku nakon isteka jamstvenog razdoblja bez odlaganja javnom naručitelju na njegov zahtjev i trošak prenosi koristi od takve obveze za vremensko razdoblje koje nije isteklo.
- 7.8. Ako dobavljač sklopi podugovor bez odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti sankcije za kršenje ugovora predviđene člancima 43. i 44.

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA**Članak 8.****Dostava dokumentacije**

- 8.1. U roku od 30 dana od podnošenja jamstva za ispunjavanje obveza predviđenog člankom 11. nadzornik bez naknade dobavljaču dostavlja presliku nacрта pripremljenih za izvršenje ugovora, kao i dvije preslike specifikacija i ostale ugovorne dokumentacije. Dobavljač može kupiti dodatne preslike tih nacрта, specifikacija i ostalih dokumenata, ako su na raspolaganju. Nakon izdavanja jamstvenog lista ili nakon konačnog prihvatanja dobavljač vraća nadzorniku sve nacрте, specifikacije i ostalu ugovornu dokumentaciju.
- 8.2. Osim ako su potrebni u svrhu ugovora, dobavljač ne smije bez prethodnog odobrenja nadzornika koristiti niti slati trećim stranama nacрте, specifikacije i ostale dokumente koje je primio od javnog naručitelja.
- 8.3. Nadzornik je ovlašten dobavljaču izdavati upravne naloge koji sadrže dodatne nacрте i upute potrebne za pravilno i odgovarajuće izvršenje ugovora i popravljane bilo kakvih njegovih nedostataka.

Članak 9.**Pomoć u pogledu lokalnih propisa**

- 9.1. Dobavljač može zahtijevati pomoć javnog naručitelja u dobivanju preslika zakona i propisa te informacija o lokalnim praksama, uredbama ili propisima zemlje u koju treba isporučiti robu, a koji mogu utjecati na dobavljača u ispunjavanju obveza na temelju ugovora. Javni naručitelj može dobavljaču pružiti traženu pomoć na trošak dobavljača.
- 9.2. Dobavljač pravovremeno dostavlja javnom naručitelju detaljne podatke o robi koji mu omogućuju pribavljanje svih potrebnih uvoznih dozvola ili licenci.
- 9.3. Javni naručitelj pribavlja sve uvozne dozvole ili licence potrebne za robu ili dio robe u razumnom vremenu, vodeći računa o vremenu za isporuku robe i izvršenje ugovora.
- 9.4. Podložno odredbama zakona i drugih propisa o stranoj radnoj snazi u državi u koju treba dostaviti robu, javni naručitelj poduzima sve kako bi dobavljaču olakšao

pribavljanje potrebnih viza i dozvola, uključujući radne dozvole i dozvole boravka za osoblje čije usluge dobavljač i javni naručitelj smatraju neophodnima, kao i dozvole boravka za njihove obitelji.

OBVEZE DOBAVLJAČA**Članak 10.****Opće obveze**

- 10.1. Dobavljač izvršava ugovor s dužnom pažnjom, uključujući kada je to navedeno projektiranje, izradu, dostavljanje na lice mjesta, montažu, testiranje i puštanje u rad isporučene robe, te obavljanje svih ostalih radova uključujući i popravljane svih nedostataka na robi. Dobavljač također osigurava svu potrebnu opremu, nadzor, radnu snagu i sredstva koje se zahtijevaju za izvršenje ugovora.
- 10.2. Dobavljač udovoljava svim upravnim nalogima koje izdaje nadzornik. Ako dobavljač smatra da zahtjevi iz upravnog naloga nadilaze ovlasti nadzornika ili opseg ugovora, on u roku zastare od 30 dana od primitka naloga o tome obavješćuje nadzornika navodeći razloge. Takva obavijest ne odgađa izvršenje upravnog naloga.
- 10.3. Dobavljač poštuje i drži se zakona i propisa koji su na snazi u državi javnog naručitelja i osigurava da i njegovo osoblje, njihovi uzdržavanici i lokalni zaposlenici također poštuju te zakone i propise. Dobavljač nadoknađuje štetu javnom naručitelju u slučaju potraživanja i postupaka proizašlih iz kršenja tih zakona i propisa od strane dobavljača, njegovih zaposlenika i uzdržavanika.
- 10.4. Ako dobavljač ili neki od njegovih podizvoditelja, zastupnika ili službenika ponudi ili se dogovori da će ponuditi ili dati ili ako bilo kojoj osobi daje mito, dar, nagradu ili proviziju kao poticaj ili nagradu za provođenje ili uzdržavanje od provođenja nekog postupka u vezi s ugovorom ili bilo kojim drugim ugovorom s javnim naručiteljem, ili za pokazivanje sklonosti ili

nesklonosti prema bilo kojoj osobi u vezi s ugovorom ili nekim drugim ugovorom s javnim naručiteljem, javni naručitelj može, ne dovodeći u pitanje prava dobavljača na temelju ugovora, raskinuti ugovor, pri čemu se primjenjuju odredbe članka 43. i 44.

- 10.5. Dobavljač se prema svim dokumentima i informacijama koje primi u vezi s ugovorom ponaša kao prema privatnim i tajnim i, osim ako je to potrebno za potrebe izvršenja ugovora, ne smije objaviti niti otkriti nijednu pojedinost iz ugovora bez prethodnog odobrenja u pisanom obliku od strane javnog naručitelja ili nadzornika nakon dogovora s javnim naručiteljem. Ako dođe do nesuglasja oko potrebe objavljivanja ili otkrivanja informacija za potrebe ugovora, odluka javnog naručitelja je konačna.
- 10.6. Ako je dobavljač zajedničko ulaganje ili konzorcij dvije ili više osoba, sve takve osobe su zajednički i pojedinačno obvezne ispunjavati uvjete iz ugovora u skladu s pravom države javnog naručitelja i na zahtjev javnog naručitelja određuju jednu od tih osoba da djeluje kao voditelj s ovlastima obvezivanja zajedničkog ulaganja ili konzorcija. Sastav ili ustrojstvo zajedničkog ulaganja ili konzorcija ne smije se mijenjati bez prethodne suglasnosti javnog naručitelja.

Članak 11.

Jamstvo za ispunjavanje obveza

- 11.1. Dobavljač u roku od 30 dana od primitka obavijesti o sklapanju ugovora javnom naručitelju dostavlja jamstvo za potpuno i pravilno ispunjavanje obveza ugovora. Iznos jamstva naveden je u posebnim uvjetima i ne prelazi 10 % od iznosa ugovorne cijene uključujući sve iznose određene u dodacima ugovoru, osim ako je posebnim uvjetima predviđeno drukčije; međutim, ni u kojem slučaju ne smije prelaziti 20 % od takve cijene.
- 11.2. Jamstvo za ispunjavanje obveza daje se kao zalog za isplatu javnom naručitelju svih gubitaka proizašlih iz nepotpunog i nepravilnog izvršavanja obveza dobavljača na temelju ugovora.
- 11.3. Jamstvo za ispunjavanje obveza ima oblik naveden u posebnim uvjetima i može se dostaviti u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka, obveznice društva za osiguranje i/ili društva za osiguranje jamstava, neopozivog akreditiva ili novčanog depozita kod javnog naručitelja. Ako jamstvo za ispunjavanje obveza treba biti u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka ili obveznice, izdaje

ga banka ili društvo za osiguranje i/ili društvo za osiguranje jamstava odobreno od strane javnog naručitelja u skladu s kriterijima prihvatljivosti koji se primjenjuju kod sklapanja ugovora.

- 11.4. Ako nije drukčije navedeno u posebnim uvjetima, jamstvo za ispunjavanje obveza izraženo je u vrstama i omjerima valuta u kojima je izražena obveza u izvornom ugovoru.
- 11.5. Uplate u korist dobavljača ne vrše se prije dostave jamstva. Jamstvo ostaje valjano sve dok ugovor nije u potpunosti i pravilno izvršen.
- 11.6. Ako tijekom izvršenja ugovora fizička ili pravna osoba koja dostavlja jamstvo nije u stanju ispuniti svoje obveze, jamstvo prestaje važiti. Javni naručitelj dostavlja službenu obavijest dobavljaču o potrebi dostave novog jamstva pod istim uvjetima kao i prethodno. Ako dobavljač ne dostavi novo jamstvo, javni naručitelj može raskinuti ugovor.
- 11.7. Javni naručitelj zahtijeva da se iz jamstva isplate svi iznosi za koje je jamac odgovoran na temelju jamstva zbog neispunjavanja ugovorne obveze od strane dobavljača, u skladu s uvjetima jamstva i do visine njegovog iznosa. Jamac bez odlaganja plaća te iznose na zahtjev javnog naručitelja i ne može uputiti nikakav prigovor. Prije upućivanja zahtjeva na temelju jamstva za ispunjavanje obveza, javni naručitelj obavješćuje dobavljača navodeći prirodu neispunjavanja ugovorne obveze zbog koje se zahtjev podnosi.
- 11.8. Osim onog dijela koji je naveden u posebnim uvjetima u vezi usluga održavanja, jamstvo za ispunjavanje obveza vraća se u roku od 30 dana od izdavanja potpisanog završnog računa iz članka 33.

Članak 12.

Osiguranje

- 12.1. Ne dovodeći u pitanje članak 37., posebnim uvjetima može se zahtijevati da prijevoz robe bude pokriven policom osiguranja čiji uvjeti mogu biti utvrđeni u tim uvjetima. Posebnim uvjetima također se mogu odrediti ostale vrste osiguranja koje treba snositi dobavljač.
- 12.2. Neovisno o obvezama osiguranja koje ima dobavljač u skladu s člankom 12. stavkom 1., dobavljač ima isključivu odgovornost, te javnom naručitelju i nadzorniku nadoknađuje odštetu koju potražuju treće osobe za

štetu na imovini ili tjelesne ozljede nastale zbog izvršenja ugovora od strane dobavljača, njegovih podizvoditelja i zaposlenika u vezi s ugovorom.

Članak 13.

Program izvršenja

13.1. Ako se tako zahtijeva posebnim uvjetima, dobavljač podnosi program izvršenja ugovora nadzorniku na odobrenje. Program sadrži barem sljedeće:

(a) redoslijed izvršenja ugovora koji predlaže dobavljač, uključujući projekt, izradu, isporuku na mjesto prihvatanja, instalaciju, testiranje i puštanje u rad;

(b) rokove u kojima se zahtijeva dostava i odobrenje nacrti;

(c) opći opis metoda koje dobavljač predlaže usvojiti radi izvršenja ugovora; i

(d) dodatne detalje i informacije koje nadzornik može opravdano zahtijevati.

13.2. Odobrenje programa od strane nadzornika ne oslobađa dobavljača obveza na temelju ugovora.

13.3. Nikakve znatne izmjene programa ne smiju se provesti bez odobrenja nadzornika. Ako međutim napredak izvršenja ugovora ne odgovara programu, nadzornik može dati nalog dobavljaču o potrebi revizije programa i podnošenja revidiranog programa na odobrenje.

Članak 14.

Detaljna raščlamba cijena

14.1. Kada je prikladno i u roku ne duljem od 20 dana od obrazloženog zahtijeva nadzornika, dobavljač dostavlja detaljnu raščlambu svojih tarifa i cijena, kada se takva raščlamba traži u bilo koju svrhu na temelju ugovora.

14.2. Nakon obavijesti o sklapanju ugovora, dobavljač kada je prikladno i u roku navedenom u posebnim uvjetima tromjesečno dostavlja nadzorniku za informaciju detaljnu procjenu novčanog toka svih plaćanja dobavljaču bi mogla dospjeti na temelju ugovora. Dobavljač nakon toga tromjesečno dostavlja revidirane procjene

novčanog toka, ako tako zahtijeva nadzornik. Ova obavijest ne uzrokuje dodatne obveze javnog naručitelja ili nadzornika.

Članak 15.

Nacrti dobavljača

15.1. Ako je predviđeno posebnim uvjetima, dobavljač dostavlja nadzorniku na odobrenje:

(a) nacрте, dokumente, uzorke i/ili modele navedene u ugovoru, u rokovima koji su utvrđeni u ugovoru ili programu izvršenja;

(b) nacрте koje nadzornik može opravdano zahtijevati za izvršenje ugovora.

15.2. Ako nadzornik ne obavijesti o svojoj odluci o odobrenju iz članka 15. stavka 1. u rokovima iz ugovora ili odobrenog programa izvršenja, takvi nacрти, dokumenti, uzorci ili modeli smatraju se odobrenima na kraju navedenih rokova. Ako nije naveden rok, smatraju se odobrenima 30 dana od primitka.

15.3. Nadzornik potpisuje ili na drugi način označava odobrene nacрте, dokumente, uzorke i modele i od njih se ne smije odstupati osim ako nadzornik daje drukčije upute. Svi nacрти, dokumenti, uzorci ili modeli dobavljača koje nadzornik ne odobri, odmah se mijenjaju kako bi zadovoljili uvjete nadzornika i dobavljač ih ponovno dostavlja na odobrenje.

15.4. Dobavljač dostavlja dodatne preslike odobrenih nacрта u obliku i broju koji je naveden u ugovoru ili naknadnim upravnim nalogima.

15.5. Odobrenje nacрта, dokumenata, uzoraka ili model ne oslobađa dobavljača nijedne obveze na temelju ugovora.

15.6. Nadzornik ima pravo u svako opravdano vrijeme pregledati sve ugovorne nacрте, dokumente, uzorke ili modele u poslovnim prostorima dobavljača.

15.7. Prije privremenog prihvatanja robe, dobavljač dostavlja radni priručnik i priručnik za održavanje zajedno s nacrtima, koji su detaljni u mjeri u kojoj omogućavaju javnom naručitelju korištenje, održavanje, prilagodbu i popravke svih dijelova robe. Osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima, priručnici i nacрти su na

jeziku ugovora i u oblicima i brojevima navedenim u ugovoru. Opskrba robom se ne smatra završenom za potrebe privremenog prihvatanja sve dok takvi priručnici i nacrti nisu dostavljeni javnom naručitelju.

Članak 16.

Dostatnost ponudbenih cijena

- 16.1. Podložno svim dodatnim odredbama koje mogu biti utvrđene u posebnim uvjetima, smatra se da se prije podnošenja ponude dobavljač uvjerio u ispravnost i dostatnost ponude i da je uzeo u obzir sve što se zahtijeva za potpuno i ispravno izvršenje ugovora te da je u svoje tarife i cijene uključio sve troškove u vezi s robom, a naročito:

- (a) troškove prijevoza;
- (b) troškove rukovanja, pakiranja, utovara, istovara, provoza, isporuke, raspakiranja, provjere, osiguranja i ostale administrativne troškove u vezi s robom. Ambalaža je vlasništvo javnog naručitelja, osim ako je drukčije predviđeno posebnim uvjetima;
- (c) troškove dokumenata u vezi s robom kada takve dokumente zahtijeva javni naručitelj;
- (d) izvršenje i nadzor montaže na licu mjesta i/ili puštanje u rad isporučene robe;
- (e) dostavljanje alata potrebnih za montažu i/ili održavanje isporučene robe;
- (f) dostavljanje detaljnog priručnika za rukovanje i održavanje za svaku jedinicu isporučene robe, kako je navedeno u ugovoru;
- (g) nadzor ili održavanje i/ili popravak robe, u razdoblju navedenom u ugovoru, pod uvjetom da ova usluga ne oslobađa dobavljača bilo koje jamstvene obveze na temelju ugovora; i
- (h) osposobljavanje osoblja javnog naručitelja u tvornici dobavljača i/ili negdje drugdje kako je navedeno u ugovoru.

- 16.2. Budući da se smatra da je dobavljač odredio svoje cijene na temelju vlastitih izračuna, postupaka i procjena, on

bez dodatne naknade obavlja sve poslove koji su predmet bilo koje stavke iz njegove ponude za koju nije naveo niti jediničnu cijenu niti točan iznos.

Članak 17.

Patenti i licencije

Osim ako je drukčije predviđeno u posebnim uvjetima, dobavljač nadoknađuje javnom naručitelju i nadzorniku sva potraživanja koja proizlaze iz ugovorom predviđenog korištenja patenata, licencija, nacрта, planova, modela ili trgovačkih marki ili žigova, osim ako takvo kršenje proizlazi iz pridržavanja planova ili specifikacija koje je dostavio javni naručitelj i/ili nadzornik.

POČETAK IZVRŠENJA I KAŠNjenje

Članak 18.

Nalozi za početak izvršenja

- 18.1. Javni naručitelj utvrđuje dan kada treba početi izvršenje ugovora i o tome obavješćuje dobavljača u obavijesti o sklapanju ugovora ili upravnim nalogom koji izdaje nadzornik.
- 18.2. Dan početka izvršenja je najkasnije 180 dana od obavijesti o sklapanju ugovora, osim ako stranke dogovore drukčije.

Članak 19.

Rok za izvršenje

- 19.1. Rok za izvršenje počinje na dan utvrđen u skladu s člankom 18. stavkom 1. i traje kako je navedeno u ugovoru, ne dovodeći u pitanje produženja roka koja mogu biti odobrena na temelju članka 20.
- 19.2. Ako su predviđeni različiti rokovi izvršenja za isporuku robe u odvojenim dijelovima, ti se rokovi ne zbrajaju u slučajevima kada je jednom dobavljaču dodijeljeno više dijelova.

Članak 20.

Produženje roka za izvršenje

- 20.1. Dobavljač može zatražiti produženje roka za izvršenje ako kasni ili će kasniti s izvršenjem ugovora iz jednog od sljedećih razloga:

- (a) izvanredna ili dodatna opskrba robom koju je naručio javni naručitelj;
- (b) izvanredni vremenski uvjeti u državi javnog naručitelja koji mogu utjecati na instalaciju ili montažu robe;
- (c) fizičke zapreke ili uvjeti koji mogu utjecati na isporuku robe, a koje iskusni dobavljač nije mogao opravdano predvidjeti;
- (d) upravni nalozi koji utječu na dan izvršenja, osim onih proizašlih iz kršenja ugovora od strane dobavljača;
- (e) neispunjavanje ugovornih obveza od strane javnog naručitelja;
- (f) svaka suspenzija isporuke i/ili instalacije robe koja nije nastala zbog neispunjavanja obveza dobavljača;
- (g) viša sila;
- (h) bilo koji drugi uzrok iz ovih općih uvjeta koji nije nastao zbog neispunjavanja obveza od strane dobavljača.

20.2. Dobavljač u roku od 15 dana od spoznaje da bi moglo doći do kašnjenja obavješćuje nadzornika o svojoj namjeri da zatraži produljenje roka za izvršenje za koji smatra da na njega ima pravo i u roku od 60 dana nakon toga, osim ako je drukčije usuglašeno između dobavljača i nadzornika, dostavlja nadzorniku cjelovite i detaljne informacije o zahtjevu, kako bi se takav zahtjev mogao pravovremeno razmotriti.

20.3. Nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i prema potrebi s dobavljačem obavijesti u pisanom obliku odobrava produljenje roka za izvršenje koje je opravdano, bilo buduće bilo retrospektivno, ili obavješćuje dobavljača da nema pravo na produljenje roka.

Članak 21.

Kašnjenje u izvršenju

21.1. Ako dobavljač ne isporuči svu ili dio robe ili ne izvrši usluge u roku (rokovima) kako je navedeno u ugovoru, javni naručitelj bez službene obavijesti i ne dovodeći u pitanje druge pravne mjere na temelju ugovora, ima pravo na podmirenje šteta za svaki dan ili dio dana koji prođe između isteka roka navedenog za izvršenje ili produljenog roka za izvršenje iz članka 20. i stvarnog dana izvršenja, prema tarifi i maksimalno do iznosa navedenog u posebnim uvjetima.

21.2. Ako javni naručitelj ima pravo na maksimalno potraživanje iz članka 21. stavka 1., nakon dostavljanja obavijesti dobavljaču može:

- (a) iskoristiti jamstvo za ispunjavanje obveza; i/ili
- (b) raskinuti ugovor; i
- (c) na trošak dobavljača sklopiti ugovor s trećom stranom radi dostavljanja ostatka robe.

Članak 22.

Izmjene

22.1. Nadzornik je ovlašten naložiti izmjene bilo kojeg dijela opskrbe robom, koje su potrebne za pravilno izvršenje i/ili funkcioniranje opskrbe robom. Takve izmjene mogu uključivati dodatke, ispuštanja, zamjene, promjene u kvaliteti, količini, obliku, karakteru, vrsti, kao i nacrt, projekte ili specifikacije ako se roba treba proizvesti posebno za javnog naručitelja, izmjene u načinu otpreme ili pakiranja, mjestu isporuke te u navedenom redoslijedu, načinu ili vremenskom planu izvršenja opskrbe. Nalozi o izmjeni ne mogu poništiti ugovor, ali se financijski učinak svih takvih izmjena, ako postoji, vrednuje u skladu s člankom 22. stavcima 5. i 7.

22.2. Izmjene se mogu naložiti jedino upravnim nalogom, pod uvjetom da:

- (a) nadzornik, ako iz bilo kojih razloga smatra potrebnim izdati usmeni nalog, što je prije moguće potvrditi tu nalog upravnim nalogom;
- (b) ako dobavljač u pisanom obliku potvrdi usmeni nalog izdan za potrebe članka 22. stavka 2. točke (a) i ako nadzornik odmah u pisanom obliku ne opovrgne tu potvrdu, smatra se da je izdan upravni nalog za izmjenu;
- (c) upravni nalog za izmjene nije potreban za povećanje ili smanjenje količine bilo kojih radova ako do takvog povećanja ili smanjenja dolazi zato što je količina veća ili manja od one navedene u troškovniku ili cjeniku.

22.3. Osim ako je predviđeno člankom 22. stavkom 2., prije bilo kojeg upravnog naloga za izmjenu, nadzornik obavješćuje dobavljača o prirodi i obliku takvih izmjena. Što je prije moguće nakon primitka takve obavijesti dobavljač nadzorniku dostavlja prijedlog koji sadrži:

- (a) opis zadaća, ako postoji, koje treba obaviti ili mjera koje treba poduzeti te programa izvršenja; i
 - (b) sve potrebne izmjene programa izvršenja ili bilo koje od dobavljačevih obveza na temelju ugovora; i
 - (c) sve prilagodbe ugovorne cijene u skladu s pravilima iz članka 22.
- 22.4. Po primitku prijedloga dobavljača iz članka 22. stavka 3., te nakon dogovora s javnim naručiteljem i prema potrebi s dobavljačem, nadzornik što je prije moguće odlučuje treba li provesti izmjene. Ako nadzornik odluči da treba provesti izmjene, on izdaje upravni nalog u kojem se navodi da izmjene treba provesti po cijenama i pod uvjetima koji su navedeni u prijedlogu dobavljača iz članka 22. stavka 3. ili kako ih je nadzornik izmijenjeno u skladu s člankom 22. stavkom 5.
- 22.5. Cijene za sve izmjene koje je naložio nadzornik u skladu s člankom 22. stavcima 2. i 4. utvrđuje nadzornik u skladu sa sljedećim načelima:
- (a) ako je zadaća sličnog karaktera i izvršava se pod sličnim uvjetima kao stavka za koju je navedena cijena u troškovniku ili cjeniku, vrednuje se prema tarifama i cijenama koje su navedene u njima;
 - (b) ako zadaća nije sličnog karaktera ili se ne izvršava pod sličnim uvjetima, vrednovanje se ako je moguće vrši na temelju tarifa i cijena iz ugovora, a u suprotnom, pravedno vrednovanje vrši nadzornik;
 - (c) ako su priroda ili iznos bilo koje izmjene u odnosu na prirodu ili iznos čitavog ugovora ili nekog njegovog dijela takvi da je prema mišljenju nadzornika neka tarifa ili cijena koja je sadržana u ugovoru za neku stavku zbog ovakvih izmjena postala neopravdana, nadzornik utvrđuje tarifu ili cijenu koju u danim okolnostima smatra opravdanom i pravilnom;
 - (d) ako je izmjena potrebna zbog neispunjavanja ugovorne obveze ili kršenja ugovora od strane dobavljača, sve dodatne troškove koji se mogu pripisati takvoj izmjeni snosi dobavljač.
- 22.6. Po primitku upravnog naloga kojim se traži izmjena, dobavljač počinje obavljati izmjene i pri tome ga obvezuju opći uvjeti kao da je takva izmjena navedena u ugovoru. Opskrba robom ne smije kasniti čekajući odobrenje bilo kakvog produženja roka za izvršenje ili

prilagodbu ugovorne cijene. Kada nalog za izmjenu prethodi prilagodbi ugovorne cijene, dobavljač vodi evidenciju o troškovima provođenja izmjene i o vremenu koje je na to utrošeno. Takva evidencija mora biti dostupna nadzorniku radi pregleda u svakom razumnom trenutku.

- 22.7. Kada nakon privremenog prihvaćanja, povećanje ili smanjenje ukupne vrijednosti robe proizašlo iz upravnog naloga ili iz drugih okolnosti koje nisu uzrokovane propustom dobavljača, prelazi 15 % od ugovorne cijene, nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i dobavljačem određuje sve dodatke ili smanjenje ugovorne cijene zbog primjene članka 22. stavka 5. Tako određeni iznos temelji se na iznosu za koji povećanje ili smanjenje vrijednosti robe prelazi 15 %. O tom iznosu nadzornik obavješćuje javnog naručitelja i dobavljača, te se na odgovarajući način prilagođava ugovorna cijena.

Članak 23.

Suspenzija

- 23.1. Nadzornik upravnim nalogom može u svakom trenutku naložiti dobavljaču suspenziju:
- (a) proizvodnje robe koja je u tijeku; ili
 - (b) isporuke robe na mjesto prihvaćanja u vrijeme određeno za isporuku u programu izvršenja ili, ako nije navedeno vrijeme, u vrijeme prikladno za isporuku; ili
 - (c) instalacije robe koja je dostavljena na mjesto prihvaćanja.
- 23.2. Tijekom razdoblja suspenzije, dobavljač u skladištu dobavljača ili drugdje štiti i osigurava robu od uništavanja, gubitka ili štete, koliko god je to moguće i prema uputama nadzornika, čak i ako je roba dostavljena na mjesto prihvaćanja u skladu s ugovorom, ali čiju je instalaciju suspendirao nadzornik.
- 23.3. Dodatni izdaci nastali u vezi s takvim zaštitnim mjerama dodaju se ugovornoj cijeni. Dobavljač nema pravo na naknadu dodatnih troškova ako je ta suspenzija:
- (a) na drugi način predviđena u ugovoru; ili
 - (b) potrebna radi uobičajenih klimatskih uvjeta na mjestu prihvaćanja; ili

- (c) potrebna zbog nepoštovanja ugovora od strane dobavljača; ili
- (d) potrebna radi sigurnosti ili pravilnog izvršenja ugovora ili bilo kojeg njegovog dijela ako ta potreba ne proizlazi iz radnje ili propusta nadzornika ili javnog naručitelja.

- 23.4. Dobavljač nema pravo na takve dodatke ugovornoj cijeni osim ako u roku od 30 dana nakon primitka naloga za suspenziju napretka ili isporuke obavijesti nadzornika o svojoj namjeri traženja tih dodataka.
- 23.5. Nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i dobavljačem određuje da se dodatna plaćanja i/ili produženje roka za izvršenje odobre dobavljaču za one zahtjeve koje nadzor smatra poštenim i opravdanim.
- 23.6. Ako je razdoblje suspenzije dulje 180 dana i do suspenzije nije došlo zbog propusta dobavljača, dobavljač putem obavijesti nadzorniku može zatražiti odobrenje nastavka isporuke u roku od 30 dana ili može raskinuti ugovor.

MATERIJALI I IZRADA

Članak 24.

Kvaliteta robe

- 24.1. Roba mora u svakom pogledu zadovoljiti tehničke specifikacije utvrđene u posebnim uvjetima i mora u svakom pogledu biti u skladu s nacrtima, izvještajima, modelima, uzorcima, obrascima i ostalim zahtjevima iz ugovora, koji su na raspolaganju javnom naručitelju ili nadzorniku za potrebe identifikacije tijekom razdoblja izvršenja.
- 24.2. Za svako privremeno tehničko prihvatanje određeno posebnim uvjetima dobavljač podnosi zahtjev nadzorniku. U zahtjevu se navodi specifikacija materijala, artikala i uzoraka koji se podnose na takvo prihvatanje sukladno ugovoru, broj dijela i prema potrebi mjesto gdje se treba obaviti prihvatanje. Nadzornik mora potvrditi da materijali, artikli i uzorci navedeni u zahtjevu zadovoljavaju zahtjeve za takvo prihvatanje prije njihove ugradnje u robu.
- 24.3. Čak i ako su materijali ili artikli koji će se uključiti u opskrbu ili u proizvodnju komponenti koje treba dostaviti, tehnički prihvaćeni na ovaj način, oni ipak mogu

biti odbijeni i dobavljač ih odmah mora zamijeniti ako dodatna ispitivanja otkriju nepravilnosti ili pogreške. Dobavljaču se može pružiti prilika da popravi i izradi ispravne materijale i stavke koji su odbijeni, ali takvi materijali i stavke prihvatit će se za uključivanje u opskrbu samo ako su popravljani i izrađeni tako da su zadovoljavajući za nadzornika.

Članak 25.

Inspekcija i testiranje

- 25.1. Dobavljač osigurava da roba bude isporučena na vrijeme na mjesto prihvatanja kako bi nadzornik mogao pristupiti prihvatanju robe. Smatra se da je dobavljač u potpunosti svjestan poteškoća na koje bi mogao naići u vezi s tim i nije mu dopušteno iznositi razloge za kašnjenje u ispunjavanju svojih obveza.
- 25.2. Nadzornik ima pravo, osobno ili preko zastupnika, s vremena na vrijeme pregledati, ispitati, mjeriti i testirati komponente, materijale i izradu, te provjeriti napredak pripreme, proizvodnje ili izrade svega što se priprema, proizvodi ili izrađuje za isporuku na temelju ugovora, kako bi ustanovio jesu li komponente, materijali i izrada zahtijevane kvalitete i količine. To se odvija na mjestu izrade, proizvodnje, pripreme ili na mjestu prihvatanja ili na nekom drugom mjestu koje je navedeno u ugovoru.
- 25.3. Za potrebe takvih testiranja i inspekcija dobavljač:
 - (a) nadzorniku privremeno i bez naknade osigurava pomoć, pokusne uzorke ili dijelove, strojeve, opremu, alate, radnu snagu, materijale, nacрте i proizvodne podatke kakvi se uobičajeno zahtijevaju za inspekcije i testiranja;
 - (b) dogovara se s nadzornikom o vremenu i mjestu testiranja;
 - (c) nadzorniku osigurava pristup u svako doba na mjesta gdje se trebaju provoditi testiranja.
- 25.4. Ako nadzornik nije prisutan na dan dogovoren za testiranja, dobavljač može, ako nije dobio drukčije upute od nadzornika, nastaviti s testiranjem, te će se smatrati da je

testiranje obavljeno u nazočnosti nadzornika. Dobavljač nadzorniku odmah prosljeđuje ovjerene preslike rezultata testiranja koji obvezuju nadzornika ako nije prisustvovao testiranju.

- 25.5. Kada komponente i materijali prođu testiranja iz članka 25. nadzornik obavješćuje dobavljača ili u tu svrhu ovjerava dobavljačevu potvrdu o postupku.
- 25.6. Ako nadzornik i dobavljač nisu suglasni o rezultatima testiranja, oboje drugoj strani daju izjavu o svom viđenju u roku od 15 dana od nastanka nesuglasja. Nadzornik ili dobavljač mogu tražiti da se testiranja ponove pod istim uvjetima ili, ako neka od strana to zatraži, da ih provede stručnjak kojeg zajedno izaberu. Svi izvještaji o testiranju dostavljaju se nadzorniku koji bez odlaganja dostavlja rezultate testiranja dobavljaču. Rezultati ponovnog testiranja su konačni. Troškove ponovnog testiranja snosi strana za koju se ponovnim testiranjem dokaže da je bila u krivu.
- 25.7. U izvršavanju svojih obveza nadzornik i sve osobe koje je on ovlastio informacije dobivene inspekcijom i testiranjem načina proizvodnje i rada poduzeća otkrivaju samo onim osobama imaju pravo imati te informacije.

Članak 26.

Vlasništvo nad robom

- 26.1. Posebnim uvjetima može se predvidjeti da dobavljač, za potrebe osiguranja plaćanja prema članku 32. u vezi bilo kojeg dijela robe prije isporuke na mjesto prihvaćanja:
- (a) prenese vlasništvo nad tim dijelom robe javnom naručitelju; ili
 - (b) taj dio robe učini predmetom retencije u korist javnog naručitelja; ili
 - (c) taj dio robe učini predmetom nekog drugog dogovora u vezi s prioritarnim interesima ili sigurnošću.
- 26.2. Kod raskida ugovora prije izvršenja, dobavljač javnom naručitelju isporučuje sve dijelove robe za koje je vlasništvo preneseno javnom naručitelju ili je predmet retencije na temelju članka 26. stavka 1. Ako to ne učini, javni naručitelj može poduzeti takve korake koje smatra ispravnima kako bi došao u posjed takve robe te kako bi troškove tog postupka nadoknadio od dobavljača.

PLAĆANJE

Članak 27.

Opće odredbe

- 27.1. Plaćanja se vrše u nacionalnoj valuti, osim ako je drukčije određeno ugovorom
- 27.2. Upravni ili tehnički uvjeti kojima podliježu plaćanja predujma, privremena i/ili konačna plaćanja u skladu s člancima od 28. do 36. navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 28.

Ugovori s privremenom cijenom

- 28.1. U izvanrednim slučajevima, kada se ne mogu unaprijed odrediti sve cijene, može se sklopiti ugovor s privremenom cijenom nakon dogovora i sporazuma između javnog naručitelja i dobavljača. Iznos ugovora određuje se početno na temelju privremenih cijena i, nakon što su poznati uvjeti za izvršenje ugovora, postupkom navedenim u posebnim uvjetima.
- 28.2. Dobavljač dostavlja informacije koje javni naručitelj ili nadzornik mogu opravdano zatražiti u vezi s bilo kojom temom u pogledu ugovora, za potrebe izračunavanja. Kada se ne može postići dogovor oko vrednovanja isporučene robe, dospjele iznose određuje nadzornik.

Članak 29.

Predujmovi

- 29.1. Osim ako je drukčije predviđeno posebnim uvjetima, dobavljaču se na njegov zahtjev odobravaju predujmovi za poslove povezane s isporukom robe, kao paušalni predujam.
- 29.2. Podložno odredbama posebnih uvjeta ukupni iznos predujmova ne može prelaziti 60 % od ugovorne cijene.
- 29.3. Predujam se ne odobrava prije:
- (a) sklapanja ugovora;
 - (b) dostave javnom naručitelju jamstva o za ispunjenje obveza u skladu s člankom 11.; i
 - (c) dostave javnom naručitelju odvojenog jamstva izravne odgovornosti od strane dobavljača za čitav

iznos predujma, izdano od strane institucija iz članka 11. stavka 3. i koje ostaje na snazi najmanje 60 dana od privremenog prihvatanja robe.

- 29.4. Dobavljač koristi predujam isključivo za poslove povezane s isporukom robe. Ako dobavljač zloupotrijebi bilo koji dio predujma, on odmah dospijeva na naplatu i treba ga vratiti i dobavljač ne dobiva daljnje predujmove.
- 29.5. Ako jamstvo za predujam prestane važiti i ako ga dobavljač ne obnovi, javni naručitelj može odbiti iznos jednak iznosu predujma od budućih plaćanja prema dobavljaču na temelju ugovora ili može primijeniti odredbe članka 11. stavka 6.
- 29.6. Ako se ugovor raskine iz bilo kojeg razloga, jamstva koja osiguravaju predujmove mogu se aktivirati bez odlaganja kako bi se isplatio ostatak predujma koji dobavljač još duguje, a jamac ne odgađa plaćanje niti ulaže primjedbe.
- 29.7. Jamstvo za predujam predviđeno člankom 29. ne vraća se prije privremenog prihvatanja robe, ali se vraća u roku od 60 dana od prihvatanja.
- 29.8. Dodatni uvjeti i postupci za dodjeljivanje i vraćanje predujmova navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 30.

Zadržani iznosi

- 30.1. Iznos koji se zadržava od privremenih plaćanja u vidu jamstva ispunjenja obveza dobavljača tijekom jamstvenog razdoblja i detaljna pravila koja uređuju to jamstvo navedeni su u posebnim uvjetima, pod uvjetom da taj iznos ni u kojem slučaju ne prelazi 10 % od ugovorne cijene.
- 30.2. Podložno odobrenju javnog naručitelja dobavljač može, ako to želi, zamijeniti, najkasnije na dan privremenog prihvatanja robe, zamijeniti te zadržane iznose s jamstvom kvalitete izdanim u skladu s člankom 11. stavkom 3.
- 30.3. Zadržani iznos ili jamstvo kvalitete vraćaju se u roku od 90 dana od dana konačnog prihvatanja robe.

Članak 31.

Revizija cijena

- 31.1. Ako nije drukčije utvrđeno u posebnim uvjetima i predviđeno člankom 31. stavkom 4., ugovor ima fiksne cijene koje se ne revidiraju.
- 31.2. Ako se cijene na temelju ugovora mogu revidirati, tijekom revizije se vodi računa o promjenama cijena značajnih lokalnih ili vanjskih elemenata koji su služili kao osnova za izračunavanje ponudbene cijene, kao što su radna snaga, usluge, materijali i roba te pristojbe utvrđene zakonima ili propisima. Detaljna pravila za reviziju utvrđena su u posebnim uvjetima.
- 31.3. Smatra se da su cijene sadržane u ponudi dobavljača:
- (a) određene na temelju uvjeta koji su bili na snazi 30 dana prije posljednjeg dana određenog za podnošenje ponuda ili, u slučaju ugovora s izravnom pogodbom, na dan ugovora;
 - (b) da se pritom vodilo računa o zakonodavstvu i relevantnim poreznim propisima koji se primjenjuju na referentni dan utvrđen u članku 31. stavku 3. točki (a).
- 31.4. U slučaju promjena ili uvođenja nacionalnih ili državnih statuta, uredaba, odluka ili drugih propisa, uredaba ili lokalnih propisa nekog lokalnog ili drugog javnog tijela, nakon dana navedenog u članku 31. stavku 3., što uzrokuje promjene u ugovornim odnosima između ugovornih stranaka, javni naručitelj i dobavljač dogovaraju se o najboljem mogućem nastavku postupanja na temelju ugovora te na temelju tog dogovora mogu odlučiti:
- (a) izmijeniti ugovor; ili
 - (b) da jedna strana plati drugoj strani naknadu za nastalu neravnotežu; ili
 - (c) sporazumno raskinuti ugovor.
- 31.5. U slučaju kašnjenja u izvršenju ugovora za koje je odgovoran dobavljač ili na kraju razdoblja izvršenja koji je prema potrebi revidiran u skladu s ugovorom, nema daljnje revizije cijena tijekom 30 dana prije privremenog prihvatanja, osim za primjenu novih indeksa cijena, ako je to u korist javnog naručitelja.

Članak 32.**Privremena plaćanja**

32.1. Ako nije drukčije navedeno u posebnim uvjetima, dobavljač nadzorniku dostavlja zahtjev za privremenim plaćanjem na kraju svakog razdoblja iz članka 32. stavka 7. u obliku odobrenom od strane nadzornika. Zahtjev prema potrebi sadrži sljedeće stavke:

- (a) procijenjenu ugovornu vrijednost robe isporučene do kraja predmetnog razdoblja;
- (b) iznos koji odražava sve revizije cijena u skladu s člankom 31.;
- (c) iznos koji treba zadržati kao zadržani iznos na temelju članka 30.;
- (d) sve kredite i/ili dugovanja za predmetno razdoblje u vezi s robom koja je isporučena na temelju ugovora ali koja još nije instalirana ili puštena u rad, u iznosu i pod uvjetima iz članka 32.2.;
- (e) sve ostale iznose na koje dobavljač ima pravo na temelju ugovora.

32.2. Dobavljač ima pravo na one iznose koje nadzornik smatra odgovarajućima za robu koja je isporučena na temelju ugovora, ali koja još nije instalirana ili puštena u rad, pod uvjetom:

- (a) da je roba u skladu sa specifikacijom iz ugovora i da je raspoređena po serijama tako da ih nadzornik može razlikovati;
- (b) da je roba isporučena na mjesto prihvatanja i pravilno uskladištena i zaštićena od gubitka, štete ili uništenja na način koji je zadovoljavajući za nadzornika;
- (c) da se dobavljačeva evidencija zahtjeva, narudžbi, primitaka i korištenja roba i materijala na temelju ugovora čuva u obliku koji je odobrio nadzornik te da su takve evidencije nadzorniku dostupne za pregled;
- (d) da dobavljač dostavi, zajedno sa svojom izjavom, procijenjenu vrijednost robe na mjestu prihvatanja, zajedno sa onim dokumentima koje zahtijeva nadzornik za potrebe vrednovanja robe i pružanja dokaza o vlasništvu i plaćanja; i
- (e) da se, kada je tako predviđeno posebnim uvjetima, vlasništvo nad opskrbama smatra danim u posjed javnom naručitelju.

32.3. Ovjereno odobrenje nadzornika o svim privremenim plaćanjima za robe i materijale u skladu s člankom 32. ne dovodi u pitanje ovlast nadzornika na temelju ugovora da odbije robu ili materijale koji nisu u skladu s odredbama ugovora. Kada je tako predviđeno posebnim uvjetima, nakon svakog takvog odbijanja, vlasništvo nad odbijenim robama i materijalima odmah se vraća dobavljaču.

32.4. Dobavljač je odgovoran za sve gubitke i štete te za troškove skladištenja, rukovanja i uklanjanja s mjesta prihvatanja, onih roba i materijala koji su odbijeni, i ako je potrebno dodatno će ih osigurati od rizika od gubitka ili štete od bilo kojeg uzroka.

32.5. Navedeni se zahtjev za privremeno plaćanje u roku od 30 dana od primitka odobrava ili dopunjuje tako da je, prema mišljenju nadzornika, iskazan iznos dospio za isplatu dobavljaču u skladu s ugovorom. U slučajevima kada postoje različita mišljenja o vrijednosti stavke, važeće je mišljenje nadzornika. Nakon određivanja iznosa za isplatu dobavljaču, nadzornik javnom naručitelju i dobavljaču izdaje potvrdu o privremenom plaćanju za iznos koji treba isplatiti dobavljaču, te obavješćuje dobavljača o robi za koje je izvršeno plaćanje.

32.6. Nadzornik pomoću potvrde o privremenom plaćanju može izvršiti ispravke ili izmjene prethodnih potvrda koje je izdao te ima pravo izmijeniti vrednovanje ili uskratiti izdavanje svake potvrde o privremenom plaćanju, ako ugovor ili neki njegov dio nije izvršen na način koji je zadovoljavajući za nadzornika.

32.7. Učestalost privremenih plaćanja utvrđena je u posebnim uvjetima u skladu sa značajkama isporučene robe.

32.8. Posebnim se uvjetima može zahtijevati da određena privremena plaćanja budu u potpunosti osigurana jamstvom odobrenim u skladu s člankom 11.

Članak 33.**Završni račun**

33.1. Najkasnije 60 dana od izdavanja potvrde o konačnom prihvatanju iz članka 41. dobavljač dostavlja nadzorniku nacrt završnog računa s popratnim dokumentima koji detaljno prikazuju vrijednost roba ispučenih u skladu s ugovorom, zajedno sa svim dodatnim iznosima za koje dobavljač smatra da su mu dospjeli za isplatu na temelju

ugovora, kako bi omogućio nadzorniku pripremu završnog račun. U posebnim uvjetima, međutim, može u skladu s člankom 33. stavkom 6. biti navedeno da se nacrt završnog računa i daljnji postupci u vezi s tim obave prije izdavanja potvrde o privremenom prihvaćanju.

33.2. U roku od 60 dana od primitka nacrta završnog računa i svih informacija koje se opravdano zahtijevaju za njegovu provjeru, nadzornik sastavlja završni račun koji određuju:

(a) iznos koji je prema njegovom mišljenju preostao za isplatu na temelju ugovora; i

(b) razliku, ako postoji, koju nakon utvrđivanja iznosa koji je javni naručitelj prethodno isplatio i svih iznosa na koje javni naručitelj ima pravo na temelju ugovora javni naručitelj duguje dobavljaču ili koju dobavljač duguje javnom naručitelju.

33.3. Nadzornik javnom naručitelju ili njegovom ovlaštenom predstavniku i dobavljaču izdaje završni račun koji pokazuje preostali iznos na koji dobavljač ima pravo na temelju ugovora. Javni naručitelj ili njegov ovlašten predstavnik i dobavljač potpisuju završni račun kao priznanje pune i konačne vrijednosti roba dostavljenih na temelju ugovora i odmah dostavljaju potpisanu presliku nadzorniku. Međutim, završni račun ne sadrži osporavane iznose koji su predmet pregovora, nagodbe, arbitraže ili spora.

33.4. Završni račun potpisan od strane dobavljača predstavlja pisanu razrješnicu javnog naručitelja kojom se potvrđuje da ukupni iznos u završnom računu predstavlja puni i konačni iznos novca koji je dospio za isplatu dobavljaču na temelju ugovora, osim onih iznosa koji su predmet sporazumnog dogovora, arbitraže ili spora. Međutim, takvo razrješnica stupa na snagu tek nakon što je izvršena svaka dospjela isplata u skladu sa završnim računom i nakon što je jamstvo za ispunjavanje obveza iz članka 11. vraćeno dobavljaču.

33.5. Javni naručitelj ne odgovara dobavljaču za pitanja ili stvari koji su na bilo koji način proizašli ili su u skladu s ugovorom ili dostavljanjem robe, osim ako je dobavljač u svoj nacrt završnog računa uključio zahtjev u vezi s tim.

33.6. Odredbe članka 33. mogu biti izmijenjene posebnim uvjetima, vodeći računa o praksama u državi javnog naručitelja.

Članak 34.

Plaćanje trećim stranama

34.1. Svi nalozi za plaćanje trećim stranama mogu se provesti tek nakon prijena u skladu s člankom 6. O prijenu se obavješćuje javni naručitelj.

34.2. Obavješćavanje korisnika prijena o prijenu isključiva je odgovornost dobavljača.

34.3. U slučaju pravno obvezujuće zapljene vlasništva dobavljača koja utječe na plaćanja koja su dospjela za isplatu dobavljaču na temelju ugovora, ne dovodeći u pitanje vremensko ograničenje utvrđeno u članku 35., javni naručitelj ima 30 dana, od dana primitka obavijesti o konačnom uklanjanju zapreka plaćanju, za nastavak isplata dobavljaču.

Članak 35.

Kašnjenje u plaćanju

35.1. Javni naručitelj plaća dobavljaču iznose dospjele na naplatu prema svakoj od potvrda o privremenom plaćanju i preostalom iznosu koji izdaje nadzornik u roku od 90 dana od dostave takve potvrde javnom naručitelju. Ako se prekorači rok utvrđen za plaćanje, dobavljač ima pravo na kamate koje se izračunavaju *pro rata* na temelju broja dana u kašnjenju po stopi navedenoj u posebnim uvjetima, podložno maksimalnom razdoblju koje je također navedeno u posebnim uvjetima. Dobavljač ima pravo na takve isplate ne dovodeći u pitanje prava ili pravne lijekove na temelju ugovora. U slučaju završnog računa, zatezne kamate izračunavaju se na dnevnoj osnovi po stopi navedenoj u posebnim uvjetima.

35.2. Svako kašnjenje u plaćanju od 120 i više dana od isteka razdoblja utvrđenog u članku 35. stavku 1. daje dobavljaču pravo neizvršavanja ili raskida ugovora.

Članak 36.

Plaćanja u stranoj valuti

Ako dobavljač na temelju ugovora ima pravo na isplate u stranoj valuti, tečajevi za izračunavanje isplate su oni koje utvrdi središnja banka države javnog naručitelja i koji su na snazi 30 dana prije posljednjeg dana određenog za podnošenje ponuda za ugovor. Takvi tečajevi se ne mogu mijenjati.

PRIHVAĆANJE I ODRŽAVANJE**Članak 37.****Isporuka**

37.1. Dobavljač isporučuje robu u skladu s uvjetima utvrđenima u ugovoru i dobavljač preuzima rizik za tu robu do privremenog prihvatanja.

37.2. Dobavljač osigurava da roba bude u ambalaži koja sprečava oštećenja ili uništenja robe tijekom prijevoza do konačnog odredišta koje je navedeno u ugovoru. Ambalaža mora biti takva da bez ograničenja može izdržati grubo rukovanje, izlaganje ekstremnim temperaturama, utjecaj soli i oborina tijekom prijevoza i skladištenje na otvorenom prostoru. Kod veličine i težine kolete vodi se računa o udaljenosti konačnog odredišta robe i o eventualnom nepostojanju opreme za rukovanje teškim teretima u svim točkama tijekom prijevoza.

37.3. Ambalaža, označivanje i dokumentacija s unutrašnje i vanjske strane kolete moraju biti u skladu s onim posebnim zahtjevima koji su izričito predviđeni ugovorom, podložno svim promjenama koje naknadno naloži nadzornik.

37.4. Roba se ne otprema niti dostavlja na mjesto prihvatanja sve dok dobavljač od nadzornika ne dobije potvrdu u pisanom obliku da se roba može isporučiti. Dobavljač je odgovoran za isporuku na mjesto prihvatanja robe i opreme potrebne za potrebe ugovora.

37.5. Svaka isporuka mora biti popraćena izjavom koju sastavlja dobavljač. Ta izjava čiji je oblik propisan u posebnim uvjetima posebno sadrži:

— dan isporuke,

— referentni broj ugovora,

— identifikaciju dobavljača,

— podatke o dostavljenoj robi i, kada je prikladno, detalje o tome kako je podijeljena radi pakiranja.

37.6. Svaka koleta mora biti jasno označena svojim rednim brojem koji je naveden u izjavi iz članka 37. stavka 5. Ako nije drukčije navedeno, ta izjava sadrži popis sadržaja koleta.

37.7. Smatra se da je isporuka obavljena ako postoji dokaz u pisanom obliku dostupan objema stranama da je isporuka robe obavljena u skladu s uvjetima ugovora i ako su javnom naručitelju dostavljeni svi računi i sva ostala dokumentacija koja je navedena u posebnim uvjetima. Ako se roba dostavlja u prostore javnog naručitelja, on snosi odgovornost za čuvanje robe u skladu sa zahtjevima ugovornog prava tijekom vremena koje protekne između isporuke za skladištenje i prihvatanja.

37.8. Svi materijali i roba isporučeni na temelju ugovora u potpunosti su osigurani, s javnim naručiteljem kao korisnikom, protiv gubitka ili štete koji proizlaze iz proizvodnje ili kupnje, prijevoza, skladištenja i isporuke na način naveden u posebnim uvjetima.

Članak 38.**Postupci provjere**

38.1. Roba se ne prihvaća dok se ne provedu predviđene provjere i testiranja na trošak dobavljača. Pregledi i testiranja mogu se obaviti na mjestu isporuke i/ili na konačnom odredištu roba.

38.2. Nadzornik tijekom isporuke robe i prije njenog preuzimanja ima pravo naložiti ili odlučiti:

(a) da se s mjesta prihvatanja u roku ili rokovima kako je određeno u nalogu ukloni sva roba koja prema mišljenju nadzornika nije u skladu s ugovorom;

(b) da se ona zamjeni ispravnom i odgovarajućom robom;

(c) da se neovisno o prethodnim testiranjima ili privremenom plaćanju, ukloni i ponovo pravilno postavi sva oprema koja, što se tiče materijala, izrade ili projekta dobavljača za koje je on odgovoran, prema mišljenju nadzornika nije u skladu s ugovorom;

(d) da bilo koji obavljeni posao ili isporučena roba ili materijali koje je koristio dobavljač nisu u skladu s ugovorom ili da roba ili bilo koji njezin dio ne zadovoljavaju zahtjeve iz ugovora.

38.3. Dobavljač što je moguće brže i na vlastiti trošak popravlja navedene kvarove. Ako dobavljač ne postupi po nalogu, javni naručitelj ima pravo zaposliti druge osobe da provedu naloge, a sve troškove nastale iz

toga ili kao posljedica toga, javni naručitelj nadoknađuje od dobavljača, ili ih oduzima od bilo kojeg iznosa koji je dospio ili može dospjeti za isplatu dobavljaču.

38.4. Odbija se roba koja nije zahtijevane kvalitete. Na odbijenu robu može se staviti posebna oznaka. Oznaka ne smije biti takva da mijenja robu ili da utječe na njezinu tržišnu vrijednost. Odbijenu robu dobavljač uklanja s mjesta prihvatanja, ako to zahtijeva nadzornik, u roku koji odredi nadzornik, a ako to ne učini, ona će se ukloniti na trošak i rizik dobavljača. Odbijaju se svi radovi koji u sebi sadrže odbijene materijale.

38.5. Odredbe članka 38. ne dovode u pitanje pravo javnog naručitelja na potraživanje iz članka 21., niti na bilo koji način oslobađa dobavljača od bilo kojeg jamstva ili drugih obveza na temelju ugovora.

Članak 39.

Privremeno prihvatanje

39.1. Javni naručitelj preuzima robu koja je isporučena u skladu s ugovorom, koja je uspješno prošla potrebna ispitivanja ili je puštena u rad te za koju je izdana ili se smatra izdanom potvrda o privremenom prihvatanju.

39.2. Dobavljač putem obavijesti nadzorniku može podnijeti zahtjev za potvrdom o privremenom prihvatanju najranije 15 dana prije nego što će, prema mišljenju dobavljača, roba biti isporučena i spremna za privremeno prihvatanje. Nadzornik u roku od 30 dana od primitka zahtjeva dobavljača može:

(a) dobavljaču izdati potvrdu o privremenom prihvatanju, s tim da javnom naručitelju pošalje presliku, u kojoj izražava svoje rezerve i navodi, *inter alia*, dan kada je prema njegovom mišljenju roba bila isporučena u skladu s ugovorom i spremna za privremeno prihvatanje; ili

(b) odbiti zahtjev navodeći svoje razloge i navodeći postupke koji se prema njegovom mišljenju zahtijevaju od dobavljača kako bi se izdala potvrda.

39.3. Ako zbog izvanrednih okolnosti nije moguće prihvatiti robu u roku utvrđenom za privremeno ili konačno prihvatanje, nadzornik sastavlja izjavu kojom potvrđuje takvu nemogućnost i to nakon dogovora s dobavljačem, ako je takav dogovor moguć. Potvrda o prihvatanju ili

odbijanju sastavlja se u roku od 30 dana od dana prestanka takve nemogućnosti. Dobavljač se ne poziva na okolnosti kako bi izbjegao svoju obvezu predaje robe u stanju prikladnom za prihvatanje.

39.4. Ako nadzornik ne izda potvrdu o privremenom prihvatanju niti odbije robu u roku od 30 dana, smatra se da je izdao potvrdu zadnjeg dana tog razdoblja. Potvrda o privremenom prihvatanju ne smatra se priznanjem da je roba isporučena u svakom pogledu. Ako se roba ugovorom dijeli na dijelove, dobavljač ima pravo na zahtjev za odvojenim potvrdama za svaki pojedini dio.

39.5. Nakon privremenog prihvatanja robe dobavljač rastavlja i uklanja privremene konstrukcije kao i materijale koji više nisu potrebni za izvršenje ugovora. On također uklanja i smeće ili zapreke, te vraća u prvobitno stanje sve promjene stanja na mjestu prihvatanja, kako se zahtijeva u ugovoru.

Članak 40.

Jamstvene obveze

40.1. Dobavljač jamči da je roba nova, nekorištena, najnovijeg modela te da sadrži sva najnovija poboljšanja u dizajnu i materijalima, osim ako je drukčije predviđeno ugovorom. Dobavljač dodatno jamči da roba nema pogreške nastale zbog dizajna, materijala ili izrade, osim ako su takav dizajn i materijali zahtijevani u specifikacijama, ili pogreške nastale zbog djelovanja ili propusta javnog naručitelja do kojih može doći tijekom korištenja robe pod uvjetima koji prevladavaju u državi javnog naručitelja.

40.2. Ako nije drukčije predviđeno posebnim uvjetima, ovo jamstvo ostaje na snazi 360 dana od isporuke ili puštanja u rad robe ili nekog njezinog dijela, ovisno o slučaju, na konačnom odredištu navedenom u ugovoru, ili 540 dana od dana otpreme iz luke utovara u zemlji podrijetla, pri čemu se uzima u obzir ono razdoblje koje ranije završava. Obveza održavanja robe podliježe odredbama posebnih uvjeta i specifikacijama koje određuju razdoblje i uvjete tog održavanja.

40.3. Dobavljač je odgovoran za popravak svih kvarova ili oštećenja bilo kojeg dijela robe koji mogu nastati tijekom jamstvenog razdoblja ili u roku od 30 dana od isteka tog razdoblja i do kojih može doći:

(a) zbog korištenja neispravnih materijala, loše izrade ili projekata dobavljača; ili

(b) zbog bilo kojeg djelovanja ili propusta dobavljača tijekom jamstvenog razdoblja; ili

(c) tijekom inspekcije od strane ili u ime javnog naručitelja.

40.4. Dobavljač na vlastiti trošak popravljiva kvarove ili oštećenja što je prije moguće. Jamstveno razdoblje za sve stavke koje su zamijenjene ili popravljene počinje teći od dana zamjene ili popravka prihvatljivog za nadzornika. Ako je ugovorom predviđeno djelomično prihvaćanje, jamstveno razdoblje se produžuje samo za dio robe koji je zamijenjen ili popravljen.

40.5. Ako takvi kvarovi ili štete nastanu tijekom razdoblja iz članka 40. stavka 3., javni naručitelj ili nadzornik obavješćuju dobavljača. Ako dobavljač ne popravi kvar ili štetu u roku određenom u obavijesti, javni naručitelj može:

(a) sam popraviti kvar ili štetu ili zaposliti drugu osobu da obavi posao na rizik i trošak dobavljača, u kojem slučaju se troškovi javnog naručitelja odbijaju od iznosa dospjelih za isplatu ili od jamstava dobavljača ili i od jednog i drugog; ili

(b) raskinuti ugovor.

40.6. U slučaju izvanrednih okolnosti, kada se ne može odmah doći do dobavljača ili on nije u mogućnosti poduzeti zahtijevane mjere, javni naručitelj ili nadzornik mogu dati da se posao obavi na trošak dobavljača. Javni naručitelj ili nadzornik što je prije moguće obavješćuju dobavljača o poduzetom djelovanju.

Članak 41.

Usluge održavanja

Usluge održavanja, ako se zahtijevaju prema ugovoru, obavljaju se u skladu s detaljima navedenima u posebnim uvjetima. Dobavljač se obvezuje da će obaviti ili dati da se obavi održavanje i popravak robe i osigurati hitnu dostavu rezervnih dijelova. U posebnim uvjetima može biti određeno da je dobavljač dužan dostaviti neke ili sve slijedeće materijale, obavijesti i dokumente koji se odnose na rezervne dijelove koje je proizveo ili distribuirao dobavljač:

(a) rezervne dijelove koje naručitelj odluči kupiti od dobavljača, pod uvjetom da odluka ne oslobađa dobavljača od jamstvenih obveza na temelju ugovora; i

(b) u slučaju prekida proizvodnje rezervnih dijelova, prethodnu obavijest javnom naručitelju da nabavi potrebne dijelove; a nakon takvog prekida, besplatno dostavlja javnom naručitelju nacрте, crteže i specifikacije rezervnih dijelova, ako i kada ih javni naručitelj zatraži.

Članak 42.

Konačno prihvaćanje

42.1. Nakon isteka jamstvenog razdoblja ili, kada postoji više od jednog takvog razdoblja, nakon isteka posljednjeg razdoblja i kada su popravljivi svi kvarovi i oštećenja, nadzornik izdaje dobavljaču potvrdu o konačnom prihvaćanju, a presliku dostavlja javnom naručitelju, u kojoj se navodi dan ispunjavanja obveza od strane dobavljača na temelju ugovora na način prihvatljiv za nadzornika. Nadzornik izdaje potvrdu o konačnom prihvaćanju u roku od 30 dana od isteka jamstvenog razdoblja ili što je moguće prije nakon što su svi radovi za koje je izdan nalog u skladu s člankom 61. dovršeni na način prihvatljiv za nadzornika.

42.2. Ugovor se ne smatra potpuno izvršenim dok nadzornik ne potpiše potvrdu o konačnom prihvaćanju i dostavi je javnom naručitelju, a presliku dostavi dobavljaču.

42.3. Neovisno o izdavanju potvrde o konačnom prihvaćanju, dobavljač i javni naručitelj ostaju odgovorni za ispunjenje svih obveza nastalih na temelju ugovora prije izdavanja potvrde o konačnom prihvaćanju, a koje su ostale neispunjene u vrijeme izdavanja takve potvrde o konačnom prihvaćanju. Priroda i opseg svake takve obveze određuju se upućivanjem na odredbe ugovora.

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

Članak 43.

Kršenje ugovora

43.1. Svaka od stranaka krši ugovor ako ne ispuni bilo koju od svojih obveza na temelju ugovora.

43.2. Kada dođe do kršenja ugovora, stranka koja je tim kršenjem oštećena ima pravo na slijedeće:

(a) odštetu; i/ili

(b) raskid ugovora.

43.3. Odšteta može biti:

(a) uobičajena odšteta; ili

(b) ugovorna odšteta.

43.4. Kada javni naručitelj ima pravo na odštetu, on može odbiti takvu odštetu od bilo kojeg iznosa dospjelog za plaćanje dobavljaču ili od odgovarajućeg jamstva.

Članak 44.

Raskid ugovora od strane javnog naručitelja

44.1. Javni naručitelj u svakom trenutku i s trenutnim stupanjem na snagu može raskinuti ugovor, osim u slučajevima iz članka 44. stavka 2.

44.2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovim općim uvjetima, javni naručitelj nakon isteka sedam dana od obavijesti dobavljaču može raskinuti ugovor u slučajevima kada:

(a) dobavljač ne dostavi robu u potpunoj sukladnosti s odredbama ugovora;

(b) dobavljač u razumnom roku ne postupi prema obavijesti koju mu je poslao nadzornik u kojoj od njega traži ispravak propusta ili pogreške u izvršenju svojih obveza na temelju ugovora koje ozbiljno utječu na pravilno i pravovremeno izvršenje ugovora;

(c) dobavljač odbija ili zanemaruje provođenje upravnih naloga koje je izdao nadzornik;

(d) dobavljač prenosi ugovor ili sklapa podugovore bez odobrenja javnog naručitelja;

(e) dobavljač ode u stečaj, postane insolventan, za njega je izdano je rješenje o imenovanju stečajnog upravitelja, nagodio se sa svojim vjerovnicima ili nastavlja s poslom pod vodstvom stečajnog upravitelja, povjerenika ili menadžera u korist vjerovnika ili odlazi u likvidaciju;

(f) postoji pravomoćna presuda izrečena protiv dobavljača zbog kaznenog djela koje se odnosi na njegovo profesionalno ponašanje;

(g) nastane bilo koja druga pravna nesposobnost koja sprečava izvršenje ugovora;

(h) nastaje bilo koja organizacijska promjena koja uključuje promjenu pravne osobnosti, prirode ili kontrole dobavljača, osim ako takve promjene nisu zabilježene u dodatnoj ugovornoj klauzuli;

(i) dobavljač nije dostavio traženo jamstvo ili osiguranje ili ako osoba koja je dostavila prijašnje jamstvo ili osiguranje nije u stanju ispuniti svoje obveze.

44.3. Raskid ne dovodi u pitanje druga prava ili ovlasti javnog naručitelja i dobavljača na temelju ugovora. Javni naručitelj nakon toga može sklopiti ugovor s trećom stranom na trošak dobavljača. Odgovornost dobavljača za kašnjenje u izvršenju odmah prestaje nakon raskida, ne dovodeći u pitanje obvezu koja je eventualno već nastala.

44.4. Nadzornik nakon izdavanja obavijesti o raskidu ugovora daje nalog dobavljaču da bez odlaganja poduzme korake kako bi pravovremeno i pravilno izvršio dostavu robe i kako bi izdatke sveo na najmanju moguću mjeru.

44.5. Nadzornik što je prije moguće nakon raskida ugovora potvrđuje vrijednost robe i svih iznosa dospjelih za plaćanje dobavljaču na dan raskida.

44.6. U slučaju raskida:

(a) uz nazočnost dobavljača ili njegovih predstavnika, odnosno nakon što su oni bili propisno pozvani, nadzornik sastavlja izvješće o isporučenoj robi i obavljenom poslu što je prije moguće te provodi inventuru dostavljenih i neiskorištenih materijala. Nadzornik također sastavlja izjavu o iznosima koje dobavljač duguje javnom naručitelju,

(b) javni naručitelj može po tržišnoj cijeni kupiti materijale i artikle koje je dobavljač dostavio ili naručio, a koje javni naručitelj još nije platio, pod uvjetima koje nadzornik smatra odgovarajućima

44.7. Javni naručitelj nije dužan vršiti nikakva dodatna plaćanja dobavljaču dok se isporuka robe ne završi, nakon čega javni naručitelj ima pravo od dobavljača dobiti povrat dodatnih troškova nastalih pri isporuci robe ili plaća sve preostale iznose dospjele za isplatu dobavljaču prije raskida ugovora.

44.8. Ako javni naručitelj raskine ugovor, on ima pravo na povrat od dobavljača svih gubitaka koje je pretrpio do maksimalnog iznosa navedenog u ugovoru. Ako nije naveden maksimalni iznos, javni naručitelj nema pravo

na povrat više od dijela ugovorne cijene koji odgovara vrijednosti onog dijela robe koji radi pogreške dobavljača ne može biti stavljen u namjeravanu upotrebu.

- 44.9. Kada raskid nije uzrokovan radnjom ili propustom dobavljača, on ima pravo zahtijevati pored iznosa za već obavljeni posao i odštetu za pretrpljeni gubitak.

Članak 45.

Raskid ugovora od strane dobavljača

- 45.1. Dobavljač nakon isteka 14 dana od obavijesti javnom naručitelju može raskinuti ugovor ako javni naručitelj:

- (a) ne plati dobavljaču iznose dospjele za isplatu na temelju potvrde koju je izdao nadzornik nakon isteka roka određenog u članku 35. stavku 2.;
- (b) učestalo ne ispunjava svoje obveze nakon ponovljenih opomena; ili
- (c) suspendira isporuku robe ili nekog njenog dijela duže od 180 dana, zbog koji nisu navedeni u ugovoru ili se ne mogu pripisati pogrešci dobavljača.

- 45.2. Takav raskid ne dovodi u pitanje druga prava javnog naručitelja ili dobavljača stečena ugovorom.

- 45.3. U slučaju takvog raskida javni naručitelj plaća dobavljaču sve gubitke ili štete koje je dobavljač pretrpio. Takva dodatna plaćanja ne prelaze ograničenje koje mora biti navedeno u ugovoru.

Članak 46.

Viša sila

- 46.1. Za nijednu stranku se ne smatra da nije ispunila ugovor ili da krši svoje obveze na temelju ugovora ako je izvršenje takvih obveza spriječeno bilo kojim okolnostima više sile koja je nastala nakon dana obavijesti o sklapanju ugovora ili nakon dana stupanja na snagu ugovora, ovisno o tome što se prije dogodi.

- 46.2. Izraz viša sila, kako je ovdje upotrijebljen, znači prirodna sila, štrajkovi, prekid rada zbog sporova između poslodavca i radnika ili drugih sporova iz radnih odnosa, djelovanje državnog neprijatelja, ratovi, bilo da su proglašeni ili ne, blokade, pobune, nemiri,

epidemije, odroni zemlje, potresi, oluje, gromovi, poplave, bujice, građanski nemiri, eksplozije i slični nepredvidivi događaji koji nisu pod kontrolom nijedne stranke i koje nijedna stranka ne može prevladati svojim pažljivim ponašanjem.

- 46.3. Neovisno o odredbama članaka 21. i 44., dobavljač ne gubi pravo na povrat jamstva za ispunjavanje obveza, nije odgovoran za plaćanje ugovorne odštete ili raskid ugovora zbog neispunjenja ugovorne obveze, onda i u onom omjeru koliko je njegovo kašnjenje u izvršenju ili drugo neispunjenje njegovih obveza na temelju ugovora rezultat više sile. Javni naručitelj isto tako nije odgovoran, neovisno o odredbama članaka 35. i 45., za plaćanje kamata na kašnjenje u plaćanju, za neizvršenje ili za raskid od strane dobavljača zbog neispunjenja ugovora, onda i u onom omjeru koliko je kašnjenje javnog naručitelja ili drugo neizvršenje njegovih obveza rezultat više sile.

- 46.4. Ako bilo koja stranka smatra da su nastale okolnosti više sile koje mogu utjecati na izvršenje njezinih obveza, ta stranka odmah obavješćuje drugu stranku i nadzornika, navodeći detalje o prirodi, mogućem trajanju i učincima tih okolnosti. Osim ako nadzornik nije drukčije naložio u pisanom obliku, dobavljač nastavlja s izvršenjem svojih obveza na temelju ugovora u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo te traži sve moguće alternativne načine za izvršenje svojih obveza koje nisu spriječene događajem više sile. Dobavljač ne koristi takve alternativne načine ako mu to nije naložio nadzornik.

- 46.5. Ako za dobavljača nastanu dodatni troškovi zbog postupanja po nalogu od strane nadzornika ili zbog korištenja alternativnih načina iz članka 46. stavka 4., iznos tih troškova ovjerava nadzornik.

- 46.6. Ako nastanu okolnosti više sile i traju u razdoblju od 180 dana, tada, neovisno o bilo kojem produženju roka za izvršenje koje je iz tih razloga odobreno dobavljaču, svaka stranka ima pravo u roku od 30 dana obavijestiti drugu stranku o raskidu ugovora. Ako, po isteku razdoblja od 30 dana i dalje traju okolnosti više sile, ugovor se raskida i kao posljedica toga se na temelju prava kojim je uređen ugovor stranke oslobađaju od daljnjeg izvršenja ugovora.

Članak 47.

Smrt

- 47.1. Kada je dobavljač fizička osoba, ugovor se automatski raskida ako ta osoba premine. Međutim, javni naručitelj razmatra svaki prijedlog nasljednika ili nositelja prava

ako ga oni obavijeste o svojoj želji da preuzmu ugovor. Javni naručitelj dostavlja svoju odluku zainteresiranim stranama u roku od 30 dana od primitka takvog prijedloga.

- 47.2. Kada se dobavljač sastoji od više fizičkih osoba i jedna ili više njih premine, stranke međusobno dogovaraju izvješće o napretku posla, a javni naručitelj odlučuje hoće li raskinuti ugovor ili nastaviti izvršenje ugovora u skladu s preuzetim obvezama preživjelih i nasljednika ili nositelja prava, ovisno o slučaju.
- 47.3. U slučajevima iz članka 47. stavaka 1. i 2., osobe koje predlažu preuzimanje izvršenja ugovora, o tome obavješćuju javnog naručitelja u roku od 15 dana od smrti.
- 47.4. Takve osobe su zajednički i pojedinačno odgovorne, ili drukčije kako je navedeno u posebnim uvjetima, za pravilno izvršenje ugovora u istom opsegu kao i izvorni dobavljač. Nastavak izvršenja ugovora podliježe pravilima koja se odnose na utvrđivanje jamstva iz članka 11.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 48.

Rješavanje sporova

- 48.1. Javni naručitelj i dobavljač poduzimaju sve kako bi sporazumno riješili sporove u vezi s ugovorom koji mogu nastati između njih ili između nadzornika i dobavljača.

48.2. Posebnim uvjetima su propisani:

- (a) postupak za sporazumno rješavanje sporova;
- (b) rokovi za pokretanje postupka sporazumnog rješavanja nakon obavješćivanja druge strane o sporu, te maksimalni rok u kojem za postizanje takvog rješenja, a koji ne smije prijeći 120 dana od početka usvojenog postupka;
- (c) rokovi za odgovor u pisanom obliku na zahtjev za sporazumnim rješavanjem ili na druge zahtjeve dopuštene tijekom trajanja tog postupka te posljedice nepoštovanja tih rokova.

48.3. Strane se mogu složiti o rješavanju spora mirenjem u određenom roku uz intervenciju treće strane, nakon neuspjelog postupka sporazumnog rješavanja.

48.4. Sporazumno rješenje spora ili usvojeni postupak mirenja uključuju postupak u kojem se o svim pritužbama i odgovorima obavješćuje druga strana.

48.5. Ako ne dođe do sporazumnog rješenja ili mirenja u maksimalnim navedenim rokovima, spor se:

- (a) u slučaju nacionalnog ugovora, rješava u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države javnog naručitelja; i
- (b) u slučaju međunarodnog ugovora, rješava arbitražom u skladu s postupovnim pravilima koje je usvojilo Vijeće EEZ-a.

PRILOG IV.

OPĆI UVJETI ZA UGOVORE O PRUŽANJU USLUGA KOJE FINANCIRA EUROPSKI RAZVOJNI FOND U
PZP-u

SADRŽAJ

UVODNE ODREDBE

	<i>Stranica</i>
Članak 1. – Definicije	78
Članak 2. – Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora	79
Članak 3. – Redoslijed prednosti ugovorne dokumentacije	79
Članak 4. – Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku	79
Članak 5. – Nadzornik i predstavnik nadzornika	79
Članak 6. – Prijenos prava	80
Članak 7. – Podugovaranje	80

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA

Članak 8. – Dostava informacija	81
Članak 9. – Pomoć u pogledu lokalnih propisa	81

OBVEZE KONZULTANTA

Članak 10. – Opće obveze	81
Članak 11. – Kodeks ponašanja	82
Članak 12. – Samostalnost	82
Članak 13. – Specifikacije i nacrti	82
Članak 14. – Obeštećenje	82
Članak 15. – Dogovori o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju	83
Članak 16. – Vlasnička prava nad izvješćima i dokumentima	84

VRSTE USLUGA

Članak 17. – Opseg usluga	84
Članak 18. – Stavljanje osoblja na raspolaganje	85
Članak 19. – Osoblje i oprema	85
Članak 20. – Polaznici osposobljavanja	86

IZVRŠENJE UGOVORA

Članak 21. – Nalozi za početak izvršenja	86
Članak 22. – Rok za izvršenje	86
Članak 23. – Produženje roka za izvršenje	86
Članak 24. – Kašnjenja u izvršenju	87
Članak 25. – Suspenzija	87
Članak 26. – Izmjene	87

	<i>Stranica</i>
Članak 27. – Radno vrijeme	88
Članak 28. – Pravo na dopust	88
Članak 29. – Podaci	89
Članak 30. – Evidencije	89
Članak 31. – Dostava izvješća	89
Članak 32. – Odobravanje izvješća i dokumenata	89

PLAĆANJE

Članak 33. – Opće odredbe	89
Članak 34. – Predujmovi	89
Članak 35. – Postupak plaćanja	90
Članak 36. – Putovanje i prijevoz	91
Članak 37. – Revizija cijena	91
Članak 38. – Kašnjenje u plaćanju	92
Članak 39. – Plaćanje trećim stranama	92

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

Članak 40. – Kršenje ugovora	92
Članak 41. – Raskid ugovora od strane javnog naručitelja	92
Članak 42. – Raskid ugovora od strane konzultanta	93
Članak 43. – <i>Viša sila</i>	93
Članak 44. – Smrt	94

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 45. – Rješavanje sporova	94
---------------------------------------	----

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

- 1.1. Sljedeće definicije primjenjuju se na ove opće uvjete i na ugovor:

EEZ: Europska ekonomska zajednica,

PZP: prekomorske zemlje i područja pridruženi EEZ-u,

ugovor: potpisani sporazum koji su stranke sklopile radi pružanja usluga, uključujući sve njegove priloge i sve dokumente koji su njegov sastavni dio,

konzultant: stranka s kojom javni naručitelj sklapa ugovor,

javni naručitelj: država, javnopravna ili privatnopravna osoba koja sklapa ugovor ili u čije se ime sklapa ugovor s konzultantom,

država javnog naručitelja: PZP na čijem se području treba izvršiti ugovor o uslugama,

nadzornik: državno tijelo, javnopravno tijelo, fizička ili pravna osoba koju odredi javni naručitelj u skladu s pravom države javnog naručitelja odgovorna za vođenje i/ili praćenje izvršenja ugovora o uslugama i kojoj javni naručitelj može prenijeti prava i/ili ovlasti na temelju ugovora,

predstavnik nadzornika: fizička ili pravna osoba koju odredi nadzornik u ugovoru i koja je ovlaštena za zastupanje nadzornika u obavljanju njegovih funkcija, i za izvršenje prava i/ili ovlasti koje su joj prenesene. U skladu s tim, kada su prava i/ili ovlasti nadzornika prenesene na predstavnika nadzornika, upućivanje na nadzornika uključuje i predstavnika nadzornika,

usluge: zadaće koje konzultant treba ispuniti na temelju ugovora, kao što su studije, projekti, pružanje tehničke pomoći i osposobljavanje,

opis posla: izjava javnog naručitelja u kojoj određuje svoje zahtjeve i/ili ciljeve usluga, uključujući prema potrebi metode i sredstva koje konzultant treba koristiti i/ili rezultate koje treba postići,

dan: kalendarski dan,

rokovi: razdoblja u ugovoru koja počinju teći sljedećeg dana od radnje ili događaja koji služe kao početna točka za ta razdoblja. Ako je posljednji dan razdoblja neradni dan, razdoblje istječe na kraju prvog radnog dana od posljednjeg dana razdoblja,

ugovorna cijena: iznos naveden u ugovoru koji predstavlja početnu procjenu iznosa koji treba platiti za pružanje usluga ili drugi iznos utvrđen na kraju ugovora kao ugovorna obveza prema konzultantu,

projekt: projekt za koji se pružaju usluge na temelju ugovora,

cenik: potpun popis cijena, uključujući i raščlambu ukupne cijene, koji konzultant dostavlja sa svojom ponudom, izmijenjen ako je potrebno, i koji čini dio ugovora s jediničnim cijenama,

raščlamba ukupne cijene: popis tarifa i cijena po stavkama koji prikazuje određivanje cijene u ugovoru s paušalnom cijenom, ali koji ne čini dio ugovora,

nacrti: nacrti koje dostavlja javni naručitelj i/ili nadzornik, i/ili nacrti koje dostavlja konzultant a odobrava nadzornik, za obavljanje usluga,

obavijest u pisanom obliku: obavijest pisana rukom, na pisaćem stroju ili tiskana, uključujući teleks, telegraf i faks,

upravni nalog: sve upute ili nalozi koje nadzornik izdaje konzultantu u vezi s obavljanjem usluga,

obavijesti: ovlaštenja, obavijesti, nalozi i upute izdane na temelju ugovora,

nacionalna valuta: valuta države javnog naručitelja,

strana valuta: svaka dopuštena valuta koja nije nacionalna valuta, a koja je navedena u ugovoru,

uobičajena odšteta: iznos koji nije prethodno naveden u ugovoru, a koji odredi sud ili arbitražni sud ili je usuglašen između stranaka kao naknada koju jedna stranka treba platiti drugoj, oštećenoj stranci, zbog kršenja ugovora,

ugovorna odšteta: iznos koji je naveden u ugovoru i koji je konzultant dužan platiti javnom naručitelju zbog

neizvršenja ugovora ili dijela ugovora u ugovorenim rokovima, ili koji je bilo koja stranka obvezna nadoknaditi drugoj za bilo koje specifično kršenje navedenu u ugovoru,

posebni uvjeti: posebni uvjeti koje određuje javni naručitelj kao dio poziva za podnošenje ponuda, izmijenjeni kada je potrebno i navedeno u ugovoru, a koji sadrže:

(a) izmjene ovih općih uvjeta;

(b) posebne ugovorne klauzule;

(c) tehničke specifikacije; i

(d) sva ostala pitanja u vezi s ugovorom.

1.2. Naslovi i glave u ovim općim uvjetima ne smatraju se sastavnim dijelom ugovora niti se uzimaju u obzir kod tumačenja ugovora.

1.3. Ako kontekst to dopušta smatra se da riječi koje označavaju jedninu uključuju i množinu i obratno, a da riječi koje označavaju muški rod uključuju i ženski rod i obratno.

1.4. Riječi koje označavaju osobe ili stranke uključuju trgovačka društva i poduzeća i sve organizacije koje imaju pravnu sposobnost.

Članak 2.

Pravo mjerodavno za ugovor i jezik ugovora

2.1. Pravo mjerodavno za ugovor je pravo države javnog naručitelja osim ako je drukčije navedeno u posebnim uvjetima.

2.2. Na sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovim općim uvjetima primjenjuje se ugovorno pravo.

2.3. Jezik ugovora i svih obavijesti između konzultanta, javnog naručitelja i nadzornika ili njihovih predstavnika je jezik naveden u posebnim uvjetima. Sva izvješća, preporuke i spisi koje pripremi konzultant na temelju ugovora također su na jeziku navedenom u posebnim uvjetima.

Članak 3.

Redoslijed prednosti ugovornih dokumenata

Ako nije drukčije određeno ugovorom, redoslijed prednosti ugovornih dokumenata je redoslijed naveden u posebnim uvjetima.

Članak 4.

Obavijesti i obavijesti u pisanom obliku

4.1. Ako nije drukčije određeno posebnim uvjetima, obavijesti između javnog naručitelja i/ili nadzornika s jedne strane i konzultanta s druge strane, obavlja se poštom, telegramom, teleksom, faksom ili osobnom dostavom na odgovarajuće adrese koje su te stranke odredile u tu svrhu.

4.2. Ako pošiljatelj zahtijeva dokaz o primitku, on navodi takav zahtjev u svojoj obavijesti i zahtijeva takav dokaz o primitku uvijek kada postoji rok za primitak obavijesti. U svakom slučaju, pošiljatelj poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao primitak svoje obavijesti.

4.3. Kada ugovor sadrži odredbu o izdavanju obavijesti, suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke, osim ako je drukčije navedeno, takva obavijest, suglasnost, odobrenje, potvrda ili odluka mora biti u pisanom obliku, a riječi „obavijestiti”, „potvrditi”, „odobriti” ili „odlučiti” tumače se u tom smislu. Takve suglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke ne smiju se bez razloga zadržavati ili kasniti.

Članak 5.

Nadzornik i predstavnik nadzornika

5.1. Nadzornik vrši dužnosti određene u ugovoru. Osim ako je izričito navedeno u ugovoru, nadzornik nije ovlašten osloboditi konzultanta bilo koje obveze na temelju ugovora.

5.2. Nadzornik s vremena na vrijeme može, zadržavajući krajnju odgovornost, prenijeti na predstavnika nadzornika bilo koju od dužnosti i ovlasti koje su povjerene nadzorniku te u svakom trenutku može povući te ovlasti ili zamijeniti predstavnika. Svaki takav prijenos, povlačenje ili zamjena moraju biti u pisanom obliku i ne stupaju na snagu sve dok njihova preslika nije dostavljena konzultantu.

5.3. Obavijesti koje predstavnik nadzornika upućuje konzultantu u skladu s uvjetima takvog prijenosa ovlasti ima isti učinak kao da dolaze od strane nadzornika, pod uvjetom da:

(a) propust predstavnika nadzornika da ne odbije bilo koje izvješće ili dio usluga ne utječe na ovlast nadzornika da odbije takvo izvješće ili usluge te daje potrebne upute za njihove ispravke;

- (b) nadzornik ima slobodu opoziva ili izmjene sadržaja takve obavijesti.

- 5.4. Upute i/ili nalozi koje izdaje nadzornik su u obliku upravnih naloga. Nadzornik takve naloge datira, označava brojem i unosi u evidenciju, a njihove preslike uručuje, prema potrebi, predstavniku konzultanta.

Članak 6.

Prijenos prava

- 6.1. Prijenos prava valjan je jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim konzultant prenosi svoj ugovor ili njegov dio trećoj strani.
- 6.2. Konzultant bez prethodne suglasnosti javnog naručitelja u pisanom obliku ne smije prenijeti ugovor ili njegov dio, ili bilo koju korist ili dobit iz njega, osim u sljedećim slučajevima:
- (a) naknada u korist banaka konzultanta bilo kojeg iznosa koji je dospio ili treba dospjeti na temelju ugovora; ili
- (b) prijenos na osiguravatelje od strane konzultanta njegovog prava na odštetu od drugih odgovornih osoba u slučajevima kada su osiguravatelji nadoknadili gubitak ili odgovornost konzultanta;
- 6.3. Za potrebe članka 6. stavka 2. odobrenje prijenosa prava od strane javnog naručitelja ne oslobađa konzultanta od njegovih obveza za dio ugovora koji je već izvršen ili dio za koji nisu prenesena prava.
- 6.4. Ako konzultant prenese ugovor bez odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti svoje pravo na sankcije za kršenje ugovora predviđeno člancima 40. i 41.
- 6.5. Cesionari moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.

Članak 7.

Podugovaranje

- 7.1. Podugovaranje je valjano jedino ako je u obliku pisanog sporazuma kojim konzultant povjerava izvršenje dijela svog ugovora trećoj strani.

- 7.2. Konzultant ne smije sklopiti podugovor za obavljanje bilo kojeg dijela usluga niti smije za to zaposliti drugog samostalnog konzultanta bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja u pisanom obliku. Javni naručitelj obavješćuje se o uslugama koje se podugovara i identitetu samostalnog konzultanta. Javni naručitelj, uzimajući u obzir odredbe članka 4. stavka 3., u roku od 30 dana od primitka obavijesti obavješćuje konzultanta o svojoj odluci navodeći razloge u slučaju neodobravanja.

- 7.3. U odabiru podizvoditelja i/ili drugih samostalnih konzultanata, prednost se daje fizičkim osobama, poduzećima ili trgovačkim društvima iz države javnog naručitelja koje su sposobne obaviti zahtijevane usluge pod sličnim uvjetima.

- 7.4. Podizvoditelji i/ili samostalni konzultanti moraju zadovoljiti kriterije prihvatljivosti koji se primjenjuju na sklapanje ugovora.

- 7.5. Javni naručitelj nema ugovorne odnose s podizvoditeljima i/ili samostalnim konzultantima.

- 7.6. Konzultant je odgovoran za radnje, propuste ili nemar svojih podizvoditelja i/ili drugih samostalnih konzultanata i njihovih zastupnika ili zaposlenika, kao da se radi o radnjama, propustima ili nemaru samog konzultanta, njegovih zastupnika ili zaposlenika. Odobrenje koje javni naručitelj daje za podugovaranje nekog dijela ugovora ili za zapošljavanje drugih samostalnih konzultanata ili podizvoditelja za obavljanje bilo kojeg dijela usluga ne oslobađa konzultanta od obveza na temelju ugovora.

- 7.7. Ako javni naručitelj ili nadzornik ustanove da su podizvoditelj ili samostalni konzultant nesposobni obavljati svoje dužnosti, javni naručitelj ili nadzornik mogu od konzultanta zatražiti da bez odlaganja kao zamjenu pronađe samostalnog konzultanta ili podizvoditelja s kvalifikacijama i iskustvom koji je prihvatljiv javnom naručitelju ili da sam nastavi s izvršenjem usluga.

- 7.8. Ako konzultant sklopi podugovor ili zaposli drugog samostalnog konzultanta bez prethodnog odobrenja, javni naručitelj bez službene obavijesti može primijeniti sankcije za kršenje ugovora predviđene člancima 40. i 41.

OBVEZE JAVNOG NARUČITELJA**Članak 8.****Dostava informacija**

- 8.1. Javni naručitelj što je prije moguće dostavlja konzultantu sve informacije i/ili dokumentaciju kojima raspolaže a koji mogu biti bitni za izvršenje ugovora. Ti se dokumenti vraćaju javnom naručitelju izvršenja usluga.
- 8.2. Javni naručitelj koliko god je to moguće konzultantu pruža pomoć u pribavljanju informacija koje su bitni za ugovor a koje bi konzultant mogao opravdano zahtijevati kako bi izvršio ugovor.

Članak 9.**Pomoć u pogledu lokalnih propisa**

- 9.1. Konzultant može zahtijevati pomoć javnog naručitelja u dobivanju preslika zakona i propisa te informacija o lokalnim praksama, uredbama ili propisima zemlje u kojoj treba pružiti usluge, a koji mogu utjecati na konzultanta u ispunjavanju njegovih obveza na temelju ugovora. Javni naručitelj može pružiti pomoć koju zahtijeva konzultant na trošak konzultanta.
- 9.2. Podložno odredbama zakona i drugih propisa o stranoj radnoj snazi u državi u kojoj se usluge trebaju obaviti, javni naručitelj poduzima sve kako bi konzultantu olakšao pribavljanje potrebnih viza i dozvola, uključujući radne dozvole i dozvole boravka za osoblje čije usluge konzultant i javni naručitelj smatraju neophodnima, kao i dozvole boravka za njihove obitelji.
- 9.3. Javni naručitelj svojim službenicima, zastupnicima i predstavnicima daje sve upute koje bi mogle biti potrebne ili prikladne kako bi olakšale brzu i učinkovitu provedbu usluga.

OBVEZE KONZULTANTA**Članak 10.****Opće obveze**

- 10.1. Konzultant poštuje i pridržava se svih zakona i propisa koji su na snazi u državi javnog naručitelja i osigurava

da njegovo osoblje, njihovi uzdržavanici, i njegovi lokalni zaposlenici također poštuju i pridržavaju se svih takvih zakona i propisa. Konzultant nadoknađuje štetu javnom naručitelju u slučaju potraživanja i postupaka proizašlih iz kršenja tih zakona i propisa od strane konzultanta, njegovih zaposlenika i uzdržavanika.

- 10.2. Konzultant obavlja usluge s dužnom brigom, učinkovitosti i pažnjom, u skladu s najboljom stručnom praksom i u skladu s ovim općim uvjetima, opisom posla i uputama nadzornika.
- 10.3. Konzultant postupuje u skladu sa svim upravnim nalogima od strane nadzornika. Ako konzultant smatra da zahtjevi iz upravnog naloga nadilaze ovlasti nadzornika ili opseg ugovora, on u roku zastare od 30 dana od primitka naloga o tome obavješćuje nadzornika navodeći razloge. Takva obavijest ne odgađa izvršenje upravnog naloga.
- 10.4. Ako konzultant ili neki od njegovih podizvoditelja, samostalnih konzultanata, zastupnika ili službenika ponudi ili se dogovori da će ponuditi ili dati ili ako daje bilo kojoj osobi mito, dar, nagradu ili proviziju kao poticaj ili nagradu za provođenje ili uzdržavanje od provođenja nekog postupka u vezi s ugovorom ili bilo kojim drugim ugovorom s javnim naručiteljem, ili za pokazivanje sklonosti ili nesklonosti prema bilo kojoj osobi u vezi s ugovorom ili nekim drugim ugovorom s javnim naručiteljem, javni naručitelj može, ne dovodeći u pitanje prava konzultanta na temelju ugovora, raskinuti ugovor, pri čemu se primjenjuju odredbe članaka 40. i 41.
- 10.5. Konzultant se prema svim dokumentima i informacijama koje primi u vezi s ugovorom ponaša kao prema privatnim i tajnim te, osim ako je to potrebno za potrebe izvršenja ugovora, ne smije objaviti niti otkriti nijednu pojedinost iz ugovora bez prethodnog odobrenja u pisanom obliku od strane javnog naručitelja ili nadzornika nakon dogovora s javnim naručiteljem. Ako dođe do nesuglasja oko potrebe objavljivanja ili otkrivanja informacija za potrebe ugovora, odluka javnog naručitelja je konačna.

- 10.6. Ako je konzultant zajedničko ulaganje ili konzorcij dvije ili više osoba, sve takve osobe su zajednički i pojedinačno odgovorne za ispunjavanje uvjeta iz ugovora u skladu s pravom države javnog naručitelja i, na zahtjev

javnog naručitelja određuju jednu od tih osoba da djeluje kao voditelj s ovlastima obvezivanja zajedničkog ulaganja ili konzorcija. Sastav ili ustrojstvo zajedničkog ulaganja ili konzorcija ne može se mijenjati bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja.

Članak 11.

Kodeks ponašanja

- 11.1. Konzultant se u svako doba ponaša lojalno i nepristrano, te kao pouzdani savjetnik javnog naručitelja, u skladu s pravilima i/ili kodeksom ponašanja svoje profesije te s odgovarajućom diskrecijom. Konzultant se posebno uzdržava od bilo kakvih javnih izjava koje se odnose na projekt ili usluge bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja i uključivanja u bilo kakve aktivnosti koje su u sukobu s njegovim obvezama prema javnom naručitelju na temelju ugovora. On ni na koji način ne smije obvezati javnog naručitelja bez njegovog prethodnog odobrenja u pisanom obliku i kada je prikladno trećim stranama jasno daje na znanje ovu obvezu.
- 11.2. Za vrijeme trajanja ugovora konzultant i njegovi zaposlenici poštuju postojeće političke, kulturne i vjerske običaje u državi javnog naručitelja.
- 11.3. Nadoknada konzultantu na temelju ugovora je njegova jedina nadoknada u vezi s ugovorom, te niti on niti njegovo osoblje ne smiju prihvatiti nikakvu proviziju, popust, naknadu, neizravno plaćanje ili drugu naknadu u vezi s ugovorom, u odnosu na ugovor ili pri ispunjavanju obveza na temelju ugovora.
- 11.4. Konzultant nema pravo na korist, bilo izravnu ili neizravnu, od tantijema, premija ili provizije u vezi bilo kojih patentiranih ili zaštićenih proizvoda ili postupaka korištenih za potrebe ugovora ili projekta, osim ako mu je javni naručitelj to odobrio u pisanom obliku.
- 11.5. Konzultant i njegovo osoblje čuvaju poslovnu tajnu za vrijeme trajanja ugovora i nakon njegovog izvršenja. U vezi s tim, osim uz prethodnu pisanu suglasnost javnog naručitelja, ni konzultant niti osoblje koje je on zaposlio ili angažirao, nikada ne smiju bilo kojoj osobi ili tijelu dostavljati bilo koje povjerljive podatke koji su im otkriveni ili koje su oni otkrili ili javno objaviti bilo koje podatke o preporukama koje su formulirane tijekom

ili kao rezultat usluga. Pored toga, ne smiju na štetu javnog naručitelja koristiti nikakve informacije koje su dobili, rezultate studija, ispitivanja i istraživanja provedenih tijekom i za potrebe izvršenja ugovora.

Članak 12.

Samostalnost

- 12.1. Konzultant se suzdržava od bilo kakve veze koja bi ugrozila njegovu samostalnost ili samostalnost njegovog osoblja. Ako konzultant ne zadrži takvu samostalnost, javni naručitelj, ne dovodeći u pitanje naknade za štete koje može pretrpjeti zbog toga, može bez službene obavijesti bez odlaganja raskinuti ugovor.
- 12.2. Konzultant nakon sklapanja ili raskida ugovora ograničava svoju ulogu u vezi s projektom na obavljanje usluga. Osim ako ima odobrenje u pisanom obliku od javnog naručitelja, konzultant i bilo koji drugi izvoditelj, konzultant ili dobavljač s kojim je konzultant udružen ili povezan, isključuju se iz obavljanja radova, nabave robe ili ostalih usluga za projekt u bilo kojem svojstvu, uključujući i natjecanje za bilo koji dio projekta.

Članak 13.

Specifikacije i nacrti

- 13.1. Konzultant priprema sve specifikacije i nacрте koristeći prihvaćene i opće priznate sustave koji su prihvatljivi javnom naručitelju vodeći računa o najnovijim kriterijima projektiranja.
- 13.2. Konzultant osigurava da su specifikacije i nacrti kao i sva dokumentacija u vezi nabavljanjem roba i usluga za projekt pripremljeni na nepristranoj osnovi kako bi se poticalo konkurentno nadmetanje.

Članak 14.

Obeštećenje

- 14.1. Konzultant na vlastiti trošak daje odštetu, štiti i brani javnog naručitelja, njegove zastupnike i zaposlenike od svih djelovanja, potraživanja, gubitaka ili šteta proizašlih

iz bilo kojeg čina ili propusta konzultanta u obavljanju usluga, uključujući i kršenje pravnih odredbi ili prava trećih strana u vezi patenata, trgovačkih oznaka i drugih oblika intelektualnog vlasništva kao što su autorska prava.

14.2. Konzultant na vlastiti trošak daje odštetu, štiti i brani javnog naručitelja, njegove zastupnike i zaposlenike od svih djelovanja, potraživanja, gubitaka ili šteta proizašlih iz konzultantovog neispunjavanja obveza iz članka 10. pod uvjetom da je:

(a) konzultant obaviješten o takvim djelovanjima, potraživanjima, gubicima ili štetama najkasnije 30 dana nakon što su oni postali poznati javnom naručitelju;

(b) odgovornost konzultanta na temelju članka 14. ograničena na iznos naveden u posebnim uvjetima i da se to ograničenje ne odnosi na djelovanja, potraživanja, gubitke ili štete uzrokovane namjernom pogreškom konzultanta;

(c) odgovornost konzultanta na temelju članka 14. ograničena na djelovanja, potraživanja, gubitke ili štete izravno uzrokovane njegovim neispunjavanjem obveza na temelju ugovora i da ne uključuje odgovornost nastalu iz nepredvidivih okolnosti koje su izravno ili neizravno proizašle iz takvog neispunjavanja.

14.3. Konzultant na zahtjev javnog naručitelja na vlastiti trošak, ispravlja sve pogreške u pružanju usluga u slučaju kada konzultant nije ispunio svoje obveze na temelju ugovora.

14.4. Neovisno o suprotnim odredbama u članku 14. konzultant nije odgovoran za djelovanja, potraživanja, gubitke ili štete nastale zbog:

(a) toga što naručitelj nije djelovao prema preporuci ili je odbacio radnju, odluku ili preporuku konzultanta, što je naručitelj od konzultanta zahtijevao provedbu odluke ili preporuke s kojom se konzultant ne slaže ili za koju je izrazio ozbiljnu rezervu; ili

(b) nepoštovanja uputa koje je konzultant dao zastupnicima, zaposlenicima ili samostalnim izvoditeljima koje je zaposlio javni naručitelj.

14.5. Konzultant ostaje odgovoran za svako kršenje svojih obveza na temelju ugovora nakon što su usluge dovršene, u razdoblju koje je utvrđeno ugovornim pravom.

Članak 15.

Dogovori o zdravstvenoj zaštiti i osiguranju

15.1. Zapošljavanje konzultanta od strane javnog naručitelja uvjetovano je dostavom zadovoljavajućeg dokaza javnom naručitelju o tome da je konzultant i/ili njegovo osoblje dobrog zdravlja i da ne postoji nesposobnost koja bi ih mogla ometati u izvršenju usluga. Javni naručitelj može zahtijevati od konzultanta i/ili njegovog osoblja koje pruža uslugu da se prije napuštanja njegovog ili njihovog uobičajenog boravišta podvrgnu liječničkom pregledu od strane kvalificiranog liječnika te da što je prije moguće javnom naručitelju dostave liječničke nalaze o pregledu.

15.2. Za vrijeme trajanja ugovora konzultant i njegovo osoblje koje je zaposlio na temelju ugovora moraju biti zdravstveno osigurani. Osim ako je drukčije navedeno u ugovoru, javni naručitelj nije odgovoran za medicinske troškove konzultanta.

15.3. Javni naručitelj ne preuzima nikakvu odgovornost za životno i zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezgode, putno osiguranje i druga osiguranja koja bi mogla biti potrebna ili poželjna za osoblje konzultanta ili za njegove podizvoditelje ili druge samostalne konzultante za potrebe usluga, kao ni za njihove članove obitelji.

15.4. U roku od 20 dana od obavijesti o odobrenju ugovora konzultant sklapa punu policu osiguranja protiv štete u iznosu do ograničenja navedenog u posebnim uvjetima, kojom od početka izvršenja ugovora i za vrijeme njegovog trajanja pokriva sljedeće aspekte:

(a) odgovornost konzultanta za bolesti ili nesreće na radu svojih zaposlenika, uključujući i troškove reparacije iz zdravstvenih razloga;

(b) gubitak ili oštećenje opreme javnog naručitelja koja je korištena u izvršenju ugovora;

(c) građanskopravnu odgovornost u slučaju nesreća uzrokovanih od strane trećih osoba ili javnom naručitelju i bilo kojem zaposleniku naručitelja, koja je rezultat izvršenja ugovora;

(d) smrt nesretnim slučajem ili trajnu nesposobnost kao rezultat tjelesne ozljede nastale tijekom ugovora; i

(e) druga osiguranja koja su navedena u posebnim uvjetima, a koja su obavezna prema pravu države javnog naručitelja.

15.5. Posebnim uvjetima također se od konzultanta može zahtijevati osiguranje osobnih stvari svojih zaposlenika i njihovih obitelji koje se nalaze u državi javnog naručitelja, od gubitka ili štete.

15.6. Konzultant bez odlaganja dostavlja dokaz o sklapanju police osiguranja i redovnom plaćanju premija kada to od njega zahtijeva javni naručitelj ili nadzornik.

Članak 16.

Vlasnička prava nad izvješćima i dokumentima

16.1. Sva izvješća i informacije kao što su zemljovid, dijagrami, nacrti, specifikacije, planovi, statistike, izračuni i popratni podaci ili materijali koje je konzultant pribavio, prikupio ili pripremio tijekom izvršenja ugovora su povjerljivi i apsolutno su vlasništvo javnog naručitelja. Konzultant nakon izvršenja ugovora dostavlja sve takve dokumente i podatke javnom naručitelju. Konzultant može zadržati preslike takvih dokumenata i podataka, ali ih ne smije koristiti u svrhe koje nisu povezane s njegovim ugovorom bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja u pisanom obliku.

16.2. Konzultant ne smije objavljivati članke u vezi s uslugama, upućivati na njih za vrijeme pružanja usluga za druge ili otkriti podatke dobivene od javnog naručitelja bez njegovog prethodnog odobrenja javnog naručitelja u pisanom obliku.

VRSTE USLUGA

Članak 17.

Opseg usluga

17.1. Konzultant obavlja usluge na temelju ugovora u skladu s opisom posla.

17.2. Ugovor se može sastojati od jedne ili više sljedećih zadaća:

- studije o identifikaciji i definiciji projekta,
- ekonomske studije ili studija o tržištu,
- prethodne i/ili konačne studije izvedivosti,
- studije o izvršenju projekta (preliminarni ili detaljni plan i, kada je prikladno, konačni plan izvršenja, priprema natječajne dokumentacije),

— nadzor projekta,

— upravljanje izvršenjem projekta,

— osiguravanje osoblja,

— ostali oblici tehničke pomoći.

17.3. U posebnim uvjetima navodi se opis posla koji između ostalog sadrži:

- (a) predmet i područje primjene ugovora;
- (b) stupanj točnosti koji se mora postići te različite faze ili dijelove usluga; i
- (c) vrstu i sadržaj izvješća, izjava, planova, izračuna, mjerenja, specifikacija, procjena i svih ostalih dokumenata koje konzultant mora sastaviti nakon dovršetka svake faze ili dijela studije te nakon dovršetka same studije.

17.4. Kada se radi o ugovoru o tehničkoj pomoći javnom naručitelju i/ili nadzorniku, konzultantu se povjerava savjetodavna uloga u korist javnog naručitelja i/ili nadzornika u vezi svih tehničkih aspekata projekta koji mogu proizaći iz njegovog izvršenja. Konzultant nije odgovoran za donošenje odluka.

17.5. Kada se radi o ugovoru o upravljanju izvršenjem projekta, konzultant u skladu s pravom države javnog naručitelja i podložno nadležnosti nadzornika preuzima sve ovlasti upravljanja koje su povezane s nadzorom izvršenja projekta.

17.6. Ako konzultant prema posebnim uvjetima mora pripremiti natječajnu dokumentaciju, ta dokumentacija mora sadržavati sve dokumente potrebne za savjetovanje odgovarajućih izvođača, proizvođača i dobavljača te za pripremu ponuda za izvođenje radova, nabavu robe ili pružanje usluga obuhvaćenih pozivom za podnošenje ponuda. Javni naručitelj dostavlja konzultantu informacije potrebne za sastavljanje administrativnog dijela natječajne dokumentacije.

17.7. Kada se radi o ugovoru o nadzoru projekta, konzultantu se povjerava upravljanje izvedbenom fazom projekta.

17.8. Neovisno o članku 12. stavku 2., konzultantu koji je odgovoran za studiju i/ili projektnu fazu projekta

može se ukazati povjerenje i za druge usluge u upravljanju i nadzoru nad projektom, uključujući i pružanje tehničke pomoći.

Članak 18.

Stavljanje osoblja na raspolaganje

- 18.1. Kad se radi o ugovoru o stavljanju osoblja na raspolaganje za izvršenje projekta, konzultant osigurava takvo osoblje na određenim poljima u vezi s izvršenjem projekta u obliku tehničke pomoći u savjetničkoj i/ili upravljačkoj ulozi. Takvo osoblje je pod izravnom nadležnosti nadzornika.
- 18.2. Usluge pruža osoblje navedeno u ugovoru u vremenskim razdobljima koja su navedena u ugovoru. Konzultant uz prethodno odobrenje javnog naručitelja može izvršiti manje prilagodbe vremenskih razdoblja kako bi osigurao učinkovito izvršenje usluga, pod uvjetom da zbog takvih prilagodbi plaćanja koja treba izvršiti na temelju ugovora ne prijeđu ugovornu cijenu.
- 18.3. Konzultant je odgovoran za kvalitetu osoblja koje stavlja na raspolaganje javnom naručitelju.
- 18.4. Konzultant ne može mijenjati osoblje bez prethodnog odobrenja javnog naručitelja. Međutim, konzultant osigurava zamjensku osobu najmanje jednakih kvalifikacija i iskustva i koja je prihvatljiva javnom naručitelju, ako:
- (a) zbog bolesti ili nesreće, član osoblja nije u mogućnosti nastaviti s pružanjem usluga;
 - (b) za bilo koju osobu navedenu u ugovoru javni naručitelj ustanovi da nije sposobna ili je neprikladna za obavljanje svojih dužnosti na temelju ugovora;
 - (c) je iz bilo kojih drugih razloga koji su izvan kontrole konzultanta potrebno zamijeniti bilo kojeg člana njegovog osoblja.
- 18.5. Naknada koju treba platiti za osobu koja predstavlja zamjenu ne može prelaziti naknadu se trebala platiti zamijenjenoj osobi.
- 18.6. Osim u slučaju kada do zamjene dolazi zbog smrti ili zato što javni naručitelj zahtijeva zamjenu koja nije predviđena ugovorom, konzultant snosi sve dodatne troškove proizašle iz takve zamjene. Takvi troškovi uključuju i troškove povratka zamijenjenog člana osoblja i njegove obitelji i ako je potrebno troškove koji nastaju radi potrebe da na radnom mjestu istodobno budu i član osoblja kojeg treba zamijeniti i njegova zamjena.

Članak 19.

Osoblje i oprema

- 19.1. Javni naručitelj odobrava osoblje koje konzultant koristi za provedbu ugovora. U posebnim uvjetima navode se minimalna razina osposobljavanja, kvalifikacija i iskustva osoblja konzultanta i, kada je prikladno, zahtijevane specijalizacije.
- 19.2. Preporuke i/ili životopis svakog člana osoblja konzultanta koji bi trebao biti zaposlen na temelju ugovora dostavlja se javnom naručitelju na odobrenje, bilo zajedno s ponudom konzultanta u slučaju natječajnog postupka ili, u drugim slučajevima, prije sklapanja ugovora.
- 19.3. Javni naručitelj obavješćuje o svom odobrenju ili odbijanju u roku od 30 dana od imenovanja konzultanta ili dostavljanja na odobrenje iz članka 19. stavka 2, ovisno o slučaju.
- 19.4. Osoblje koje je odobrio javni naručitelj započinje s radom na dan ili u roku koji je utvrđen u posebnim uvjetima ili, ako taj dan ili rok nisu utvrđeni, na dan ili u roku o kojem je javni naručitelj obavijestio konzultanta.
- 19.5. Osim ako je drukčije predviđeno u posebnim uvjetima, osoblje konzultanta ima boravište u blizini radnog mjesta. Kada se dio usluga treba obaviti izvan države javnog naručitelja, konzultant obavješćuje nadzornika o imenima i kvalifikacijama osoblja koje je upućeno na obavljanje tog dijela usluga, te o opremi koja se koristi.
- 19.6. Konzultant mora:
- (a) u roku od 15 dana od sklapanja ugovora proslijediti nadzorniku vremenski raspored koji predlaže za zapošljavanje osoblja, specifikaciju dužnosti i popis opreme koju namjerava koristiti za obavljanje usluga;
 - (b) pravovremeno obavijestiti nadzornika o danu dolaska i odlaska svakog člana osoblja;
 - (c) pravovremeno dostaviti nadzorniku na odobrenje zahtjev za bilo kojom promjenom osoblja i izmjenom izvornog vremenskog rasporeda ili promjenom opreme.
- 19.7. Konzultant usvaja sve mjere potrebne da svom osoblju osigura i kontinuirano osiguravati opremu koja im

omogućuje obavljanje zadaća pod uvjetima koji osiguravaju najveću učinkovitost.

Članak 20.

Polaznici osposobljavanja

- 20.1. Konzultant osigurava osposobljavanje za vrijeme trajanja ugovora za polaznike koje mu dodjeljuje javni naručitelj pod uvjetima iz ugovora.
- 20.2. Osposobljavanje koje konzultant daje takvim polaznicima ne dodjeljuje im status zaposlenika konzultanta. Međutim, oni moraju poštovati upute konzultanta i odredbe iz članka 11. kao da su zaposlenici konzultanta. Konzultant na pisani i obrazloženi zahtjev može dobiti zamjenu za bilo kojeg polaznika osposobljavanja čiji rad ili ponašanje nisu zadovoljavajući.
- 20.3. Osim ako je drukčije predviđeno ugovorom, naknadu za polaznike osposobljavanja te putne troškove, troškove smještaja i ostale izdatke polaznika osposobljavanja snosi javni naručitelj.
- 20.4. Konzultant tromjesečno izvještava javnog naručitelja o osposobljavanju. Neposredno prije izvršenja usluga konzultant sastavlja izvješće o rezultatima osposobljavanja, te procjenu kvalifikacija koje su stekli polaznici osposobljavanja s obzirom na njihovo buduće zaposlenje. Oblik takvih izvješća i postupak njihovog podnošenja navedeni su u posebnim uvjetima.

IZVRŠENJE UGOVORA

Članak 21.

Nalozi za početak

- 21.1. Javni naručitelj određuje dan kada treba početi izvršenje ugovora te o tome obavješćuje konzultanta bilo putem obavijesti o sklapanju ugovora ili upravnim nalogom koji izdaje nadzornik.
- 21.2. Dan početka izvršenja je najkasnije 180 dana od obavijesti o sklapanju ugovora, osim ako su stranke dogovorile drukčije.
- 21.3. Ako je predviđeno da se usluge obavljaju izvan države javnog naručitelja, što se tiče predmetnih usluga ugovor se počinje izvršavati na stvarni dan njihovog izvršenja, koji ne može biti prije dana koji je odredio javni naručitelj.

Članak 22.

Rok za izvršenje

- 22.1. Rok za izvršenje počinje na dan određen u skladu s člankom 21. stavkom 1. i traje kako je navedeno u ugovoru, ne dovodeći u pitanje produženja roka koja mogu biti odobrena na temelju članka 23.
- 22.2. Ako su predviđeni različiti rokovi za pojedine dijelove, ti se rokovi ne zbrajaju u slučajevima kada je jednom konzultantu dodijeljeno više dijelova.
- 22.3. Ako je u slučaju projekata tehničke suradnje koji traju više godina posebnim uvjetima predviđeno nekoliko ugovornih razdoblja, kod određivanja roka za izvršenje uzimaju se u obzir odredbe članka 31. a stranke se obvezuju samo za prvo razdoblje. Osim u slučaju kada jedna stranka želi raskinuti ugovor nakon isteka ugovornog razdoblja, ugovor se obnavlja pomoću klauzule o sukcesivnom obnavljanju na kraju svakog razdoblja navodeći mjere koje konzultant treba poduzeti. Naknada za novo razdoblje određuje se prema načelima utvrđenim u ugovoru.
- 22.4. Ona stranka koja ne namjerava obnoviti ugovor za daljnje ugovorno razdoblje mora o tome obavijestiti drugu stranku najkasnije 90 dana prije isteka tekućeg ugovornog razdoblja.

Članak 23.

Produženje roka za izvršenje

- 23.1. Konzultant može zahtijevati produženje roka za izvršenje ako kasni ili će kasniti s izvršenjem ugovora iz jednog od sljedećih razloga:
- (a) izvanredne ili dodatne usluge koje je naručio nadzornik;
 - (b) upravni nalozi koji utječu na dan izvršenja, osim onih koji su rezultat nepoštovanja ugovora od strane konzultanta;
 - (c) neispunjavanje ugovornih obveza od strane javnog naručitelja;
 - (d) svaka suspenzija usluga do kojeg nije došlo krivnjom konzultanta;
 - (e) viša sila;

(f) bilo koji drugi razlozi kašnjenja navedeni u ovim općim uvjetima, a do kojih nije došlo krivnjom konzultanta.

23.2. Konzultant u roku od 15 dana od trenutka kada je spoznao da bi moglo doći do kašnjenja obavješćuje nadzornika o svojoj namjeri da zatraži produljenje roka za izvršenje za koje smatra da je opravdano i u roku od 60 dana nakon toga, osim ako je drukčije usuglašeno između konzultanta i nadzornika, dostavlja nadzorniku potpune i detaljne podatke o zahtjevu, kako bi se takav zahtjev mogao pravovremeno ispitati.

23.3. Nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i, kada je opravdano, s konzultantom, obavijesti u pisanom obliku konzultantu odobrava produženje roka koje je opravdano, bilo buduće bilo retrospektivno ili obavješćuje konzultanta da nema pravo na produljenje.

Članak 24.

Kašnjenje u izvršenju

24.1. Ako konzultant ne obavi usluge u roku (rokovima) za izvršenje kako je navedeno u ugovoru, javni naručitelj bez službene obavijesti i ne dovodeći u pitanje ostale pravne lijekove na temelju ugovora ima pravo na ugovornu odštetu za svaki dan ili dio dana koji protekne između završetka navedenog roka za izvršenje ili produženog roka za izvršenje iz članka 23. i stvarnog dana izvršenja, prema tarifi i do maksimalnog iznosa navedenog u posebnim uvjetima.

24.2. Ako je javni naručitelj stekao pravo na maksimalno potraživanje iz članka 24. stavka 1., nakon što je obavijestio konzultanta može:

- (a) raskinuti ugovor; i
- (b) dovršiti usluge na račun konzultanta.

Članak 25.

Suspenzija

25.1. Na temelju naloga nadzornika konzultant suspendira pružanje usluga ili njihovog dijela tijekom vremena i na način koje nadzornik može smatrati potrebnim.

25.2. Nakon dogovora s javnim naručiteljem i konzultantom, a u vezi zahtjeva, nadzornik određuje da se konzultantu

odobri produženje roka za izvršenje koje nadzornik smatra razumnim i poštenim.

25.3. Ako razdoblje suspenzije prelazi 180 dana, a suspenzija nije izazvana krivnjom konzultanta, konzultant putem obavijesti nadzorniku može zatražiti dozvolu za nastavak pružanja usluga u roku od 30 dana ili može raskinuti ugovor.

Članak 26.

Izmjene

26.1. Nadzornik je ovlašten naložiti bilo koje izmjene bilo kojeg dijela usluga potrebnih za pravilno izvršenje usluga bez mijenjanja predmeta ili područja primjene ugovora. Takve izmjene mogu uključivati dodatke, ispuštanja, zamjene, promjene u kvaliteti ili količini, te promjene u naznačenom slijedu, načinu ili vremenskom rasporedu izvršenja usluga. Nalozi o izmjeni ne mogu poništiti ugovor, ali se financijski učinak, ako postoji, svih takvih izmjena vrednuje u skladu s člankom 26. stavcima 5. i 7.

26.2. Izmjene se mogu naložiti jedino upravnim nalogom, pod uvjetom da:

- (a) nadzornik, ako iz bilo kojih razloga smatra potrebnim izdati usmeni nalog, nakon toga što je prije moguće taj nalog potvrdi upravnim nalogom;
- (b) ako konzultant u pisanom obliku potvrdi usmeni nalog izdan za potrebe članka 26. stavka 2. točke (a) i ako nadzornik bez odlaganja u pisanom obliku ne opovrgne tu potvrdu, smatra se da je izdan upravni nalog za izmjenu;

26.3. Osim ako je predviđeno člankom 26. stavkom 2., prije bilo kojeg upravnog naloga za izmjenu nadzornik obavješćuje konzultanta o prirodi i obliku takvih izmjena. Što je prije moguće nakon primitka takve obavijesti konzultant nadzorniku dostavlja prijedlog koji sadrži:

- (a) opis usluga koje treba obaviti ili mjera koje treba poduzeti, te programa za izvršenje; i
- (b) sve potrebne izmjene programa za izvršenje ili bilo koje od obveza konzultanta na temelju ugovora; i
- (c) sve prilagodbe ugovorne cijene u skladu s pravilima određenim u članku 26.

26.4. Po primitku prijedloga konzultanta iz članka 26. stavka 3., te nakon dogovora s javnim naručiteljem i prema potrebi s konzultantom, nadzornik što je prije moguće odlučuje treba li provesti izmjene. Ako nadzornik odluči da treba provesti izmjene, izdaje upravni nalog u kojem navodi da izmjene treba provesti po cijenama i pod uvjetima koji su navedeni u prijedlogu konzultanta iz članka 26. stavka 3. ili kako ih je nadzornik izmijenjeno u skladu s člankom 26. stavkom 5.

26.5. Cijene za sve izmjene koje je naložio nadzornik u skladu s člankom 26. stavcima 2. i 4. utvrđuje nadzornik u skladu sa sljedećim načelima:

(a) ako je zadaća sličnog karaktera i izvršava se pod sličnim uvjetima kao stavka za koju je navedena cijena u cjeniku, vrednuje se po tarifama i cijenama koje su tamo navedene;

(b) ako zadaća nije sličnog karaktera ili se ne izvršava pod sličnim uvjetima, vrednovanje se ako je moguće vrši na temelju tarifa i cijena iz ugovora, a u suprotnom pravedno vrednovanje vrši nadzornik;

(c) ako su priroda ili iznos bilo koje izmjene u odnosu na prirodu ili iznos čitavog ugovora ili nekog njegovog dijela takvi da je prema mišljenju nadzornika neka tarifa ili cijena koja je sadržana u ugovoru za neku zadaću zbog ovakvih izmjena postala neopravdana, nadzornik utvrđuje tarifu ili cijenu koju u danim okolnostima smatra opravdanom i pravilnom;

(d) ako je izmjena potrebna zbog neispunjavanja ugovorne obveze ili kršenja ugovora od strane konzultanta, sve dodatne troškove koji se mogu pripisati takvoj izmjeni snosi konzultant.

26.6. Po primitku upravnog naloga kojim se traži izmjena, konzultant počinje obavljati izmjene i pri tome ga obvezuju opći uvjeti kao da je takva izmjena navedena u ugovoru. Izvršavanje usluga ne smije kasniti zbog čekanja odobrenja bilo kakvog produženja roka za izvršenje ili prilagodbu ugovorne cijene. Kada nalog za izmjenu prethodi prilagodbi ugovorne cijene, konzultant vodi evidenciju o troškovima provođenja izmjene i o vremenu koje je na to utrošeno. Takva evidencija mora biti dostupna nadzorniku radi pregleda u svakom razumnom trenutku.

26.7. Kada nakon privremenog prihvatanja povećanje ili smanjenje ukupne vrijednosti usluga proizašlo iz upravnog naloga ili iz drugih okolnosti koje nisu uzrokovane propustom konzultanta prelazi 15 % od ugovorne cijene, nadzornik nakon dogovora s javnim naručiteljem i konzultantom određuje sve dodatke ili smanjenje ugovorne cijene zbog primjene članka 26. stavka 5. Tako određeni iznos temelji se na iznosu za koji povećanje ili smanjenje vrijednosti usluga prelazi 15 %. O tom iznosu nadzornik obavješćuje javnog naručitelja i konzultanta, te se na odgovarajući način prilagođava ugovorna cijena.

Članak 27.

Radno vrijeme

Radni dani i sati konzultanta u državi javnog naručitelja određuju se na temelju zakona, propisa i praksi države javnog naručitelja, kao i na temelju zahtjeva u vezi s uslugama.

Članak 28.

Pravo na dopust

28.1. Ako je ugovorom predviđen godišnji odmor, konzultant tijekom razdoblja izvršenja ugovora ima pravo na godišnji odmor pod uvjetima iz članka 28.

28.2. Pravo na godišnji odmor izračunava se prema kriterijima iz ugovora. Takav dopust odobrava se za svakih punih šest mjeseci i za svaki dio mjeseca nakon toga tijekom kojih je konzultant obavljao usluge. Godišnji odmor koristi se tijekom razdoblja izvršenja ugovora u vrijeme koje odobri nadzornik.

28.3. Pravo na godišnji odmor ne može se pretvoriti u novčanu naknadu, osim u slučaju kada nadzornik smatra da su zahtjevi u vezi s uslugama takvi da se godišnji odmor ne može koristiti za vrijeme izvršenja ugovora.

28.4. Konzultant nema pravo na bolovanje ili slobodne dane, pod uvjetom da nadzornik ipak može, na temelju svog diskrecionog prava zbog suosjećanja ili drugih razloga, dopustiti konzultantu da uzme neplaćeni dopust tijekom razdoblja izvršenja ugovora.

Članak 29.**Informacije**

Konzultant nadzorniku dostavlja informacije u vezi s uslugama i projektima koje nadzornik može zatražiti u bilo kojem trenutku. Konzultant u vezi s tim sastavlja periodična izvješća, čiji su predmet i učestalost utvrđeni posebnim uvjetima. O poteškoćama u provedbi ili tehničkim propustima u opisu posla sastavljaju se posebna izvješća.

Članak 30.**Evidencije**

- 30.1. Konzultant vodi točne i sistematične evidencije te račune za sve usluge, u obliku i detaljno u mjeri u kojoj je uobičajeno u toj struci i dovoljno da bi se točno utvrdilo da su troškovi i izdaci iz članka 35. tijekom izvršenja usluga nastali opravdano.
- 30.2. Konzultant dopušta nadzorniku da u svakom trenutku pregleda evidencije i račune u vezi s uslugama i da napravi njihove preslike te dopušta nadzoru ili bilo kojoj osobi koju nadzornik ovlasti da u svakom razumnom trenutku izvrši reviziju takvih evidencija i računa, kako tijekom pružanja usluga tako i nakon izvršenih usluga.

Članak 31.**Dostava izvješća**

- 31.1. Neposredno prije izvršenja usluga konzultant sastavlja povjerljivo opće izvješće, kada je prikladno zajedno s financijskom analizom projekta, te kritičkom studijom svih većih problema koji su nastali tijekom izvršenja projekta.
- 31.2. Izvješće iz članka 31. stavka 1. podnosi se nadzorniku u onoliko primjeraka koliko je navedeno u posebnim uvjetima, najkasnije 60 dana od izvršenja usluga od strane konzultanta. Takvo izvješće ne obvezuje javnog naručitelja.
- 31.3. Ako se ugovor izvršava u fazama, konzultant mora pripremiti izvješće za svaku fazu, osim ako je drukčije predviđeno u posebnim uvjetima.
- 31.4. U posebnim uvjetima navode se osobe, osim nadzornika, kojima treba dostaviti preslike izvješća i dokumenata iz članaka 29. i 31., kao i rokovi za njihovu

dostavu od strane konzultanta. Ti rokovi uzimaju u obzir razdoblja koja su u posebnim uvjetima predviđena za ispitivanje i odobravanje ili odbijanje izvješća i dokumenata od strane javnog naručitelja.

Članak 32.**Odobrovanje izvješća i dokumenata**

- 32.1. Javni naručitelj odobrava izvješća i dokumente koje je konzultant sastavio i dostavio, te tako potvrđuje njihovu usklađenost s uvjetima ugovora.
- 32.2. Javni naručitelj u rokovima navedenim u posebnim uvjetima obavješćuje konzultanta o svojoj odluci u vezi s dokumentima i izvješćima koje je zaprimio, a ako odbija izvješća ili dokumente, navodi razloge ili zahtijeva dopune.
- 32.3. Ako javni naručitelj odobri izvješće ili dokument pod uvjetom da konzultant u njih unese izmjene, javni naručitelj propisuje rok za unošenje traženih izmjena.
- 32.4. Ako se ugovor izvršava u fazama, izvršenje svake faze podliježe odobrenju prethodne faze od strane javnog naručitelja, osim u slučajevima kada se faze izvode istodobno.

PLAĆANJE**Članak 33.****Opće odredbe**

- 33.1. Valuta ili valute plaćanja navedene su u ugovoru.
- 33.2. Administrativni i tehnički uvjeti kojima podliježu plaćanja predujmova, privremena plaćanja ili plaćanja preostalog iznosa u skladu s člancima 34. do 39. navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 34.**Predujmovi**

- 34.1. Ako je to predviđeno posebnim uvjetima, konzultantu se na njegov zahtjev odobravaju predujmovi za poslove

u vezi s izvršenjem usluga, kao paušalni predujam koji mu omogućava da podmiri izdatke nastale radi početka izvršenja ugovora.

34.2. Podložno odredbama posebnih uvjeta, ukupni iznos predujmova ne prelazi 20 % od izvorne ugovorne cijene.

34.3. Predujam se ne odobrava prije nego što je:

(a) sklopljen ugovor;

(b) konzultant javnom naručitelju dostavio odvojeno jamstvo izravne odgovornosti za čitav iznos predujma, u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka, obveznice društva za osiguranje i/ili društva za osiguranje jamstava, neopozivog akreditiva ili novčanog depozita. Ako jamstvo treba biti u obliku bankovne garancije, bankovne mjenice, potvrđenog čeka ili obveznice, izdaje ga banka, društvo za osiguranje i/ili društvo za osiguranje jamstava odobreno od strane javnog naručitelja u skladu s kriterijima prihvatljivosti koji se primjenjuju kod sklapanja ugovora. U svakom slučaju jamstvo je valjano i ostaje na snazi najmanje 60 dana od prihvaćanja konačnog izvješća.

34.4. Konzultant koristi predujam isključivo za poslove povezane s pružanjem usluga. Ako konzultant zloupotrijebi bilo koji dio predujma, on odmah dopijeva na naplatu i treba ga vratiti te konzultant ne dobiva daljnje predujmove.

34.5. Ako jamstvo za predujam prestane važiti i ako ga konzultant ne obnovi, javni naručitelj može odbiti iznos jednak iznosu predujma od budućih plaćanja prema konzultantu na temelju ugovora ili, ako javni naručitelj smatra da je takvo odbijanje neizvedivo, javni naručitelj može raskinuti ugovor.

34.6. Ako je ugovor raskinut iz bilo kojeg razloga, jamstva koja osiguravaju predujmove mogu se aktivirati odmah kako bi se isplatio ostatak predujmova koji konzultant još duguje, a jamac ne može odgoditi plaćanje niti dati bilo kakve primjedbe.

34.7. Jamstvo za predujam predviđeno člankom 34. vraća se po vraćanju predujma.

34.8. Dodatni uvjeti i postupci za odobravanje i vraćanje predujmova navedeni su u posebnim uvjetima.

Članak 35.

Postupak plaćanja

35.1. Konzultant ima pravo na privremena plaćanja ili na plaćanja preostalog iznosa u skladu s postupcima, rasporedima i rokovima navedenima u ugovoru te nakon što su usluge obavljene i prihvaćene.

35.2. Naknada za dijelove mjeseca temelji se na dnevnoj stopi koja odgovara jednoj tridesetini odgovarajuće mjesečne jedinične cijene. Umanjenje za bilo koje nepotpuno obavljanje usluga obavlja se na temelju cijena utvrđenih u ugovoru za dijelove usluga koji nisu obavljani.

35.3. Za dio ugovora koji se temelji na ukupnim i fiksnim cijenama ili jediničnim cijenama može se predvidjeti privremeno plaćanje samo za izvršene usluge i, u slučaju kada se dio ugovora temelji na povratu troškova, nakon dostavljanja odgovarajuće popratne dokumentacije.

35.4. Iznos privremenog plaćanja ne može prelaziti 90 % od vrijednosti usluga na koje se odnosi; preostali zadržani iznos od 10 % bit će plaćen kao preostali iznos.

35.5. Učestalost privremenih plaćanja utvrđena je posebnim uvjetima. Kao opće pravilo plaćanja se vrše mjesečno ili po izvršenju određenih faza ili dijelova usluga.

35.6. Uvjeti kojima su određena plaćanja za druge usluge koje su povjerene konzultantu navedeni su u posebnim uvjetima.

35.7. Za svako plaćanje, konzultant dostavlja javnom naručitelju četiri preslike pisanog zahtjeva za plaćanje zajedno s izjavama u kojima se detaljno navode stavke, popraćene računima, fakturama, potvrđama i ostalim odgovarajućim dokaznim materijalima, za iznose koje treba platiti za svaki mjesec ili razdoblje.

35.8. U roku od 30 dana od primitka navedenog zahtjeva za privremeno plaćanje, on se odobrava ili dopunjuje tako da prema mišljenju nadzornika odražava iznos koji treba biti isplaćen konzultantu u skladu s ugovorom. U slučajevima kada se razlikuju mišljenja o vrijednosti stavke, važeće je mišljenje nadzornika. Nakon određivanja iznosa koji treba biti isplaćen konzultantu nadzornik javnom naručitelju i konzultantu izdaje potvrdu o privremenom plaćanju za iznos koji je dospio za isplatu konzultantu, te konzultanta obavješćuje o usluzi za koju je izvršeno plaćanje.

35.9. Nadzornik pomoću potvrde o privremenom plaćanju može izvršiti sve ispravke ili izmjene bilo koje prethodne potvrde koju je izdao i ovlašten je izmijeniti vrijednost bilo koje potvrde o privremenom plaćanju ili uskratiti njezino izdavanje, ako usluge ili neki njihov dio nisu obavljene na zadovoljavajući način.

35.10. Kako bi mu se isplatio preostali iznos, konzultant mora ispuniti sve svoje obveze u vezi s izvršenjem svih faza ili dijelova usluga, a javni naručitelj mora odobriti završnu fazu ili dio usluga. Plaćanje preostalog iznosa vrši se tek nakon što je konzultant dostavio završno izvješće i završni račun, a javni naručitelj ih odobrio kao zadovoljavajuće. Svaki iznos koji je javni naručitelj platio ili treba platiti u skladu s člankom 35., a koji prelazi prava konzultanta na temelju ugovora, konzultant će nadoknaditi javnom naručitelju u roku od 30 dana od primitka obavijesti od strane konzultanta.

35.11. Ako nastane i potraje neki od slijedećih događaja, javni naručitelj putem obavijesti u pisanom obliku konzultantu može suspendirati u cijelosti ili djelomično plaćanja dospjela za isplatu konzultantu na temelju ugovora:

- (a) neispunjavanje ugovornih obveza od strane konzultanta tijekom izvršenja ugovora;
- (b) bilo koja druga okolnost za koju je odgovoran konzultant na temelju ugovora i koja prema mišljenju javnog naručitelja ometa ili prijeti ometanjem uspješnog izvršenja projekta ili ugovora.

Članak 36.

Putovanje i prijevoz

36.1. Osim ako je drukčije predviđeno posebnim uvjetima, putne troškove za osoblje konzultanta, koje ima pravo na povrat troškova, i za njihove supružnike te malodobnu djecu u smislu prava države u kojoj konzultant ima registrirano mjesto poslovanja, snosi javni naručitelj. Ti se troškovi ograničavaju na troškove putovanja najizravnijim mogućim pravcem između uobičajenog mjesta prebivališta i mjesta gdje treba izvršiti ugovor.

36.2. U slučaju putovanja avionom, putuje se ekonomskom klasom. U slučaju putovanja koja se moraju odvijati morem, željeznicom ili rijekom, putuje se prvim razredom. Trošak prijevoza prtljage osoblja koje ima pravo na povrat troškova između uobičajenog mjesta

prebivališta i mjesta gdje treba izvršiti ugovor snosi javni naručitelj do ograničenja težine navedenih u posebnim uvjetima.

36.3. Uvjeti pod kojima javni naručitelj snosi troškove prijevoza dokumentacije, opreme i materijala navedeni su u posebnim uvjetima.

36.4. U svim slučajevima za povrat troškova treba dostaviti dokaznu dokumentaciju.

Članak 37.

Revizija cijena

37.1. Osim ako je drukčije određeno u posebnim uvjetima i predviđeno člankom 37. stavkom 4., ugovori imaju fiksne cijene koje se ne revidiraju.

37.2. Kada se cijene na temelju ugovora mogu revidirati, tijekom revizije se vodi računa o promjenama cijena značajnih lokalnih ili vanjskih elemenata koji su služili kao osnova za izračunavanje ponudbene cijene, kao što su radna snaga i ostale usluge. Detaljna pravila za reviziju utvrđena su u posebnim uvjetima.

37.3. Za cijene sadržane u ponudi konzultanta smatra se:

- (a) da su određene na temelju uvjeta koji su na snazi 30 dana prije posljednjeg dana određenog za podnošenje ponuda ili u slučaju ugovora s izravnom pogodbom, na dan ugovora; i
- (b) da se pritom vodilo računa o zakonodavstvu i relevantnim poreznim propisima koji se primjenjuju na referentni dan utvrđen u članku 37. stavku 3. točki (a).

37.4. U slučaju promjena ili uvođenja nacionalnih ili državnih statuta, uredbi, odluka ili drugih propisa, ili uredbi ili lokalnih propisa nekog lokalnog ili drugog javnog tijela, nakon dana navedenog u članku 37. stavku 3., što uzrokuje promjene u ugovornim odnosima između ugovornih stranaka, javni naručitelj i konzultant dogovaraju se o najboljem mogućem nastavku postupanja na temelju ugovora te na temelju tog dogovora mogu odlučiti:

- (a) izmijeniti ugovor; ili
- (b) da jedna stranka plati drugoj stranci naknadu za nastalu neravnotežu; ili
- (c) sporazumno raskinuti ugovor.

- 37.5. U slučaju kašnjenja u izvršenju usluga za koje je odgovoran konzultant ili na kraju razdoblja izvršenja koji je prema potrebi revidiran u skladu s ugovorom nema daljnje revizije cijena tijekom 30 dana prije dovršenja usluga, osim za primjenu novih indeksa cijena, ako je to u korist javnog naručitelja.

Članak 38.

Kašnjenje u plaćanju

- 38.1. Javni naručitelj plaća konzultantu iznose dospjele na naplatu prema svakoj od potvrda o privremenom plaćanju i preostalom iznosu koji izdaje nadzornik u roku od 90 dana od dostave takve potvrde javnom naručitelju. Ako se razdoblje utvrđeno za plaćanje prekorači, konzultant ima pravo na kamate koje se izračunavaju *pro rata* na temelju broja dana u kašnjenju po stopi navedenoj u posebnim uvjetima, podložno maksimalnom razdoblju koje je također navedeno u posebnim uvjetima. Konzultant ima pravo na takve isplate bez službene obavijesti i ne dovodeći u pitanje druga prava ili pravne lijekove na temelju ugovora. U slučaju završnog računa, zatezne kamate izračunavaju se na dnevnoj osnovi po stopi navedenoj u posebnim uvjetima.
- 38.2. Svako kašnjenje u plaćanju od 120 i više dana od isteka razdoblja utvrđenog člankom 38. stavkom 1. daje konzultantu pravo neizvršavanja ili raskida ugovora.

Članak 39.

Plaćanje trećim stranama

- 39.1. Svi nalozi za plaćanje trećim stranama mogu se provesti tek nakon prijenosa u skladu s člankom 6. O prijenosu se obavješćuje javni naručitelj.
- 39.2. Obavješćavanje korisnika prijenosa isključiva je odgovornost konzultanta.
- 39.3. U slučaju pravno obvezujuće zapljene vlasništva konzultanta koja utječe na plaćanja koja su dospjela za isplatu konzultantu na temelju ugovora, ne dovodeći u pitanje vremensko ograničenje utvrđeno u članku 38., javni naručitelj ima 30 dana, počevši od dana kada je primio obavijest o konačnom uklanjanju zapreka plaćanju, za nastavak isplata konzultantu.

KRŠENJE UGOVORA I RASKID

Članak 40.

Kršenje ugovora

- 40.1. Svaka od stranaka krši ugovor ako ne ispunji bilo koju od svojih obveza na temelju ugovora.
- 40.2. Kada dođe do kršenja ugovora, stranka koja je tim kršenjem oštećena ima pravo na sljedeće:
- (a) odštetu; i/ili
 - (b) raskid ugovora.
- 40.3. Odšteta može biti:
- (a) uobičajena odšteta; ili
 - (b) ugovorna odšteta.
- 40.4. Kada javni naručitelj ima pravo na odštetu, on može odbiti takvu odštetu od bilo kojeg iznosa dospjelog za plaćanje konzultantu ili od odgovarajućeg jamstva.
- 40.5. Podložno pravu države javnog naručitelja, javni naručitelj ima pravo na nadoknadu za sve štete koje se otkriju nakon što je ugovor izvršen.

Članak 41.

Raskid ugovora od strane javnog naručitelja

- 41.1. Javni naručitelj u svakom trenutku i s trenutnim stupanjem na snagu može raskinuti ugovor, osim u slučajevima iz članka 41. stavka 2.
- 41.2. Osim ako je drukčije predviđeno u ovim općim uvjetima, javni naručitelj nakon isteka sedam dana od obavijesti konzultantu može raskinuti ugovor u bilo kojem od sljedećih slučajeva, kada:
- (a) konzultant u obavljanju usluga bitno odstupa od odredbi ugovora;
 - (b) konzultant nastavlja s kršenjem ugovora u razdoblju od 14 dana od obavijesti o suspenziji plaćanja od strane javnog naručitelja na temelju članka 35. stavka 11.;
 - (c) konzultant u razumnom roku ne postupi prema obavijesti koju mu je poslao nadzornik u kojoj od njega traži ispravak propusta ili pogreške u izvršenju svojih obveza na temelju ugovora koje ozbiljno utječu na pravilno i pravovremeno obavljanje usluga;
 - (d) konzultant odbija ili zanemaruje provođenje upravnih naloga koje je izdao nadzornik;

- (e) konzultant prenosi ugovor ili sklapa podugovore bez odobrenja javnog naručitelja;
- (f) konzultant ode u stečaj, postane insolventan, za njega je izdano je rješenje o imenovanju stečajnog upravitelja, nagodio se sa svojim vjerovnicima ili nastavlja s poslom pod vodstvom stečajnog upravitelja, povjerenika ili menadžera u korist vjerovnika ili odlazi u likvidaciju;
- (g) postoji pravomoćna presuda donesena zbog kaznenog djela koje se odnosi na profesionalno ponašanje konzultanta;
- (h) nastaje bilo koja druga pravna nesposobnost koja sprečava izvršenje ugovora;
- (i) nastaje bilo koja organizacijska promjena koja uključuje promjenu pravne osobnosti, prirode ili kontrole konzultanta, osim ako takve promjene nisu zabilježene u dodatnoj ugovornoj klauzuli;
- (j) konzultant nije zadržao svoju samostalnost u skladu s člankom 12. stavkom 1.;
- (k) konzultant nije dostavio traženo jamstvo ili osiguranje ili ako osoba koja je dostavila prijašnje jamstvo ili osiguranje nije u stanju ispuniti svoje obveze.
- 41.3. Raskid ne dovodi u pitanje druga prava ili ovlasti javnog naručitelja i konzultanta. Javni naručitelj nakon toga može na trošak konzultanta sam izvršiti usluge ili zaključiti drugi ugovor s trećom stranom. Odgovornost konzultanta za kašnjenje u izvršenju prestaje čim javni naručitelj raskine ugovor neovisno o bilo kojoj obvezi koja je eventualno već nastala.
- 41.4. Nakon raskida ugovora ili kada o tome dobije obavijest, konzultant bez odlaganja poduzima korake kako bi pravovremeno i pravilno izvršio usluge i kako bi izdatke sveo na najmanju moguću mjeru.
- 41.5. Nadzornik što je prije moguće nakon raskida ugovora potvrđuje vrijednost usluga i svih iznosa dospjelih za plaćanje konzultantu na dan raskida.
- 41.6. Javni naručitelj nije dužan vršiti nikakva dodatna plaćanja konzultantu prije izvršenja usluga, nakon čega javni naručitelj ima pravo od konzultanta dobiti povrat dodatnih troškova, ako postoje, za izvršenje usluga ili plaća sve razlike dospjele za isplatu konzultantu.
- 41.7. Ako javni naručitelj raskine ugovor, on ima pravo od konzultanta dobiti povrat svih gubitaka koje je pretrpio do maksimalnog iznosa navedenog u ugovoru. Ako nije naveden maksimalni iznos, javni naručitelj neovisno o ostalim pravnim lijekovima na temelju ugovora ima pravo na povrat onog dijela ugovorne cijene koji se može povezati s onim dijelom usluga koji krivnjom konzultanta nije zadovoljavajuće izvršen.
- 41.8. Kada raskid nije uzrokovan radnjom ili propustom konzultanta, on ima pravo pored iznosa za već obavljene posao zahtijevati i odštetu za pretrpljeni gubitak.
- Članak 42.**
- Raskid ugovora od strane konzultanta**
- 42.1. Konzultant nakon isteka 14 dana od obavijesti javnom naručitelju može raskinuti ugovor ako javni naručitelj:
- (a) ne plati konzultantu iznose dospjele za isplatu na temelju bilo koje potvrde koju je izdao nadzornik nakon isteka roka navedenog u članku 38. stavku 2.; ili
- (b) učestalo ne ispunjava svoje obveze nakon ponovljenih opomena; ili
- (c) suspendira obavljanje usluga ili nekog njihovog dijela duže od 180 dana, zbog koji nisu navedeni u ugovoru ili se ne mogu pripisati pogrešci konzultanta.
- 42.2. Takav raskid ne dovodi u pitanje druga prava javnog naručitelja ili konzultanta na temelju ugovora.
- 42.3. U slučaju takvog raskida, javni naručitelj plaća konzultantu sve gubitke ili štete koje je konzultant pretrpio. Takva dodatna plaćanja ne prelaze ograničenje koje mora biti navedeno u ugovoru.
- Članak 43.**
- Viša sila**
- 43.1. Za nijednu stranku se ne smatra da nije ispunila ugovor ili da krši svoje obveze na temelju ugovora ako je izvršenje takvih obveza spriječeno bilo kojim okolnostima više sile, koja je nastala nakon dana obavijesti

o sklapanju ugovora ili nakon dana stupanja ugovora na snagu, ovisno o tome što se prije dogodi.

43.2. Izraz viša sila, kako je ovdje upotrijebljen, znači prirodna sila, štrajkovi, prekid rada zbog sporova između poslodavca i radnika ili drugih sporova iz radnih odnosa, djelovanje državnog neprijatelja, ratovi, bilo da su proglašeni ili ne, blokade, pobune, nemiri, epidemije, odroni zemlje, potresi, oluje, gromovi, poplave, bujice, građanski nemiri, eksplozije i slični nepredvidivi događaji koji nisu pod kontrolom nijedne strane i koje nijedna strana ne može prevladati svojim pažljivim ponašanjem.

43.3. Neovisno o odredbama članaka 24. i 41., konzultant nije odgovoran za plaćanje ugovorne odštete ili raskid ugovora zbog neispunjenja ugovorne obveze onda i u onom omjeru koliko je njegovo kašnjenje u izvršenju ili drugo neispunjenje njegovih obveza na temelju ugovora rezultat više sile. Javni naručitelj isto tako nije odgovoran, neovisno o odredbama članaka 38. i 42., za plaćanje kamata na kašnjenje u plaćanju, za neizvršenje ili za raskid od strane konzultanta radi neispunjenja ugovora, onda i u onom omjeru koliko je kašnjenje javnog naručitelja ili drugo neizvršenje njegovih obveza rezultat više sile.

43.4. Ako bilo koja stranka smatra da su nastale okolnosti više sile koje mogu utjecati na izvršenje njezinih obveza, ta stranka odmah obavješćuje drugu stranku i nadzornika, navodeći detalje o prirodi, mogućem trajanju i učincima tih okolnosti. Osim ako nadzornik drukčije naloži u pisanom obliku, konzultant nastavlja s izvršenjem svojih obveza na temelju ugovora u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo i traži sve moguće alternativne načine za izvršenje svojih obveza koje nisu spriječene događajem više sile. Konzultant ne koristi takve alternativne načine osim ako mu to nije naložio nadzornik.

43.5. Ako za konzultanta nastanu dodatni troškovi zbog postupanja po nalogu od strane nadzornika ili zbog korištenja alternativnih načina iz članka 43. stavka 4., iznos tih troškova ovjerava nadzornik.

43.6. Ako nastanu okolnosti više sile i traju u razdoblju od 180 dana, tada, neovisno o bilo kojem produženju roka za izvršenje koje je iz tih razloga dodijeljeno konzultantu, svaka stranka ima pravo u roku od 30 dana obavijestiti drugu stranku o raskidu ugovora. Ako po isteku razdoblja od 30 dana i dalje traju okolnosti više sile, ugovor se raskida i kao posljedica toga se prema pravu kojim je uređen ugovor stranke oslobađaju od daljnjeg izvršenja ugovora.

Članak 44.

Smrt

44.1. Kada je konzultant fizička osoba, ugovor se automatski raskida ako ta osoba premine. Međutim, javni naručitelj razmatra svaki prijedlog nasljednika ili nositelja prava ako ga oni obavijeste o svojoj želji da preuzmu ugovor. Javni naručitelj dostavlja svoju odluku zainteresiranim strankama u roku od 30 dana od primitka takvog prijedloga.

44.2. Kada se konzultant sastoji od više fizičkih osoba i jedna ili više njih premine, stranke međusobno usuglašavaju izvješće o napredovanju usluga, a javni naručitelj odlučuje hoće li raskinuti ugovor ili nastaviti izvršenje ugovora u skladu s preuzetim obvezama preživjelih i nasljednika ili nositelja prava, ovisno o slučaju.

44.3. U slučajevima iz članka 44. stavaka 1. i 2., osobe koje predlažu preuzimanje izvršenja ugovora o tome obavješćuju javnog naručitelja u roku od 15 dana od dana smrti.

44.4. Takve osobe su zajednički i pojedinačno odgovorne ili drukčije kako je navedeno u posebnim uvjetima, za pravilno izvršenje ugovora u istom opsegu kao i konzultant. Nastavak ugovora podliježe pravilima koja se odnose na utvrđivanje jamstva predviđenih ovim uvjetima.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 45.

Rješavanje sporova

45.1. Javni naručitelj i konzultant poduzimaju sve kako bi sporazumno riješili sporove u vezi s ugovorom, koji mogu nastati između njih ili između nadzornika i konzultanta.

45.2. Posebnim uvjetima propisani su:

(a) postupak za sporazumno rješavanje sporova;

(b) rokovi za pokretanje postupka sporazumnog rješavanja nakon obavješćivanja druge strane o sporu te

maksimalni rok u kojem se može postići takvo rješenje, a koji ne smije prijeći 120 dana od početka usvojenog postupka;

- (c) rokovi za odgovor u pisanom obliku na zahtjev za sporazumnim rješavanjem ili na druge zahtjeve dopuštene tijekom trajanja tog postupka te posljedice nepoštivanja tih rokova.

- 45.3. Strane se mogu složiti o rješavanju spora mirenjem u određenom roku uz intervenciju treće strane, nakon neuspjelog postupka sporazumnog rješavanja.

- 45.4. Sporazumno rješavanje spora ili usvojeni postupak mirenja uključuju postupak u kojem se o pritužbama i odgovorima obavještuje druga strana.

- 45.5. Ako ne dođe do sporazumnog rješenja ili mirenja u maksimalnim navedenim rokovima, spor se:

- (a) u slučaju nacionalnog ugovora, rješava u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države javnog naručitelja; i
- (b) u slučaju međunarodnog ugovora, rješava arbitražom u skladu s postupovnim pravilima koje je usvojilo Vijeće EEZ-a.

PRILOG V.

POSTUPOVNA PRAVILA O MIRENJU I ARBITRAŽI ZA UGOVORE KOJE FINANCIRA EUROPSKI RAZVOJNI
FOND U PZP-u

SADRŽAJ

I. UVOD

	<i>Stranica</i>
Članak 1. – Područje primjene	98
Članak 2. – Definicije	98
Članak 3. – Obavijesti i računanje vremena	98
Članak 4. – Iscrpljenje unutrašnjih upravnih postupaka	98
Članak 5. – Mirenje	98

II. SUD

Članak 6. – Državljanstvo arbitara	99
Članak 7. – Broj arbitara	99
Članak 8. – Imenovanje arbitra pojedinca	99
Članak 9. – Imenovanje triju arbitara	100
Članak 10. – Imenovanje od strane tijela za imenovanja	100
Članak 11. – Odbijanje arbitara	101
Članak 12. – Zamjena arbitra	101

III. ARBITRAŽNI POSTUPAK

Članak 13. – Opće odredbe	101
Članak 14. – Mjerodavno pravo i postupovna pravila	102
Članak 15. – Jezik postupka	102
Članak 16. – Mjesto provođenja postupka	102
Članak 17. – Zastupanje i pomoć	102
Članak 18. – Početak arbitražnog postupka	102
Članak 19. – Tužba	103
Članak 20. – Odgovor na tužbu	103
Članak 21. – Izmjene tužbe ili odgovora na tužbu	103
Članak 22. – Prigovori na nadležnost suda	103
Članak 23. – Daljnji podnesci	104
Članak 24. – Rokovi	104
Članak 25. – Dokazi	104
Članak 26. – Usmeni postupak	104
Članak 27. – Privremene zaštitne mjere	104
Članak 28. – Vještaci	105
Članak 29. – Nepoštovanje	105
Članak 30. – Završetak rasprave	105
Članak 31. – Odricanje od pravila	105

IV. PRAVORIJEK

	<i>Stranica</i>
Članak 32. – Odluke	105
Članak 33. – Vrijeme, opseg, oblik i učinak pravorijeka	106
Članak 34. – Izvršenje pravorijeka	106
Članak 35. – Nagodba ili prekid postupka iz drugih razloga	106
Članak 36. – Tumačenje pravorijeka	106
Članak 37. – Ispravak pravorijeka	107
Članak 38. – Dopunski pravorijek	107
Članak 39. – Honorari	107
Članak 40. – Troškovi	107
Članak 41. – Polog za troškove	108

I. – UVOD

Članak 1.

Područje primjene

Sporovi u vezi s ugovorima koje financira Europski razvojni fond (ERF), koji se u skladu s odredbama općih uvjeta i posebnih uvjeta koji uređuju ugovor mogu riješiti mirenjem ili arbitražom, rješavaju se u skladu s ovim postupovnim pravilima.

Članak 2.

Definicije

U ovim pravilima, osim ako kontekst zahtijeva drukčije, sljedeće riječi i izrazi imaju značenje koje im je ovdje dodijeljeno:

PZP: prekomorske zemlje i područja koji su putem Vijeća pridruženi Europskoj ekonomskoj zajednici (EEZ),

Odluka Vijeća: Odluka Vijeća Europskih zajednica 91/482/EEZ od 25. srpnja 1991. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj ekonomskoj zajednici,

država članica: država članica EEZ-a,

upravna agencija: agencija u predmetnoj državi PZP-a kojoj je dodijeljena zadaća korištenja upravnih metoda u rješavanju sporova koji proizlaze iz ugovora ili su u vezi s ugovorom u kojem je jedna od stranka javni naručitelj,

sud: arbitražni sud,

tijelo za imenovanja: tijelo koje imenuje arbitre, a o kojem su se dogovorile strane u arbitraži ili, ako takav dogovor ne postoji, tijelo utvrđeno ovim pravilima,

javni naručitelj: država, javnopravna ili privatnopravna osoba koja sklapa ugovor ili u čije se ime sklapa ugovor,

ugovor: ERF ugovor o izvođenju radova, nabavi robe ili pružanju usluga,

tužitelj: strana koja započinje arbitražni postupak dostavom obavijesti drugoj strani u kojoj zahtijeva arbitražu i podnosi tužbu,

tuženik: strana u arbitraži protiv koje je podnesena tužba,

strana: kada se koristi u vezi s arbitražom, tužitelj ili tuženik u arbitraži.

Članak 3.

Obavijest i računanje vremena

- 3.1. Svaka obavijest predviđena ovim pravilima dostavlja se preporučenim pismom ili osobnom dostavom uz zahtjev za datiranom potvrdom primitka u oba slučaja. Smatra se da je obavijest primljena na dan dostave.
- 3.2. Za potrebe izračunavanja roka iz ovih pravila, rok počinje teći sljedećeg dana od dana primitka obavijesti, priopćenja ili prijedloga. Ako je posljednji dan takvog roka nacionalni praznik ili neradni dan na adresi navedenoj u obavijesti, priopćenju ili prijedlogu, rok se produžuje na prvi sljedeći radni dan. Međutim, službeni praznici ili neradni dani tijekom trajanja roka uključeni su u izračunavanje roka.

Članak 4.

Iscrpljenje unutrašnjih upravnih postupaka

- 4.1. Spor se ne upućuje na arbitražu na temelju ovih pravila, sve dok nisu iscrpljeni svi unutrašnji upravni postupci koje predviđa predmetna država PZP-a za rješavanje takvih sporova. Smatra se da su upravni postupci iscrpljeni ako upravna agencija ne izda konačnu odluku u roku od 120 dana nakon primitka početnog zahtjeva za rješavanjem spora.
- 4.2. U slučajevima kada podnositelj ne može pribjeći upravnim postupcima zbog toga što ne postoje u predmetnoj državi PZP-a, spor se može uputiti na arbitražu na temelju ovih pravila samo ako je podnositelj obavijestio drugu stranu o toj pritužbi, a druga strana nije poduzela nikakve značajne korake kako bi otklonila ili ispravila uzrok pritužbe u roku od 120 dana od primitka obavijesti.

Članak 5.

Mirenje

- 5.1. U bilo kojem trenutku prije zahtjeva za arbitražom, osoba koja ima pravo zatražiti arbitražu može zatražiti i posredovanje agencije koja financira ugovor ili rješavanje spora mirenjem u skladu s ovim pravilima.

5.2. Ako se strane u sporu slože, mirenje provodi miritelj pojedinac. U protivnom, mirenje provodi odbor od tri miritelja.

5.3. Za miritelja može biti imenovana samo osoba koja je državljanin PZP-a ili države članice.

5.4. Kada mirenje treba provoditi miritelj pojedinac, strane u sporu dogovaraju se o miritelju. Kada mirenje treba provoditi odbor miritelja, svaka od strana u sporu imenuje jednog člana odbora. Trećeg člana odbora, koji je ujedno i predsjednik te koji treba imati različito državljanstvo od uključenih strana, izabiru ostali članovi odbora.

5.5. Strana koja podnosi zahtjev za mirenjem o zahtjevu obavješćuje drugu stranu. Zahtjev se sastoji od izlaganja slučaja od strane podnositelja tužbe i popraćen je preslikama relevantnih isprava i dokumenata. Zahtjev također sadrži ime i adresu osobe koja je predložena ili imenovana za miritelja.

5.6. U roku od 60 dana od primitka obavijesti o zahtjevu druga strana obavješćuje podnositelja zahtjeva je li spremna prihvatiti pokušaj mirenja i u tom slučaju dostavlja podnositelju zahtjeva odgovor na njegov zahtjev. Odgovor također sadrži ime i adresu osobe koju je druga strana predložila ili imenovala kao miritelja.

5.7. U roku od 30 dana od primitka odgovora članovi odbora miritelja koje su izabrale strane imenuju predsjednika.

5.8. Postupci miritelja ili odbora miritelja su neslužbeni i brzi u mjeri u kojoj je to usklađeno s pravednim i objektivnim rješavanjem spora, te se temelje na poštenom saslušanju obje strane.

Svaka od strana može se osobno pojaviti ili je može predstavljati zastupnik kojeg izabere.

5.9. Nakon ispitivanja zahtjeva miritelj ili odbor miritelja stranama iznose uvjete rješavanja spora.

5.10. Ako dođe do rješavanja spora, miritelj ili odbor miritelja sastavlja i potpisuje zapisnik o nagodbi. Zapisnik potpisuju strane kako bi potvrdile svoje prihvaćanje istog. Tako potpisani zapisnik o nagodbi obvezujući je za strane koje ga potpisuju.

5.11. Tako potpisane preslike zapisnika o nagodbi predaju se stranama.

5.12. Ako ne dođe do nagodbe, strane imaju pravo uputiti svoj spor na arbitražu na temelju ovih pravila. U tom slučaju, niti jedna stvar koja se u vezi s postupkom iznijela pred miriteljem ili odborom miritelja ni na koji način ne utječe na zakonska prava bilo koje strane u postupku.

5.13. Osoba koja je djelovala kao miritelj ili član odbora miritelja za rješavanje spora ne može biti imenovana kao arbitar u istom predmetu.

II. – SUD

Članak 6.

Državljanstvo arbitara

Za arbitra se može imenovati samo osoba koja je državljanin PZP-a ili države članice.

Članak 7.

Broj arbitara

Ako se strane slože, sud se sastoji od samo jednog arbitra. Takav dogovor strane moraju postići u roku od 15 od primitka obavijesti o početku arbitražnog postupka od strane tuženika kako je predviđeno člankom 18. Ako se strane u navedenom roku ne slože da arbitražu provodi jedan arbitar, sud se sastoji od triju arbitara.

Članak 8.

Imenovanje arbitra pojedinca

8.1. Ako treba imenovati arbitra pojedinca, strane zajednički izabiru tog arbitra ili tijelo za imenovanja koje će ga imenovati, u roku od 60 dana od početka arbitražnog postupka kako je predviđeno člankom 18.

8.2. Ako:

(a) strane ne mogu postići dogovor o arbitru ili o tijelu za imenovanja u navedenom roku od 60 dana; ili

(b) tijelo za imenovanja o kojem su se strane dogovorile

odbija raditi ili ne imenuje arbitra u roku od 60 dana od primitka zahtjeva u vezi s tim,

svaka od strana može zatražiti da sudac najvišeg položaja među sucima Međunarodnog suda u Haagu koji su državljani PZP-a i država članica preuzme ovlasti tijela za imenovanja.

Članak 9.

Imenovanje triju arbitara

9.1. Ako treba imenovati tri arbitra, svaka strana imenuje jednog arbitra. Dva tako imenovana arbitra izabiru trećeg arbitra koji je predsjedavajući arbitar suda.

9.2. Svaka strana imenuje arbitra u roku od 60 dana od dana dogovora između strana o tome da će sud činiti tri arbitra ili od dana isključenja sastavljanja suda od arbitra pojedinca u smislu članka 7. stavka 1.

9.3. Ako:

(a) u roku od 30 dana od kada je svaka strana imenovala arbitra dva imenovana arbitra ne izaberu trećeg arbitra; ili

(b) u roku od 30 dana nakon što jedna strana primi obavijest da je druga strana imenovala arbitra prva strana ne obavijesti drugu stranu o arbitru kojeg je imenovala,

zahtijevanog arbitra po zahtjevu bilo koje strane imenuje tijelo za imenovanja.

9.4. Strane se dogovaraju o tijelu za imenovanja najkasnije 60 dana od određenog propusta koji je doveo do potrebe za prizivanjem tog tijela. Ako se strane ni nakon isteka tog razdoblja ne slože oko tijela za imenovanja, svaka od strana može zatražiti da sudac najvišeg položaja među sucima Međunarodnog suda u Haagu koji su državljani PZP-a i država članica preuzme ovlasti tijela za imenovanja.

Članak 10.

Imenovanje od strane tijela za imenovanja

10.1. Kada se od tijela za imenovanja zatraži imenovanje arbitra, strana koja upućuje zahtjev tijelu za imenovanje dostavlja presliku obavijesti o arbitraži navedenu u

članku 18. stavku 1. i presliku ugovora prema kojem ili u vezi s kojim je nastao spor. Tijelo za imenovanja može od svake strane zatražiti informacije koje smatra neophodnima za obavljanje svoje dužnosti.

10.2. Strane mogu tijelu za imenovanje predložiti imena osoba prikladnih za imenovanje za arbitra. Ako dođe do takvog prijedloga, daju se puna imena, adrese i državljanstva predloženih osoba zajedno s opisom njihovih kvalifikacija.

10.3. Tijelo za imenovanja imenuje arbitra ili arbitre što je prije moguće. Prilikom imenovanja tijelo za imenovanje:

(a) vodi računa o tome da imenuje neovisnog i nepristranog arbitra, državljanstva različitog od državljanstva strana, visokih moralnih načela, priznatog u području prava, s tehničkim ili financijskim znanjem primjenjivim na sporni predmet; i

(b) osim ako se obje strane dogovore drukčije ili ako tijelo za imenovanja prema svom diskrecijskom pravu odluči da postupak nije prikladan za taj slučaj, primjenjuje sljedeći popis postupaka:

i. tijelo za imenovanja dostavlja objema stranama jednaki popis koji sadrži najmanje tri imena osoba kvalificiranih za imenovanje za arbitra u smislu članka 6. stavka 1. i članka 10. stavka 3. točke (a);

ii. u roku od 30 dana od primitka tog popisa svaka strana može vratiti popis tijelu za imenovanja nakon što precrta ime ili imena osoba na koje ima primjedbe te stavljajući preostalim imenima s popisa redne brojeve prema važnosti koju imaju za njega. Ako popis nije vraćen ili nisu napravljene izmjene u redoslijedu imena na izvornom popisu, smatra se da su strane odobrile imena na tom popisu prema predloženom redoslijedu;

iii. nakon primitka popisa koji su vratile obje strane ili nakon isteka roka za vraćanje, ovisno što prije nastupi, tijelo za imenovanja u roku od 30 dana imenuje arbitra između odobrenih imena s popisa ili imena za koje se smatra da su odobrena u skladu s redoslijedom koji su navele strane;

iv. ako se iz bilo kojeg razloga imenovanje ne može izvršiti u skladu s ovim postupkom, tijelo za

imenovanja može imenovati prikladnog arbitra, vodeći računa o interesu strana, prirodi spora i, kada je primjenjivo, činjenici da je jedna od strana država.

Članak 11.

Odbijanje arbitara

- 11.1. Osoba koja bi mogla postati arbitar dužna je svima koji joj se obrate u vezi s mogućnošću njenog imenovanja otkriti sve činjenice ili okolnosti koje mogu dovesti do opravdane sumnje u njegovu nepristranost ili neovisnost. Osoba koja je imenovana arbitrom otkriva takve činjenice ili okolnosti stranama, osim ako su one o tim okolnostima već obaviještene.
- 11.2. Strana može odbiti bilo kojeg arbitra ako postoje činjenice ili okolnosti koje dovode u opravdanu sumnju njegovu nepristranost ili stručnost. Međutim, strana može tražiti odbiti arbitra kojeg je sama imenovala ili u čijem je imenovanju učestvovala samo zbog činjenica koje je spoznala nakon što ga je imenovala.
- 11.3. Strana koja namjerava tražiti odbijanje arbitra sudu, arbitru čije odbijanje traži i drugoj strani dostavlja obavijest u pisanom obliku o svom zahtjevu, navodeći razloge za odbijanje. Obavijest se šalje u roku od 15 dana od uspostavljanja suda ili od imenovanja arbitra čije se odbijanje traži, ovisno o tome što je kasnije, ili u roku od 15 dana nakon što je strana koja traži odbijanje saznala za okolnosti koje opravdavaju odbijanje.
- 11.4. Ako se sa zahtjevom za odbijanje koje traži jedna strana slaže i druga strana ili ako se arbitar čije se odbijanje traži sam povuče s dužnosti, nadležnost tog arbitra u arbitražnom postupku odmah prestaje. Međutim, ni sporazum strana o odbijanju niti povlačenje osporavanog arbitra s dužnosti ne podrazumijevaju prihvatanje osnovanosti razloga za odbijanje.
- 11.5. Ako se druga strana ne suglasi sa zahtjevom za odbijanje ili ako se arbitar čije se odbijanje traži ne povuče s dužnosti, odluka o zahtjevu za odbijanje donosi se kako slijedi:

- (a) ako je arbitra imenovalo tijelo za imenovanja, odluku donosi to tijelo;
- (b) ako arbitra nije imenovalo tijelo za imenovanja, odluku donose ostali članovi suda, ako postoje ostali članovi;

(c) u svim drugim slučajevima ili u slučaju nesuglasja između ostalih članova suda, odluku donosi tijelo za imenovanja, određeno u skladu s postupkom predviđenim člankom 9. stavkom 4.

Odluka tog tijela je konačna.

Članak 12.

Zamjena arbitra

- 12.1. U sljedećim slučajevima zamjenski arbitar imenuje se u skladu s postupkom predviđenim člancima od 8. do 10. koji se primjenjuje na imenovanje određenog arbitra koji se zamjenjuje:
- (a) kada se druga strana slaže sa zahtjevom za odbijanje arbitra; ili
- (b) kada se arbitar čije se odbijanje traži povukao s dužnosti; ili
- (c) kada se i dalje traži odbijanje arbitra, neovisno o tome što se druga strana nije složila ili što arbitar čije se odbijanje traži odbija povući se s dužnosti; ili
- (d) kada arbitar premine tijekom arbitražnog postupka; ili
- (e) kada iz bilo kojeg drugog razloga arbitar ne obavlja svoju dužnost ili mu *de jure* ili *de facto* postane nemoguće obavljati dužnost.
- 12.2. Ako se arbitar zamjeni, prema diskrecijskoj odluci suda sve prethodno održane rasprave mogu se ponoviti, a sud može opozvati bilo koji pravorijek ili nalog donesen tijekom postupka.

III. – ARBITRAŽNI POSTUPAK

Članak 13.

Opće odredbe

- 13.1. Podložno ovim pravilima sud može provoditi arbitražu na način koji smatra prikladnim.
- 13.2. Sud provodi arbitražu što je moguće brže i vodeći računa o uštedi troškova, te je dosljedno pravedan prema objema stranama. Prema stranama se ponaša jednako, a u svakoj fazi postupka svaka strana dobiva priliku za predstavljanje svog predmeta.
- 13.3. Ako jedna od strana to zatraži u bilo kojoj fazi postupka, sud održava rasprave za podnošenje dokaza od strane svjedoka, uključujući svjedoke vještaka ili za usmeno

iznošenje dokaza i stajališta. Ako nema takvog zahtjeva, sud odlučuje hoće li održati takve rasprave ili će se rasprave odvijati na temelju dokumentacije i ostalih materijala.

- 13.4. Svu dokumentaciju ili informacije koje jedna strana dostavlja sudu istodobno dostavlja i drugoj strani. Takvi dokumenti i podaci ne mogu se koristiti za podupiranje slučaja jedne strane ako nema dokaza da su poslani drugoj strani.

Članak 14.

Mjerodavno pravo i postupovna pravila

- 14.1. Sud na sporni predmet primjenjuje pravo države javnog naručitelja, osim ako je drukčije navedeno u ugovoru, a u tom slučaju sud primjenjuje ugovorno pravo. U svim slučajevima sud odlučuje u skladu s uvjetima ugovora i može uzeti u obzir trgovačke prakse primjenjive na dotični posao.
- 14.2. Kada u primjenjivom pravu nema odredbi o nekom specifičnom pitanju, sud primjenjuje pravila o sukobu zakona koja proizlaze iz prava primjenjivog na ugovor. Sud ne može odbiti donošenje pravorijeka radi toga što u primjenjivom pravu nema odredbi o tom pitanju ili je nejasno u vezi tog pitanja.
- 14.3. Neovisno o odredbama članka 5. stavka 1. i članka 14. stavka 1., ako strane izričito ovlaste sud tijekom arbitražnog postupka, on odlučuje kao *amiable compositeur* ili *ex aequo et bono*.
- 14.4. Čitav arbitražni postupak vodi se u skladu s ovim pravilima. Ako nema dogovora među stranama, o svim postupovnim pitanjima koja nisu predviđena ovim pravilima odlučuje sud koji osigurava poštovanje načela jednakosti među stranama.

Članak 15.

Jezik postupka

- 15.1. Arbitražni postupak i donošenje pravorijeka su na jeziku ugovora čiji su uvjeti ili izvršenje doveli do spora.
- 15.2. Sud može narediti da se uz bilo koji dokument priložen tužbi ili odgovoru na tužbu, i bilo koji drugi dokument ili

dokaz podnesen tijekom postupka, a koji nije sastavljen na jeziku postupka, mora priložiti ovjereni prijevod na jezik postupka.

Članak 16.

Mjesto postupka

- 16.1. Arbitražni postupak vodi se u predmetnoj državi PZP-a u kojoj je ugovor sklopljen ili izvršen. Međutim, sud uz suglasnost strana i s opravdanim razlogom može donijeti odluku da se arbitraža provede na nekom drugom mjestu. Prilikom donošenja odluke o tom drugom mjestu sud vodi računa o okolnostima slučaja, uključujući i troškove, prikladnosti za strane, te mogućem negativnom učinku postupovnih pravila alternativnog mjesta na strane i postupak.
- 16.2. Podložno članku 16. stavku 1., sud može održati neke rasprave i sastanke na bilo kojem mjestu koje smatra prikladnim, vodeći računa o okolnostima slučaja.
- 16.3. Sud se može sastati na bilo kojem mjestu koje smatra prikladnim za inspekciju radova, robe, ostale imovine ili dokumentacije. Strane se na vrijeme obavješćuju kako bi mogle biti prisutne pri takvoj inspekciji.

Članak 17.

Zastupanje i pomoć

Strane mogu biti zastupane i/ili im mogu pomagati osobe koje same izaberu. Imena i adrese takvih osoba moraju se u pisanom obliku dostaviti drugoj strani i sudu. U takvoj obavijesti mora stajati je li navedena osoba imenovana za potrebe zastupanja ili pomoći.

Članak 18.

Početak arbitražnog postupka

- 18.1. Tužitelj u arbitraži obavješćuje tuženika o arbitraži. Takva se obavijest prihvata jedino ako je dostavljena u roku od 90 dana od primitka odluke kojom se okončava konačni upravni postupak vođen u predmetnoj državi PZP-a, ili, ako ne postoji takav upravni postupak, najkasnije u roku od 90 dana nakon isteka 120 dana predviđenih člankom 4. stavkom 2. za ispravljanje pritužbi o kojima je obaviještena druga strana.

18.2. Smatra se da je arbitražni postupak započeo na dan kada tuženik primi obavijest o arbitraži.

(c) iznošenje spornih pitanja;

18.3. Obavijest o arbitraži sadrži sljedeće:

(d) zatraženi pravni lijek ili naknadu.

(a) zahtjev da se spor uputi na arbitražu;

Tužitelj svojoj tužbi prilaže sve dokumente koje smatra bitnima ili dodaje upućivanje na dokumente ili druge dokaze koje namjerava dostaviti.

(b) imena i adrese strana te njihovo državljanstvo u vrijeme obavijesti;

(c) upućivanje na ugovor iz kojeg ili u vezi s kojim je nastao spor te određenu klauzulu ili klauzule u ugovoru na koje se poziva ili koje se osporavaju;

(d) opću prirodu tužbe i iznos o kojem se radi, ako postoji;

(e) zatraženi pravni lijek ili naknadu;

(f) kratki zapisnik s danima o svim upravnim postupcima ili o obavijestima o pritužbama te o ishodu takvih koraka;

(g) prijedlog o broju arbitara (tj. jedan ili tri).

18.4. Obavijest o arbitraži može sadržavati:

(a) ime osobe i/ili tijela predloženog za imenovanje kao arbitra pojedinca i/ili tijela za imenovanja iz članka 8. stavka 1.;

(b) obavijest o imenovanju arbitra od strane tužitelja iz članka 9. stavka 1.;

(c) tužbu iz članka 19.

Članak 19.

Tužba

19.1. Osim ako je tužba sadržana u obavijesti o arbitraži, tužitelj o svojoj tužbi u roku koji određuje sud u pisanom obliku obavješćuje tuženika i svakog od arbitara. Tome se prilaže i preslika ugovora.

19.2. Tužba koju tužitelj i/ili njegov ovlašteni predstavnik potpisuju i datiraju sadrži sljedeće podatke:

(a) imena i adrese strana;

(b) navode o činjenicama na kojima se zasniva tužba;

Članak 20.

Odgovor na tužbu

20.1. Tuženik u roku koji određuje sud dostavlja svoj odgovor u pisanom obliku na tužbu tužitelju i svakom od arbitara.

20.2. U odgovoru na tužbu iznose se odgovori na navode iz tužbe podnesene u skladu s člankom 19. stavkom 2. točkama od (b) do (d). Tuženik svojoj obrani prilaže dokumente na kojima se temelji njegova obrana ili dodaje upućivanje na dokumente ili druge dokaze koje namjerava dostaviti.

20.3. U ovom odgovoru na tužbu ili u kasnijoj fazi u arbitražnom postupku, ako sud odluči da okolnosti opravdavaju zakašnjenje, tuženik može podnijeti protutužbu koja proizlazi iz istog ugovora ili se u svrhu kompenzacije može pozvati na zahtjev koji proizlazi iz istog ugovora.

20.4. Odredbe članka 19. stavka 2. primjenjuju se na protutužbu i na zahtjev na koje se poziva u svrhu kompenzacije.

Članak 21.

Izmjene tužbe ili odgovora na tužbu

Tijekom arbitražnog postupka svaka od strana može izmijeniti ili dopuniti svoju tužbu ili odgovor na tužbu, osim ako sud smatra da nije prikladno odobriti takve izmjene s obzirom na zakašnjenje u njihovom podnošenju ili radi štete koju bi to uzrokovalo drugoj strani.

Članak 22.

Prigovori na nadležnost suda

22.1. Sud je ovlašten odlučivati o prigovorima na svoju nadležnost.

22.2. Sud je ovlašten utvrditi postojanje ili valjanost ugovora. Odluka suda kojom se ugovor proglašava ništavnim nema utjecaj na valjanost klauzule o arbitraži u ugovoru ili na sporazum o upućivanju spora na arbitražu te stoga ne utječe na primjenu ovih pravila.

22.3. Prigovor na nadležnost suda mora se podnijeti najkasnije u odgovoru na tužbu ili, ako se radi o protutužbi, u odgovoru na protutužbu. Ova odredba primjenjuje se i na nove tužbe i protutužbe zaprimljene tijekom postupka.

22.4. Općenito, odlučivanje suda o prigovoru na njegovu nadležnost je prethodno pitanje. Ipak, sud može nastaviti s arbitražom i zatim odlučiti o takvom prigovoru u svojoj konačnoj presudi.

Članak 23.

Daljnji podnesci

Sud odlučuje koji se daljnji podnesci, kao dodatak tužbi i odgovoru na tužbu, zahtijevaju od strana ili ih strane mogu predložiti, na koji način se podnose, te utvrđuje rokove za podnošenje takvih podnesaka.

Članak 24.

Rokovi

Rokovi koje utvrđuje sud za dostavljanje podnesaka (uključujući tužbu i odgovor na tužbu) ni u kojem slučaju ne prelaze 45 dana. Međutim, sud može produžiti rokove ako zaključi da je to produženje opravdano.

Članak 25.

Dokazi

25.1. Svaka strana snosi odgovornost za dostavljanje dokaza koji podupiru njezinu tužbu ili odgovor na tužbu.

25.2. Sud može, ako to smatra opravdanim, zahtijevati od strana da, u roku koji odredi sud dostave sudu i drugoj strani sažetak podnesaka i ostalih dokaza koje ta strana podnosi kao potporu svojoj tužbi ili odgovoru na tužbu.

25.3. U svakom trenutku tijekom postupka sud može od strana zahtijevati podnošenje dokumenata ili drugih dokaza u roku koji određuje sud.

Članak 26.

Usmeni postupak

26.1. U slučaju usmene rasprave sud na vrijeme obavješćuje strane o danu, vremenu i mjestu održavanja te rasprave.

26.2. Ako se trebaju saslušati svjedoci, svaka strana obavješćuje sud i drugu stranu najmanje 15 dana prije rasprave o imenima i adresama svjedoka koje namjerava pozvati, predmetu svjedočenja, te o jeziku na kojem će svjedok dati svoj iskaz.

26.3. Sud organizira prevođenje usmenih iskaza na raspravi te vođenje zapisnika rasprave ako smatra da je to potrebno s obzirom na okolnosti slučaja ili ako se strane o tome dogovore te o svom dogovoru obavijeste sud najmanje 15 dana prije rasprave.

26.4. Rasprave su zatvorene za javnost osim ako se strane dogovore drukčije. Sud može zatražiti da se svjedok ili svjedoci udalje za vrijeme iskaza drugih svjedoka. Sud može odrediti način na koji se ispituju svjedoci, ne dovodeći u pitanje pravo svake strane da na njezin zahtjev ispita svjedoka druge strane.

26.5. Svjedoci mogu dati svoje iskaze i u obliku izjava u pisanom obliku pod zakletvom koje su potpisali. Međutim, na zahtjev bilo koje strane i s odobrenjem suda takvi svjedoci mogu se saslušati na raspravi kojoj strane mogu prisustvovati i tijekom koje mogu ispitati svjedoke.

26.6. Sud odlučuje o prihvatljivosti, važnosti, značenju i dokaznoj snazi podnesenih dokaza.

Članak 27.

Privremene zaštitne mjere

27.1. Sud na zahtjev bilo koje strane može poduzeti privremene mjere koje smatra potrebnima s obzirom na predmet spora, uključujući mjere za konzerviranje, čuvanje ili nadzor nad robom koja predstavlja predmet spora, kao što su pohranjivanje robe kod trećih osoba ili prodaja lako pokvarljive robe. Sud također može naložiti kauciju određenog iznosa novca ili jamstvo za čitav ili djelomični sporni iznos. Ako to nije učinjeno, sud ima pravo izvući zaključke koji iz toga logično proizlaze.

27.2. Takve privremene mjere mogu se uspostaviti u obliku privremene presude. Sud ima pravo zahtijevati kauciju za troškove takvih mjera.

Članak 28.**Vještaci**

28.1. Sud može imenovati jednog ili više neovisnih vještaka da ispituju i u pisanom obliku izvijeste o određenim pitanjima koje odredi sud. Strana ima pravo na prigovor na vještaka na temelju stručnosti i pristranosti, i ako sud usvoji takav prigovor, taj vještak se povlači. Stranama se dostavlja preslika naloga koji je sud izdao vještaku.

28.2. Strane su dužne dati vještaku sve relevantne informacije ili mu dati na uvid relevantne isprave ili robu koje on od njih traži. Svaki spor između strana i takvog vještaka vezan za važnost zahtijevanih podataka upućuje se sudu koji o tome odlučuje.

28.3. Nakon primitka izvješća vještaka sud dostavlja presliku izvješća stranama koje imaju priliku izraziti svoje mišljenje o izvješću u pisanom obliku. Strana ima pravo pregledati svaki dokument na kojem je vještak temeljio svoje izvješće.

28.4. Na zahtjev bilo koje od strana vještak može nakon dostavljanja izvješća biti saslušan na raspravi na kojoj strane mogu biti prisutne i ispitati ga. Na toj raspravi svaka strana može pozvati vještake za svjedoke kako bi dali svoj iskaz o spornim pitanjima. Na takav postupak primjenjuju se odredbe članka 26.

Članak 29.**Nepoštovanje**

29.1. Ako u roku koji utvrdi sud tužitelj ne dostavi svoju tužbu i ne obrazloži zašto nije dostavljena, sud izdaje nalog za prekid postupka. Ako u roku koji utvrdi sud tuženik ne dostavi svoj odgovor na tužbu i ne obrazloži zašto nije dostavljen, sud, uvažavajući određena ograničenja koja se primjenjuju na tuženika, nalaže nastavak postupka i može donijeti pravorijek čak i ako do tada nije dostavljen odgovor na tužbu.

29.2. Ako jedna od strana, nakon što je pravodobno obaviještena na temelju ovih pravila, ne dođe na raspravu i ne obrazloži svoje odsustvo, sud može nastaviti s postupkom.

29.3. Ako jedna od strana, nakon što je od nje pravodobno zatraženo podnošenje dokumentarnog dokaza, to ne učini u utvrđenom roku i ne obrazloži zašto to nije učinila, sud može donijeti pravorijek na temelju postojećih dokaza, vodeći računa o tom nepoštovanju i njegovom utjecaju na slučaj.

Članak 30.**Završetak rasprave**

30.1. Sud može ispitati imaju li strane dodatne dokaze koje žele podnijeti, svjedoke koje treba saslušati ili iskaze koje žele dostaviti te ako ih nema, može raspravu proglašiti završenom.

30.2. Sud može, ako zbog izuzetnih okolnosti to smatra potrebnim, donijeti odluku, bilo na vlastitu inicijativu ili na zahtjev strane, o ponovnom otvaranju rasprave u bilo koje vrijeme prije donošenja pravorijeka.

Članak 31.**Odricanje od pravila**

Smatra se da se strana koja odmah ne podnese prigovor na bilo koje nepoštovanje odredbi ili zahtjeva iz ovih pravila odrekla svog prava na prigovor.

IV. – PRAVORIJEK**Članak 32.****Odluke**

32.1. Kada postoje tri arbitra, pravorijek ili druge odluke suda donose se većinom glasova arbitara. Međutim, ako ne postoji većina, glas predsjedavajućeg arbitra je odlučujući, ali mora obrazložiti razloge svog glasanja.

32.2. Kada se radi o postupovnim pitanjima, ako ne postoji većina ili ako sud da takvu ovlast, predsjedavajući arbitar može samostalno odlučiti, podložno eventualnoj reviziji od strane suda.

Članak 33.**Vrijeme, opseg, oblik i učinak pravorijeka**

- 33.1. Arbitražni pravorijek donosi se što je prije moguće nakon rasprave ili primitka materijalnog dokaza koji strane žele podnijeti sudu.
- 33.2. Uz konačni pravorijek sud može donijeti i privremene, dogovorne ili djelomične pravorijeke.
- 33.3. Pravorijek se donosi u pisanom obliku i on je konačan i obvezujući za strane. Strane bez odlaganja provode pravorijek. Svaka država PZP-a ili država članica priznaje kao obvezujući svaki pravorijek koji je donesen u skladu s ovim pravilima i osigurava njegovu provedbu na svom području kao da je to pravomoćna presuda jednog od njezinih sudova.
- 33.4. Sud navodi razloge na kojima temelji pravorijek, osim ako su se strane složile da se razlozi ne navode.
- 33.5. Arbitri potpisuju i ovjeravaju pravorijek i on sadrži dan te mjesto donošenja pravorijeka. Kada odlučuje tri arbitra i jedan od njih ne potpiše pravorijek, u pravorijeku se navode razlozi za nedostatak tog potpisa.
- 33.6. Pravorijek se može objaviti jedino uz pristanak obje strana.
- 33.7. Sud stranama dostavlja preslike pravorijeka, potpisane i ovjerene od strane arbitara.

Članak 34.**Izvršenje pravorijeka**

- 34.1. Radi priznavanja i izvršenja pravorijeka na području države PZP-a ili države članice, predmetna strana mora predložiti ovjerenu presliku pravorijeka tijelu koje je država odredila u tu svrhu. Nalog za izvršenja prilaže se predloženoj preslici bez dodatnog ovjeravanja osim onog o vjerodostojnosti preslike.
- 34.2. Svaka država potpisnica u roku od 180 dana od stupanja na snagu ovih pravila obavješćuje predsjednika EEZ-a o

tijelu koje je odredila za ovu svrhu i nastavlja ga obavješćivati o promjenama. Predsjednik Vijeća ministara bez odlaganja prosljeđuje takve podatke predsjedniku Komisije.

- 34.3. Izvršenje pravorijeka uređuje s pravom koje se odnosi na izvršenje presuda i koji je na snazi u državi na čijem se području treba provesti pravorijek.

Članak 35.**Nagodba ili prekid postupka iz drugih razloga**

- 35.1. Ako se prije donošenja pravorijeka strane usuglase riješiti spor na drugi način, sud izdaje nalog za prekid postupka ili, ako to obje strane zatraže, a sud to prihvati, donosi pravorijek na temelju nagodbe. Sud nije obvezan obratiti se na takav pravorijek.
- 35.2. Ako prije donošenja pravorijeka nastavak postupka postane nepotreban ili neizvodiv iz nekog drugog razloga osim nagodbe iz članka 35. stavka 1., sud obavješćuje strane da će izdati nalog o prekidu postupka, ako ne primi prigovor u roku od 30 dana. Ako bilo koja strana uložiti prigovor u roku od 30 dana, sud ne izdaje nalog dok ne razgovara sa stranama i dok ne ustanovi da je prigovor neopravdan.
- 35.3. Sud stranama dostavlja preslike naloga za prekid postupka ili pravorijeka na temelju nagodbe, potpisane od strane arbitara. Ako se donosi pravorijek na temelju nagodbe, primjenjuju se odredbe članka 33. stavka 3. i stavaka od 5. do 7.

Članak 36.**Tumačenje pravorijeka**

- 36.1. U roku od 60 dana od primitka pravorijeka, svaka strana može, uz obavijest drugoj strani, zatražiti od suda tumačenje pravorijeka. Ako se otkrije novo sporno pitanje nakon isteka predviđenog roka, 60 dana teče od dana otkrića novog spornog pitanja, pod uvjetom da maksimalni rok za zahtjev temeljen na otkriću novog spornog pitanja ne prelazi 120 dana od dana pravorijeka.

- 36.2. Tumačenje se daje u pisanom obliku što je prije moguće nakon primitka zahtjeva. Tumačenje je sastavni dio pravorijeka i na njega se primjenjuju odredbe članka 33. stavaka od 2. do 6.

Članak 37.

Ispravak pravorijeka

- 37.1. U roku od 60 dana od primitka pravorijeka, svaka strana može, uz obavijest drugoj strani, zatražiti od suda ispravku svih pogrešaka u izračunu, službeničkih ili tiskarskih pogrešaka ili bilo kojih pogrešaka slične prirode u pravorijeku. Sud može obaviti takve ispravke i na vlastitu inicijativu u roku od 30 dana od dostave pravorijeka.

- 37.2. Takve ispravke obavljaju se u pisanom obliku, uz primjenu odredaba članka 33. stavaka od 2. do 6.

Članak 38.

Dopunski pravorijek

- 38.1. Svaka strana u roku od 60 dana od primitka pravorijeka može, uz obavijest drugoj strani, zatražiti od suda donošenje dopunskog pravorijeka o zahtjevima iznesenima u postupku o kojima sud u svom pravorijeku nije odlučio.
- 38.2. Ako sud smatra da je zahtjev za dodatnim pravorijekom opravdan te ako smatra da se propust može ispraviti bez dodatnih rasprava ili dokaza, on dopunjava svoj pravorijek u roku od 60 dana od primitka zahtjeva.
- 38.3. Kod donošenja dopunskog pravorijeka primjenjuju se odredbe članka 33. stavaka od 2. do 6.

Članak 39.

Honorari

- 39.1. Iznosi honorara suda moraju biti razumni, vodeći računa o složenosti predmeta, vremenu koje su utrošili arbitri te o svim ostalim bitnim okolnostima slučaja.
- 39.2. Ako su se strane složile oko tijela za imenovanja ili je to tijelo određeno u ovim pravilima, te ako je to tijelo izdalo popis honorara za arbitre u međunarodnim slučajevima kojima ono upravlja, sud u određivanju svojih honorara uzima u obzir taj popis honorara u onoj mjeri u kojoj to smatra prikladnim s obzirom na okolnosti slučaja.
- 39.3. Ako takvo tijelo za imenovanja nije izdalo popis honorara za arbitre u međunarodnim slučajevima, bilo koja

strana može u bilo koje vrijeme prije nego što sud objavi bilo koji pravorijek kojim utvrđuje svoje troškove zatražiti od tijela za imenovanja dostavu dokumenta kojim se utvrđuju osnove za određivanje honorara koji se uobičajeno primjenjuju u međunarodnim slučajevima u kojima tijelo imenuje arbitre. Ako tijelo za imenovanja pristane dostaviti takav dokument, sud takve podatke uzima u obzir prilikom određivanja svojih honorara u mjeri u kojoj to smatra prikladnim s obzirom na okolnosti slučaja.

- 39.4. U slučajevima iz članka 39. stavaka 2. i 3., kada strana to zatraži i kada tijelo za imenovanja pristane na sastavljanje prijedloga honorara, sud određuje svoje honorare tek nakon dogovora s tijelom za imenovanja koje sudu može staviti bilo koju primjedbu u vezi s honorarima koju smatra prikladnom.

Članak 40.

Troškovi

- 40.1. Sud određuje troškove arbitraže u svom pravorijeku. Naziv 'troškovi' uključuje samo:

- (a) honorare suda koji se moraju navesti odvojeno po svakom arbitru i koje mora odrediti sam sud u skladu s člankom 39.;
- (b) putne i druge troškove arbitara;
- (c) troškove stručnog savjetovanja i druge pomoći koju je zatražio sud;
- (d) putne i druge troškove svjedoka koje odobri sud;
- (e) troškove pravnog zastupanja i pomoći strane koja je dobila spor, ako su takvi troškovi zatraženi tijekom postupka i to samo ako sud odluči da je iznos takvih troškova razuman;
- (f) sve honorare i izdatke tijela za imenovanja.

- 40.2. Osim ako je predviđeno člankom 40. stavkom 3., troškove arbitraže u načelu snosi strana koja je izgubila spor. Međutim, sud može podijeliti svaki takav trošak među stranama ako ustanovi da je podjela razumna, vodeći računa o okolnostima slučaja.

- 40.3. S obzirom na troškove pravnog zastupanja i pomoći iz članka 40. stavka 1. točke (e), sud, vodeći računa o

okolnostima slučaja, može odrediti koja strana snosi takve troškove ili podijeliti takve troškove među stranama ako utvrdi da je raspodjela razumna.

40.4. Kada sud izdaje nalog za prekid postupka ili donosi pravorijek na temelju nagodbe, u tekstu tog naloga ili pravorijeka određuje i troškove arbitraže iz članka 40. stavka 1.

40.5. Sud ne može dodatno zaračunavati tumačenje, ispravku ili dopunu svog pravorijeka iz članaka od 36. do 38.

Članak 41.

Polog za troškove

41.1. Sud nakon svog osnivanja može zatražiti od svake strane polaganje jednakog iznosa kao predujma za troškove iz članka 40. stavka 1. točaka od (a) do (c).

41.2. Tijekom arbitražnog postupka sud može od strana zatražiti dodatni polog iz opravdanih razloga.

41.3. Ako su se strane složile o tijelu za imenovanja ili je to tijelo određeno u ovim pravilima i kada jedna od strana to zatraži, a tijelo za imenovanja pristane obaviti svoju ulogu, sud određuje iznos bilo kojeg pologa ili dodatnih pologa tek nakon dogovora s tijelom za imenovanja koje može sudu iznijeti primjedbe koje smatra prikladnima, a odnose se na iznos takvih pologa i dodatnih pologa.

41.4. Ako zahtijevani polog nije u potpunosti uplaćen u roku od 30 dana od primitka zahtjeva, sud obavješćuje strane kako bi jedna ili druga mogle uplatiti zahtijevani polog. Ako se polog ne uplati, sud može donijeti odluku o nastavku postupka, ili naložiti suspenziju ili prekid postupka.

41.5. Nakon donošenja pravorijeka sud podnosi izvještaj stranama o primljenim polozima i vraća im ostatak novca koji nije potrošen.